

Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas
Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001
„Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

Užsienio kalbų (pirmosios ir antrosios) pagrindinio ugdymo bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijos

Projektą parengė: Gintarė Baciūškienė, Nida Burneikaitė, Dr. Aina Būdvytytė, Dr. Eglė Petronienė, Danguolė Povilaitienė, Saulius Skučas, Beata Valungevičienė, Irena Vološina.

Metodinę medžiagą „Grožinės literatūros panaudojimas mokant(is) užsienio kalbų 9–10 klasėse“ parengė Laura Vizbarienė ir Saulius Skučas.

TURINYS

1. Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijos.....	3
Dalyko naujovės.....	3
9–10 klasė. B1+ kalbos mokėjimo lygis.....	8
Audiovizualinio teksto kūrimo veiklų pavyzdžiai. A2 kalbos mokėjimo lygis.....	12
Mediacijos gebėjimai.....	18
Teksto mediacijos veiklų pavyzdžiai.....	19
Grupės bendradarbiavimo proceso mediacijos veiklų pavyzdžiai.....	22
2. Kaip ugdyti aukštesnius pasiekimus.....	24
Bendrosios nuostatos.....	24
A1 kalbos mokėjimo lygis. Receptijos gebėjimų ugdymas. II užsienio kalba. 5-6 klasės...	25
Sakytinio teksto supratimo gebėjimų ugdymas ir vertinimas.....	25
Rašytinio teksto supratimo gebėjimų ugdymas ir vertinimas.....	25
Sakytinio teksto kūrimo ir sakytinės sąveikos gebėjimų ugdymas ir vertinimas.....	26
Rašytinio teksto kūrimo ir raštinės sąveikos gebėjimų ugdymas ir vertinimas.....	27
Sakytinio teksto supratimo gebėjimų ugdymas ir vertinimas.....	28
Rašytinio teksto supratimo gebėjimų ugdymas ir vertinimas.....	29
Sakytinio teksto kūrimo ir sakytinės sąveikos gebėjimų ugdymas ir vertinimas.....	30
Rašytinio teksto kūrimo ir rašytinės sąveikos gebėjimų ugdymas ir vertinimas.....	30
Sakytinio teksto supratimo gebėjimų ugdymas ir vertinimas.....	31
Sakytinio teksto kūrimo ir sakytinės sąveikos gebėjimų ugdymas ir vertinimas.....	32
Rašytinio teksto kūrimo ir rašytinės sąveikos gebėjimų ugdymas ir vertinimas.....	33
3. Tarpdalykinių temų integravimas ir dermė su kitais dalykais.....	33
Bendrosios nuostatos.....	33
Tarpdalykinių temų integravimo galimybės užsienio kalbų pamokose.....	34
Tarpdalykinių temų integravimo veiklų pavyzdžiai.....	41
Užsienio kalba ir Informatika: dalykų ugdymo dermė.....	42

4. Kalbos medžiagos aprašai.....	65
Bendrosios nuostatos.....	65
Komunikacinių intencijų raiškos pavyzdžiai. Anglų kalba.....	65
Abstrakčiųjų sąvokų raiškos pavyzdžiai. Anglų kalba.....	69
Gramatinė medžiaga. Anglų (antroji užsienio) kalba.....	74
Gramatinė medžiaga, rašyba ir skyryba. Prancūzų kalba.....	77
Gramatinė medžiaga, rašyba ir skyryba. Rusų kalba.....	82
Gramatinė medžiaga, rašyba ir skyryba. Vokiečių kalba.....	87
5. Siūlymai dėl mokytojų nuožiūra skirstomų 30 proc. pamokų.....	92
Bendrosios nuostatos.....	92
Grožinės literatūros tekstų panaudojimas mokant(is) užsienio kalbų 9–10 klasėse.....	92
Veiklų temos gilinimui ir kompetencijų ugdymui pavyzdys. Tema „Atsakingas vartojimas“	99
Proginės veiklos / Tiriamojo darbo pavyzdys. Tema „Tausojantis maisto produktų vartojimas“	101
Pagilinto ugdymo modulio pavyzdys: „Lietuva pasaulyje: istorija ir dabartis“.....	103
Anglų grožinės literatūros kūrinių skaitymo I–III gimnazijos klasėse rekomendacijos.....	109
6. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.....	113
6.1. Bendrosios nuostatos.....	113
Integruotų veiklų ciklo plano pavyzdys. Pradinio ugdymo pakopa. 4 klasė.....	113
Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai. 9–10 klasės. Savaitės (3 val.) veiklų planas.....	116
Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai pradiniam ugdyme.....	127
Įgalinti mokinius vartoti užsienio kalbą atliekant įvairias mokinio amžiui būdingas veiklas realaus gyvenimo situacijose, įvairiuose kontekstuose, tobulinant kalbines komunikacines ir kitas kompetencijas.....	127
Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai pagrindiniame ugdyme.....	132
7. Skaitmeninės mokymo(si) priemonės, skirtos BP įgyvendinti.....	156
8. Literatūros ir šaltinių sąrašas.....	158
9. Mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai.....	162
Bendrosios vertinimo nuostatos.....	163
Rašytinė sąveika. 9–10 klasės. Vertinimo pavyzdžiai. Anglų kalba.....	164

1. Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijos

Dalyko naujovės

KAS NAUJO UŽSIENIO KALBŲ BENDRŪJŲ PROGRAMŲ PROJEKTUOSE?

- Pagrindinio ugdymo pakopos 10 kl. mokinių pirmosios užsienio kalbos pasiekimai orientuoti į B1+ lygį, antrosios užsienio kalbos – į A2+ lygį pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis.
- Kalbinė veikla skirstoma į 4 sritis: recepcija/supratimas, produkavimas/raiška, interakcija/sąveika, mediacija/tarpininkavimas.
- Numatomos 5 naujos gebėjimų grupės: audiovizualinio teksto supratimas, audiovizualinio teksto kūrimas, sakytinė ir rašytinė interakcija virtualioje erdvėje, teksto mediacija, grupės darbo proceso mediacija.
- Pateikiama konkrečių kalbų (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) gramatikos, komunikacinių intencijų, abstrakčių ir konkrečių sąvokų kalbinės raiškos pavyzdžių.
- Tematika apima šiuolaikinio gyvenimo aktualijas, tarpdalykines temas.
- Integruojamos kompetencijos: komunikavimo, kultūrinė, kūrybiškumo, pažinimo, pilietinė, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, skaitmeninė.

APIE NAUJOVES PLAČIAU

Lyginimo aspektas	2008 m. programa	2021 m. programa
BENDROS NAUJOVĖS		
Ugdomos kompetencijos	Ugdomos kompetencijos pateikiamos pradinio ugdymo programos įvade: - Mokėjimo mokytis k. - Komunikavimo k. - Pažinimo k. - Socialinė k. - Iniciatyvumo ir kūrybiškumo k. - Asmeninė k.	Mokinio kompetencijos pateikiamos dalyko programoje, detalizuojamas kompetencijų ugdymas dalyku. Kompetencijos pagal svarbą pateikiamos tokia tvarka: - Komunikavimo k. - Pažinimo k. - Skaitmeninė k. - Kūrybiškumo k. - Kultūrinė k. - Pilietinė k. - Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos k. Žr. programos III skyrių.
Vertinimas	2 klasė – 2 pasiekimų lygiai (pagrindinis, aukštesnysis) 3–10 klasės – 3 pasiekimų lygiai (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis)	Pradiniame ir pagrindiniame ugdyme – 4 pasiekimų lygiai (slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis) Žr. programos VII skyrių.
Ugdymo gairės	Pateikiamos Bendrojoje programoje.	Pateikiamos Bendrosios programos įgyvendinimo rekomendacijose.
UŽSIENIO KALBOS DALYKO NAUJOVĖS		
Kalbos mokėjimo lygis	2–4 klasėse mokymas/is orientuojamas į A1 kalbos mokėjimo lygį. Atsižvelgiama į 2008 m. Bendruosius Europos kalbų metmenis.	2 klasėje mokymas/is orientuojamas į Prieš-A1 kalbos mokėjimo lygį. 3–4 klasėse – į A1 kalbos mokėjimo lygį. 5-6 klasėse – į A2+ 7-8 klasėse – į B1 9-10 ir I – II gimnazijos klasėse – į B1+ Atsižvelgiama į 2020 m. atnaujintus Bendruosius Europos kalbų metmenis (<i>CEFR Companion Volume</i>).
Gebėjimų / pasiekimų sritys	• Sakytinio teksto supratimas (klausymas) • Sąveika ir raiška žodžiu (kalbėjimas) • Rašytinio teksto supratimas (skaitymas) • Rašytinio teksto kūrimas (rašymas)	• Receptija / Supratimas • Produkovimas / Raiška • Interakcija / Sąveika • Mediacija / Tarpininkavimas Žr. programos IV skyrių.
Nauji gebėjimai / pasiekimai		• Audiovizualinio teksto supratimas • Audiovizualinio teksto kūrimas • Interakcija virtualioje erdvėje • Teksto mediacija • Bendradarbiavimo proceso mediacija Žr. programos IV skyrių.
Tematika	2 klasė – 9 temos. 3–4 klasės – 10 temų. 5-8 klasės 12 temų. 9-10 klasės 10 temų. Temos pateikiamos glaustai.	Pradiniame ir pagrindiniame ugdyme – 10 temų. Temos pateikiamos detalios, išskiriamos potėmės. Akcentuojamos tarpdalykinės temos, orientuotos į bendrųjų kompetencijų ugdymą. Žr. programos V skyrių.
Užsienio kalbos dalykinės žinios ir gebėjimai	Lingvistinės. (leksinės, gramatinės, semantinės, fonologinės, ortoepinės, ortografinės). Sociolingvistinės Pragmatinės. (funkcinės, diskurso).	Kalbos vartojimo kontekstai: Kalbos vartojimo sritys, temos, potėmės. Tarpkultūrinės žinios ir gebėjimai. Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai: lingvistiniai (leksiniai: vartojamo žodyno apimtį; gramatiniai: gramatinės kategorijos ir

KALBINĖS VEIKLOS SRITYS

- **Recepcija / Supratimas** vyksta, kai kalbos vartotojas apdoroja ir supranta sakytinius, rašytinius ir audiovizualinius tekstus; apima klausymo, skaitymo ir video peržiūros veiklas
- **Produktivumas / Raiška** vyksta, kai kalbos vartotojas kuria sakinį, rašytinį, audiovizualinį tekstą, reiškia mintis žodžiu ir raštu; apima kalbėjimo, rašymo ir audiovizualinio teksto kūrimo veiklas.
- **Interakcija / Sąveika** vyksta, kai kalbos vartotojai komunikuoja žodžiu ar raštu, realiai ar virtualiai; apima klausymą ir kalbėjimą (sakinė sąveika), skaitymą ir rašymą (rašytinė sąveika).
- **Mediacija / Tarpininkavimas** vyksta, kai kalbos vartotojas perteikia įvairių tekstų, pasisakymų turinį kitiems asmenims, padėdamas jiems suprasti kitų mintis; apima įvairias klausymo, skaitymo, kalbėjimo, rašymo ir sąveikos veiklų kombinacijas viena arba dviem kalbomis, bendradarbiaujant su kitais asmenimis dirbant grupėje ar vadovaujant grupės darbui.

PENKIOS NAUJOS MOKINIŲ KALBINIŲ GEBĖJIMŲ GRUPĖS

Mokinių kalbinių gebėjimų / mokymosi pasiekimų aprašai papildyti, siekiant įtraukti šiuolaikiniame gyvenime būtinus gebėjimus, įgūdžius ir veiklas. Naujai įtraukta:

- **Audiovizualinio teksto supratimas** – tai vaizdo įrašų, televizijos laidų (reklamų, naujienų, interviu, pokalbių šou) supratimas; animacinių, dokumentinių, meninių filmų ir pan. supratimas.
- **Audiovizualinio teksto kūrimas** – tai pateikčių, filmukų, reportažų ir kitų vaizdo ir garso įrašų kūrimas.
- **Sakinė ir rašytinė interakcija virtualioje erdvėje** – tai dalyvavimas pokalbyje, diskusijoje virtualioje aplinkoje, apsikeitimas replikomis realiu laiku, asmeninių įrašų bei nuorodų paskelbimas, komentarų rašymas, tikslinė sąveika projektinėje veikloje, apsikeitimas informacija, patikslinimas ir pan.
- **Teksto mediacija** – tai sakinio, rašytinio, grafinio, audiovizualinio teksto turinio perteikimas kita kalba arba tos pačios kalbos skirtinga atmaina (sakinė arba rašytinė kalba); specifinės informacijos, diagramų duomenų ir kitos vizualios informacijos perteikimas žodžiu ar raštu; teksto santraukos pateikimas žodžiu ar raštu; pranešimo, pasisakymo, paskaitos užrašų rašymas.
- **Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija** – tai bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje kuriant idėjas ir bendrą supratimą; vadovavimas grupės darbui.

MEDIACIJOS VEIKLŲ PAVYZDŽIAI

Mediacija – tai integruota kalbinė veikla, apimanti recepciją, produktivumą ir interakciją. Mediacine veikla siekiama perteikti kokio nors teksto informaciją kitam asmeniui, kuris nemoka tos kalbos, kuria sukurtas tekstas, arba jo kalbos mokėjimo lygis nepakankamas tam tekstui suprasti. Tekstai gali būti sakiniai, rašytiniai, audiovizualiniai, grafiniai ir pan.

Mediacinė veikla gali apimti dvi ar daugiau kalbų (gimtąją, valstybinę, užsienio) arba vienos kalbos skirtingas atmainas (sakinė ir rašytinė kalba). Pateikiame keletą mediacinės veiklos pavyzdžių:

- Mokinys žiūri TV naujienų laidą lietuvių kalba ir perteikia laidos turinio santrauką anglų kalba kitam asmeniui, kuris nesupranta lietuvių kalbos, bet supranta anglų kalbą.
- Mokinys perskaito gautą laišką, parašytą prancūzų kalba, ir trumpai papasakoja laiško turinį gimtąja kalba savo tėvams ar seneliams, kurie nemoka prancūzų kalbos.

- Mokinys žiūri dokumentinį filmą gimtąja rusų kalba ir per anglų kalbos pamoką pateikia to filmo turinio santrauką anglų kalba kitiems klasės mokiniams, kurie taip pat mokosi anglų kalbos.
- Mokinys skaito vokiečių kalba parašytą mokslo populiarinimo straipsnį ir vokiečių kalba parašo trumpą jo santrauką, kuria pasidalina su kitais mokiniais, besimokančiais vokiečių kalbos.

Mediacinė veikla gali atlikti ne tik kognityvinę, bet ir socialinę bei tarpkultūrinę funkcijas. Pavyzdžiui:

- Jei klasė susideda iš mokinių, kurių kalbos mokėjimo lygis yra skirtingas, tuomet aukštesniu lygiu besimokantys mokiniai gali padėti žemesniu lygiu besimokantiems mokiniams suprasti tekstų turinį paaiškindami, perfrazuodami, perteikdami teksto turinį savais žodžiais.
- Jei grupė susideda iš asmenų, kurie yra skirtingi socialinio sluoksnio at kultūrinio tapatumo atžvilgiu, grupės nariai skatinami siekti bendro sutarimo, gerbdami socialinius ar kultūrinius skirtumus, ir bendradarbiauti, atlikdami grupės komandines užduotis. Tam tikri grupės nariai gali būti grupės veiklos moderatoriai ir koordinuoti bendras veiklas.

Tiesioginio vertimo žodžiu ar raštu, kaip mediacinės veiklos, pagrindinio ugdymo pakopoje nerekomenduojama.

KALBINĖS RAIŠKOS PAVYZDŽIAI

Bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijose pateikiama konkrečių kalbų (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) gramatikos, komunikacinių intencijų, abstrakčiųjų ir konkrečiųjų sąvokų kalbinės raiškos pavyzdžių.

ATNAUJINTA TEMATIKA

Atnaujintose programose pateikiamos ne tik tradicinės užsienio kalbos dalyko temos, bet ir naujos temos, apimančios šiuolaikinio gyvenimo aktualijas Lietuvoje, Europoje ir pasaulyje, pvz., kultūros paveldas, kultūrų įvairovė, istorinė savimonė, bendruomeniškumas, lygios galimybės, žmogaus teisės, pažangios technologijos ir inovacijos, aplinkos apsauga, žiedinė ekonomika, darnūs miestai ir gyvenvietės, tarptautinis bendradarbiavimas, solidarumas ir pan. Aktualios temos skatina tarpdalykinį ugdymą, integruotą dalyko ir užsienio kalbos mokymą (IDUKM), o tai leidžia optimizuoti programų turinį ir sumažinti mokinių mokymosi krūvį.

KOMPETENCIJŲ UGDYMAS UŽSIENIO KALBŲ PAMOKOSE

Be **komunikavimo** kompetencijos, kuri yra pagrindinė užsienio kalbos dalyku ugdoma kompetencija, mokiniai taip pat gali plėtoti kultūrinę, kūrybiškumo, pažinimo, pilietinę, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei skaitmeninę kompetencijas. Numatoma integruotai ugdyti medijų raštingumą, finansinį raštingumą ir kitus gebėjimus bei įgūdžius, reikalingus gyvenant XXI amžiaus visuomenėje. Pateikiame keletą veiklų pavyzdžių, kaip užsienio kalbos pamokose galima ugdyti įvairias kompetencijas:

- **Komunikavimo** kompetencija ugdoma ne tik tada, kai mokiniai atlieka produkavimo ir interakcijos veiklas – daro pranešimus, diskutuoja, rašo laiškus, tinklaraščio įrašus, bet ir tada, kai mokiniai atlieka recepcines veiklas – klauso, skaito, žiūri vaizdo įrašus. Mediacija apima įvairias veiklas ir visada turi komunikavimo funkciją.
- Mokiniai dalyvauja tarptautiniame plakato/vaizdo pristatymo konkurse apie Lietuvos kultūros veikėją (dailininką, muzikantą, mokslininką ir pan.), kuriuo žavisi. Mokiniai ieško informacijos įvairiuose šaltiniuose, gali paimti interviu iš pristatomo asmens. Ugdoma **kultūrinė** ir **kūrybiškumo** kompetencijos.

- Mokiniai tyrinėja ir lygina gimtosios kalbos ir besimokomų užsienio kalbų patarles, priežodžius, posakius, kolokacijas ir pan. Savo tyrinėjimų išvadas, komentarus, išvalgas pateikia darydami pranešimą su pateiktimis. Siekiama ugdyti **pažinimo ir kultūrinę** kompetencijas.
- Mokiniai kuria įsivaizduojamos valstybės konstituciją, numato gyventojų pareigas ir teises, užtikrina lygias galimybes įvairių kultūrinių, socialinių grupių, skirtingo amžiaus, fizinių ar intelektualinių gebėjimų, įvairių tautybių, rasių, skirtingos mąstysenos ar gyvensenos asmenims. Ugdoma **pilietiškumo ir socialinė-emocinė** kompetencijos.
- Mokiniai atlieka žaidybines-vaidybines veiklas, kurių metu turi spręsti mokytojo suformuluotas problemines socialines situacijas, kuriose dalyvauja įvairūs socialiai jautrūs asmenys. Mokiniai siūlo galimas išeitis iš situacijų. Ugdoma **socialinė-emocinė** kompetencija.
- Mokiniai klausosi vaizdo pranešimo apie miego svarbą žmogaus sveikatai; grupėse aptaria įvairius kitus geros savijautos veiksnius (sportas, mityba); rašo tinklaraščio įrašą apie geros savijautos svarbą mokiniams ir mokymuisi. Tokios veiklos prisideda prie **sveikos gyvensenos** kompetencijos ugdymo.
- Mokiniai kuria pateiktis, videoįrašus, filmukus; dalyvauja interakcinėse veiklose skaitmeninėje erdvėje; naudojami skaitmeninėmis mokymosi priemonėmis bei užsienio kalbų elektroniniais žodynais, žinynais, vertėjais ir pan. Tokiu būdu ugdoma **skaitmeninė** kompetencija.

9–10 klasė. B1+ kalbos mokėjimo lygis.

Pasiekimų sritis	Pasiekimai	Užduotis/veikla	Komunikacinės intencijos	Tema, potėmės	Kompetencijos*	Medžiaga, ištekliai
Recepcija: Audiovizualinio teksto supratimas	Supranta informacinių / dokumentinių vaizdo įrašų pagrindines mintis ir detales.	Mokiniai žiūri vaizdo įrašą ir užsirašo pagrindines mintis ir detales.	Supranta faktinę informaciją, nuostatą, nuomonę, požiūrį.	Kasdienė veikla. Dienotvarkė, veiklos įvairovė, poilsis, miegas. Miego svarba asmens intelektinei veiklai fizinei ir emocinei sveikatai.	Emocinė, sveikos gyvensenos kompetencija. Rūpinimasis sveikata.	YouTube Ted Talk Matt Walker „Sleep is your superpower“ 19 min.

Pasiekimų sritis	Pasiekimai	Užduotis/veikla	Komunikacinės intencijos	Tema, potėmės	Kompetencijos*	Medžiaga, ištekliai
Produkovimas: Audiovizualinio teksto kūrimas	Sukuria trumpą filmuką / reportažą apie miesto/regiono lankytinas vietas.	Mokiniai lankosi miesto/regiono lankytinose vietose, filmuoja, komentuoja šių vietų svarbą LT istorijoje.	Pasakojimas	Gimtoji šalis, jos istorija, lankytinos vietos.	Pilietiškumo kompetencija. Įvardija, apibūdina Lietuvos materialųjį paveldą.	Mokinių mobilieji telefonai. Filmukų kūrimo programėlė.

Pasiekimų sritis	Pasiekimai	Užduotis/veikla	Komunikacinės intencijos	Tema, potėmės	Kompetencijos*	Medžiaga, ištekliai
Interakcija: Sąskaitinė ir	Dalyvauja virtualioje	Mokiniai bendrauja virtualioje erdvėje	Susipažįsta, paklausia	Apie save. Pomėgiai,	Socialinė, emocinė kompetencija.	Internetas. Zoom ar kt. platforma.

rašytinė sąveikia virtualioje erdvėje	komunikacijoje realiu laiku su vienu pašnekovu.	su kitos mokyklos / kito miesto / kitos šalies mokiniais.	informacijos, atsako į klausimus. Reiškia, paklausia apie patikimą / nepatikimą žinojimą, nuomonę. Pakausia kitų asmenų apie emocijas, reiškia emocijas. Apibūdina, aiškina.	mėgstami ir nemėgstami dalykai.	Atpažįsta ir įvardija savo emocijas, elgesį, vertybes. Atpažįsta kitų emocijas ir jas atliepia.	

Pasiekimų sritis	Pasiekimai	Užduotis/veikla	Komunikacinės intencijos	Tema, potėmės	Kompetencijos*	Medžiaga, ištekliai
Mediacija: Teksto mediacija: Audiovizualinio, sakytinio, rašytinio teksto turinio santraukos perteikimas žodžiu	Pateikia žodžiu santrauką aiškaus, gerai struktūruoto rašytinio teksto, audioįrašo ar videoįrašo pažįstama tema.	Grupelė (3-4) mokinių skaito/klauso/žiūri skirtingus tekstus panašia tema (pvz., robotika). Mokiniai grupėje žodžiu pateikia teksto santrauką, kalba savais žodžiais, paaiškina esmę. Apsikeitę informacija, mokiniai kuria bendrą produktą, pvz., reklaminį plakatą.	Teikia informaciją, paaiškina, performuluoja, vertina. Klausia ir atsako į klausimus.	Įvairios temos. Visa klasė gali domėtis ta pačia tema, arba grupės mokinių domisi skirtingomis temomis.	Kompetencijų ugdymas priklausys nuo pasirinktos tematikos. Pvz., tekstai/ įrašai apie ekologiją, atsakingą vartojimą ugdys pilietiškumo kompetenciją; tekstai/įrašai apie žmonių santykius, psichologiją ugdys socialinę-emocinę kompetenciją ir t.t.	Publicistiniai, mokslo populiarieji straipsniai, rašytojų ar žurnalistų tinklaraščiai ir pan. Audio ir video pranešimai, interviu, reportažai ir pan.

Pasiekimų sritis	Pasiekimai	Užduotis/veikla	Komunikacinės intencijos	Tema, potėmės	Kompetencijos*	Medžiaga, ištekliai
Mediacija: Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija: Bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje kuriant bendras idėjas; Vadovavimas grupės darbui	Bendradarbiauja įvairialypėje grupėje, susidedančioje iš skirtingų asmenų tautybės ir kalbos mokėjimo lygio atžvilgiu. Vadovauja nedidelei mokinių grupei atliekant komandinę užduotį.	Žaidimas pagal vaidmenis (role-play) įsivaizduojamoje tarpkultūrinėje daugiakalbėje situacijoje, pvz., tarptautinėje sporto, savanorystės ar kt. stovykloje. Tikslas – problemos sprendimas: kaip pasveikinti stovyklos draugą gimtadienio proga. Grupelėje 3-4 nariai, skirtingos tautybės ir užsienio kalbos mokėjimo lygio (pvz., tik supranta UK, truputį kalba UK, truputį supranta LT, kalba tik LT ar pan.). Vienas mokinys, kuris moka ir LT ir UK, padeda susikalbėti visiems, siekiant	Teikti siūlymus, įvertinti kitų siūlymus. Reikšti nuomonę, sutikti/nesutikti. Padėti susikalbėti asmenims, kurių kalbinės kompetencijos ir kultūrinė patirtis skirtinga.	Jaunimo gyvenimas. Santykiai tarp bendraamžių.	Kūrybiškumo kompetencija. Generuoja originalias idėjas ar problemų sprendimus, teikia alternatyvas. Atsakingai kuria grupėje, prisitaiko prie kitų asmenų interesų. Socialinė-emocinė kompetencija. Rodo pagarbą įvairių tautinių grupių ir skirtingų gebėjimų asmenims. Geba spęsti tarpasmeninius konfliktus. Vartina savo kaip grupės nario ar lyderio indėlį grupės darbo sėkmei.	Kortelės, kuriose aprašytas kiekvieno grupės nario vaidmuo – tautybė, kalbų mokėjimas, kultūriniai stereotipai, charakterio ypatybės ir pan. Kortelėse pateikiama žodžių, frazių, vizualių suflerių, kuriais mokinys naudojasi atlikdamas vaidmenį.

		bendro sprendimo; apibendrina grupės narių nuomones.				

*Visomis veiklomis ugdoma komunikavimo kompetencija.

Audiovizualinio teksto kūrimo veiklų pavyzdžiai. A2 kalbos mokėjimo lygis

1 pavyzdys

UŽDUOTIS (instrukcija mokiniui)	Sukurkite filmuką / reportažą / vaizdo ir garso įrašą / įgarsintą skaidrių pateiktį apie kokią nors užsienio šalį. 1. Poroje ar grupelėje išsirinkite šalį, kurią norėtumėte aplankyti. 2. Pagal kriterijus (šalies geografinė padėtis, klimatas, kalbos, lankytinos vietos, tradicijos, papročiai, garsūs žmonės ir kt.) raskite informaciją, vaizdinę medžiagą apie pasirinktą šalį ir sukurkite audiovizualinį pristatymą. 3. Apgalvokite būsimą kūrinių turinį, parinkite tinkamą žodyną, frazes, gramatines konstrukcijas, sukurkite tekstą. 4. Pasirinkite audiovizualinio kūrinių formą, pvz., Power Point, filmukas, Podcast ir kt. 5. Reikalavimai kūriniui: filmuko trukmė ne mažiau 3 min., Power Point pateiktis ne mažiau 10 skaidrių, pavartoja ne mažiau 10 naujų su tema susijusių naujų žodžių ir/ar gramatinių konstrukcijų ar pan. 6. Pristatykite pasirinktą šalį klasėje ar virtualioje erdvėje.
UŽDUOTIES APRAŠAS	
Numatomi pasiekimai	- Sukuria audiovizualinį tekstą, pasirinkdamas formą, pvz., filmuką / reportažą / vaizdo ir garso įrašą / įgarsintą skaidrių pateiktį. - Paprastais sakiniais įgarsina ir/arba pateikia užrašus ekrane.
Komunikacinės intencijos	- Pateikia informaciją, atsako į klausimus. - Makro intencijos: apibūdina, pasakoja.
Abstrakčiosios sąvokos	- Vieta - Matmenys ir parametrai - Požymiai - Vertinimas
Aktuali gramatika	- Tikriniai daiktavardžiai - Būdvardžiai - Prielinksniai - Prieveiksmiai - Skaitvardžiai
Tema, potėmė. Leksika / konkrečiosios sąvokos	- Kultūrinis gyvenimas, įvairių pasaulio šalių tradicijos, paveldas, žymūs žmonės ir pan.
Tarpdalykinis elementas	- Tarptautinis bendradarbiavimas, tarpkultūrinis bendradarbiavimas - Tradicijų gyvybingumas

	- Asmenybės
Ugdomos kompetencijos	- Pažinimo (ieškos informacijos, analizuos, atsirinks) - Socialinė-emocinė (dirbs poroje ar grupelėje) - Kūrybiškumo (kurs audiovizualinį tekstą) - Kultūrinė (susipažins su kitos šalies kultūra) - Komunikacinė (pristatys savo kūrybos produktą) - Skaitmeninė (naudos skaitmeninius įrankius audiovizualiniam tekstui kurti)
Teksto apimtis. Pranešimo trukmė	Pasirinktinai mokytojo nuožiūra pagal koncentrą / klasę. Rekomenduojami video įrašai ne trumpiau nei 3 min. Power Point prezentacija ne mažiau nei 10 skaidrių.

2 pavyzdys

UŽDUOTIS (instrukcija mokiniui)	Sukurkite mokomąjį filmuką jus dominančia tema, įkelkite jį į pasirinktą socialinį tinklą (pvz., uždara messenger grupė), trumpai pakomentuokite kitų grupės narių virtualius įrašus. 1. Sukurkite uždara savo grupės paskyrą pasirinktame socialiniame tinkle ar kt. 2. Porose ar grupelėse išsirinkite jus dominančią temą mokomajam filmukui, pvz., kaip sveikai maitintis, kaip planuoti mokymąsi ir laisvalaikį ir pan. 3. Apgalvokite mokomojo filmuko turinį, tinkamai parinkite žodžius, frazes, gramatines konstrukcijas (pvz., liepiamąją nuosaką), sukurkite filmuko tekstą. 4. Nusifilmuokite ir įkelkite savo mokomąjį filmuką į grupės paskyrą. 5. Reikalavimai filmukui: ne mažiau 3 min., panaudota ne mažiau 10 su tema susijusių naujų žodžių / frazių/ gramatinių konstrukcijų. 6. Visi grupės nariai pakomentuoja kitų grupių įrašus (ne mažiau du), užduoda klausimus jų autoriams.
UŽDUOTIES APRAŠAS	
Numatomi pasiekimai	- Kuria virtualų įrašą, pasirinkdamas pristatymo formą, pvz., filmuką / reportažą / vaizdo ir garso įrašą ir kt. - Paprastais sakiniais įgarsina (žodžiu) virtualų įrašą, pakomentuoja jį ir reaguoja raštu į kitus komentarus.
Komunikacinės intencijos	- Pateikti informaciją - Makro intencijos: aiškinti, pasakoti
Abstrakčiosios sąvokos	- Laikas - Požymis - Kiekis - Matmenys ir parametrai - Kitos sąvokos pagal pasirinktą temą
Aktuali gramatika	- Veiksmožodžio liepamoji nuosaka

Tema, potėmė. Leksika / konkrečiosios sąvokos	- Dominanti tema
Tarpdalykinis elementas	- Sveikata, sveika gyvensena - Kiti tarpdalykiniai ryšiai pagal pasirinktą temą.
Ugdomos kompetencijos	- Pažinimo (ieškos informacijos, analizuos, atsirinks) - Socialinė-emocinė (dirbs poroje, grupėje) - Kūrybiškumo (kurs filmuką) - Komunikacinė (kurs filmuką tikslinei auditorijai)
Teksto apimtis. Pranešimo trukmė	Pasirinktinai mokytojo nuožiūra pagal koncentrą / klasę. Rekomenduojama trukmė ne mažiau 3 min.

1 pavyzdys. Vaizdo įrašų supratimas

UŽDUOTIS / VEIKLOS ETAPAI	1. Su mokytoja aptarkite Lietuvos ir kitų šalių muziejus, kurie domina ir kurių ekspozicijos yra prieinamos virtualioje erdvėje. 2. Grupės pasirinkite skirtingus muziejus. 3. Dirbdami grupėse pažiūrėkite informacinį vaizdo įrašą apie pasirinktą muziejų Lietuvoje ar kitoje šalyje. Peržiūrėdami įrašą, užsirašykite esminę informaciją. 4. Grupėje aptarkite vaizdo įrašo turinį, pasirenkite pateikti santrauką apie muziejų, išskirdami esminę informaciją. 5. Išrinkite grupės atstovą apibendrinti grupės narių įžvalgas ir pristatyti santrauką apie pasirinktą muziejų kitoms mokinių grupėms.
UŽDUOTIES APRAŠAS	
Numatomi pasiekimai	- Supranta informacinių vaizdo įrašų kultūrinio gyvenimo temomis pagrindinę informaciją. - Mokytojo padedami vadovauja nedidelei (3-4) mokinių grupei atlikdami komandinę užduotį, koordinuoja ir apibendrina grupės darbą (mediacija).
Komunikacinės intencijos	- Faktinės informacijos gavimas ir pateikimas: konstatuoti, pranešti. - Makro intencijos: apibūdinti, pasakoti.
Abstrakčiosios sąvokos	- Erdvė: išsidėstymas, atstumas; - Egzistencija: buvimas, nebuvimas konkrečioje vietoje; turėjimas, neturėjimas;

	- Kiekybė: skaičius, kiekis, matomumas/vaizdas; - Vertinamasis požymis: kaina, kokybė; - Ryšiai ir santykiai: priklausomybė/nuosavybė.
Aktuali gramatika	- Esamasis laikas, būtasis laikas - Daiktavardžiai - Būdvardžiai, būdvardžių laipsniavimas - Kiekiniai skaitvardžiai
Tema, potėmė. Leksika / konkrečiosios sąvokos	- Kultūrinis gyvenimas (vaizduojamasis menas, žymiausi kultūros ir meno atstovai).
Tarpdalykinis elementas	- Dailė - Istorija - Geografija
Mokinio kompetencijos	- Pažinimo (ieškos informacijos, atsirinks informaciją); - Kultūrinė (analizuos ir lygins kultūros objektus, reiškinius, kūrinius).
Teksto apimtis. Pranešimo trukmė	Pasirinktinai mokytojo nuožiūra

2 pavyzdys. Televizijos laidų (reklamų, naujienų ir pan.) supratimas. A2/A2+ kalbos mokėjimo lygis

UŽDUOTIS (instrukcija mokiniui)	1. Namuose pažiūrėkite sporto ir/ar kultūros naujienas televizijos žiniuose gimtąja kalba. 2. Pasižymėkite kelias jums įdomiausias naujienas, užsirašykite pastabas užsienio kalba. 3. Klasėje / grupelėje aptarkite, ką sužinojote, kas buvo įdomu, ką manote apie naujienas, kokias mintis ir emocijas jos sukelia. 4. Grupelėje išrinkite dvi įdomiausias naujienas ir parenkite trumpą pristatymą (plakatą ar skaidrių pateiktis) kitoms grupėms. Pateikite naujienų esmę ir vertinimą, komentarą, pvz., savo požiūrį į sportininkų pasiekimus, kultūros renginius.
UŽDUOTIES APRAŠAS	
Numatomi pasiekimai	- Supranta ir išskiria TV laidų esminę informaciją. - Atrenka ir perteikia esminę informaciją (produktivimo elementas: faktinės informacijos pateikimas, mediacijos elementas: gimtąja kalba gautos informacijos perteikimas kitiems užsienio kalba). - Reiškia nuomonę, vertinimą, emocijas.

Komunikacinės intencijos	- Teikti informaciją: konstatuoti, pranešti, įvardyti. - Reikšti emocijas: džiaugsmą, pasitenkinimą, nusivylimą, nepasitenkinimą, pasididžiavimą, susidomėjimą ir pan.
Abstrakčiosios sąvokos	- Erdvė:buvimo vieta. - Judėjimas:būdas, kryptis; išsidėstymas, greitis. - Laikas:praeities nuoroda; dabarties nuoroda; periodas/trukmė; dažnis pasikartojimas; momentas; pradžia, pabaiga; seka. - Kiekybė:skaičius, kiekis; laipsnis, lyginimas. - Vertinamasis požymis:svarbumas/nesvarbumas; sunkumas/lengvumas; teisingumas/neteisingumas; priimtinum/nepriimtumas; tikslumas/netikslumas; sėkmingumas/nesėkmingumas. - Ryšiai ir santykiai:lyginimas; priešastis; pasekmė, tikslas.
Aktuali gramatika	- Būtais laikas,esamasis atlikties laikas - Būdvardžiai; būdvardžių laipsniai - Būdorieveiksmiai - Kiekiniai ir kelintiniai skaitvardžiai
Tema, potėmė. Leksika / konkrečiosios sąvokos	- Laisvalaikis, sportas ir kt.
Tarpdalykinis elementas	- Fizinis ugdymas - Meninis ugdymas
Mokinio kompetencijos	- Pažinimo:ieško informacijos, atsirenka informaciją - Pilietiškumo:didžiuojasi LT sportininkų, menininkų pasiekimais - Kultūrinė:domisi kultūros renginiais - Sveikos gyvensenos: aptaria sporto temą - Kūrybiškumo:kuria plakatą, pateiktį
Teksto apimtis. Pranešimo trukmė	Pasirinktinau mokytojo nuožiūra

3 pavyzdys. Filmų (animacinių, dokumentinių, meninių) supratimas. A2/A2+ kalbos mokėjimo lygis.

UŽDUOTIS (instrukcija mokiniui)	Pažiūrėkite dokumentinį filmą „Arktika” ir pateikite savo refleksiją*. 1. Internete susiraskite ir pažiūrėkite filmo anonsus („treilerius“). Pabandykite nuspėti, apie ką bus filmas. 2. Mokytojo padedami pakartokite esminį filmo temos žodyną (minčių lietus/žemėlapis). 3. Žiūrėdami filmą užsirašykite pagrindines mintis, frazes, savo pastabas. Jei prireikia, paprašykite mokytojo pagalbos.

	4. Jei reikia, namuose dar kartą peržiūrėkite filmą, Užsirašykite savo mintis, pastebėjimus. 5. Klasėje/grupėje aptarkite, kokias mintis ir emocijas jums sužadino filmas ir kodėl. Grupėje parenkite plakatą arba 8–9 skaidrių pateiktis apie filmo idėją ir jūsų refleksijas. Pristatykite kitoms grupėms. <i>To the Arctic 3D „Arctic 3D“ 2012 m. dokumentinis filmas „IMAX 3D“. Režisierius Gregas MacGillivray. Pasakoja Meryl Streep (originalus tekstas anglų k.). Dainos – Polo Makartni. Filmo trukmė – 40 min. Filmo kalba paprasta, kalbėjimo tempas gana lėtas. Dominuoja vaizdai, teksto nėra daug. Filmą galima rasti įgarsintą rusų, prancūzų ir vokiečių kalbomis. Įgarsinta rusų k.: https://w110.zona.plus/movies/arktika-3d</i> <i>*Užduotis skiriama dviems pamokoms.</i>
UŽDUOTIES APRAŠAS	
Numatomi pasiekimai	- Supranta filmus programos temomis, kuriuose didžiąją dalį siužeto sudaro vaizdai. - Nuspėja nežinomo žodžio, frazės reikšmę iš konteksto. - Diskutuoja paprastais klausimais, reiškia savo nuomonę vartojant ribotus išteklius. - Kuria plakatus, pateiktis apie dominančius dalykus. - Ugdomi nusiteikimą tausoti gamtos išteklius.
Komunikacinės intencijos	- Reikšti nuostatą, požiūrį: reikšti nuomonę, paklausti apie patikimą, nepatikimą. - Reikšti emocijas: reikšti džiaugsmą, pasitenkinimą, susidomėjimą, nustebimą, abejingumą; paklausti kitų asmenų apie emocijas. - Pateikti ir gauti faktinę informaciją: konstatuoti, pranešti; reikšti / paklausti apie žinojimą. - Makro intencijos: pasakoti, apibūdinti, samprotauti.
Abstrakčiosios sąvokos	- Erdvė: buvimo vieta. - Matmenys, parametrai: temperatūra. - Laikas: laikinumas, tęstinumas, stabilumas, kaita.
Aktuali gramatika	- Būdvardžiai. - Prieveiksmiai. - Dalyviai.
Tema, potėmė. Leksika / konkrečiosios sąvokos	- Gamta, ekologija (geografinė padėtis, šalys ir žemynai, flora, fauna, klimatas, orai, tausojantis požiūris į gamtą ir kt.).
Tarpdalykinis elementas	- Geografija - Biologija - Darnusis vystymasis: Aplinkos apsauga

Mokinio kompetencijos	- Kūrybiškumo: ieško informacijos, analizuoja, atsirinka - Socialinė, emocinė: empatija, socialinis sąmoningumas

Mediacijos gebėjimai

Mediacija vyksta, kai kalbos (ar kelių kalbų) vartotojas perteikia įvairių tekstų, pasisakymų turinį kitiems asmenims, padėdamas jiems suprasti kitų mintis. Mediacine veikla siekiama perteikti kokio nors teksto informaciją kitam asmeniui, kuris nemoka tos kalbos, kuria sukurtas tekstas arba jo kalbos mokėjimo lygis nepakankamas tam tekstui suprasti, kai siekiama bendrų sutarimų skirtingo socialinio sluoksnio ar kultūrinio tapatumo atžvilgiu. Tekstai gali būti sakytiniai, rašytiniai, audiovizualiniai, grafiniai ir pan. Tai integruota kalbinė veikla, apimanti recepciją, produkavimą ir interakciją.

Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo Bendrosiose programoje mediacija apima tokius gebėjimus:

- Teksto mediacija;
- Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija;
- Mediacijos strategijų taikymo.

Teksto mediacija. Mokiniai siekia išreikšti ne savo mintis, o perteikti ir padėti suprasti įvairių tekstų turinį kitiems asmenims (atlieka tarpininko vaidmenį), kai nėra galimybės bendrauti tiesiogiai, pvz., kai kalbos vartotojai kalba skirtingomis kalbomis, jų kalbos mokėjimo lygis yra nevienodas, jie yra nesusipažinę su tekstu. Galimos teksto mediacijos veiklos:

- Specifinės informacijos perteikimas žodžiu ar raštu;
- Diagramų duomenų ir kt. vizualios informacijos perteikimas žodžiu ar raštu;
- Pranešimo, pasisakymo, paskaitos užrašų rašymas;
- Teksto santraukos pateikimas žodžiu ar raštu.

Žodžiu ar raštu perteikia sakytinę ar rašytinę informaciją socialinėmis, akademinėmis ir/ar profesinėmis temomis; detalai apibūdina ir komentuoja vaizdinės medžiagos informaciją; tiksliai ir detalai užsirašo informaciją/konspektuoja pranešimus; pateikia sakytinio, rašytinio, audiovizualinio teksto santrauką; apibendrina faktus ir autorių požiūrius. Palygina, susistemina raštu informaciją ar / ir požiūrius.

Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija. Mokiniai siekia palengvinti grupės bendradarbiavimo procesą ar bendro supratimo kūrimą, pvz., prašo pagrįsti nuomonę, atsižvelgia į kultūrinius skirtumus, kuriama pozityvią atmosferą. Galimos grupės bendradarbiavimo proceso mediacijos veiklos:

- Bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje kuriant idėjas ir bendrą supratimą;
- Vadovavimas grupės darbui.

Bendradarbiauja ir skatina kitus; aptaria įvairius argumentus; išsako naujas mintis; prisideda prie bendro sprendimo priėmimo; daugiakultūroje grupėje rodo empatiją, supratimą kitokios kultūros atžvilgiu; skatina tarpkultūrinį dialogą, priimdami skirtingas vertybes, požiūrius; esant nesutarimams siekia konsensuso. Vadovauja grupės darbui, moderuoja diskusiją, apibendrindami išsakytą informaciją skatina aptarti argumentus.

Mediacijos / Tarpininkavimo strategijų taikymas. Naudodamiesi pagalba mokiniai siekia supaprastinti teksto supratimą raštu ar žodžiu, pvz. perteikdami teksto turinį vartoja paprastesnę nei šaltinio kalbą; aiškindami naujas sąvokas, pasitelkia pavyzdžių iš patirties, naudojami ir neverbalinėmis priemonėmis; pakartoja esmines mintis kitais žodžiais keletą kartų; skaitydami tekste pasižymi tik svarbiausius dalykus; rašydami santrauką akcentuoja esmę, atsisako detalių. Galimos mediacijos strategijų taikymas veiklos:

- Teksto supaprastinimas žodžiu;
- Teksto supaprastinimas raštu.

Perteikdami sudėtingą teksto turinį žodžiu ar raštu, teksto turinį pritaiko tikslinei auditorijai; pagal poreikį paaiškina, pakartoja teksto pagrindinę mintį; vartoja paprastesnę nei originalo kalbą. Pasitelkia pavyzdžių iš patirties, skaido informaciją dalimis ir naudojami neverbalinėmis priemonėmis paaiškinti naujas sąvokas, pateikti instrukcijas.

Mediacijos pasiekimų vertinimui galima naudoti tokius kriterijus:

Teksto mediacijai:

- Užduoties tikslo pasiekimas (ar perteikė visą reikiamą informaciją);
- Savarankiškumo laipsnis (ar prireikė mokytojų, kitų grupės narių, šaltinių pagalbos);
- Mediacijos strategijos (ar taikė įvairias strategijas, kaip efektyviai jas taikė);
- Produkuojamos kalbos taisyklumas (leksinės ir gramatinės struktūros).

Grupės bendradarbiavimo proceso mediacijai:

- Bendradarbiavimo kiekybė (ar aktyviai dalyvavo grupės darbo procese);
- Savarankiškumo laipsnis (ar prireikė mokytojo, kitų grupės narių pagalbos);
- Bendradarbiavimo kokybė (atsakingumas, dalinimasis idėjomis, parama kitiems mokiniams ir kt.).

Teksto mediacijos veiklų pavyzdžiai

Kalbos mokėjimo lygis	A2+
Pasiekimų sritis	Teksto mediacija: Pranešimo, pasisakymo užrašų rašymas Audiovizualinio teksto santraukos pateikimas raštu
Pasiekimai	Užsirašo esminę iliustruotų pristatymų pažįstamomis temomis informaciją.
Užduotis / veikla	1. Mokiniai namuose žiūri vaizdo įrašą apie tai, kaip pasigaminti kokį nors patiekalą, pvz., salotas, ir užsirašo informaciją. Užrašus suskirsto į dvi dalis – „Ingredientai“ ir „Instrukcijos“. 2. Klasėje grupėse palygina užrašus ir parengia galutinį receptą (skaidrėje, MS Word dokumente, Google dokumente, infografikuose ar pan.). 3. Grupėse mokiniai gali sukurti savo sveiko patiekalo receptą, kurį pristato kitoms grupėms.
Komunikacinės intencijos	Faktinės informacijos gavimas ir pateikimas
Tema, potėmės	Sveika mityba, maisto gaminimas, receptai
Ugdomos kompetencijos	Sveikos gyvensenos kompetencija Skaitmeninė kompetencija
Medžiaga, išteklių	Įrašai internete, kulinarinės TV laidos
Vartojamos kalbos	Mokiniai žiūri įrašus ar TV laidas gimtąja kalba, patiekalų receptus pateikia užsienio kalba. Maisto gamintojų laidų įrašus galima žiūrėti užsienio kalba.

Kalbos mokėjimo lygis	B1+
Pasiekimų sritis	Teksto mediacija:

	Sakytinio / audiovizualinio teksto santraukos pateikimas raštu
Pasiekimai	Pateikia žodžiu ar raštu santrauką pokalbio, interviu aktualia tema. Pateikia žodžiu ar raštu santrauką garso ar audiovizualinio įrašo, TV laidos pažįstama tema, jei gali klausytis ar žiūrėti keletą kartų.
Užduotis / veikla	1. Mokiniai ima interviu iš pasirinkto menininko, mokslininko, sportininko ar pan. ARBA žiūri TV laidą apie pasirinktą asmenį. 2. Parengia rašytinę interviu / TV laidos santrauką. 3. Klasė parengia (skaitmeninę) knygą apie mėgstamus menininkus.
Komunikacinės intencijos	Užduoti klausimus Apibendrinti
Tema, potėmės	Kultūrinis gyvenimas. Menas, meno atstovai.
Ugdomos kompetencijos	Kultūrinė kompetencija Skaitmeninė kompetencija
Medžiaga, ištekliai	Priemonės interviu įrašymui Skaitmeniniai ištekliai knygai kurti
Vartojamos kalbos	Interviu / TV laida vyksta gimtąja kalba. Interviu / TV laidos santraukos ir skaitmeninė knyga rengiama užsienio kalba.

Kalbos mokėjimo lygis	A2+, B1
Pasiekimų sritis	Teksto mediacija: Aktualios informacijos perteikimas žodžiu
Pasiekimai	Žodžiu ar raštu perteikia nesudėtingą konkrečią sakinę (pvz., skelbimų), audiovizualinę (pvz., TV naujienų, orų prognozės), rašytinę (pvz., reklamų, naujienų) informaciją pažįstamomis temomis, kai informacijos šaltinio kalba nesudėtinga.
Užduotis / veikla	1. Mokiniai pristato po trumpą žinią iš praeitos dienos/savaitės naujienų (sportas, orai, aktualijos, kultūra ir pan.). 2. Mokiniai suskirstomi į grupes pagal jų pasirinktą temą/sritį ir aptaria išimintą informaciją. 3. Mokiniai kalbasi porose su skirtingą temą/sritį pasirinkusiais mokiniais, stengdamiesi sužinoti kuo daugiau apie praeitos dienos/savaitės įvykius. 4. Mokiniai komentuoja naujienas, aktualijas, reiškia savo nuomonę, emocijas.
Komunikacinės intencijos	Informuoti Pristatyti Vertinti Apibendrinti
Tema, potėmės	Orai. Sportas. Kultūra. Kasdienės aktualijos. Ir pan.
Ugdomos	Pažinimo kompetencija

kompetencijos	Socialinė, emocinė kompetencija
Medžiaga, ištekliai	Televizijos, radijo, interneto informacija
Vartojamos kalbos	Namuose mokiniai naujienų klausosi / žiūri gimtąją kalbą. Pamokoje mokiniai informaciją perteikia ir komentuoja užsienio kalbą.

Kalbos mokėjimo lygis	B1
Pasiekimų sritis	Teksto mediacija: Diagramų duomenų ir kt. vizualios informacijos perteikimas žodžiu ar raštu
Pasiekimai	Žodžiu bendrais bruožais apibūdina paprastų diagramų informaciją, nusako bendrą tendenciją. Žodžiu ar raštu apibūdina paveikslėlių, nuotraukų faktinę informaciją (pvz., asmenis, daiktus, vietas, veiklą, gamtos reiškinius).
Užduotis / veikla	1. Mokytojas pasiūlo galimas apklausos/tyrimo temas. 2. Mokiniai / poros / grupės atlieka tyrimą skirtingomis temomis, sukuria statistiką atspindinčias diagramas. Tyrimui atlikti mokiniai gali pasitelkti skaitmeninius įrankius, pvz., Google forms, kur kiekybiniai anketos duomenys apdorojami automatiškai ir pavaizduojami grafikuose. 3. Savo tyrimo rezultatais apsikeičia su kitais mokiniais / poromis / grupėmis, kurie interpretuoja ir komentuoja statistinius tyrimų duomenis.
Komunikacinės intencijos	Makro intencijos: informuoti, aiškinti, apibūdinti, argumentuoti Paklausti informacijos Atsakyti į klausimą Patikslinti, paprašyti patikslinti Apibendrinti
Tema, potemės	Pagal pasirinktą tyrimo temą
Ugdomos kompetencijos	Pažinimo kompetencija Skaitmeninė kompetencija
Medžiaga, ištekliai	Skaitmeniniai įrankiai tyrimo rezultatams pateikti
Vartojamos kalbos	Jei tyrimo metu apklausiami klasės mokiniai, vartojama užsienio kalba. Jei apklausiamos įvairios kitos grupės, pvz., mokytojai, darbuotojai, kaimynai ir pan., informacijai rinkti vartojama gimtoji kalba. Informacijai pateikti, interpretuoti, vertinti vartojama užsienio kalba.

Kalbos mokėjimo lygis	B1
Pasiekimų sritis	Teksto mediacija:

	Pranešimo, pasisakymo, paskaitos užrašų rašymas Teksto santraukos pateikimas raštu
Pasiekimai	Užsirašo esminius punktus paprasto tiesmuko pranešimo, paskaitos pažįstama tema, kai artikuliuojama aiškiai. Užsirašo trumpo pasisakymo (pvz., instrukcijų, nurodymų) esminius punktus, jei juos naudos kitai veiklai atlikti.
Užduotis / veikla	1. Mokiniai peržiūri kelis audiovizualinius įrašus pranešimų, trumpų paskaitų (pvz., TedTalk), iš kurių pasirenka vieną. 2. Pasirinktą įrašą peržiūri dar kartą (ar kelis kartus) ir užsirašo pagrindines mintis ir svarbias detales. 3. Remdamiesi užrašais, parengia trumpą turinio santrauką. 4. Mokiniai sukuria tinklaraščio įrašą (blog post), kuriame pateikia matyto įrašo santrauką ir komentarą, asmeninę refleksiją. Sukurtus tekstus mokiniai paskelbia klasės darbų galerijoje (gyvai arba virtualiai). 5. Mokiniai skaito vieni kitų tekstus, komentuoja, vertina, renka geriausią tinklaraščio įrašą.
Komunikacinės intencijos	Makro intencijos: informuoti, aiškinti, apibūdinti, argumentuoti Įvardyti, konstatuoti, pranešti Pagirti / atsakyti į pagyrimą Reikšti / paklausti apie nuomonę
Tema, potėmės	Pagal pasirinktą temą
Ugdomos kompetencijos	Pažinimo kompetencija Skaitmeninė kompetencija Socialinė, emocinė, sveikos gyvensenos kompetencija
Medžiaga, ištekliai	Mokytoja(s) pasiūlo šaltinius.
Vartojamos kalbos	Mokiniai klausosi / žiūri pranešimus, paskaitas užsienio kalba. Užrašai rašomi užsienio kalba. Santraukos pateikiamos užsienio kalba. Jei pranešimai / paskaitos klausomi / žiūrimi gimtąja kalba, reikia skirti daugiau laiko ir suteikti daugiau paramos santraukos rašymui užsienio kalba.

Grupės bendradarbiavimo proceso mediacijos veiklų pavyzdžiai

Kalbos mokėjimo lygis	A2
Pasiekimų sritis	Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija: Vadovavimas grupės darbui
Pasiekimai	Mokytojo padedamas vadovauja nedidelei (3-4) mokinių grupei atliekant komandinę užduotį, koordinuoja ir apibendrina grupės darbą.

Užduotis / veikla	1. Mokiniam pateikiama užduotis – sukurti viktoriną apie įvairių pasaulio šalių išžymius žmones. 2. Mokiniai paskirstomi į grupes po 3–4 mokinius. Susitaria, kuris mokinys norėtų jai vadovauti. 3. Mokytojo padedamas, grupei vadovaujantis mokinys inicijuoja grupės darbą, aptaria, kokius išžymius asmenis pasirinks, kokio pobūdžio klausimus rengs ir pan. 4. Mokiniai individualiai paruošia po 2–3 klausimus ir pristato grupei. 5. Vadovaujantis grupės darbui mokinys surenka visų klausimus ir apibendrina grupės darbą. 6. Padedami mokytojo kiekviena grupė parengia galutinį klausimų rinkinį raštu ir pateikia jį atsakyti kitos grupės mokiniams.
Komunikacinės intencijos	Faktinės informacijos gavimas ir pateikimas
Tema, potėmės	Pasaulio šalių kultūrai svarbios asmenybės
Ugdomos kompetencijos	Kultūrinė kompetencija Pažinimo kompetencija Socialinė, emocinė kompetencija
Medžiaga, ištekliai	Mokytoja(s) pasiūlo šaltinius, kuriuose mokiniai gali sužinoti apie kitų šalių išžymius žmones (pvz., Vikipedija).
Vartojamos kalbos	Mokiniai gali ieškoti informacijos gimtąja kalba. Klausimai žodžiu ir raštu formuluojami užsienio kalba. Atsakymai į klausimus pateikiami užsienio kalba.

Kalbos mokėjimo lygis	B1+
Pasiekimų sritis	Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija: Bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje kuriant idėjas ir bendrą supratimą
Pasiekimai	Bendradarbiauja įvairialypėje grupėje, susidedančioje iš skirtingų asmenų etninės kultūros, religijos, kalbos mokėjimo lygio, amžiaus ir pan. atžvilgiu, atlikdami komandines užduotis ir kurdami naujas idėjas. Rodo pagarbą, supranta individualius asmenų skirtumus. Išklauso kitų nuomonių, išsako savo požiūrį, pripažįsta nuostatų ir jausmų skirtumus. Esant nesutarimams ieško kompromiso, vartoja mandagią kalbą, kuria pozityvią atmosferą.
Užduotis / veikla	1. Mokiniai pasikartoja debatavimo taisykles ir pasirengia dalyvauti debatuose. 2. Mokytojas pasiūlo kelias temas / teiginius, mokiniai pasirenka jiems priimtina. 3. Mokiniai suskirstomi į tris komandas. Viena komanda rengs argumentus, palaikančius teiginį, kita – teiginiui prieštaraujančius argumentus, trečia – vertins debatus. 4. Pasirengimo etape debatuojančios komandos gali rinkti informaciją,

	argumentus, naudodamiesi internetiniais ištekliais. 5. Vyksta debatai. 6. Trečioji komanda, išklausiusi argumentus ir diskusijas, pateikia apibendrinimus ir išvadas, siekdama kurti bendrą sutarimą.
Komunikacinės intencijos	Įvardyti, konstatuoti, pranešti Patikslinti, paprašyti patikslinti Paklausti informacijos Atsakyti į klausimą Reikšti / paklausti apie žinojimą
Tema, potemės	Įvairios aktualios diskusinės temos
Ugdomos kompetencijos	Kūrybiškumo kompetencija Socialinė, emocinė kompetencija Skaitmeninė kompetencija Kultūrinė (jei diskutuojama kultūros tema) Pilietinė (jei diskutuojama pilietiškumo tema)
Medžiaga, ištekliai	Mokytoja(s) pasiūlo šaltinius; mokiniai patys randa šaltinius pagal temą.
Vartojamos kalbos	Tikėtina, kad mokiniai visais veiklos etapais vartos užsienio kalbą. Komandų pasirengimo etapu gali būti vartojama ir gimtoji kalba.

2. Kaip ugdyti aukštesnius pasiekimus

Bendrosios nuostatos

Mokantis užsienio kalbų efektyviausiais laikomi tie mokymosi metodai, kurie įgalina pasiekti geriausių rezultatų. Mokymosi metodų atranką mokantis užsienio kalbų suponuoja individualiai (grupei ar mokiniui) keliami ar išsikelti mokymosi tikslai ir uždaviniai.

Mokymosi metodų/būdų atranka sąlygojama suformuluotų siektinų kalbos mokymosi rezultatų Bendruosiuose Europos kalbų Metmenyse (BEKM, 2020): išmokti vartoti užsienio kalbą įvairiose kalbos vartojimo srityse įvairiais tikslais. Šiuo požiūriu svarbiu kalbos mokymosi proceso akcentu tampa kuo didesnis jo priartinimas prie realių gyvenimo situacijų, kuriose gali būti vartojama kalba.

Kalbos mokymasis glaudžiai siejamas su socialine veikla. Tai įgalina mokytoją organizuojant darbą naudoti įvairias socialines darbo formas – darbą grupėmis, poromis, skatinti bendradarbiauti, teikti pagalbą, siekti bendro supratimo.

Bene vienu iš svarbiausių dalykų, nuo kurio priklauso konkretaus mokinio kalbos mokymosi rezultatas, yra mokymosi motyvacija. Motyvaciją kelti galima aiškiai formuluojant mokymosi uždavinius, parenkant aktualią mokomąją medžiagą (tekstus, situacijas), pritaikant užduotis pagal mokinio galimybes, nuolat teikiant grįžtamąjį ryšį. Matydamas, jog daro aiškią pažangą, mokinys noriai mokysis užsienio kalbos.

Šiame skyriuje pateikiami bendro pobūdžio patarimai, kaip organizuoti užsienio kalbos mokymąsi ugdant atskirų kalbinės veiklos sričių gebėjimus. Akcentuojama kalbos mokymosi specifika priklausomai nuo siekiamo kalbos mokymosi lygio ir (iš dalies) mokinių amžiaus. Įvardijamos siūlomos veiklos, užduočių tipai, bendrais bruožais teikiami patarimai dėl mokinių veiklos organizavimo ir grįžtamojo ryšio.

A1 kalbos mokėjimo lygis. Receptijos gebėjimų ugdymas. II užsienio kalba. 5-6 klasės

Sakytinio teksto supratimo gebėjimų ugdymas ir vertinimas

Bendrosios nuostatos

Pradedant mokyti užsienio kalbos pirmenybė teikiama klausymo gebėjimams ugdyti. Klausymo gebėjimai ugdomi integruotai su kalbėjimo ir skaitymo gebėjimais. Taikomas „natūralusis“ ugdymo metodas, mokinsys „panardinamas“ į užsienio kalbą. Veikla organizuojama per žaidimus, mokiniams artimas ir suprantamas situacijas, naudojamos įvairios pagalbinės priemonės. Svarbu, kad visi mokiniai suprastų mokytojo prašymus, nurodymus ir gebėtų juos atlikti (pvz., prašom pasakyti, paklauskite, perskaityk, ateikite, sėskis ir t.t.).

Mokinių veiklos organizavimas

Mokytojas kuria klasėje mokymuisi palankią psichologinę atmosferą: kuria artimas tikrovei komunikacines situacijas, išsamiai paaiškina klausymo užduotį, klausymo tikslą ir būdą, suteikia galimybę klausytis teksto kelis kartus. Klausymo užduotys paremtos vizualiniu elementu.

Mokytojas organizuoja klausymo pratybas, kurios padeda ugdyti sakytinio teksto supratimo gebėjimus ir taip pat tarimo bei intonavimo įgūdžius. Pratybos prieš klausantis teksto turi parengti mokinį suprasti teksto prasmę, išskirti reikiamą informaciją, detaliai suprasti tekstą. Mokiniai supažindinami su teksto klausymo būdais, kurie priklauso nuo klausymo tikslo: globalusis, selektyvusis, detalusis. Suvokus tekstą svarbu atkreipti mokinių dėmesį į teksto suvokimo strategijas: kas padėjo suprasti (kontekstas, iliustracija, asmeninė patirtis, tarptautiniai žodžiai, giminiški žodžiai ir t. t.). Mokytojas naudoja įvairius stimulus: vaizdines priemones, vaizdo ir garso priemones, informacines technologijas (toliau – IT).

Mokiniai atidžiai klausosi teksto ir dalyvauja mokytojo vadovaujame pokalbyje gimtąja (ar užsienio) kalba aptariant klausymo tikslą ir užduotį, atkreipia dėmesį į iliustracijas bei kitą pagalbinę medžiagą. Mokiniai klausosi trumpų pasakymų ir tekstų, pokalbių, dainelių, mokytojo nurodymų užsienio kalba. Jie atlieka įvairias klausymo užduotis: nurodo, piešia, pakartoja, imituoja, sujungia piešinius arba piešinius su atitinkamais žodžiais, nurodo piešinių eilės tvarką, parodo, paima daiktą, atlieka veiksmą ir t.t., pažymi teisingą atsakymą.

Lavindami tarties, kirčiavimo, intonavimo gebėjimus, mokiniai klausosi teksto keletą kartų, kartoja žodžius, žodžių junginius, sakinius. Remdamiesi klausymo tekstais kuria trumpus analogiškus dialogus, įrašo į dialogus trūkstamus žodžius, sieja žodinių tekstą su paveikslėliais.

Sakytinio teksto supratimo gebėjimų vertinimas

Mokytojas klausymo pratybų metu aiškina ir naudoja formuojamojo vertinimo metodus, padedančius mokiniams parodyti savo supratimo lygį (įvairūs ženklai, simboliai, gestai); teikia pagalbą mažiau pažengusiems mokiniams, motyvuoja mokinius, kiekvieną pagirdamas ne tik už rezultatą, bet ir už pastangas, paaiškina įsivertinimo technikas remiantis Europos kalbų aplanku (toliau EKA). Klausymo gebėjimus mokytojas vertina atkreipdamas dėmesį į tai, ką mokiniai atliko gerai, gimtąja kalba aptaria, kas padėjo suprasti tekstą (pažįstama situacija, žinomi žodžiai, vaizdinė parama ir kt.).

Klausymo gebėjimai įvertinami taikant pasirenkamojo atsakymo užduotis, schemas, lenteles, piešinius ar jų eilę. Vertinimo kriterijai turi būti aiškūs mokiniams. Rezultatas fiksuojamas aprašomuoju būdu, pažymiu arba taškais.

Mokiniai po klausymo pratybų aptaria su mokytoju atliktą užduotį, įvardina, kas sekėsi ir kodėl, įsivertina savo pasiekimus remdamiesi EKA.

Rašytinio teksto supratimo gebėjimų ugdymas ir vertinimas

Bendrosios nuostatos

Pradinėje kalbos mokymosi pakopoje formuojami skaitymo technikos ir gebėjimo suvokti skaitomą tekstą pagrindai: suvokti raidės ir garso santykius, tarimo taisykles, įgyti žodžių jungimo skaitant ir intonavimo pagrindus. Mokymasis skaityti vyksta klasėje vadovaujant mokytojui.

Skaitymo gebėjimų ugdymas glaudžiai susijęs su klausymo ir kalbėjimo gebėjimų ugdymu. Organizuodamas skaitymo pratybas mokytojas siekia dviejų tikslų: treniruoti skaitymo techniką ir ugdyti

teksto suvokimo gebėjimus, taikant teksto suvokimo strategijas. Mokiniai mokosi įvairių skaitymo būdų ir suvokia, jog skaityti – tai nereikia suprasti, išsiversti į gimtąją kalbą kiekvieną žodį. Svarbu, atsižvelgus į skaitymo tikslą, pasirinkti tinkamą skaitymo būdą ir rasti reikiamą informaciją.

Pirmaisiais kalbos mokymo(si) metais skaitomi atskiri žodžiai, frazės, nuosekliai pereinant prie nedidelės apimties tekstų, kurių turinys susijęs su mokinio patirtimi. Skaitymo tekstai dažnai paremti vizualiniu elementu. Mokytojas naudoja žaidimo elementus – korteles su raidėmis, skiemenis, iš kurių dėliojami žodžiai, frazės, sakiniai, taip pat panaudoja IT.

Mokinių veiklos organizavimas

Mokytojas teikia įvairias užduotis, ugdančias rašytinio teksto supratimo gebėjimus, skaitymo pratyboms parengia arba parenka užduotis prieš skaitant tekstą, skaitant ir perskaičius tekstą, iškelia ir aptaria su mokiniais gimtąją ar užsienio kalba skaitymo tikslą, motyvuoja mokinius skaitymo užduočiai ir susitaria su mokiniais, kokie bus sėkmės (vertinimo) kriterijai, kurie bus įrodymu, kad darbas atliktas tinkamai.

Mokytojas prieš teksto skaitymą atkreipia mokinių dėmesį į teksto pavadinimą, temą, kontekstą, mokinių turimas žinias, patirtį. Tai palengvina skaitomo teksto suvokimą, ugdo pasitikėjimą savo jėgomis, skatina motyvaciją. Skaitymo pratybas organizuoja įvairiomis formomis: poromis, „grandinėle“, grupėmis ir t.t., naudoja garso, vaizdo priemones bei IT – pagal poreikius ir galimybes.

Mokiniai dalyvauja įvadiniame pokalbyje gimtąją ar užsienio (jei tai leidžia mokinių pasiekimai, ypač antraisiais mokymo metais) kalba aptariant skaitymo tikslą ir užduotį; atkreipia dėmesį į iliustracijas bei kitą pagalbinę medžiagą, suaktyvina turimas žinias, sutelkia dėmesį į tai, kokią informaciją jie turi rasti tekste. Mokiniai skaito balsu po vieną, „grandinėle“ lavindami skaitymo techniką, tarimą, intonavimą.

Skaitydami tyliai trumpus aprašomojo pobūdžio paprastus tekstus, mokiniai ugdomi teksto suvokimo gebėjimus (surasti reikiamą informaciją, detalai suprasti tekstą žinių lygmenyje, t.y. rasti atsakymus į klausimus: kas, kam, ką, kur, kada.). Mokiniai atlieka skaitymo užduotis: pažymi, nurodo, sujungia piešinius arba piešinius su atitinkamais žodžiais / sakiniais, nurodo piešinių arba teksto dalių eilės tvarką, pažymi teisingą atsakymą ir t.t.

Rašytinio teksto supratimo gebėjimų vertinimas

Mokytojas skaitymo pratybų metu aiškina ir naudoja formuojamojo vertinimo metodus, padedančius mokiniams parodyti savo supratimo lygį (įvairūs ženklai, simboliai, gestai), paaiškina įsivertinimo technikas remiantis Europos kalbų aplanku (EKA). Mokytojas vertina ne tik rašytinio teksto supratimo gebėjimus, teksto suvokimą ir skaitymo techniką, bet ir mokinių pastangas, duoda patarimų, kaip skaityti, su mokiniais gimtąją kalba aptaria, kas padėjo suprasti tekstą (pažįstama situacija, žinomi žodžiai, vaizdinė parama ir kt.), teikia pagalbą, atkreipia dėmesį į tai, ką mokiniai atliko gerai.

Skaitymo gebėjimai įvertinami taikant pasirenkamojo atsakymo užduotis, schemas, lenteles, piešinius ar jų eilę. Vertinimo kriterijai turi būti aiškūs mokiniams. Rezultatas fiksuojamas aprašomuoju būdu, pažymiu arba taškais. Gali būti įvertinta ir skaitymo technika (ypač pirmaisiais kalbos mokymo(si) metais).

Mokiniai po skaitymo pratybų parodo savo supratimą mokytojo pateiktu ir jiems priimtiniu būdu, gimtąją kalba aptaria su mokytoju atliktą užduotį, įvardina, kas sekėsi ir kas padėjo suprasti tekstą, įsivertina savo pasiekimus remdamiesi EKA.

Sakytinio teksto kūrimo ir sakinės sąveikos gebėjimų ugdymas ir vertinimas

Bendrosios nuostatos

Pradiniame užsienio kalbos mokymosi etape įgyjamos svarbiausios žodžių tarimo, jungimo, žodžių tvarkos sakinyje žinios, intonavimo įgūdžiai, ugdomi gebėjimai bendrauti pagal pateiktą situaciją, kai pateikta konkreti kalbos medžiaga. Įgyjamos žinios apie kalbinės veiklos užduočius (dialogo ir monologo) struktūrą, formuojami įgūdžiai dalyvauti pokalbyje. Mokytojas kuria palankią mokymuisi aplinką, kuri skatina mokinio pasitikėjimą savimi, šalina klaidų baimę, atkreipdamas dėmesį į tai, kas mokiniams geriausiai pavyko. Tik vėliau atsižvelgiama į klaidas, organizuojant atitinkamo pobūdžio pratybas.

Darbas organizuojamas įvairiomis formomis (grupėmis, poromis, „grandinėle“), naudojami žaidimo, vaidybos elementai, įvairūs stimulai (vaizdinės priemonės, vaizdo ir garso priemonės, IT), suteikiama galimybė mokytis įvairiais būdais, remiamasi mokinių patirtimi ir individualiomis jų savybėmis. Veiklą pamokoje reikėtų organizuoti taip, kad kiekvienas mokinytis galėtų matyti, klausyti, liesti, judėti, kalbėti,

vaidinti, dainuoti. Pagrindinis veiklos būdas – natūralus bendravimas užsienio kalba ir komunikacinio kalbinio pobūdžio žaidimai. Pratybos vyksta gyvu tempu, suteikiant galimybes pamokos metu visiems mokiniams vartoti kalbą.

Kalbėjimo (produkavimo ir interakcijos) gebėjimų ugdymas vyksta nuosekliai: žodžių, frazių kartojimas, trumpų dialogų su tam tikromis gramatinėmis struktūromis kartojimas ir sudarymas, kalbėjimas pasiruošus pagal pateiktą planą ir pateiktas kalbos struktūras. Gebėjimas kalbėti monologu ugdomas taip pat nuosekliai. Mokiniai, remdamiesi pateikta leksika ir kalbos struktūromis, formuluoja pasakymus, jungia sakinius į logišką visumą.

Mokinių veiklos organizavimas

Mokytojas kuria mokomąsias aiškiai apibrėžtas kalbines situacijas (kas su kuo, koku tikslu, apie ką, kur ir kada kalbasi), paremtas klausymo tektais ir vizualiniu elementu, teikia įvairias užduotis, ugdančias kalbėjimo gebėjimus, susitaria dėl „sėkmės“ (vertinimo) kriterijų (užrašo lentoje); supažindina su kalbėjimo užduočių (dialogo/monologo) struktūra, pateikia pavyzdžių; diferencijuoja ir individualizuoja darbą pamokoje, parenka įvairaus pobūdžio ir sunkumo užduotis.

Mokiniai klausosi pašnekovo, užduoda klausimus bei tinkamai į juos reaguoja, atsako, dalyvaudami įvadiniam pokalbyje užsienio kalba; dirbdami grupėmis ar poromis, „grandinėle“, savarankiškai dalyvauja kalbinėse pratybose pagal pateiktas komunikacines situacijas, vaidindami, žaisdami ir pan.; atlieka individualias ir diferencijuotas užduotis; remdamiesi pateikta leksika ir kalbos struktūromis išsako užbaigtą mintį, jungia sakinius į logišką visumą, parengia trumpus pasakymus pateikta tema ir pagal pateiktą planą; išeitą temą leksiką panaudoja komunikacinėse situacijose, kalbėdami monologu ir dalyvaudami dialoge, vartoja išmoktas kalbos struktūras, siekdami komunikacinio tikslo.

Sakytinio teksto kūrimo ir sakytinės sąveikos gebėjimų vertinimas

Mokytojas paaiškina ir naudoja formuojamojo vertinimo metodus, padedančius mokiniams parodyti savo gebėjimų lygį (įvairūs ženklai, simboliai, gestai) teikia pagalbą mažiau pažengusiems mokiniams, motyvuoja mokinius, kiekvieną pagirdamas ne tik už rezultatą, bet ir už pastangas, gimtąja ir užsienio kalba aptaria su mokiniais atliktą užduotį; vertina pozityviai, naudoja žodinius komentarus ir kitas formuojamojo vertinimo metodikas, nurodo ką tobulinti, paaiškina įsivertinimo technikas remiantis EKA. Kalbėjimo gebėjimus įvertina aprašomuoju būdu, pažymiu (arba taškais) remdamasis su mokiniais aptartais vertinimo kriterijais.

Mokiniai aktyviai ir sąmoningai dalyvauja vertinimo planavimo procese, aptardami kartu su mokytoju vertinimo kriterijus, vertindami savo ir draugų pasiekimus. Jie aptaria su mokytoju atliktą užduotį, įvardina, kas sekėsi ir kodėl, dalyvauja vertinime ir įvertinime pagal su mokytoju aptartus „sėkmės“ kriterijus, įsivertina remdamiesi EKA.

Rašytinio teksto kūrimo ir raštinės sąveikos gebėjimų ugdymas ir vertinimas

Bendrosios nuostatos

Pradiniame kalbos mokymosi etape rašymo veikla planuojama taip, kad mokiniai įgytų rašymo technikos ir teksto kūrimo pradinių įgūdžių. Rašymas pagrįstas leksiniu darbu integruotai su kitomis kalbinėmis veiklomis: skaitymu, klausymu. Rašyti mokoma klasėje, rašymo įgūdžiai tobulinami specialiomis pratybomis, siekiama taisyklingos rašysenos, pabrėžiama aiškios rašysenos reikšmė komunikacijai.

Mokytojas kuria palankią mokytis aplinką, kuri įtraukia kiekvieną mokinį į aktyvią veiklą. Mokytojas demonstruoja raidžių, raidžių junginių ir žodžių užrašymą, pateikia pavyzdžių, pasitelkia į pagalbą vaizdines mokymo priemones, IT. Dominuoja elementarūs žodžių perrašymo, įrašymo pratimai, trumpų sakinių perrašymas.

Rašymas bendravimo tikslu ugdomas nuosekliai. Šiame etape pateikiamos struktūruoto rašymo užduotys.

Mokinių veiklos organizavimas

Mokytojas teikia įvairias užduotis, ugdančias rašymo techniką, naudoja vaizdines priemones, iliustruotus raidynus, rašo pats, demonstruodamas raidžių, žodžių rašymą.

Mokytojas kuria autentiškas bendravimo situacijas, pateikia aiškias ir išsamias rašymo užduočių instrukcijas, supažindina su rašymo užduočių struktūra, moko planuoti ir struktūruoti kuriamą tekstą, naudotis žodynėliais. Mokytojas aptaria su mokiniais reikalingą žodyną, kalbos struktūras; atkreipia

dėmesį į žodžių rašybą ir yra aktyvus pagalbininkas rašymo proceso metu, moko kurti rašytinį tekstą pagal pavyzdį ir susitaria su mokiniais dėl „sėkmės“ (vertinimo) kriterijų (užrašo lentoje).

Mokiniai atlieka įvairias užduotis, ugdančias rašymo techniką: rašo raides, žodžius pagal pavyzdį, perrašo ir savarankiškai parašo pavienius žodžius, sakinius. Mokydamiesi kurti trumpą tekstą, atlieka treniruojamąsias užduotis (nagrinėja pavyzdį, iš atskirų žodžių sudaro sakinius, o iš kelių sakinių kuria trumpą tekstą), pagal pateiktą struktūrą ir komunikacinę tikslą kuria tekstą, susidedantį iš žinomų žodžių ir sakinių.

Rašymo pratybų metu mokiniai atlieka įvairias užduotis individualiai ar poromis / grupėse, rengia trumpus projektinius darbus – vaizdinius pristatymus susitartomis su mokytoju temomis.

Rašytinio teksto kūrimo ir rašytinės sąveikos gebėjimų vertinimas

Mokytojas taiko įvairius mokinių pasiekimų vertinimo ir įvertinimo būdus, teikdamas pirmenybę formuojamajam vertinimui, paaiškina ir naudoja formuojamojo vertinimo metodikas, padedančias mokiniams parodyti savo gebėjimų lygį, teikia pagalbą mokiniams, motyvuoja mokinius, kiekvieną pagirdamas ne tik už rezultatą, bet ir už pastangas; gimtąja kalba aptaria su mokiniais atliktą užduotį pagal pateiktus „sėkmės“ kriterijus; vertina pozityviai, naudodamas žodinius komentarus, nurodo gaires, kaip darbą tobulinti; paaiškina įsivertinimo technikas remiantis EKA.

Mokytojas įvertina rezultatą aprašomuoju būdu, pažymiu (arba taškais) pagal vertinimo kriterijus, aptartus su mokiniais.

Mokiniai gimtąja kalba aptaria su mokytoju atliktą užduotį, įvardina, kas pavyko, dalyvauja vertinime pagal su mokytoju aptartus „sėkmės“ kriterijus, mokytojui padedant numato tolesnius tikslus užduočiai tobulinti ar užbaigti, įsivertina savo pasiekimus remdamiesi EKA.

Sakytinio teksto supratimo gebėjimų ugdymas ir vertinimas

Bendrosios nuostatos

Sakytinio teksto supratimo gebėjimai toliau ugdomi, plečiant temas, didinant klausomų tekstų apimtį ir pasitelkiant įvairesnius darbo būdus ir formas. Klausomasi paprastų trumpų pokalbių kasdienėmis temomis, trumpų ir paprastų skelbimų ir pranešimų. Klausymo tekstų ir užduočių pagalba ugdomi sakytinio teksto supratimo gebėjimai ir integruotai ugdomi kitų kalbinės veikos rūšių gebėjimai (kalbėjimo, skaitymo).

Klausymo veikla, atsižvelgiant į tikslą, organizuojamas trimis etapais: užduotys prieš klausant tekstą, užduotys klausant, užduotys išklausius tekstą. Užduočių instrukcijos mokiniams gali būti pateikiamos gimtąja ir/arba užsienio kalba atsižvelgiant į mokinių pasiekimus.

Mokinių veiklos organizavimas

Mokytojas nuteikia mokinius atidžiai klausytis mokytojo, įrašo ir/ar klasės draugų pasisakymų. Mokytojas paaiškina mokiniams klausymo tikslą, užduotį, paragina mokinius prisiminti, ką jie žino kalbama tema, atkreipia dėmesį į iliustracijas ar kita ir pateikia sėkmės (vertinimo) kriterijus. Jis teikia įvairias užduotis, ugdančias klausymo gebėjimus, paaiškina, kaip pasirinkti klausymo būdą priklausomai nuo klausymo tikslo, kad mokiniai suprastų, jog ne kiekvieną tekstą reikia suprasti pažodžiui norint gerai atlikti užduotį.

Po teksto suvokimo mokytojas atkreipia mokinių dėmesį į teksto suvokimo strategijas, kurios padėjo suprasti tekstą ir atlikti užduotį.

Mokiniai atidžiai klauso ir dalyvauja mokytojo vadovaujame pokalbyje gimtąja (ar užsienio) kalba aptariant klausymo tikslą ir užduotį, atkreipia dėmesį į iliustracijas bei kitą pagalbinę medžiagą.

Mokiniai klausosi paprastų trumpų pokalbių kasdienėmis temomis, trumpų ir paprastų skelbimų ir pranešimų, mokytojo nurodymų užsienio kalba. Mokiniai atlieka uždarojo tipo užduotis, suvokdami, koku būdu jie turi klausytis teksto, kokią informaciją iš jo išrinkti. Mokiniai taiko teksto suvokimo strategijas: kas padėjo suprasti (kontekstas, iliustracija, asmeninė patirtis, tarptautiniai žodžiai, giminiški žodžiai ir t. t.) tekstą. Tai ugdo mokinių mokymosi mokyti gebėjimus, skatina mokymosi motyvaciją.

Remdamiesi dialoginiais klausymo tekstais mokiniai kuria trumpus analogiškus dialogus, įrašo į dialogus trūkstantus žodžius.

Sakytinio teksto supratimo gebėjimų vertinimas

Mokytojas klausymo pratybų metu aiškina ir naudoja formuojamojo vertinimo metodus, padedančius mokiniams parodyti savo supratimo lygį (įvairūs ženklai, simboliai, gestai); teikia pagalbą mokiniams, motyvuoja mokinius, kiekvieną pagirdamas ne tik už rezultatą, bet ir už pastangas, paaiškina įsivertinimo technikas remiantis EKA.

Klausymo gebėjimus mokytojas vertina atkreipdamas dėmesį į tai, ką mokiniai atliko gerai, gimtąją kalbą aptaria teksto suvokimo strategijas. Klausymo gebėjimai įvertinami taikant pasirenkamojo atsakymo užduotis, schemas, lenteles, piešinius ar jų eilę. Vertinimo kriterijai turi būti aiškūs mokiniams. Rezultatas fiksuojamas pažymiu arba taškais.

Mokiniai po klausymo pratybų aptaria su mokytoju atliktą užduotį, pagrindžia savo atsakymus, juos pateikia pilnais sakiniais, įvertina save, remdamiesi nustatytais kriterijais arba EKA.

Rašytinio teksto supratimo gebėjimų ugdymas ir vertinimas

Bendrosios nuostatos

Rašytinio teksto supratimo (skaitymo) gebėjimai šiame kalbos mokymosi etape ugdomi toliau, plečiant tematiką, didinant tekstų apimtį ir naudojant naujas kalbos struktūras, pateikiant įvairias užduotis. Toliau lavinama skaitymo technika: ugdomi gebėjimai perskaityti žodžius pagal žinomas skaitymo taisykles, jungti žodžius į žodžių junginius, skaityti sakinius laikantis intonavimo taisyklių.

Skaitoma vis daugiau autentiškų, įdomių mokiniui tekstų. Skaitomo teksto suvokimo pratybos organizuojamos trimis etapais: užduotys prieš teksto skaitymą, užduotys, atliekamos teksto skaitymo metu, užduotys perskaičius tekstą.

Mokiniai skatinami dirbti savarankiškai. Ugdomas gebėjimas suprasti nežinomų žodžių reikšmę iš konteksto ar naudojant turimas kalbos žinias (pvz., žodžių darybą), taip pat skatinama ir savarankiškai skaityti, naudotis žodynais.

Mokinių veiklos organizavimas

Mokytojas teikia įvairias užduotis, ugdančias skaitymo gebėjimus, skaitymo pratyboms parengia arba parenka užduotis prieš skaitant tekstą, skaitant ir perskaičius tekstą, iškelia ir aptaria su mokiniams gimtąją ar užsienio kalba skaitymo tikslą, motyvuoja mokinius skaitymo užduočiai ir susitaria su mokiniams, kokie bus sėkmės (vertinimo) kriterijai, kurie bus įrodymu, kad darbas atliktas gerai.

Mokytojas organizuoja pratybas prieš teksto skaitymą, atkreipdamas mokinių dėmesį į teksto pavadinimą, temą, kontekstą, mokinių turimas žinias, jų patirtį. Tai palengvina skaitomo teksto suvokimą, ugdo pasitikėjimą savo jėgomis, skatina motyvaciją. Skaitymo pratybas mokytojas organizuoja įvairiomis formomis: poromis, „grandinėle“, grupėmis ir t.t., naudoja garso, vaizdo priemones bei IT pagal poreikius ir galimybes.

Prieš skaitydami tekstą mokiniai aktyvina turimas žinias (aptaria su mokytoju iliustracijas prie teksto, teksto pavadinimą, temą ir kt.), dalyvauja mokytojo vadovaujame įvadiniame pokalbyje gimtąją ar užsienio kalba (jei tai leidžia mokinių pasiekimai), sutelkia dėmesį į tai, kokią informaciją jie turi rasti tekste. Skaitydami tekstą atrinka ir susistemina atrinktą medžiagą tam tikrais būdais. Mokiniai dirba grupėmis, poromis, po vieną. Jie mokosi kelti hipotezes, spėlioti, skaityti toliau ir patikrinti savo spėjimus dėl teksto turinio. Tokia veiklų sistema ugdo skaitymo strategijas, skatina mokinius nebijoti didesnės apimties tekstų, padeda ugdyti kalbėjimo ir rašymo gebėjimus.

Skaitydami tyliai neilgus aprašomojo pobūdžio paprastus tekstus, mokiniai ugdomi teksto suvokimo gebėjimus (surasti reikiamą informaciją, detaliai suprasti tekstą žinių lygmenyje, tai yra rasti atsakymus į klausimus: kas, ko, kam, ką, kur, kada.). Jie atlieka skaitymo užduotis: pažymi, nurodo, sujungia piešinius arba piešinius su atitinkamais žodžiais / sakiniais, nurodo piešinių arba teksto dalių eilės tvarką, pažymi teisingą atsakymą ir t.t.

Rašytinio teksto supratimo gebėjimų vertinimas

Mokytojas teikia pagalbą skaitymo pratybų metu naudodamas formuojamojo vertinimo metodikas, paaiškina įsivertinimo technikas remiantis EKA. Mokytojas vertina ne tik rezultatą, bet ir mokinių pastangas, o tai skatina papildomai skaityti. Skaitymo gebėjimai įvertinami taikant pasirenkamojo atsakymo užduotis, schemas, lenteles, piešinius ar jų eilę. Vertinimo kriterijai turi būti aiškūs mokiniams. Rezultatas fiksuojamas pažymiu (arba taškais). Gali būti įvertinta ir skaitymo technika.

Mokiniai po skaitymo pratybų parodo savo supratimą mokytojo pateiktu ir jiems priimtinu metodu, gimtąja kalba aptaria su mokytoju atliktą užduotį, įvardina, kas sekėsi ir, kas padėjo suprasti tekstą, įsivertina remdamiesi EKA.

Sakytinio teksto kūrimo ir sakytinės sąveikos gebėjimų ugdymas ir vertinimas

Bendrosios nuostatos

Šiame kalbos mokymosi etape toliau temomis, kalbos medžiaga bei užduočių įvairove gilinami ir plečiami kalbėjimo gebėjimai. Kuriama bendradarbiavimu paremta mokymosi aplinka, kurioje yra išklausomas, skatinamas ir gerbiamas kiekvienas mokinys.

Kalbinė veikla organizuojama remiantis individualiomis mokinių savybėmis: pvz., mokiniams, teikiantiems pirmenybę vizualinei informacijai, teikiami vizualiniai signalai (kalbėjimo situacijų vaizdavimas piešiniuose, kalbėjimo užduočių struktūrų vaizdavimas grafiškai ir t. t.). Kalbėjimo pavyzdžiai teikiami įrašuose, juos naudojant kuriamos vis naujos artimos tikrovei situacijos.

Darbas organizuojamas įvairiomis formomis (grupėmis, poromis), naudojami žaidimo, vaidybos elementai, naudojami įvairūs stimulai (vaizdinės priemonės, vaizdo ir garso priemonės, IT).

Mokinių veiklos organizavimas

Mokytojas kuria mokomąsias aiškiai apibrėžtas kalbines situacijas (kas su kuo, koku tikslu, apie ką, kur ir kada kalbasi), kurios gali būti paremtos klausymo tekstais ir vizualiniu elementu. Mokytojas skatina mokinius kalbėti įvadiniame pokalbyje pagal pateiktą situaciją arba temą, teikia įvairias užduotis, ugdančias kalbėjimo gebėjimus. Paaškina užduotį ir susitaria dėl „sėkmės“ (vertinimo) kriterijų (užrašo lentoje); supažindina su kalbėjimo užduočių (dialogo/monologo) struktūra, pateikia pavyzdžių; diferencijuoja ir individualizuoja darbą pamokoje, parenka įvairaus pobūdžio ir sunkumo užduotis.

Mokytojas stebi mokinių darbą, skatina naudotis kompensacinėmis strategijomis (trumpos frazės, savikorekcija, pakartojimai ir kt.) ir vartoti kalbos etiketo frazes.

Mokiniai, dirbdami grupėmis, poromis, atlieka įvairias dialoginės kalbos pratybas: dalyvauja pokalbyje svarstoma tema, kai duotos komunikacinių intencijų raiškos formos; dalyvauja pokalbyje arba kuria dialogą pagal iliustraciją ir pateiktus klausimus; kuria dialogą arba dalyvauja pokalbyje remdamiesi reklaminio ar kt. tekstu.

Dirbdami savarankiškai ir grupėmis mokiniai kuria trumpą monologą pagal pateiktas sakinių pradžias, trumpai pasakoja pagal pateiktą planą, įvesdami informaciją apie save, pasiremdami perskaityto teksto informacija, pagal pateiktą pradžią, dalijasi informacija iš savo patirties, inscenizuoja. Mokiniai taiko kompensacines strategijas, vartoja kalbos etiketo frazes.

Sakytinio teksto kūrimo ir sakytinės sąveikos gebėjimų vertinimas

Mokytojas paaškina kalbėjimo užduočių vertinimo kriterijus, vienas kito ir įsivertinimo technikas remiantis EKA. Kalbinę veiklą vertina lanksčiai, pozityviai, konstruktyviai, atsižvelgiant į kalbinių pratybų tikslą (treniruojamosios pratybos, kontrolinės), suteikia galimybę mokiniui vertinti draugus ir save, remiantis kartu su mokiniais suformuluotais kriterijais, laiku teikia grįžtamąją informaciją.

Kalbėjimo gebėjimus mokytojas įvertina apibendrinamojo vertinimo metu pažymiu arba taškais.

Mokiniai aktyviai ir sąmoningai dalyvauja vertinimo planavimo procese, aptardami kartu su mokytoju vertinimo kriterijus, vertindami savo ir draugų pasiekimus.

Rašytinio teksto kūrimo ir rašytinės sąveikos gebėjimų ugdymas ir vertinimas

Bendrosios nuostatos

Rašytinio teksto kūrimo (rašymo) gebėjimai ugdomi ir plėtojami toliau, įvedant naują gramatinę medžiagą, ugdant gebėjimus kurti tekstą. Organizuojamos reguliarios rašymo pratybos, nuosekliai pereinant nuo valdomo rašymo (pagal pavyzdinį tekstą, pateiktą struktūrą arba planą) į pusiau valdomą (kai mokiniai patys pasirenka turinį ir kalbos medžiagą), pasitelkiant papildomas priemones: skaitymo ir klausymo tekstus, iliustracijas, paveikslėlius, komiksus, IT. Taikomos įvairios treniruojamosios pratybos: teksto pavyzdžio nagrinėjimas, teksto dalies kūrimas, teksto dalių sujungimas, teksto redagavimas ir t.t.

Mokinių veiklos organizavimas

Mokytojas kuria autentiškas bendravimo situacijas, pateikia kalbinę medžiagą, aiškias ir išsamias rašymo užduočių instrukcijas, moko planuoti ir struktūruoti kuriamą tekstą, naudotis žodynais.

Mokiniai dirba individualiai, grupėmis, poromis. Jie atlieka treniruojamuosius pratimus: nagrinėja pavyzdžius, rašo pagal pavyzdį, nurodyta forma, išplėtoja dalį teksto, naudojami duota leksika, pateikta teksto struktūra, žodynais ir kitomis mokomosiomis priemonėmis. Atlikdami rašymo užduotį, mokiniai planuoja, rašo, redaguoja tekstą.

Rašytinio teksto kūrimo ir rašytinės sąveikos gebėjimų vertinimas

Mokytojas vertina mokinių pasiekimus taikydamas formuojamojo vertinimo metodikas (pvz., komentarų rašymas), teikia grįžtamąjį ryšį, skatina įsivertinti remiantis EKA.

Mokiniai aktyviai dalyvauja vertinimo planavime, aptariant rašymo užduotį ir vertinimo kriterijus, dirba poromis, grupėmis, vertina vienas kito darbą pagal aptartus su mokytoju kriterijus, įsivertina remdamiesi EKA.

Sakytinio teksto supratimo gebėjimų ugdymas ir vertinimas

Bendrosios nuostatos

Sakytinio teksto supratimo (klausymo) gebėjimų ugdymas glaudžiai siejamas su kitų kalbinių veiklų gebėjimų ugdymu: klausymas ir kalbėjimas, klausymas ir skaitymas, klausymas, kalbėjimas ir rašytinio teksto kūrimas.

Mokinių veikla organizuojama plačiai taikant aktyvius mokymosi metodus, įvairias socialinio darbo formas (poromis, grupėmis).

Klausymo veiklos, atsižvelgiant į klausymo tikslą, organizuojamos trimis etapais: užduotys prieš klausant, užduotys klausant, užduotys išklausius tekstą. Mokiniai, suvokdami klausymo tikslą, mokosi įvairių klausymo būdų, teksto suvokimo strategijų.

Klausomasi įvairaus žanro ir pobūdžio tekstų: radijo ir televizijos pranešimų, oro prognozių, reklamos skelbimų, interviu, taip pat ilgesnių pokalbių, pasakojimų su aprašymo arba samprotavimo elementais.

Mokinių veiklos organizavimas

Mokytojas paaiškina mokiniams klausymo tikslą, užduotį, paragina mokinius prisiminti, ką jie žino kalbama tema, pateikia ir aptaria su mokiniais vertinimo kriterijus užsienio kalba (priklausomai nuo mokinių pasiekimų). Mokytojas teikia įvairias užduotis, ugdančias klausymo gebėjimus, paaiškina, kaip pasirinkti klausymo būdą priklausomai nuo klausymo tikslo. Po teksto suvokimo atkreipia mokinių dėmesį į teksto suvokimo strategijas, kurios padeda suprasti tekstą ir atlikti užduotį.

Mokiniai, suvokdami klausymo tikslą, mokosi įvairių klausymo būdų, teksto supratimo strategijų, atlieka atvirojo (atsako į klausimus, įrašo trūkstamus žodžius, užpildo lenteles, diagramas) ir uždarojo tipo užduotis (pažymi teisingą atsakymą, sieja teksto informaciją su iliustracija, su grafiškai pateikta informacija).

Sakytinio teksto supratimo gebėjimų vertinimas

Mokytojas vertina mokinių pasiekimus taikydamas formuojamojo vertinimo metodus (pvz., balsavimas už pasirinktą atsakymą, atsakymo pagrindimas), teikia grįžtamąjį ryšį, skatina įsivertinti remiantis EKA.

Klausymo gebėjimus mokytojas įvertina taikydamas įvairių tipų užduotis: pasirenkamojo atsakymo, schemas, lenteles, pusiau atvirojo tipo užduotis, kurios reikalauja formuluoti atsakymus ir pritaikyti žinias. Vertinimo kriterijai turi būti aiškūs mokiniams. Rezultatas fiksuojamas pažymiu (arba taškais).

Mokiniai dalyvauja vertinimo kriterijų aptarime, po klausymo pratybų aptaria su mokytoju atliktą užduotį, pagrindžia savo atsakymus, įsivertina, remdamiesi iš anksto aptartais kriterijais arba EKA.

Rašytinio teksto supratimo gebėjimų ugdymas ir vertinimas

Bendrosios nuostatos

Mokinių veikla organizuojama vis plačiau taikant interaktyviojo mokymosi strategijas, mokymąsi bendradarbiaujant, IT.

Skaitomi autentiški įvairaus žanro tekstai: laikraščio straipsniai, kalbos, interviu, jaunimo žurnalų straipsniai, asmeniniai laiški, skelbimai, anketos. Skaitymo veiklos, atsižvelgiant į skaitymo tikslą, organizuojamos trimis etapais: užduotys prieš skaitymą, užduotys skaitant, užduotys perskaičius tekstą.

Ugdomi skaitymo gebėjimai glaudžiai susiję su kitomis kalbinėmis veiklomis, ypač su kalbėjimu ir rašymu.

Mokinių veiklos organizavimas

Mokytojas teikia įvairias užduotis, ugdančias rašytinio teksto supratimo gebėjimus, iškelia ir aptaria su mokiniais gimtąja ar užsienio kalba skaitymo tikslą, susitaria su mokiniais, kokie bus vertinimo kriterijai, organizuoja skaitymo pratybas įvairiomis formomis (individualiai, grupėmis, poromis), teikdamas mokiniams galimybes dirbti jų pamėgtu būdu ir tempu.

Mokiniams siūloma peržvelgti teksto turinį, pasibraukti esminę informaciją, naujų žodžių reikšmes suprasti iš konteksto, kelti klausimus patiems, struktūruoti tekstą. Mokiniai skaitymo metu gautą informaciją mokosi panaudoti komunikaciniais tikslais: teikti ir teirautis informacijos, pasakoti, diskutuoti, teikti ir teirautis informacijos raštu.

Mokiniai dirba grupėmis, poromis, atlieka projektinę veiklą, susijusią su skaitymu. Tokiu būdu ugdomas jų savarankiškumas, kritinis mąstymas, ugdomi mokymosi mokyti gebėjimai.

Rašytinio teksto supratimo gebėjimų vertinimas

Skaitymo gebėjimai vertinami taikant įvairius būdus: pasirenkamojo atsakymo užduotis, schemas, lentelės, pusiau atvirojo tipo užduotis, kurios reikalauja formuluoti atsakymus ir pritaikyti žinias. Vertinimo kriterijai turi būti aiškūs mokiniams.

Sakytinio teksto kūrimo ir sakytinės sąveikos gebėjimų ugdymas ir vertinimas

Bendrosios nuostatos

Sakytinio teksto kūrimo ir sakytinės sąveikos (kalbėjimo) gebėjimai šiame kalbos mokymosi etape ugdomi integruotai su visomis kalbinės veiklos rūšimis, jie plečiami ir įtvirtinami. Kalbėjimo gebėjimų ugdymas paremtas klausymo, skaitymo tekstais ir vizualiniu elementu, kuriais sukuriama mokomoji kalbinė situacija: kas, su kuo, koku tikslu, apie ką, kur ir kada kalbasi (arba daro pranešimą). Naudojamos garso ir vaizdo priemonės bei IT. Kalbinės pratybos organizuojamos įvairiomis formomis: poromis, grupėmis, kartais panaudojant vaidybos elementus.

Mokinių veiklos organizavimas

Mokytojas pateikia kalbėjimo užduotis, kurių lygis tiktų visiems mokiniams, įvardindamas jų tikslus, turi papildomų užduočių tiems mokiniams, kurie darbą atliks pirmieji. Mokytojas skatina mokinius kalbėti įvadiniam pokalbyje nepasirengus pagal pateiktas situacijas arba temas užsienio kalba, supažindina su kalbėjimo užduočių (dialogo/monologo) struktūra, pateikia pavyzdžių; skatina naudotis pokalbio ar monologo organizavimo ir kompensacinėmis (trumpos frazės, savikorekcija, pokalbio krypties pakeitimas, pakartojimai, perifrasis ir kt.) strategijomis.

Užduoties atlikimo metu mokytojas suteikia mokiniams galimybę užduoti klausimų apie veiklą, skatina juos už sėkmę. Sėkmė – tai motyvacijos garantas.

Mokytojas organizuoja kalbines pratybas etapais: a) įvadinis pokalbis (laisvas pokalbis su mokiniais), siekiant sužadinti motyvaciją ir susidomėjimą, palengvinant mokymosi sunkumus (žodynas, sudėtingesnės kalbos struktūros); b) mokomosios medžiagos pristatymas (audiotekstas + vizualinis elementas; audiotekstas + skaitymo tekstas arba dialogas, dialogo arba monologo planas, nebaigtas dialogas, dialogo schema ir t.t.); c) fonetinės, leksinės, gramatinės pratybos; d) kalbėjimo struktūrų panaudojimas įvairiose mokomosiose situacijose – įtvirtinimas; e) laisvas kalbėjimas, komunikacinės užduoties sprendimas, diagnostinių ir apibendrinamųjų užduočių pateikimas, norint įvertinti mokinių pažangą ir pasiekimus.

Mokiniai atlieka įvairias kalbines pratybas, kurios ugdo sąveikos (dialoginės kalbos) gebėjimus:

- dalyvauja pokalbyje svarstoma tema, kai duotos komunikacinių intencijų raiškos formos, schema, planas;
- dalyvauja pokalbyje arba kuria dialogą pagal iliustraciją ir pateiktus klausimus;
- kuria dialogą arba dalyvauja pokalbyje remdamiesi reklaminiu tekstu;
- kuria dialogą arba dalyvauja pokalbyje remdamiesi apklausos rezultatų lentele;
- kuria dialogus pagal tarpasmeninio bendravimo situacijas (atsiprašyti ir t. t.).

Dirbdami savarankiškai, mokiniai naudojami planu, taip pat leksikos ir gramatinių struktūrų sąrašu. Mokiniai naudojami kompensacinėmis strategijomis (trumpos frazės, savikorekcija, pokalbio krypties pakeitimas, pakartojimai, perifrazės ir kt.).

Sakytinio teksto kūrimo ir sakinės sąveikos gebėjimų vertinimas

Mokytojas pateikia ir aptaria su mokiniais vertinimo kriterijus, teikia pagalbą užduoties atlikimo metu taikydamas formuojamojo vertinimo metodikas (žodiniai komentarai, klausimai žinioms ir supratimui ir t.t.), skatina įsivertinti remiantis EKA. Kalbėjimo gebėjimus įvertina diagnostinio ir/arba apibendrinamojo vertinimo metu pažymiu arba taškais remdamasis su mokiniais iš anksto aptartais vertinimo kriterijais.

Mokiniai aktyviai ir sąmoningai dalyvauja vertinimo planavime, aptariant rašymo užduotį ir vertinimo kriterijus, dirba poromis, grupėmis, vertina vienas kito darbą pagal aptartus su mokytoju kriterijus, įsivertina. Planuoja ir organizuoja savo mokymąsi remdamiesi EKA, vertina savo ir draugų pasiekimus.

Rašytinio teksto kūrimo ir rašytinės sąveikos gebėjimų ugdymas ir vertinimas

Bendrosios nuostatos

Mokinių veikla organizuojama taikant aktyviuosius mokymo metodus ir būdus, mokymąsi bendradarbiaujant, pasitelkiant papildomas priemones (vaizdo, IT). Rašymo mokymas integruojamas su klausymu ir skaitymu. Rašymo pratybos organizuojamos nuosekliai pereinant nuo valdomo rašymo į laisvą rašymą (mokiniai rašo pagal pateiktą komunikacinę situaciją naudodamiesi savo lingvistine ir strategine kompetencija).

Mokinių veiklos organizavimas

Mokytojas kuria artimas tikrovei komunikacines situacijas, aiškina rašymo tikslą, pateikia aiškias užduoties instrukcijas. Mokytojas pateikia ir aiškina rašybos, skyrybos taisykles, morfologines formas ir sintaksines konstrukcijas (gimtąja kalba), organizuoja pratybas šiai medžiagai išmokti, aiškina kuriamo teksto žanrų struktūrą, supažindina su kalbos registru.

Mokiniai dirba grupėmis ir individualiai. Jie apgalvoja, planuoja, aptaria, rašo ir redaguoja savo tekstą, naudojami papildomomis mokymosi priemonėmis (įvairiais žodynais, gramatikos lentelėmis). Jie rašo pagal nurodytą struktūrą ir formą, kai pateikta leksika ir (arba) patys pasirenka kalbos turinį ir formą.

Rašytinio teksto kūrimo ir rašytinės sąveikos gebėjimų vertinimas

Mokytojas pateikia ir aptaria su mokiniais vertinimo kriterijus. Rašymo metu teikia grįžtamąjį ryšį taikydamas formuojamojo vertinimo metodikas (komentarų rašymas ir t.t.), skatina įsivertinti savo gebėjimus pagal iš anksto aptartus kriterijus ir/arba remiantis EKA. Mokytojas bendradarbiauja su mokiniu, pastebi ir pripažįsta įvairius mokinio pasiekimus, padrasina mokinį diskutuoti apie užduoties atlikimą bei mokyti iš klaidų, nes klaidos yra nuoroda į tolesnę jo pažangą.

Rašymo gebėjimus įvertina diagnostinio ir/arba apibendrinamojo vertinimo metu pažymiu arba taškais remdamasis su mokiniais iš anksto aptartais vertinimo kriterijais.

Mokiniai aktyviai dalyvauja vertinimo planavime, aptariant rašymo užduotį ir vertinimo kriterijus, aiškiai suvokia rašymo tikslą. Jie dirba poromis, grupėmis, išsakydami savo nuomonę ir redaguodami tekstą, vertina vienas kito darbą pagal aptartus su mokytoju kriterijus, įsivertina remdamiesi EKA.

3. Tarpdalykinių temų integravimas ir dermė su kitais dalykais

Bendrosios nuostatos

Užsienio kalbų ugdymo programos numato įvairias tarpdalykinės integracijos galimybes.

Kalbinių veiklų ir procesų įvairovė užsienio kalbos pamokose įgyvendinama integruojant kitų dalykų žinias ir gebėjimus, mokymo(si) būdus, pvz., analizuojant užsienio kalbos sistemą remiamasi gimtosios kalbos ir kitų užsienio kalbų žiniomis; taikomi meninio ugdymo elementai – dainavimas, piešimas, vaidyba; informacinių technologijų dalyko gebėjimai taikomi ne tik atsirenkant tinkamą informaciją iš skaitmeninių šaltinių, vertinant jos patikimumą, bet ir naudojant mokomąsias kalbų programėles, kuriant pateiktis, filmukus ar atliekant užduotis ir komunikuojant virtualiose platformose pan.

Užsienio kalbos programose numatomas turinys, temos ir potemės remiasi kitų dalykų turiniu ir tematika, aktualizuoja tarpdalykines temas, pvz., etninė kultūra, pilietinė visuomenė, lygios galimybės, atsakingas vartojimas, technologijos, inovacijos ir pan.

Šiame skyriuje pateikiama tarpdalykinių temų integravimo lentelė, kuri nurodo tarpdalykinių temų, užsienio kalbos dalyko ir kitų mokomųjų dalykų turinio sąsajas. Teminiu pagrindu paremta integracija įgyvendinama atsižvelgiant į persiklojantį dalykų turinį ir ugdymo koncentro specifiką.

Natūrali užsienio kalbos dalyko turinio dermė su kitais dalykais leidžia taikyti įvairias IDUKM formas. Metodinės rekomendacijose pateikiami įvairios trukmės IDUKM modulių ir projektinių veiklų pavyzdžiai, kurie leidžia lanksčiai planuoti darbą: vieno ar dviejų / kelių skirtingų dalykų mokytojai gali pasirinkti temą, mokymo(si) metodus ir sukurti tinkamas mokymo(si) aplinkas ir užduotis, užtikrinančias integruojamų dalykų dermę. IDUKM užtikrina mokymo(si) būdų įvairovę, didina mokymosi motyvaciją, leidžia mokiniams siekti aukštesnio kalbos mokėjimo lygio. Šie moduliai gali būti įgyvendinami kaip 30 proc. pasirenkamo užsienio kalbų programos turinio dalis.

Tarpdalykinių temų integravimo galimybės užsienio kalbų pamokose

Tarpdalykinių temų integracijos lentelės tikslas – atskleisti tarpdalykinių temų ir užsienio kalbos dalyko turinio, t.y. temų, potemių sąsajas bei parodyti galimus ryšius su kitais mokomaisiais dalykais. Tarpdalykinių temų integracijos galimybės pateikiamos nurodant kalbos mokėjimo lygius: Prieš–A1, A1, A2, B1. Organizuodamas tarpdalykines veiklas pirmosios ar antrosios užsienio kalbos mokytojas atsižvelgia į mokinių amžių ir esamus pasiekimus.

Juoda spalva lentelėje nurodomos orientacinės veiklos ir užsienio kalbos pasiekimai.

Mėlyna spalva lentelėje nurodomos užsienio kalbos dalyko temos, potemės, kurios siejasi su tarpdalykine tema.

Raudona spalva nurodomos sąsajos su kitais mokomaisiais dalykais ir jų turiniu, galimybė inicijuoti IDUKM (angl. CLIL) pamokas.

Tarpdalykinė tema	A2 kalbos mokėjimo lygis	A2+ / B1 kalbos mokėjimo lygiai
Gimtoji kalba	Tyrinėja ir lygina užsienio kalbos ir gimtosios lietuvių ar kitos kalbos žodžius, kalbos sistemos (pvz., gramatikos) reiškinius. Temos, potemės: kalbų pažinimas, geografinis kalbos paplitimas ir kitos temos. Tarpdalykinė integracija: lietuvių kalba ir literatūra.	Tyrinėja ir lygina užsienio kalbos ir gimtosios lietuvių ar kitos kalbos patarles, priešodžius, frazes. Lygina gimtosios ir užsienio kalbos sistemas. Apibūdina lietuvių kalbos ypatumus kitų kalbų kontekste. Temos, potemės: kalbų pažinimas: kalbos atmainos, dialektai, kalbos reikšmė asmeniniam ir profesiniam gyvenimui ir kt. temos. Tarpdalykinė integracija: Lietuvių kalba ir literatūra.
Etninė kultūra: tradicijos ir papročiai, etnografiniai regionai.	Žodžiu ar raštu apibūdina kalbos šalies ir Lietuvos etnokultūros reiškinius, pvz., tradicines šventes ir su tomis šventėmis susijusius papročius, rūbus, maistą. Supranta nesudėtinga kalba perteiktų audio, video reportažų, neilgų tekstų apie etnokultūros reiškinius ir atributus simbolius, pagrindinę mintį, kuria pateiktis arba trumpą video įrašą apie žinomą šventę. Temos, potemės: Kultūrinis gyvenimas (kinas, teatras, koncertai, nacionalinės šventės, tradicijos ir kt.). Tarpdalykinė integracija: lietuvių kalba ir literatūra, istorija, etika, technologijos.	Žodžiu arba raštu kalba apie dominančius etninės kultūros reiškinius įvairiose šalyse, lygina juos su Lietuvos pasirinktu etninės kultūros reiškiniu, kuria pateiktis ir video pristatymus, supranta ilgesnius tekstus ir geba atrinkti reikiamą informaciją. Temos, potemės: Kultūrinis gyvenimas (muzika, vaizduojamasis menas, grožinė literatūra, žymiausi kultūros ir meno atstovai, etninės ir religinės šventės ir kt.). Tarpdalykinė integracija: lietuvių kalba ir literatūra, istorija, etika, technologijos.
Kultūrų	Suvokia kai kuriuos kitų šalių kultūrinio	Pažįsta ir suvokia įvairių šalių kultūrinius

įvairovė, daugiakalbystė	gyvenimo bruožus, atpažįsta kultūrinius skirtumus, juos lygina su savo gyvenamosios ir/ar gimtosios šalies kultūrinio gyvenimo elementais nesudėtingose komunikacinėse situacijose. Plėtoja kultūrinę savimonę, supranta kitoki mąstymą, kultūrą, gyvenseną, jauseną paprastomis frazėmis ir sakiniiais reikšdami mintis įvairiomis temomis. Gretina antrosios užsienio kalbos sistemos elementus su gimtąja ir (ar) valstybine ir pirmąja užsienio kalba, įvardija antrosios užsienio kalbos geografinį paplitimą. Naudoja nesudėtingus žodžius, frazes ir ženklus, palengvinančius bendravimą daugiakultūroje aplinkoje. Temos, potėmės: Kalbos šalis/ šalys (Šalies geografinis ir administracinis žemėlapis. Didžiausi šalies miestai, gyventojų skaičius, tautybės. Gamta, klimatas, miestai, įžymybės, architektūros paminklai, žymūs žmonės, valstybinės šventės ir kt.). Kultūrinis gyvenimas (kinas, teatras, koncertai, nacionalinės šventės, tradicijos ir kt.). Socialinės konvencijos (maisto tradicijos ir valgyimo etiketas, apranga, neverbalinė komunikacija: akių kontaktas, socialinis atstumas, gestai, mimika, emocijų raiška kt.) Kalbų pažinimas: kalbos geografinis paplitimas. Tarpdalykinė integracija: lietuvių kalba ir literatūra, I-oji užsienio kalba, etika, istorija, pilietiškumo pagrindai.	ypatumus, juos apibūdina, analizuoja, lygina su savo gyvenamosios ir /ar gimtosios šalies kultūros ypatumais. Prisitaiko prie kultūrinių normų. Bendraudami daugiakultūroje aplinkoje nesudėtinga kalba rodo susidomėjimą ir empatiją, reiškia sutikimą ar supratimą, klausia ir atsako į klausimus. Plėtoja kultūrinę savimonę, supranta kitoki mąstymą, kultūrą, gyvenseną, jauseną reikšdami mintis įvairiomis temomis. Skiria antrosios užsienio kalbos atmainas ir dialektus, suvokia jos reikšmę asmeniniam ir profesiniam gyvenimui. Temos, potėmės: Kalbos šalis/ šalys (regionai, saugomos teritorijos, klimatinės zonos; miesto ir kaimo gyventojai, gyventojų etninė sudėtis, migracija; gamta, klimatas, regionai, įdomios vietovės, architektūros paminklai, mokslo veikėjai, atradėjai ir kt.). Kultūrinis gyvenimas (muzika, vaizduojamasis menas, grožinė literatūra, žymiausi kultūros ir meno atstovai, etninės ir religinės šventės ir kt.) Ritualinis elgesys šeimos, tautinėse šventėse, viešuosiuose renginiuose. Socialinės konvencijos (punktualumas ir viešnagės laikas, dovanos, viešojo gyvenimo elgesio taisyklės, pokalbio tabu temos kt.). Kalbų pažinimas: kalbos atmainos, dialektai; kalbos reikšmė asmeniniam ir profesiniam gyvenimui. Tarpdalykinė integracija: lietuvių kalba ir literatūra, istorija, dailė, muzika, šokis, istorija, pilietiškumo pagrindai.
Pilietinės visuomenės savikūra Migracija ir geopolitiniai konfliktų sprendimai.	Plėtoti savo kaip asmens ir kaip individo vaidmens visuomenėje suvokimą paprastomis frazėmis ir sakiniai kalbant ar rašant įvairiomis temomis, analizuojant tautos identitetą, mažumas, integraciją, asimiliaciją ir pilietines pareigas. Temos, potėmės: Apie save (šeima, šeimos šventės, draugai, mokymasis, laisvalaikis, išvaizda, charakteris ir apranga ir kt.). Mokymasis, kasdienė veikla (mokyklos gyvenimas, popamokinė Veikla, darbai ir vietos ir kt.). Jaunimo gyvenimas (draugystė, charakterio savybės, išvaizda, apranga ir kt.). Kalbos šalis/ šalys (Šalies geografinis ir administracinis žemėlapis. Didžiausi šalies miestai, gyventojų skaičius, tautybės. Gamta, klimatas, miestai, įžymybės, architektūros paminklai, žymūs žmonės, valstybinės šventės ir kt.). Tarpdalykinė integracija: lietuvių kalba ir literatūra, istorija,	Plėtoti suvokimą apie tautos identitetą, mažumas, integraciją ir asimiliaciją analizuojant globalizacijos teigiamą ir neigiamą įtaką mūsų tautos identitetui ir pilietiškumui, apie save kaip apie asmenį ir individo vaidmenį visuomenėj, pilietinės pareigos jausmą, visuotinių priimtinių taisyklių laikymosi svarbą visuomenės vystymuisi. Temos, potėmės: Apie save (pomėgiai, mėgstami ir nemėgstami dalykai, išvaizda ir charakterio savybės; asmenybės, darančios įtaką mūsų gyvenimui ir kt.). Tarpasmeniniai santykiai, šeima (šeimos narių vaidmenys ir santykiai šeimoje, kartų santykiai ir kt.). Mokymasis, kasdienė veikla (pareigos, mokymasis, plietinė socialinė veikla, savanorystė, savęs paieškos, ateities planai, profesijos, savanorystė, užsienio kalbos mokymasis, tarpkultūrinis bendradarbiavimas ir kt.). Tarpdalykinė integracija: lietuvių kalba ir literatūra, istorija, etika, pilietiškumo pagrindai.

	pilietiškumo pagrindai.	
Asmenybės, idėjos	Žodžiu arba raštu apibūdina kalbos šalies/ šalių ir Lietuvos žymias vietas ir žymius žmones, pvz., mokslo ir meno pasaulio atstovus, keliautojus, sportininkus. Supranta nesudėtinga kalba perteiktų audio, video reportažų, neilgų tekstų pagrindinę mintį, kuria ne mažiau 8 skaidrių pateiktis arba trumpą video įrašą apie pasirinktą žymų asmenį. Temos, potėmės: Kalbos šalis/ šalys (Šalies geografinis ir administracinis žemėlapis. Didžiausi šalies miestai, gyventojų skaičius, tautybės. Gamta, klimatas, miestai, išžymybės, architektūros paminklai, žymūs žmonės, valstybinės šventės ir kt.). Tarpdalykinė integracija: lietuvių kalba ir literatūra, istorija, geografija, fizinis ugdymas, etika, pilietiškumo pagrindai.	Žodžiu arba raštu kalba apie jiems įtaką darančius žymius mokslo, meno, literatūros, visuomeninius veikėjus, keliautojus, politikus, sportininkus, kuria interviu, pateiktis arba video pristatymus, supranta ilgesnius tekstus apie dominantę objektą ar asmenį ir geba atrinkti reikiamą informaciją. Temos, potėmės: Kalbos šalis/ šalys (regionai, saugomos teritorijos, klimatinės zonos; miesto ir kaimo gyventojai, gyventojų etninė sudėtis, migracija; gamta, klimatas, regionai, įdomios vietovės, architektūros paminklai, mokslo veikėjai, atradėjai ir kt.). Tarpdalykinė integracija: lietuvių kalba ir literatūra, istorija, geografija, etika, fizinis ugdymas, technologijos, pilietiškumo pagrindai.
Pasaulis be skurdo ir bado		Pristato pasirinktas šalis nurodydami mitybos ir gyvenimo skirtumus pasaulyje, Žodžiu arba raštu reiškia paprastas mintis apie skurdo ir migracijos priežastis. Vartoja etiškas ir mandagias bendravimo frazes imituodami viešos ir tarpkultūrinės komunikacijos situacijas. Kalba apie pilietiškumo ir savanorystės veiklas kaip įtraukios bendruomenės kūrimo pagrindą. Randa tikslinę informaciją neilguose tekstuose ir kuria pateiktis, video filmukus dominančia tema. Temos, potėmės: Gyvenamoji aplinka (vietovė, gyvenimas mieste ir kaime, svajonių vieta, būstas, tvarus miestas ir darni kaimynystė, aplinkosauga ir kt.). Sveikata, sveika gyvensena (higiena, sveikas gyvenimo būdas ir sveika mityba, emocinė sveikata, žalingų įpročių prevencija ir kt.). Mokymasis, kasdienė veikla (pareigos, mokymasis, pilietinė ir socialinė veikla, savanorystė, savęs paieškos, ateities planai, profesijos; užsienio kalbos mokymasis, tarpkultūrinis bendradarbiavimas ir kt.). Tarpdalykinė integracija: geografija, technologijos, socialinis, emocinis, sveikatos ugdymas ir žmogaus sauga, etika, verslumas ir ekonomika, pilietiškumo pagrindai.
Žiedinė ekonomika, pridėtinę vertę kuriančios darbo vietos		Žodžiu arba raštu kalba apie veiklos sritis ir profesijas, kuriančias pridėtinę vertę, pvz., aukštųjų technologijų specialistai, IT specialistai, biochemikai ir kt. Randa tikslinę informaciją neilguose tekstuose ir kuria pateiktis, video filmukus apie dominančią profesiją. Temos, potėmės: Mokymasis, kasdienė veikla (pareigos, mokymasis, pilietinė ir socialinė veikla, savanorystė, savęs paieškos, ateities planai, profesijos; užsienio kalbos mokymasis, tarpkultūrinis bendradarbiavimas ir kt.). Pirkiniai, paslaugos, aptarnavimas, pirkiniai (buities ir kitų paslaugų kokybė, finansų planavimas, atsakingas vartojimas ir kt.). Tarpdalykinė integracija: geografija,

		ekonomika ir verslumas.
Pažangios technologijos ir inovacijos	Žodžiu arba raštu apibūdina gyvenamojoje aplinkoje naudojamas inovatyvius buitines prietaisus, skaitmenines technologijas. Kuria ne mažiau 8 skaidrių pateiktis, video filmukus, kuriuose pristato pasirinkta technologinę inovaciją. Temos, potėmės: Gyvenamoji aplinka (namo, buto, kambario interjeras, tvarkymasis, mano miestas, kelias į mokyklą ir kt.). Informacinės priemonės (media) ir skaitmeninės technologijos (TV, radijas, spauda paaugliams, internetas, mobilus ryšys, virtualus bendravimas ir kt.). Tarpdalykinė integracija: informatika, etika, technologijos, ekonomikos ir verslumo programa, pilietiškumo pagrindai.	Žodžiu arba raštu apibūdina pasirinktą inovatyvią buitines, transporto, mokymosi priemonę, jos privalumus ir trūkumus, socialinių tinklų privalumus ir pavojus, technologijų ir mokslo progreso įtaką aplinkai bei visuomenei. Randa tikslinę informaciją neilguose tekstuose ir kuria pateiktis, video filmukus dominančia tema. Temos, potėmės; Informacinės priemonės (media) ir skaitmeninės technologijos (TV, radijas ir spauda, internetas, mobilus ryšys, socialiniai tinklai, saugus elgesys socialiniuose tinkluose, viešumas ir viešinimas, skaitmeninių technologijų panaudojimas mokantis užsienio kalbų ir kt.). Tarpdalykinė integracija: informatika, geografija, technologijos, pilietiškumo pagrindai.
Aplinkos apsauga	Žodžiu arba raštu apibūdina daiktus, kuriuos galima rūšiuoti, ekologiškas transporto priemones, kuriomis galima vykti į mokyklą. Supranta trumpus audio, video įrašus, kuriuose kalba apie atliekų rūšiavimą. Temos ir potėmės: Gamta, ekologija (geografinė padėtis, klimatas, orai, gyvūnai, augalai, šalys ir žemynai ir kt.). Tarpdalykinė integracija: geografija, biologija, etika	Žodžiu arba raštu įvardija įvairias aplinkosaugos problemas: klimato atšilimas, transporto tarša, saikingas vartojimas ir rūšiavimas, ekotransportas ir turizmas. Randa tikslinę informaciją neilguose tekstuose ir kuria pateiktis, video filmukus dominančia tema. Temos, potėmės: Gyvenamoji aplinka (vietovė, gyvenimas mieste ir kaime, svajonių vieta, būstas, tvarus miestas ir darni kaimynystė, aplinkosauga ir kt.). Gamta, ekologija (šalies flora, fauna, klimatas, orai, tausojantis požiūris į gamtą ir kt.). Transportas, kelionės (orientavimasis viešosiose erdvėse, turizmas, ekoturizmas, patirtį formuojančios kelionės ir kt.) Tarpdalykinė integracija: geografija, biologija, chemija, technologijos.
Ekosistemų, biologinės įvairovės apsauga	Žodžiu arba raštu apibūdina gyvūnus ir augalus, siedami juos su geografinė vietove. Supranta trumpus audio, video įrašus, kuriuose minimi augalų, gyvūnų pavadinimai. Kuria pateiktį, kurioje pristato gyvūną ir jo aplinką. Temos ir potėmės: Gamta, ekologija (geografinė padėtis, klimatas, orai, gyvūnai, augalai, šalys ir žemynai ir kt.). Tarpdalykinė integracija: geografija, biologija, etika.	Žodžiu arba raštu įvardija įvairias aplinkosaugos problemas: klimato atšilimo, miškų nykimo, neatsakingo elgesio su gyvūnais, pvz., medžioklė, cirkai ir zoologijos sodai. Temos ir potėmės: Gamta, ekologija (šalies flora, fauna, klimatas, orai, tausojantis požiūris į gamtą ir kt.). Tarpdalykinė integracija: geografija, biologija, etika
Klimato kaitos prevencija, darni energetika, transportas	Žodžiu arba raštu įvardija. Žodžiu arba raštu apibūdina gyvenamojoje aplinkoje naudojamas buitines prietaisus, ekologiškas ir ne (ekologiškas) transporto priemones, kuriomis vyksta į mokyklą. Temos, potėmės: Gamta, ekologija (geografinė padėtis, klimatas, orai, gyvūnai, augalai, šalys ir žemynai ir kt.). Transportas, kelionės (orientavimasis mieste, transporto priemonės, apgyvendinimas, maršrutas, atostogos ir kt.) Tarpdalykinė integracija: geografija, technologijos, pilietiškumo pagrindai.	Žodžiu arba raštu įvardija įvairias aplinkosaugos problemas: klimato atšilimas, transporto tarša, saikingas vartojimas ir rūšiavimas, ekotransportas ir turizmas. Randa tikslinę informaciją neilguose tekstuose ir kuria pateiktis, video filmukus dominančia tema. Temos, potėmės: Gyvenamoji aplinka (vietovė, gyvenimas mieste ir kaime, svajonių vieta, būstas, tvarus miestas, aplinkosauga ir kt.). Gamta, ekologija (šalies flora, fauna, klimatas, orai, tausojantis požiūris į gamtą ir kt.). Transportas, kelionės (orientavimasis viešosiose erdvėse, turizmas, ekoturizmas, patirtį formuojančios kelionės ir kt.). Tarpdalykinė integracija: geografija, biologija, chemija, technologijos, pilietiškumo pagrindai.

Tvarūs miestai ir gyvenvietės	Žodžiu arba raštu kalba apie savo gyvenamąją aplinką, namą arba butą. Kuria trumpas pateiktis, kuriose pristato savo namą arba butą, vietą, kurioje jie randasi. Plėtoja žodyną apie mieste ir gyvenvietėse naudojamas transporto priemones. Trumpai gali pristatyti transporto priemonę, kuria atvyksta į mokyklą, kelią į mokyklą, būrelį ir kt. Temos ir potėmės: Gyvenamoji aplinka (namo, buto, kambario interjeras ir kt.). Transportas, kelionės (orientavimasis mieste, transporto priemonės, apgyvendinimas, maršrutas, atostogos ir kt.). Tarpdalykinė integracija: geografija, technologijos, pilietiškumo pagrindai.	Žodžiu arba raštu įvardija gyvenimo mieste ir kitose vietovėse privalumus ir trūkumus, viešąsias transporto priemones. Geba parengti prezentaciją apie pasirinktą vietovę, apibūdina ją pagal saugumo, patogumo ir kt. kriterijus, nurodo viešųjų transporto priemonių privalumus ir pritaikomumą naudoti vaikams, eįgaliesiems, moterims su vaikais, pagyvenusiems žmonėms. Temos, potėmės: Gyvenamoji aplinka (vietovė, gyvenimo būdas mieste ir kaime, svajonių vieta, būstas, tvarus miestas ir darni kaimynystė, aplinkosauga ir kt.) Transportas, kelionės (orientavimasis viešosiose erdvėse, turizmas, ekoturizmas ir kt.). Tarpdalykinė integracija: geografija, technologijos, pilietiškumo pagrindai.
Tausojantis žemės ūkis, sveiki maisto produktai	Žodžiu arba raštu apibūdina sveikatai palankius ir nepalankius produktus, savo dienos racioną. Temos, potėmės: Sveikata, sveika gyvensena (sveikata, dienos tvarkė, fizinis aktyvumas, poilsis, maitinimosi įpročiai, higienos įpročiai ir kt.). Tarpdalykinė integracija: geografija, biologija, technologijos, kūno kultūra, etika, pilietiškumo pagrindai.	Žodžiu arba raštu kalba apie savo mitybos įpročius, grožio kulto bei sveikos mitybos santykį, ekologiškų produktus. Randa tikslią informaciją neilguose tekstuose ir kuria pateiktis, video filmukus dominančia tema. Temos, potėmės: Sveikata, sveika gyvensena (higiiena, sveikas gyvenimo būdas ir sveika mityba, emocinė sveikata ir kt.). Tarpdalykinė integracija: biologija, chemija, technologijos, etika, pilietiškumo pagrindai.
Atsakingas vartojimas, gamtos išteklių tausojimas	Žodžiu arba raštu apibūdina gyvenamojoje aplinkoje naudojamas buitines priemones, ekologiškas ir ne (ekologiškas) transporto priemones, kuriomis vyksta į mokyklą. Temos, potėmės: Gamta, ekologija (geografinė padėtis, klimatas, orai, gyvūnai, augalai, šalys ir žemynai ir kt.). Tarpdalykinės temos: geografija, pilietiškumo pagrindai.	Žodžiu arba raštu įvardija įvairias aplinkosaugos problemas: klimato atšilimas, transporto tarša, saikingas vartojimas ir rūšiavimas, ekotransportas ir turizmas. Randa tikslią informaciją neilguose tekstuose ir kuria pateiktis, video filmukus dominančia tema. Temos, potėmės: Gyvenamoji aplinka (vietovė, gyvenimas mieste ir kaime, svajonių vieta, būstas, aplinkosauga ir kt.). Gamta, ekologija (šalies flora, fauna, klimatas, orai, tausojantis požiūris į gamtą ir kt.). Transportas, kelionės (orientavimasis viešosiose erdvėse, turizmas, ekoturizmas ir kt.). Tarpdalykinė integracija: geografija, biologija, chemija, technologijos, pilietiškumo pagrindai.
Asmens savybių ugdymas. Streso įveika. Rūpinimasis savo ir kitų sveikata. Saugus elgesys. Žalingų įpročių prevencija.	Žodžiu arba raštu įvardija ligas, savijautą sergant ar gavus sporto traumą, palankius ir nepalankius sveikatai produktus, fizinį aktyvumą ir dienos tvarkę, higienos įpročius. Temos, potėmės: Sveikata, sveika gyvensena (sveikata, dienos tvarkė, fizinis aktyvumas, poilsis, maitinimosi įpročiai, higienos įpročiai ir kt.). Tarpdalykinė integracija: biologija, fizinis ugdymas, etika, socialinis, emocinis, sveikatos ugdymas ir žmogaus sauga, pilietiškumo pagrindai.	Žodžiu arba raštu įvardija asmeninės higienos įpročius, kalba apie sveiką gyvenimo būdą, grožio kulto bei sveikos mitybos santykį. Randa tikslią informaciją neilguose tekstuose ir kuria pateiktis, video filmukus dominančia tema. Reiškia savo emocijas ir jausmus kalbant apie šeimą, santykius su draugais, reakcija į problemas artimoje aplinkoje ir mokykloje. Temos, potėmės: Sveikata, sveika gyvensena (higiiena, sveikas gyvenimo būdas ir sveika mityba, emocinė sveikata, žalingų įpročių prevencija ir kt.). Tarpdalykinė integracija: biologija, chemija, technologijos, fizinis ugdymas, socialinis, emocinis, sveikatos ugdymas ir žmogaus sauga, pilietiškumo pagrindai.
Žmogaus teisės, lygios	Žodžiu ar raštu apibūdina draugus, bendraamžius, pagarbiai kalba apie kitos	Atpažįsta ir įvardina mūsų atsakomybę ir teisę naudotis ribotais žemės ištekliais, jais dalinantis su visomis

galimybės	tautybės ar negalią turinčius draugus. Imituodami realaus gyvenimo situacijas pagarbiai ir etiškai vartoja skirtingas lytis ir tautybes atspindinčias sąvokas. Temos, potėmės: Tarpasmeniniai santykiai, šeima (šeimoms narių veiklos, laisvalaikis, namų ruoša, šeimos šventės ir kt.). Jaunimo gyvenimas (draugystė, charakterio savybės, išvaizda, apranga ir kt.). Socialinės konvencijos (maisto tradicijos ir valgymo etiketas, apranga, neverbalinė komunikacija: akių kontaktas, socialinis atstumas, gestai, mimika, emocijų raiška kt.). Tarpdalykinė integracija: etika, socialinis, emocinis, sveikatos ugdymas ir žmogaus sauga.	tautomis ir visomis gyvomis būtybėmis; santykius tarp bendruomenių; lygias galimybes; taiką ir konfliktų sprendimą. Supranta ir apibūdina moters ir vyro vaidmenų įvairovę šeimose, išsako savo nuomonę apie pareigų šeimoje pasidalijimą arba apie "vyriškas" ir "moteriškas" profesijas visuomenėje. Randa tikslinę informaciją neilguose tekstuose ir kuria pateiktis, video filmukus dominančia tema. Ugdosi toleranciją ir pagarbų elgesį skirtingų lyčių, tautybių bei religijų žmonėms, kalbėdami jiems aktualiomis temomis. Temos: Tarpasmeniniai santykiai, šeima (šeimoms narių vaidmenys ir santykiai šeimoje, kartų santykiai, santykiai su bendruomenėmis ir kt.). Mokymasis, kasdienė veikla (pareigos, pilietinė ir socialinė veikla, savanorystė, tarpkultūrinis bendradarbiavimas ir kt.). Jaunimo gyvenimas (bendravimas, santykiai su bendraamžiais, jaunimo kalba, saviraiškos būdai ir kt.). Tarpdalykinė integracija: etika, pilietiškumo pagrindai, socialinis, emocinis, sveikatos ugdymas ir žmogaus sauga.
Mokymasis visą gyvenimą	Žodžiu arba raštu apibūdina savo dieną ir veiklas mokykloje, pasako, ką veikia po pamokų. Kuria ne mažiau 8 skaidrių pateiktis, video filmukus, kuriuose pristato popamokinę veiklą ar būrelį. Temos, potėmės: Mokymasis, kasdienė veikla (mokyklos gyvenimas, popamokinė veikla, darbai ir vietos, kur atliekami įvairūs darbai ir kt.). Tarpdalykinė integracija: geografija, biologija, technologijos, kūno kultūra, etika, pilietiškumo pagrindai.	Žodžiu arba raštu kalba apie užklausinės veiklos sritis, būsimas patrauklias ir paklausias profesijas, užsienio kalbos mokymosi ir tarpkultūrinio bendradarbiavimo patirtis. Randa tikslinę informaciją neilguose tekstuose ir kuria pateiktis, video filmukus dominančia tema. Tema, potėmė: Mokymasis, kasdienė veikla (pareigos, mokymasis, pilietinė ir socialinė veikla, savanorystė, savęs paieškos, ateities planai, profesijos, užsienio kalbos mokymasis, tarpkultūrinis bendradarbiavimas ir kt.). Tarpdalykinė integracija: geografija, biologija, technologijos, kūno kultūra, etika, pilietiškumo pagrindai.
Finansų planavimas ir valdymas	Žodžiu arba raštu apibūdina pirkinius, laisvalaikio veiklas ir kiek jos kainuoja. Temos, potėmės: Paslaugos, aptarnavimas, pirkiniai (parduotuvės, prekių įsigijimas internetu, įvairūs pirkiniai, maitinimo įstaigos ir kt.). Tarpdalykinė integracija: ekonomikos ir verslumo programa, matematika.	Žodžiu arba raštu kalba apie savo asmeninius finansus ir jų planavimą, apie darbą per mokinių atostogas, pirkinius, apie karjeros, profesijos sąsajas ir uždarbį. Temos, potėmės: Jaunimo gyvenimas (bendravimas, santykiai su bendraamžiais, stilius, mada ir įvaizdis, jaunimo kalba, asmeninis biudžetas kt.). Paslaugos, aptarnavimas, pirkiniai (paslaugų kokybė, finansų planavimas, atsakingas vartojimas ir kt.). Tarpdalykinė integracija: ekonomikos ir verslumo programa, matematika.
Ugdymas karjerai	Žodžiu arba raštu apibūdina profesijas, su kuriomis susiduria artimiausioje aplinkoje ir viešajame gyvenime. Supranta video įrašus, gali profesiją apibūdinti pasirinkta forma. Temos, potėmės: Mokymasis, kasdienė veikla (mokyklos gyvenimas, mokyklinės šventės, popamokinė veikla, profesijos, darbai ir vietos, kur atliekami įvairūs darbai ir kt.) Tarpdalykinė integracija: ekonomikos ir verslumo programa ir kt. dalykai.	Žodžiu arba raštu kalba apie profesijas, kokių asmeninių savybių ir kompetencijų reikia sėkmingai veikti profesiniame lauke, ateities, „moteriškos“ ir „vyriškos“ profesijos. Temos, potėmės: Mokymasis, kasdienė veikla (pareigos, mokymasis, pilietinė ir socialinė veikla, savanorystė, savęs paieškos, ateities planai, profesijos, užsienio kalbos mokymasis, tarpkultūrinis bendradarbiavimas ir kt.). Tarpdalykinė integracija: etika, ekonomikos ir verslumo programa ir kt. dalykai.

Tarpdalykinių temų integravimo veiklų pavyzdžiai

TARPDALYKINĖ TEMA	VEIKLOS PAVYZDYS 5–6 klasės	VEIKLOS PAVYZDYS 7–8 klasės	VEIKLOS PAVYZDYS 9–10 klasės	Su kokias dalykais galima integracija
Idėjos, asmenybės	Apibūdina asmenybes, kuriomis žavisi, paaiškina, kodėl. Sukuria interviu klausimus žymiam žmogui.	Apibūdina asmenybes, kuriomis žavisi, jų veiklą, pasiekimus. Sukuria interviu klausimus istorinei asmenybei.	Apibūdina asmenybes, kuriomis žavisi, jų veiklą, pasiekimus. Paaiškina, ko norėtų iš jų pasimokyti.	Gamtos mokslai Geografija Istorija Lietuvių kalba ir literatūra Meninis ugdymas
Gimtoji kalba, valstybinė kalba	Lygina užsienio kalbos ir gimtosios lietuvių ar kitos kalbos garsus ir raides. Ieško panašių žodžių gimtojoje ir užsienio kalboje. Tyrinėja įdomius faktus apie lietuvių kalbą.	Tyrinėja ir lygina užsienio kalbos ir gimtosios lietuvių ar kitos kalbos patarles, priežodžius, frazes. Įvardija svarbiausius lietuviškos raštijos paminklus. Aptaria lietuvių kalbos statusą Europos sąjungoje.	Įvardija lietuvių kalbos tyrinėtojus, normintojus, apibūdina jų darbus. Aptaria skirtingą lietuvių kalbos statusą įvairiais istorijos laikotarpiais (spaudos draudimas, knygnešiai). Apibūdina lietuvių kalbos ypatumus kitų kalbų kontekste.	Lietuvių kalba ir literatūra Mokinių gimtosios kalbos Istorija
Lygios galimybės (lyčių, negalios, amžiaus, tautybės, rasės ir kt. požiūriu)	Kuria klasės / mokyklos / miesto gyventojų lygybės 'įstatymą'.	Nusako, kaip supranta demokratiją klasėje, mokykloje, šeimoje, bendruomenėje, valstybėje. Kuria demokratijos taisykles.	Pateikia lygių galimybių principo pažeidimo pavyzdžių (iš praeities ar dabarties), paaiškina, kodėl tai pažeidimai. Pasiūlo būdų, kaip galima apginti žmogaus teises ir lygių galimybių principą.	Pilietinis ugdymas Istorija Etika

Užsienio kalba ir Informatika: dalykų ugdymo dermė

A2 kalbos mokėjimo lygis

UK pasiekimų sritis	Audiovizualinio teksto kūrimas
Pasiekimai	Kuria pateiktis su užrašais, vaizdo įrašų intarpais, filmukus, reportažus, vaizdo ir garso įrašus apie savo aplinką, pažįstamus žmones, dalykus.
IT pasiekimų sritis	Skaitmeninio turinio kūrimas
Pasiekimai	Tikslingai atsirenka ir teisėtai naudojami skaitmeniniu turiniu mokymuisi. Kuria ir pertvarko skaitmeninį turinį, ieško ir atrenka informaciją. Naudoja grafikos, pateikčių, tekstų rengyklės integruotam skaitmeniniam turiniui kurti Pristato, kritiškai vertina, tobulina savo ir kitų sukurtą skaitmeninį turinį.
Galimos veiklos	Sukuria 8–12 skaidrių pateiktis apie savo aplinką ir pan. su užrašais ekrane, įterpia vaizdo įrašus. Sukuria trumpą filmuką, reportažą, vaizdo ir garso įrašą apie savo aplinką, pažįstamus žmones, dalykus.

A2 kalbos mokėjimo lygis

UK pasiekimų sritis	Sakytinė ir rašytinė interakcija virtualioje erdvėje
Pasiekimai	Apsikeičia informacija, idėjomis kasdienėmis temomis, kai bendraujama su vienu pašnekovu; rašo trumpus įrašus, komentuoja kitų asmenų įrašus; laikosi saugos ir etikos normų; seka instrukcijas, atlieka paprastas užduotis tardamiesi su partneriu.
IT pasiekimų sritis	Virtualioji komunikacija ir bendradarbiavimas
Pasiekimai	Komunikuoja skaitmeninėmis technologijomis ir bendradarbiauja virtualiosiose erdvėse, laikosi etikos principų. Įsivertina gebėjimus virtualiai komunikuoti ir bendradarbiauti.
Galimos veiklos	Apsikeičia paprasta informacija, užduoda ir atsako į klausimus, keičiasi idėjomis kasdienėmis temomis, jei atsakymams turi pakankamai laiko ir jei vienu metu bendraujama su vienu pašnekovu. Rašo trumpus įrašus apie kasdienę veiklą, pateikdami esmines detales. Komentuoja kitų asmenų įrašus, išreiškdami požiūrį, nuomonę. Bendrauja su partneriu atlikdamas paprastą užduotį, sekdamas instrukcijas, naudodamas vaizdines priemones savo mintims paaiškinti. Užpildo formą, pateikia asmeninę informaciją. Atsako į paprastas instrukcijas, užduoda klausimus, kad atliktų bendrą užduotį.

B1 kalbos mokėjimo lygis

UK pasiekimų sritis	Audiovizualinio teksto kūrimas
Pasiekimai	Kuria pateiktis su užrašais, įgarsina tekstą; kuria filmukus, reportažus, vaizdo ir garso įrašus apie asmenybes, aplinką, svarbius įvykius, patirtus dalykus.
IT pasiekimų sritis	Skaitmeninio turinio kūrimas
Pasiekimai	Kūrybiškai derina skaitmenines priemones įvairioms mokymosi veikloms atlikti, naudoja debesų technologijos saugyklas. Tikslingai kuria skaitmeninį turinį,

	integruoja su įvairiais mokomaisiais dalykais. Tikslingai naudoja skaičiuoklės programą, sudaro lenteles, apdoroja lentelių duomenis, braižo diagramas. Baigęs kurti skaitmeninį turinį, aptaria ir įsivertina pasiekimus.
Galimos veiklos	Kuria pateiktis apie aktualius dalykus, įgarsina tekstą, pateikia užrašus ekrane. Sukuria trumpą filmuką, reportažą, vaizdo ir garso įrašą apie pažįstamus ar žinomus asmenis, patirtus dalykus (pvz., draugą, asmenį, kuriuo žavisi, savo mokyklą, miestą, keliones).

B1 kalbos mokėjimo lygis

UK pasiekimų sritis	Sakytinė ir rašytinė interakcija virtualioje erdvėje
Pasiekimai	Dalyvauja virtualioje komunikacijoje realiu laiku su vienu pašnekovu; paskelbia asmeninius įrašus, atsako į komentarus; pasisako ar paskelbia įrašus grupės diskusijoje pažįstama tema, jei gali pasirengti iš anksto ir naudotis pagalba; laikosi saugos ir etikos normų.
IT pasiekimų sritis	Virtualioji komunikacija ir bendradarbiavimas
Pasiekimai	Komunikuoja skaitmeninėmis technologijomis ir bendradarbiauja virtualiosiose erdvėse, laikosi etikos principų. Įsivertina gebėjimus virtualiai komunikuoti ir bendradarbiauti.
Galimos veiklos	Dalyvauja virtualioje komunikacijoje realiu laiku su vienu pašnekovu. Paskelbia asmeninius įrašus apie patirtus dalykus ir atsako į komentarus. Pasisako ar paskelbia įrašus grupės diskusijoje pažįstama tema, jei gali pasirengti iš anksto ir naudotis pagalbos įrankiais. Atlikdami bendrą užduotį, vykdo instrukcijas, užduoda klausimus, pasitiksina. Apsikeičia informacija su projekto partneriu ar maža grupe, kai pateikiamos vaizdinės priemonės (pvz., grafikai). Atlieka nesudėtingas transakcijas (pvz., užsiregistruoja į renginį).

B1+ kalbos mokėjimo lygis

UK pasiekimų sritis	Audiovizualinio teksto kūrimas
Pasiekimai	Kuria pateiktis su užrašais, įgarsina tekstą; kuria filmukus, reportažus, vaizdo ir garso įrašus apie asmenybes, aplinką, svarbius įvykius, patirtus dalykus.
IT pasiekimų sritis	Skaitmeninio turinio kūrimas
Pasiekimai	Kuria, pertvarko, kūrybiškai pritaiko, integruoja įvairų skaitmeninį turinį, naudoja programavimo priemones. Vertina atlikto darbo procesą, įsivertina pasiekimus.
Galimos veiklos	Kuria pateiktis įvairiomis temomis, įgarsina tekstą, pateikia užrašus ekrane. Sukuria trumpą filmuką, reportažą, vaizdo ir garso įrašą apie pažįstamus ar žinomus asmenis, patirtus dalykus, svarbius įvykius (pvz., žymius žmones,

	viešuosius renginius, lankytinas vietas).

B1+ kalbos mokėjimo lygis

UK pasiekimų sritis	Sakytinė ir rašytinė interakcija virtualioje erdvėje
Pasiekimai	Dalyvauja virtualioje komunikacijoje realiu laiku su daugiau nei vienu pašnekovu; paskelbia asmeninius įrašus, atsako į komentarus individualiai; pasisako ar paskelbia įrašus grupės diskusijoje, komentuoja kitų asmenų įrašus reikšdami nuomonę ir emocijas; laikosi saugos ir etikos normų.
IT pasiekimų sritis	Virtualioji komunikacija ir bendradarbiavimas
Pasiekimai	Komunikuoja skaitmeninėmis technologijomis ir bendradarbiauja virtualiosiose erdvėse, laikosi etikos principų. Įsivertina gebėjimus virtualiai komunikuoti ir bendradarbiauti.
Galimos veiklos	Dalyvauja virtualioje komunikacijoje realiu laiku su daugiau nei vienu pašnekovu. Paskelbia įrašus apie patirtus dalykus, atsako į komentarus individualiai. Dalyvauja grupės diskusijoje, komentuoja kitų asmenų įrašus, reikšdami nuomonę ir emocijas. Dirbdamas projekto grupėje vykdo tiesmukas instrukcijas, pasitikslina, atlieka bendras užduotis. Keičiasi išplėstine informacija su pašnekovais, kurie vartoja nesudėtingą kalbą, pakartoja, perfrazuoja.

Integravimo tikslai:

- Gilinti technologijų dalyko žinias pasitelkiant užsienio kalbą kaip šaltinių analizės priemonę;
- Plėtoti dalykinės užsienio kalbos gebėjimus, kuriant kalbos mokymuisi palankią aplinką: realius kontekstus ir komunikacines situacijas;
- Ugdyti tarpkultūrinę kompetenciją, gebėjimą suvokti savo tapatybę ir kultūrų įvairovę.

Užsienio kalbos veikos orientuotos į 7–8 klasių mokinių gebėjimų lygius, tačiau leidžia formuoti aukštesnius gebėjimus.

Ugdomos kompetencijos: pažinimo, socialinė, emocinė, sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, pilietiškumo, kultūrinė, komunikavimo, skaitmeninė ugdomos atsižvelgiant į integruojamos veiklos temą, tikslus ir veiklas.

Programos intensyvumas: Pasirenkamos atskiros temos apie mitybą arba pamokų ciklas, pvz., etnografiniai regionai ir tradiciniai valgiai.

Dalyko ir užsienio kalbos santykis pamokoje: gimtosios kalbos vartojama tiek, kiek būtina, o užsienio kalbos vartojama tiek, kiek įmanoma.

Mokymo(si) metodai: derinami dalyko ir užsienio kalbų pamokose naudojami mokymo(si) metodai.

Mokytojai: gali dirbti arba užsienio kalbos mokytojas arba du mokytojai (dalyko ir užsienio kalbos mokytojas); dalyko mokytojo užsienio kalbos žinios turi atitikti B2 kalbos mokėjimo lygį pagal BEKM.

Technologijų BP turinys (7–8 klasės)	I ir II UK BP turinys (7–8 klasės)	Integruojamasis turinys
Tarpdalykinės temos: Sveikata, sveika gyvensena: rūpinimasis savo ir kitų sveikata. Pažangios technologijos ir inovacijos.		
Maisto gamtinimo įrankiai/ indai/prietaisai/įranga. Saugus darbas su medžiagomis, darbo įrankiais/indais/prietaisais/įranga. Tvarka ir higiena virtuvėje. Ergonomiškos darbo aplinkos organizavimas. Tradicinės/modernios, mažos/didelės virtuvės, šiuolaikinė įranga.	Gyvenamoji aplinka (namo, buto interjeras ir kt.). Sveika gyvensena (sveikata, maitinimosi įpročiai, higienos įpročiai, maisto gaminimas ir kt.).	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus bei dalyko žinias tema: Maisto gamtinimo įrankiai/ indai/prietaisai/įranga. Kalba apie įrankius, kuriais naudojasi valgydami kavinėse, restoranuose. Įvardija buitinius prietaisus, kuriuos mato savo namų virtuvėje ar technologijų kabinete, apibūdina, kaip jais naudojasi, kuria saugaus elgesio taisykles. Kuria virtuvės projektą užsienio kalba, vizualizuoja pasirinkta forma.
Tarpdalykinė tema: Sveikata, sveika gyvensena.		
Racionali ir sveika mityba. Valgiaraštis.	Sveika gyvensena: sveika mityba, maitinimosi įpročiai, maisto gaminimas ir	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus bei dalyko žinias tema: Racionali ir sveika mityba. Valgiaraštis. Įvairios mitybos

Įvairios mitybos teorijos/dietos. Valgymo sutrikimai. Gastrofizika.	kt.	teorijos/dietos. Valgymo sutrikimai. I UK: skaito ir analizuoja tekstus, video įrašus, renka informaciją iš įvairių užsienio kalbos šaltinių apie sveikos gyvensenos taisykles, kuria sveikos gyvensenos taisykles, kuria asmeninį mitybos planą, įvardija valgymo sutrikimus, teikia pasiūlymus mokyklos valgyklai. II UK: įvardija savo maitinimosi įpročius, mėgstamus ir nemėgstamus produktus, sudaro norimą valgiaraštį, planuoja gimtadienio ar kitos šventės valgiaraštį.
Tarpdalykinės temos: Sveikata, sveika gyvensena. Etninė kultūra: tradicijos ir papročiai. Kultūrų įvairovė, daugiakalbystė.		
Lietuvos etnografinių regionų valgiai. Kalendorinių švenčių tradiciniai patiekalai (gėrimai, užkandžiai, sriubos, pagrindinis patiekalas, desertas). Lietuvių tradicinės virtuvės sezoniškumas. Mitybos paveldas ir verslai, maisto pramonės šakos Lietuvoje. Tvari gamyba.	Kultūrinis gyvenimas, renginiai, nacionalinės šventės, tradicijos ir kt.	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus bei dalyko žinias tema: Lietuvos etnografinių regionų valgiai, tradiciniai patiekalai. Lygina etnografinius regionus ir tradicinius patiekalus su šalies, kurios kalbos mokosi, etnografiniais regionais ir tradiciniais patiekalais. Renka informaciją įvairiuose šaltiniuose apie tradicinius lietuviškus patiekalus bei kalbos šalies patiekalus. Įvardija gaminamų patiekalų ingredientus ir/arba gamybos procesą užsienio kalba. Kuria video filmukus, prezentacijas, jas gali pateikti parodos (taip pat virtualios) forma. Žodyno ir raiškos sudėtingumą renkasi pagal tai, su kokia užsienio kalba (I ar II) integruojamas technologijų dalyko turinys. Skaito tekstus užsienio kalba apie maisto produktų švaistymą ir taupymo galimybes.

Integravimo tikslai:

- Gilinti istorijos dalyko žinias ir gebėjimus pasitelkiant užsienio kalbą kaip komunikavimo, tekstų ir šaltinių analizės dalyko tema priemonę;
- Plėtoti dalykinės užsienio kalbos kompetencijas, kuriant kalbos mokymuisi palankią aplinką: realius kontekstus ir komunikacines situacijas;
- Ugdysis tarpkultūrinės komunikacijos kompetenciją, t. y. gebėjimus atpažinti ir lyginti save ir kitus, suvokti savo tapatybę ir kultūrų įvairovę.

Užsienio kalbos žodyno ir kalbinių veiklų sudėtingumas turi atitikti 5–6 klasių koncentre nurodomus mokinių gebėjimų lygius, tačiau leidžia formuoti aukštesnius gebėjimus.

Kompetencijų, tarpdalykinių temų integravimas derinamas atsižvelgiant į temos turinį, būtinas įgyti dalyko ir užsienio kalbos žinias ir gebėjimus.

Programos intensyvumas: Pasirenkamos atskiros temos arba pamokų ciklas: istorijos tyrimų objekto pavyzdžiai: daiktų istorija, istorinių simbolių, ženklų ir herbų istorija, meno istorija, mados istorija.

Dalyko ir užsienio kalbos santykis pamokoje: gimtosios kalbos vartojama tiek, kiek būtina, užsienio kalbos vartojama tiek, kiek įmanoma.

Mokymo(si) metodai: derinami dalyko ir užsienio kalbų pamokose naudojami mokymo(si) metodai.

Mokytojai: gali dirbti arba užsienio kalbos mokytojas arba du mokytojai (dalyko mokytojas ir užsienio kalbos mokytojas); dalyko mokytojo užsienio kalbos žinios turi atitikti B2 kalbos mokėjimo lygį pagal BEKM.

Istorijos ugdymo BP turinys (5 klasė)	I užsienio kalbos / II užsienio kalbos BP turinys (5–6 klasės)	Integruojamasis turinys
Tarpdalykinė tema: Etninė kultūra: tradicijos ir papročiai.		
Visi turi savo istoriją: istorijos tyrimų objektas. Istorijos tyrimų objekto pavyzdžiai artimoje aplinkoje: kaimo, miestelio ar miesto istorija. ● Genealoginio medžio sudarymo bruožai. ● Rekomenduojama tema:	I UK. Tarpasmeniniai santykiai: šeima, giminės, draugai, bendruomenės nariai. II UK temos ir potėmės: Apie save, (vardas, pavardė, amžius, pilietybė, tautybė, gyvenamoji vieta ir kt.). II UK temos ir potėmės: Tarpasmeniniai santykiai, šeima (šeimos sudėtis, šeimos narių profesijos, hobiai ir kt.).	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus ir dalyko žinias tema: Šeimos genealoginis medis/kaimo, miestelio ar miesto istorija. I UK: tyrinėja, analizuoja savo šeimos istoriją, kalba apie savo šeimos sudėtį, apibūdina šeimos narius, santykius, jų fizinius požymius, būdo savybes, įvardina jų pomėgius, mėgstamas ir nemėgstamas veiklas. Sukuria genealoginį šeimos medį, pristato žodžiu ir/ar raštu

istorijos tyrimų objekto pavyzdžiai: asmenybių, daiktų, pastatų ar meno kūrinų istorija. Sąvokos: genealogija, kraštotyra.		pasakodamas šeimos ir/ar šeimai priklausančio daikto istoriją. II UK: Įvardina ir apibūdina šeimos narius, pasako vardą, pavardę, amžių, pilietybę, tautybę, gyvenamąją vietą, išvaizdą, profesiją, hobių, jų bruožus, pristatydamas šeimos genealoginę medį, šeimos nuotraukų albumą.
Tarpdalykinė tema: Etninė kultūra: tradicijos ir papročiai.		
Istorinių simbolių, ženklų ir herbų istorija ● Herbo kūrimo principai: formų, simbolių ir spalvų istorinės prasmės. ● Lietuvos vėliavos ir herbo sukūrimo istorijos. Kitų pagrindinių Lietuvos valstybės simbolių ir/ar istorinių didikų giminių herbų reikšmės. ● Rekomenduojama tema: pasirinktinai, gyvenamosios vietos (miesto, miestelio), mokyklos ar mėgstamiausios sporto komandos herbų (emblemų) istorija. Sąvokos: heraldika.	I UK temos ir potėmės: Apie save: išvaizda, pomėgiai, asmens savybių ugdymasis. I UK temos ir potėmės: Tarpasmeniniai santykiai: šeima, giminės, draugai, bendruomenės nariai. II UK temos ir potėmės: Apie save, (vardas, pavardė, amžius, pilietybę, tautybę, gyvenamoji vieta ir kt.). II UK temos ir potėmės: Tarpasmeniniai santykiai, šeima (šeimos sudėtis, šeimos narių profesijos, hobiai ir kt.).	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus bei dalyko žinias tema: Istorinių simbolių, ženklų ir herbų istorija. I UK: tyrinėja, analizuoja savo šeimos istoriją, kalba apie savo šeimos sudėtį, apibūdina šeimai priklausančią daiktą, šeimos narius, santykius, jų fizinius požymius, būdo savybes. Sukuria mokyklos, sporto komandos ar savo šeimos herbą, jo istoriją, pristato žodžiu ir/ar raštu apibūdinamas herbo simboliką (formas, spalvas, raštus), ją lygindamas su kitų pagrindinių Lietuvos valstybės simbolių ir/ar istorinių didikų giminių herbais. II UK: Įvardina ir apibūdina šeimos narius, pasako vardą, pavardę, amžių, pilietybę, tautybę, gyvenamąją vietą, išvaizdą, profesiją, hobių, ruožus pristatydamas sukurta mokyklos, sporto komandos ar savo šeimos herbą, pristato žodžiu ir/ar raštu apibūdinamas herbo simboliką (formas, spalvas, raštus).
Istorijos ugdymo BP turinys (5-klasė)	I užsienio kalbos(5–6 klasės) / II užsienio kalbos BP turinys (7–8 klasės)	Integruojamasis turinys
Tarpdalykinė tema: Etninė kultūra: etnografiniai regionai. Kultūros paveldas.		
Meno istorija: mados istorija	I UK temos ir potėmės: Apie save: išvaizda,	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus

Drabužių istorija: toga, kelnės ir sijonas (ar kitų pasirinktų drabužių). Lietuvių ir/ar kitų tautų nacionalinis kostiumas. ● Skirtingų pasirinktų Lietuvos ir/ar Europos laikotarpių madų istorijos bruožai. ● Rekomenduojama tema: XX a. JAV, Europos ir Lietuvos paauglių madų istorijos pavyzdžiai. Asmenybės: Bona Sforza. Sąvokos: barokas, gotika, renesansas.	pomėgiai, apranga. II UK temos ir potėmės: Jaunimo gyvenimas (draugystė, charakterio savybės, išvaizda, apranga ir kt.). Kultūrinis gyvenimas (kinas, teatras, koncertai, nacionalinės šventės, tradicijos).	bei dalyko žinias tema: Meno istorija (II): mados istorija. I UK: analizuoja paprastus tekstus apie įvairioms progoms skirtą žmonių aprangą, drabužių istoriją, nacionalinius kostiumus, paauglių madą, lygina Lietuvos ir/ar kitų tautų nacionalinius kostiumus, apibūdindamas jų detales, tekstūrą, spalvas. Sukuria mokyklos, šventei skirtą ir/ar nacionalinį kostiumą jį pristato žodžiu ir/ar raštu apibūdindamas simboliką (spalvas, raštus, sudėtį). II UK: įvardina ir trumpai apibūdina žmonių aprangą, sukuria mokyklos, šventei skirtą ir/ar nacionalinį kostiumą, pristato trumpai jį apibūdindamas (spalvas, formas).

Integravimo tikslai: Gilinti biologijos dalyko žinias ir gebėjimus pasitelkiant užsienio kalbą kaip komunikavimo, tekstų ir šaltinių analizės dalyko tema priemonę; plėtoti dalykinės užsienio kalbos kompetencijas, kuriant kalbos mokymuisi palankią aplinką: realius kontekstus ir komunikacines situacijas. Ugdytis tarpkultūrinės komunikacijos kompetenciją, t. y. gebėjimus atpažinti ir lyginti save ir kitus, suvokti savo tapatybę ir kultūrų įvairovę.

Užsienio kalbos žodyno ir kalbinių veiklų sudėtingumas ir lygis turi atitikti 7,8,9,10 klasių konkre nurodomus I ir II užsienio kalbos BP pasiekimus, tačiau leidžia formuoti aukštesnius gebėjimus.

Kompetencijos: pažinimo, socialinė, emocinė, sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, pilietiškumo, kultūrinė ir komunikavimo ugdomos atsižvelgiant į integruojamos veiklos temą, tikslus ir pasiekimus.

Programos intensyvumas: iš kiekvienos klasės programos siūlomos labiau integracijai tinkančios temos.

Dalyko ir užsienio kalbos santykis pamokoje: gimtosios kalbos vartojama tiek, kiek būtina, užsienio kalbos vartojama tiek, kiek įmanoma.

Mokymo(si) metodai: derinami dalyko ir užsienio kalbų pamokose naudojami mokymo(si) metodai.

Mokytojai: gali dirbti arba užsienio kalbos mokytojas arba du mokytojai (dalyko mokytojas ir užsienio kalbos mokytojas); dalyko mokytojo užsienio kalbos žinios turi atitikti B2 kalbos mokėjimo lygį pagal BEKM.

Biologijos BP turinys (7-8 klasės)	I ir II užsienio kalbos BP turinys (7-klasė)	Integruojamasis turinys

Tarpdalykinė tema: Aplinkos tvarumas: ekosistemų ir biologinės įvairovės apsauga.		
Lietuvos augalai ir gyvūnai	Gamta, ekologija (geografinė padėtis, klimatas, orai, gyvūnai, augalai, šalys ir žemynai ir kt.).	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus ir dalyko žinias tema: Lietuvos augalai ir gyvūnai, lygina Lietuvos florą ir fauną su kitų šalių augalija ir gyvūnija, renka informaciją iš įvairių šaltinių užsienio kalba. Rezultatus gali pristatyti įvairiomis formomis, pvz., pristato ir aprašo augalus ir gyvūnus, kuria prezentacijas, plakatus, virtualius aprašymus.
Biologijos BP turinys (8-klasė)	I ir II užsienio kalbos BP turinys (8 klasė)	Integruojamasis turinys
Tarpdalykinė tema: Aplinkos tvarumas: ekosistemų ir biologinės įvairovės apsauga.		
Ekosistemos, Lietuvos raudonoji knyga	Gamta, ekologija (geografinė padėtis, klimatas, orai, gyvūnai, augalai, šalys ir žemynai ir kt.).	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus ir dalyko žinias tema: Ekosistemos, Lietuvos raudonoji knyga. Renka informaciją iš įvairių šaltinių apie gamtos išteklius ir jų ribotumą, kalba apie atliekų rūšiavimą ir jų perdirbimą. Lygina Raudonojoje knygoje įtrauktus augalus ir gyvūnus su kitų šalių saugomais augalais ir gyvūnais. Apibūdina ir pristato pasirinkta forma (plakatas, virtuali prezentacija) pasirinktą saugomą gamtos objektą, diskutuoja forume apie gamtos išteklių saugojimo svarbą teikia siūlymus.
Biologijos BP turinys (9-klasė)	I ir II užsienio kalbos BP turinys (9 klasė)	Integruojamasis turinys
Tarpdalykinė tema: Sveikata, sveika gyvensena: rūpinimasis savo ir kitų sveikata.		
Žmogaus organizmas, ligos. Mityba: visavertė mityba.	Sveikata, sveika gyvensena (higiena, sveikas gyvenimo būdas, sveika mityba, emocinė sveikata, stresas, žalingų įpročių prevencija, mokymosi ir poilsio balansas ir kt.).	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus ir dalyko žinias tema: Žmogaus organizmas, ligos. Mityba visavertė mityba. Ieško informacijos užsienio kalba apie žmogaus gyvenimo būdo ir aplinkos veiksnių įtaką sveikatai, pateikia praktinių sveikatos

		stiprinimo priemonių ir sveikos aplinkos kūrimo pavyzdžių, analizuoja savo valgiaraštį ir dienotvarkę.
Biologijos BP turinys (10 klasė)	I ir II užsienio kalbos BP turinys (10 klasė)	Integruojamasis turinys
Tarpdalykinė tema: Aplinkos apsauga, klimato kaitos prevencija.		
Aplinkosauga, klimato kaita	Gyvenamoji aplinka. Aplinkosauga, ekologinės problemos ir jų sprendimo būdai. Gamta, ekologija (šalies flora, fauna, klimatas, orai, tausojantis požiūris į gamtą, atsakingas vartojimas ir kt.).	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus ir dalyko žinias tema: aplinkosauga, klimato kaita. Ieško informacijos užsienio kalba apie žmogaus veiklos įtaką klimato kaitai: miškų kirtimas, gaisrai, iškastinio kuro naudojimas. Lygina klimatą Lietuvoje ir kitose šalyse, stebi orus ir pildo savaitės orų dienoraštį užsienio kalba, analizuoja ir lygina orą įvairiose kontinentuose ir šalyse. Kuria projektus ir parengia informaciją apie žmogaus veiklos, darančios įtaką klimato pokyčiams, sritis, jas pristato lietuvių ar užsienio kalba. Užduotis pasirenkamos atsižvelgiant į užsienio kalbos gebėjimus.

Integravimo tikslai:

- Gilinti geografijos dalyko žinias ir gebėjimus pasitelkiant užsienio kalbą kaip šaltinių analizės priemonę.
- Plėtoti dalykinės užsienio kalbos kompetencijas, kuriant kalbos mokymuisi palankią aplinką: realius kontekstus ir komunikacines situacijas.
- Ugdytis tarpkultūrinę kompetenciją, gebėjimus atpažinti ir lyginti save ir kitus, suvokti savo tapatybę ir kultūrų įvairovę.

Užsienio kalbos žodyno ir kalbinių veiklų sudėtingumas ir lygis turi atitikti 9–10 klasių koncentre nurodomus I ir II užsienio kalbos BP pasiekimus, tačiau leidžia formuoti aukštesnius gebėjimus.

Kompetencijos: pažinimo, socialinė, emocinė, sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, pilietiškumo, kultūrinė, komunikavimo, skaitmeninė ugdomos atsižvelgiant į integruojamos veiklos temą, tikslus ir pasiekimus.

Programos intensyvumas: 1 pamoka per savaitę (37 val. per mokslo metus) arba pasirenkamos atskiros temos.

Dalyko ir užsienio kalbos santykis pamokoje: gimtosios kalbos vartojama tiek, kiek būtina, užsienio kalbos vartojama tiek, kiek įmanoma.

Metodai: derinami dalyko ir užsienio kalbų pamokose naudojami mokymo(si) metodai.

Mokytojai: per pamoką gali dirbti du mokytojai dalyko mokytojas ir užsienio kalbos mokytojas, tik dalyko mokytojas, jeigu jo užsienio kalbos žinios atitinka B2 pagal BEKM.

Geografijos BP turinys (9-klasė)	I ir II užsienio kalbos BP turinys (9–10 klasės)	Integruojamasis turinys
Tarpdalykinė tema: Kultūrų įvairovė, dauagiakalbystė. Etninė kultūra: etnografiniai regionai.		
Pasaulio politinis žemėlapis ir išsivystymo skirtumai. Nagrinėja pasaulio politinį žemėlapi, grupuoja valstybes pagal geografinę padėtį, teritorijos plotą, teritorijos sudėtį, valdymo formą, vertina politinio statuso svarbą. Lygina ir vertina Lietuvos bei kitų šalių geografinę padėtį, daro išvadas.	Kultūrų įvairovė Lietuvoje ir kitose šalyse. Kalbos šalis/šalys (regionai, įdomios vietovės, architektūros paminklai, mokslo veikėjai, atradėjai ir kt.). Šalies/šalių geografinė padėtis, regionai, saugomos teritorijos, klimatinės zonos, būdingi orai. Didžiausi miestai.	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus ir dalyko žinias tema: Pasaulio politinis žemėlapis. Pristato pasirinktą šalį, jos geografinę padėtį, teritorijos plotą, teritorijos sudėtį, valdymo formą, vertina politinio statuso svarbą, renka informaciją iš įvairių šaltinių užsienio kalba. Pasirinktą šalį lygina su Lietuva. Rezultatus gali pristatyti įvairiomis formomis, pvz., diskutuoja grupėje ar forume virtualioje erdvėje, kuria prezentacijas, plakatus ir kt.
Tarpdalykinės temos: Socialinė ir ekonominė plėtra: pasaulis be skurdo ir bado. Etninė kultūra: etnografiniai regionai.		
	Kultūrų įvairovė Lietuvoje ir kitose šalyse. Kalbos šalis/ šalys (gamta, klimatas, regionai, įdomios vietovės, architektūros paminklai, mokslo veikėjai, atradėjai ir kt.). Šalies/šalių geografinė padėtis, regionai, saugomos teritorijos, klimatinės zonos, būdingi orai. Didžiausi miestai.	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus bei dalyko žinias tema: Maisto išteklių pasiskirstymas ir darnaus vystymosi politika, tarptautinių bendruomenių įsipareigojimai. Skaito ir analizuoja tekstus, video įrašus, renka informaciją iš įvairių užsienio kalbos šaltinių. Lygina pasaulinę situaciją su Lietuva, gilinasi į tarptautinių organizacijų veiklas. Rezultatus gali pristatyti įvairiomis formomis, pvz., diskutuoja grupėje ar forume virtualioje erdvėje, kuria prezentacijas, plakatus, kuriuose pristato tarptautinę organizaciją ir kt.

Tarpdalykinės temos: Socialinė ir ekonominė plėtra: pasaulis be skurdo ir bado. Etninė kultūra: etnografiniai regionai.		
Pasaulio politinis žemėlapis ir išsivystymo skirtumai. Aiškinasi, kaip gyventojai pasiskirstę pasaulyje, kokią įtaką gyventojų pasiskirstymui turi gamtiniai, ekonominiai ir socialiniai veiksniai. Nagrinėja Lietuvos ir atskirų šalių gyventojų sudėtį pagal amžių ir lytį, lygina šalių gyventojų amžiaus ir lyties piramides, randa skirtumus, aiškinasi jų priežastis. Gyventojų skaičiaus kaitą ir amžiaus piramides sieja su demografinės raidos modeliu.	Kultūrų įvairovė Lietuvoje ir kitose šalyse Kalbos šalis/ šalys (gamta, klimatas, regionai, įdomios vietovės, architektūros paminklai, mokslo veikėjai, atradėjai ir kt.). Šalies/šalių geografinė padėtis, regionai, saugomos teritorijos, klimatinės zonos, būdingi orai. Didžiausi miestai.	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus bei dalyko žinias tema: Gyventojų sudėtis. Skaito ir analizuoja tekstus, video įrašus, renka informaciją iš įvairių užsienio kalbos šaltinių. Pristato pasirinktos šalies gyventojų sudėtį pagal amžių, lytį, tautybę ir kt. Lygina pasirinktos šalies gyventojų sudėtį su Lietuva. Rezultatus gali pristatyti įvairiomis formomis, pvz., diskutuoja grupėje ar forume virtualioje erdvėje, kuria prezentacijas, plakatus ir kt.
Tarpdalykinės temos: Socialinė ir ekonominė plėtra: taikios ir įtraukios bendruomenės. Aplinkos tvarumas: tvarūs miestai ir gyvenvietės.		
Pasaulio politinis žemėlapis ir išsivystymo skirtumai. Nagrinėja maisto išteklių pasiskirstymą pasaulyje, aiškinasi skurdo, bado ir neprievalgio išplitimą ir jų priežastis. Nagrinėja būdus ir priemones, kuriomis tarptautinė bendruomenė įsipareigojo panaikinti skurdą ir skatinti darnaus vystymosi politiką	Gyvenamoji aplinka mieste ir kaime (vietovė, gyvenimas mieste ir kaime, darni kaimynystė, aplinkosauga ir kt.).	Plėtoja užsienio kalbos žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus bei dalyko žinias tema: Urbanizacija ir migracija Lietuvoje ir pasaulyje, skaito ir analizuoja tekstus, video įrašus renka informaciją iš įvairių užsienio kalbos šaltinių. Pristato pasirinktos šalies miestus, atitinkančius mega miesto kriterijus, lygina su Lietuvos situacija. Analizuoja miestus pagal jų funkcines zonas, identifikuoja darnumo požymius, kuria darnaus miesto viziją. Rezultatus gali pristatyti įvairiomis formomis, pvz., diskutuoja grupėje ar forume virtualioje erdvėje, kuria prezentacijas, plakatus ir kt.
Tarpdalykinės temos: Atsakingas vartojimas.		
Gamtos ištekliai ir darnus jų naudojimas. Analizuoja įvairius informacijos šaltinius apie Lietuvos ir pasaulio gamtos išteklių įvairovę, jų svarbą ir ribotumą. Aiškinasi, kurie gamtos ištekliai yra atsinaujinantys ir	Gamta, ekologija. Gyvenimo būdas mieste ir kaime, aplinkos apsauga, ekologinės problemos, jų sprendimo būdai. Flora, fauna,	Plėtoja žodyną, suvokimo ir produkavimo gebėjimus užsienio kalba bei dalyko žinias tema: Gamtos ištekliai ir darnus jų naudojimas Išsamiau analizuoja pasirinktos šalies gamtos išteklius (klimatą, vandenį, dirvožemį,

neatsinaujinantys. Aiškinasi atsinaujinančių energijos išteklių svarbą ir naudojimo ypatumus.	klimatas, orai, tausojantis požiūris į gamtą ir kt. Šalies/šalių geografinė padėtis, regionai, saugomos teritorijos, klimatinės zonos, būdingi orai. Didžiausi miestai.	naudingąsias iškasenas, augaliją, gyvūniją, kraštovaizdį), renka informaciją iš užsienio kalba parašytų tekstų, rezultatus gali pristatyti įvairiomis formomis, pvz., diskutuoja grupėje ar forume virtualioje erdvėje, kuria prezentacijas, plakatus ir kt.
Gamtos ištekliai ir darnus jų naudojimas. Nagrinėja geriamojo vandens išteklių pasiskirstymą pasaulyje, vertina vandens vartojimo ypatumus ir galimybes gauti saugų ir prieinamą geriamąjį vandenį. Pasirinktinai aiškinasi plataus masto vandens panaudojimo projektų įtaką konfliktams, ekologiškai būklei. Nagrinėja dirvožemio išteklių svarbą	Gamta, ekologija. Gyvenimo būdas mieste ir kaime, aplinkos apsauga, ekologinės problemos, jų sprendimo būdai. Flora, fauna, klimatas, orai, tausojantis požiūris į gamtą ir kt.. Šalies/šalių geografinė padėtis, regionai, saugomos teritorijos, klimatinės zonos, būdingi orai. Didžiausi miestai.	Plėtoja žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus užsienio kalba bei dalyko žinias tema geriamasis vanduo ir jo ištekliai pasaulyje. Skaito tekstus, renka informaciją iš užsienio kalba parašytų šaltinių, skaičiuoja suvartojamo geriamo vandens kiekį buityje, rezultatus gali pristatyti įvairiomis formomis, pvz., diskutuoja grupėje ar forume virtualioje erdvėje, kuria prezentacijas, plakatus ir kt.
Tarpdalykinės temos: Klimato kaitos prevencija. Tvarūs miestai ir gyvenvietės (darni energetika, transportas). Ekosistemų, biologinės įvairovės apsauga.		
Gamtos ištekliai ir darnus jų naudojimas. Nagrinėja pasaulinio vandenyno sudėtinės dalis, susipažįsta ir vertina šiuolaikinių tyrimų reikšmę. Aiškinasi dinaminių procesų pasauliniame vandenyne priežastis ir raišką. Nagrinėja vandenynų ir atmosferos sąryšingumą, vertina jūrų ir vandenynų gamtos išteklių reikšmę ir naudojimą bei su tuo susijusius geopolitinius ir ekologinius iššūkius. Nagrinėja klimato kaitos ir žmonių ūkinės veiklos poveikį jūrų ir pakrančių ekosistemoms, vandenynų biologinei įvairovei. Vertina darnaus vandenynų ir jų išteklių naudojimo būdus ir priemones.	Gamta, ekologija. Gyvenimo būdas mieste ir kaime, aplinkos apsauga, ekologinės problemos, jų sprendimo būdai. Flora, fauna, klimatas, orai, tausojantis požiūris į gamtą ir kt.. Šalies/šalių geografinė padėtis, regionai, saugomos teritorijos, klimatinės zonos, būdingi orai. Didžiausi miestai.	Plėtoja žodyną, suvokimo ir raiškos gebėjimus ir dalyko žinias tema Pasaulio vandenynas įvairiais aspektais: mokosi vandenynų ir jūrų pavadinimus, apibūdina jo ekosistemas, biologinę įvairovę, žmogaus ūkinę veiklą ir jos įtaką vandenynui. Lygina jūras, upes, kurios yra reikšmingos gimtajai ir kalbos, kurios mokomasi, šaliai. Skaito tekstus, renka informaciją iš užsienio kalba parašytų šaltinių, video įrašų. Rezultatus gali pristatyti įvairiomis formomis, pvz., diskutuoja grupėje ar forume virtualioje erdvėje, kuria prezentacijas, plakatus ir kt.

"Netradicinio mokymosi būdai" – skirtingų mokomųjų dalykų skirtingų klasių/mokyklų/vietovių mokinius įtraukiantis renginys: rezultatas – sukurtas koncertas-spektaklis užsienio kalba.

Veiklos kompetencijų ugdymui: Rašytojų gyvenimo ir kūrinų studijavimas, spektaklio koncerto pastatymas, vaidyba, dainavimas, šokių atlikimas, piešinių piešimas parodai, parodos organizavimas.

Integruojami dalykai: gimtoji kalba, užsienio kalba, literatūra, šokis, muzika, teatras, dailė.

Temos pavadinimas	Projektinė veikla „ Teatro magija “ Projektas: „Atviros kultūriniam paveldui asmenybės ugdymas daugiakultūrėje visuomenėje per rusų literatūrą ir jos sąsajas su Lietuvos kultūra.“
Numatomas rezultatas	Inscenizacijų jungiamasis koncertas-spektaklis ir moksleivių dailės darbų paroda.
Tikslas	Skatinti mokymo įstaigų su skirtingomis mokomosiomis kalbomis mokinių tarpusavio bendravimą ir bendradarbiavimą, domėjimąsi ir pagarbą kitataučiams per bendrą kultūrinę veiklą išsaugant kultūros paveldo ir tradicinės kultūros procesus, aktyvuojant kultūros sklaidą, jaunimo iniciatyvas, tarpkultūrinius mainus, ugdant šiuolaikišką, atvirą, visapusiškai išprususį jauną žmogų, tobulinant bendrąsias kompetencijas ir užsienio kalbų visų kalbinės veiklos sričių gebėjimus.
Tikslinė grupė	Pagrindinio/ vidurinio ugdymo pakopų mokiniai
Konsultantų komanda	Užsienio kalbos mokytojai, kitų dalykų mokytojai, pagal galimybes - profesionalus režisierius ir aktoriai
Valandų skaičius	30 val.
Uždaviniai	• Sudaryti sąlygas lietuvių, rusų, lenkų, baltarusių ir kitų tautybių vaikams praplėsti akiratį per rusų rašytojų kūrybą, kultūrų tarpusavio sąveiką; įgyti daugiau žinių apie pasaulio poezijos šedevrus. • Ugdyti toleranciją kitoms kultūroms bei kitų tautų kultūrų supratimą. • Ugdytis bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimus. • Plėtoti mokinių saviraiškos galimybes per spektaklį-koncertą ir piešinių parodą.
Ugdomos kompetencijos	Plėtodami ir taikydami kalbinius gebėjimus su grožinės literatūros, muzikos ir dailės bendro scenarijaus kūrimu, išsikeldami tikslą, diskutuodami apie <i>kultūrinio paveldo išsaugojimo naudą, meno kūrinų poveikį emociškai savijautai</i>, taikydami mediacijos įgūdžius, siūlydami įvairius spektaklio pastatymo būdus, organizuodami renginį mokiniai ugdysis pažinimo kompetenciją. Dirbdami grupėse organizuojant renginį, ieškodami bendro sutarimo dėl kūrinų atrankos, mokiniai ugdosi socialinę, emocinę, sveikos gyvensenos kompetenciją. Dirbdami grupėje ir individualiai rengiant spektaklį – koncertą ir parodą, ieškodami naujų raiškos formų per vaidinimą, piešimą, grojimą, dainavimą, taip pat panaudodami IT, mokiniai sukurs ir atliks spektaklį – koncertą, parengs teminę dailės darbų parodą konkursą, paruoš gimtąja ir užsienio (rusų) kalbomis

	lankstinukus- kvietimus, ir tuo būdu ugdysis kūrybiškumo kompetenciją. Dirbdami atskirose grupėse ir per bendras repeticijas, atsižvelgiant į spektaklio temą, rašytojų biografiją, kūrinius, ryšius su Lietuvos kultūrinio paveldu, mokiniai ugdysis kultūrinę ir komunikavimo kompetencijas. Tyrinėdami tarpkultūrinės sąsajos, akcentuojamas pasididžiavimas savo daugiakultūre bendruomene, demokratiška, gerbiančia visų tautų tradicijas, kultūras Lietuvos valstybe ir jos žmonėmis – ugdoma pilietiškumo kompetencija.
Ugdomi mokinių gebėjimai	Specifinės (reikiamos / tikslinės informacijos paieška ir atranka); Detalus grožinių ir publicistinių tekstų supratimas (faktų, aprašymo, aiškinimo, samprotavimo); Žodžių, frazių, sakinių reikšmės spėjimas (pagal kontekstą ar žodžių darybos principus); Pastraipos (teksto dalies) turinio nuspėjimas visuma; Argumentavimo, minties eigos supratimas remiantis teksto siejimo priemonėmis; Teksto tipo atpažinimas ir temos suvokimas (pagal iliustracijas); Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas; Pasakojimas (naratyvas), siužeto atpasakojimas, veiksmų sekos pateikimas; Faktinės informacijos pateikimas; Nuomonės, vertinimo pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas; Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas; Pasakojimas (naratyvas), įvykio apibūdinimas; Faktinės informacijos pateikimas; Nuomonės, vertinimo, pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas; Rašytinio teksto planavimas, redagavimas; Pokalbio palaikymas, apsikeitimas informacija (klausimai, atsakymai, mandagumo frazės); Dalyvavimas neformalioje diskusijoje (apsikeitimas informacija, nuomonėmis); Bendradarbiavimas siekiant tikslo (instrukcijų, pasiūlymų, alternatyvų supratimas ir teikimas); Pokalbio iniciavimas, palaikymas, apibendrinimas / užbaigimas. Kalbėtojo vaidmens perėmimas; Bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje kuriant idėjas ir bendrą supratimą; Vadovavimas grupės darbui.
Veiklos etapai	Numatomos veiklos: • iniciatyvinės grupės sudarymas su mokytojo pagalba, informacijos skelbimas užsienio (rusų) kalba; • temos pasirinkimas, medžiagos atranka; medžiagos trumpas pristatymas

	(su mokytojo konsultanto pagalba); • bendro scenarijaus kūrimo grupės sudarymas; atstovai iš įvairių klasių; nurodomi kūriniai , romansai, dainos, šokiai (su mokytojo konsultanto pagalba); • pasidalinimas scenarijaus, dainų, šokių tarp grupių; • atskirų grupių (5-7) scenarijų kūrimas; (su mokytojo konsultanto pagalba); • dalyvių aktorių atranka (su mokytojo konsultanto pagalba); • teksto skaitymas, aktorių parinkimas; • piešinių konkurso sąlygų paskelbimas; • atskirų dalių repeticijos kiekvienoje grupėje; • kūrinių iliustravimas piešiniais, pasiruošimas parodai; • šokių pastatymas (su mokytojo konsultanto pagalba); • repeticijos; • jungtinės repeticijos su profesionalo režisieriaus pagalba. • kostiumų parinkimas (gamyba/nuoma); • programėlių ir kvietimų kūrimas užsienio kalba; • kvietimų įteikimas; • diplomų dalyviams paruošimas užsienio kalba; • teminės parodos ekspozicijos ruošimas; • dailės parodos laureatų skelbimas (stendinis); • generalinė spektaklio-koncerto repeticija su kostiumais; • Inscenizacijų jungiamasis spektaklis koncertas ir dailės parodos laureatų apdovanojimas; • videofilmo montavimas, straipsnių rašymas; • refleksija: spektaklio ir parodos aptarimas, nuotraukų peržiūra, vaizdo fragmentų peržiūra, diskusijos; • Straipsnio mokyklos laikraščiu apie įvykusį renginį rašymas; • videofilmo sukūrimas.
Priemonės, ištekliai	Internetiniai šaltiniai, knygos, rašymo priemonės, kompiuteris, mokytojo parengtos instrukcijos, kostiumai, garso ir vaizdo aparatūra ir pan.

Užsienio kalbos dalyko ir kitų mokomųjų dalykų integravimo pavyzdys: **Tvarūs miestai ir gyvenvietės: tvarūs pastatai**

Pamokų ciklo/ projekto tikslas – plėtoti mokinių suvokimą apie tvarią urbanizaciją, statinių ypatumus skirtingose geografinėse vietovėse, statybines medžiagas, energiją tausojančius ir išmanius pastatus integruojant užsienio kalbos, geografijos, chemijos, fizikos, informacinių technologijų, technologijų ir matematikos dalykų žinias. Plėtoti užsienio kalbos gebėjimus tematika tvarūs miestai ir gyvenvietės pasitelkiant užsienio kalbą kaip komunikavimo, informacijos paieškos, eksperimentų įgyvendinimo, bendravimo ir bendradarbiavimo priemonę.

Tarpdalykinė tema: Aplinkos tvarumas: tvarūs miestai ir gyvenvietės (darni energetika, darnus transportas)

Integruojami dalykai: 1-oji užsienio kalba, 2-oji užsienio kalba, geografija, chemija, fizika, informatika, technologijos, matematika.

Kompetencijos: pažinimo, socialinė, emocinės, sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, pilietiškumo, kultūrinė ir komunikavimo ugdomos atsižvelgiant į integruojamos veiklos temą, tikslus ir pasiekimus.

Trukmė: atsižvelgiama į kiekvienos ugdymo įstaigos situaciją, dalyko turinio sudėtingumą ir mokinių gebėjimus. Minimali trukmė 6-7 val.

Mokytojų komandos: užsienio kalbos ir dalyko mokytojai.

Pamokų ciklas pateikiamas remiantis metodinę priemonės LINGO macht MINT Wohnen auf der Welt (<https://jugend-und-bildung.de/arbeitsmaterial/lingo-macht-mint-heft-12-wohnen-auf-der-welt/>) idėja ir koncepcija.

1 pamoka

Užsienio kalba	
Kur mes gyvename?	
Dalykas	I užsienio kalba II užsienio kalba
Klasė/koncentras	9-10 klasė (I užsienio kalba) 9-10 klasė (II užsienio kalba)
Kalbos mokėjimo lygis	I užsienio kalba: B1+ II užsienio kalba A2/A2+
Užsienio kalbos dalyko tema	I užsienio kalba Gyvenamoji aplinka. Gyvenamoji aplinka mieste kaime. Tvarūs miestai ir gyvenvietės. II užsienio kalba: Gyvenamoji aplinka (vietovė, gyvenimas mieste ir kaime, svajonių vieta, būstas, tvarus miestas ir darni kaimynystė, aplinkosauga)

Pamokos tikslas – prisiminti ir įsisavinti vietovių, kuriose gyvena žmonės, gyvenamųjų pastatų pavadinimus, apibūdinti savo gyvenamąją vietą įvardinant jis privalumus ir trūkumus.

Žodynas: *miestas, miesto pakraštys, centras, kaimas, vienkiemis, namas, butas, kotedžas, daugiaaukštis, dangoraižis* ir kt.

Veiklų pavyzdžiai:

1. Teksto suvokimo užduotis: žodynas plėtojamas skaitant nesudėtingus mokinių pasiekimų lygi atitinkančius tekstus arba žiūrint video filmus apie įvairias gyvenamąsias vietas ar pastatus.
2. Rašytinės ir sakytinės raiškos užduotis užsienio kalba (grupinis darbas): mokinių grupelė pasirenka gyvenamąją vietovę (miestas, kaimas, vienkiemis) ar pastatą (butas, namas, butas dangoraižyje ir kt.) ir kiekvienas grupelės narys parašo mažiausiai vieną pasirinktos gyvenamosios vietos privalumą ir trūkumą. Kiekviena grupė pristato savo rezultatus kitoms grupelėms, lygina, diskutuoja.
3. Rašytinės ir sakytinės raiškos užduotis užsienio kalba (individualus darbas). Mokiniai atsako į klausimus: *Kur tu gyveni? Kiek šeimų gyvena tavo name? Kiek būtų yra tavo name? Koks tavo namas?* Rezultatus žodžiu pristato klasės draugams.

2 pamoka

Užsienio kalba ir geografija	
Miestai ir gyvenvietės pasaulyje	
Dalykas	I užsienio kalba II užsienio kalba
Dalykas	Geografija
Klasė/koncentras	9-10 klasė (I užsienio kalba) 9-10 klasė (II užsienio kalba)
Kalbos mokėjimo lygis	I užsienio kalba: B1+ II užsienio kalba A2/A2+
Užsienio kalbos dalyko tema	I užsienio kalba Gyvenamoji aplinka. Gyvenamoji aplinka miesta kaime. Tvarūs miestai ir gyvenvietės. II užsienio kalba: Gyvenamoji aplinka (vietovė, gyvenimas mieste ir kaime, svajonių vieta, būstas, tvarus miestas ir darni kaiminystė, aplinkosauga)
Geografijos dalyko tema	Kaimas ir miestas Urbanizacija ir migracija Lietuvoje ir pasaulyje

Pamokos tikslas – palyginti įvairiose pasaulio geografinėse vietovėse ir klimatinėse juostose esančius statinius, jų medžiagas ir savybes, tvarumą.

Žodynas: kartojami žemynų, pasaulio šalių, geografinių vietovių pavadinimai, įvedamos/primenamos sąvokos *atogrąžų miškas, dykuma, kalnai, molis, mediena, akmuo, šiaudai, rąstai, sausa, drėgna, karšta, šalta, tamsu, šviesu, dideli, maži langai* ir kt.

Veiklų pavyzdžiai:

1. Teksto suvokimo užduotis užsienio kalba (darbas poromis ar grupėse): mokiniai skaito nesudėtingus tekstus arba žiūri mokytojo parinktus video filmukus apie statinius įvairiose klimatinėse zonose, pvz., molinė trobelė, jurta, namas dykumoje ir kt. Skaitydami tekstą išrenka pagrindines klimatinę juostą ir pastatą apibūdinančias savybes ir jas susitarta forma (prezentacija, plakatas) pristato klasėje.
2. Rašytinės ir sakytinės raiškos užduotis užsienio kalba (individualus darbas). Mokiniai apibūdina savo namus (kur jie yra, kokiame žemyne, klimato juostoje jie randasi), pristato klasėje. Kitas užduoties variantas: gali susirasti statinį, esantį kitoje pasaulio šalyje ir jį pristatyti pasirinktoje virtualioje platformoje (patapina nuotrauka, parašo trumpą apibūdinimą, žemyną, klimato juostą, pastato savybes)

Pastaba: Užsienio kalbos leksinės priemonės, struktūros atliekant užduotis pasirenkamos pagal mokinių užsienio kalbos gebėjimų lygį. Sudėtingesnis geografijos dalyko turinys pamokoje gali būti pristatomas gimtąja kalba.

3 pamoka

Užsienio kalba ir chemija	
Natūralios ir dirbtinės statybinės medžiagos	
Dalykas	I užsienio kalba II užsienio kalba
Dalykas	Chemija
Klasė/koncentras	9-10 klasė (I užsienio kalba) 9-10 klasė (II užsienio kalba)
Kalbos mokėjimo lygis	I užsienio kalba: B1+ II užsienio kalba A2/A2+
Užsienio kalbos dalyko tema	I užsienio kalba Gyvenamoji aplinka. Gyvenamoji aplinka mieste kaime. Tvarūs miestai ir gyvenvietės. II užsienio kalba: Gyvenamoji aplinka (vietovė, gyvenimas mieste ir kaime, svajonių vieta, būstas, tvarus miestas ir darni kaimynystė, aplinkosauga)
Chemijos dalyko tema	Medžiagos, jų cheminė sandara ir reakcijos, savybės, tvarumas.

Pamokos tikslas – palyginti įvairių medžiagų, naudojamų statybose, kilmę, savybes, jų tvarumą.

Žodynas: įvedamos sąvokos *mediena, betonas, molis, geležis, plienas, smėlis, stiklas, žvyras, vanduo, šiaudai* ir kt. Medžiagų savybes apibūdinantys būdvardžiai: *kietas, minkštas, lankstus, standus, pralaidus vandeniui, degus, lengvas, sunkus* ir kt.

Veiklų pavyzdžiai:

1. Dalyko turinio pristatymas: lietuvių kalba (ar kita kalba) aiškinamos ir lyginamos įvairių medžiagų savybės, panaudojimo statinių statybai galimybės. Medžiagos klasifikuojamos į natūralias ir dirbtines. Atkreipiamas dėmesys į tuos užsienio kalbos žodžius, kurie mokiniams jau žinomi, pvz., *stiklas, vanduo*. Žodyno pagalba susipažįstama su nežinomais medžiagų pavadinimais.
2. Eksperimentas. Mokiniais užsienio kalba pateikiami statybinių medžiagų pavyzdžiai, lentelėje jie turi nurodyti medžiagų savybes. Mokiniai įsisavina statybinių medžiagų, būdvardžių, apibūdinančių įvairias medžiagas, pavadinimus.

	Medis	Plienas	Akmuo	Betonas	Molis	Smėlis	Stiklas	Vanduo	Šiaudai
kietas									
minkštas									
lankstus									
pralaidus vandeniui									
degus									
lengvas									

Pastaba: sąvokos turėtų būti pateikiamos ta užsienio kalba, kurios mokomasi.

Lentelės šaltinis: https://www.lingonetz.de/sites/default/files/ebooks/archiv/ebook4_2019/6/

Pastaba: Užsienio kalbos leksinės priemonės, struktūros atliekant užduotis pasirenkamos pagal mokinių užsienio kalbos gebėjimų lygį. Sudėtingesnis chemijos dalyko turinys pamokoje gali būti pristatomas lietuvių (ar kita) kalba.

4 pamoka

Užsienio kalba ir fizika	
Tausojantis energijos vartojimas statiniuose	
Dalykas	I užsienio kalba II užsienio kalba
Dalykas	Fizika
Klasė/koncentras	9–10 klasė (I užsienio kalba) 9–10 klasė (II užsienio kalba)
Kalbos mokėjimo lygis	I užsienio kalba: B1+ II užsienio kalba A2/A2+

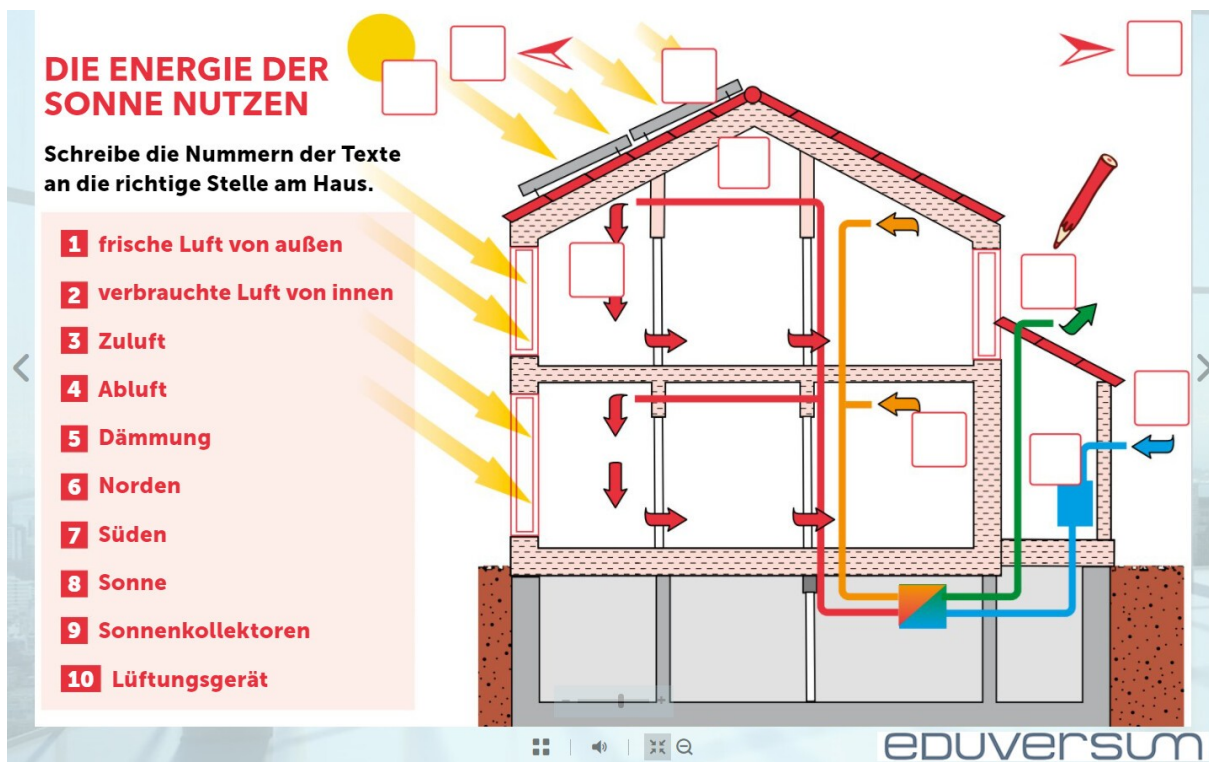
Užsienio kalbos dalyko tema	I užsienio kalba Gyvenamoji aplinka. Gyvenamoji aplinka miesta kaime. Tvarūs miestai ir gyvenvietės. II užsienio kalba: Gyvenamoji aplinka (vietovė, gyvenimas mieste ir kaime, svajonių vieta, būstas, tvarus miestas ir darni kaiminystė, aplinkosauga)
Fizikos dalyko tema	Elektros energijos gamyba ir naudojimas. Šiluma

Pamokos tikslas – suvokti tausojančio energijos vartojimo būtinumą ir saulės energijos vartojimo privalumus.

Žodynas: kartojamos žinomos sąvokos: *saulė, šiaurė, pietūs, didelis, mažas, langai, namas, stogas*. Įvedamos naujos sąvokos ir terminai: *šildymas, izoliacija, saulės kolektoriai* ir kt.

Veiklų pavyzdžiai:

1. Dalyko turinio pristatymas: lietuvių (ar kita) kalba aiškinamos ir lyginamos energijos sunaudojimo pastatuose šildymui, kondicionavimui sąnaudos ir pasekmės, šiltnamio efektas.
2. Mokiniam pateikiama namo šildymo sistemos analizės užduotis ir siūloma paveikslėlio dalims priskirti atitinkamas sąvokas (žr. paveikslėlį). Kai kurios sąvokos, pvz., *šiaurė, pietūs, saulė, oras* mokiniams gali būti žinomos iš užsienio kalbos pamokų, o tokios sąvokos, kaip *panaudotas oras, saulės kolektoriai, izoliacija* ir kt. yra jau naujas dalykinis žodynas. Vokiečių kalbos atveju labai svarbus vaidmuo sudarant terminus tenka priesagoms, priešdėliams, žodžių darybai. Mokytojas gali atkreipti mokinių dėmesį į žodžių darybos būdus, kurios skiriasi įvairiose kalbose ar į kitus dalykinių terminų ypatumus.
3. Mokiniam rekomenduojama atsakyti į paprastus klausimus užsienio kalba pasirenkant teisingą atsakymą, pvz., *namo langai yra pietuose/šiaurėje; namo langai šiaurėje yra dideli/ maži* ir kt. Taip kartojamas jau žinomas žodynas ir dalykinės žinios.

Paveikslėlio ir užduoties šaltinis:

https://www.lingonetz.de/sites/default/files/ebooks/archiv/ebook4_2019/8/

Pastaba: Užsienio kalbos leksinės priemonės, struktūros atliekant užduotis pasirenkamos pagal mokinių užsienio kalbos gebėjimų lygį. Sudėtingesnis fizikos dalyko turinys pamokoje gali būti pristatomas gimtąja kalba.

5-6 pamoka

Užsienio kalba ir informacinės technologijos, technologijos, matematika	
Išmanusis namas	
Dalykas	I užsienio kalba II užsienio kalba
Dalykai	Informacinės technologijos, technologijos, matematika
Klasė/koncentras	9–10 klasė (I užsienio kalba) 9–10 klasė (II užsienio kalba)
Kalbos mokėjimo lygis	I užsienio kalba: B1+ II užsienio kalba A2/A2+
Užsienio kalbos dalyko tema	I užsienio kalba Gyvenamoji aplinka. Gyvenamoji aplinka miesta kaime. Tvarūs miestai ir gyvenvietės. II užsienio kalba: Gyvenamoji aplinka (vietovė, gyvenimas mieste ir kaime, svajonių vieta, būstas,

	tvarus miestas ir darni kaiminystė, aplinkosauga)
Informacinių technologijų dalyko tema	Skaitmeninės technologijos ir aplinkosauga, išmanieji įrenginiai. Duomenų apsauga.
Technologijų dalyko tema	Išmanioji aplinka su mikrovaldikliais (mikrovaldikliai su jutikliais) (pasirenkama tema)
Matematikos dalyko tema	Ilgis, plotas, tūris

Pamokos tikslas – susipažinti su išmanaus namo sistema, jo privalumais ir trūkumais.

Žodynas: kartojamos sąvokos buties prietaisų pavadinimai: *šaldytuvas, skalbimo mašina, televizorius* ir kt. Įvedamos/ kartojamos frazės: *elektros energijos taupymas, sunaudojimas, duomenų apsauga, išlaidos, kontroliuoti, stebėti* ir kt.

Veiklų pavyzdžiai:

1. Dalyko turinio lietuvių (ar kita) kalba pristatymas: trumpai pristatomi išmanaus namo veikimo ir valdymo principai, privalumai ir trūkumai, duomenų apsaugos klausimai.
2. Dalyko turinio (matematikos): primenama, kaip apskaičiuoti patalpų plotą ir perimetrą.
3. Sakytinio teksto suvokimo užduotis: mokiniai žiūri video filmą apie išmanųjį namą, jo valdymo principus. Grupėse renka argumentus apie jo privalumus ir trūkumus, rezultatus pristato žodžiu arba raštu pasirinktoje virtualioje platformoje, komentuoja draugų išvalgas.

Pastaba: Užsienio kalbos leksinės priemonės, struktūros atliekant užduotis pasirenkamos pagal mokinių užsienio kalbos gebėjimų lygį. Sudėtingesnis dalyko turinys pamokoje gali būti pristatomas gimtąja kalba.

7 pamoka: Projektas „Mano svajonių būstas“

Pamokų ciklo rezultatas – projekto mano svajonių būstas pristatymas. Mokinių grupelė kuria svajonių namą, kuris turi atitikti tvarumo principus. Mokiniai panaudoja įgytas dalykų (geografijos, chemijos, fizikos, informacinių technologijų, technologijų ir matematikos žinias), t.y. apibūdinama namo geografinė vieta, klimato juosta, medžiagos, iš kurių namas pastatytas, jo energetiškumas, naudojamos išmaniosios technologijos, jo plotas ir kiti išmatavimai. Mokiniai pristato vizualizaciją plakato forma ar patalpina namo projektą pasirinktoje virtualioje erdvėje, komentuoja grupės draugų projektus, teikia pastabas, siūlymus. Namų projekto antraštės, užrašai, frazės komentarai formuluojami užsienio kalba. Jeigu pristatymas vyksta žodžiu, jis vyksta užsienio kalba atsižvelgiant į mokinių užsienio kalbos pasiekimus.

Projekto vertinimo ir įsivertinimo būdai. Dalykų mokytojai komentuoja kiekvienos grupės projektą, nurodo teigiamus ir tobulintinus dalykus. Užsienio kalbos mokytojas teikia pastebėjimus dėl terminų ir struktūrų vartojimo. Mokiniai komentuoja draugų projektus (susitariama dėl komentarų, įrašų skaičiaus), teikia siūlymus. Mokinių grupės nariai komentuoja savo indėlį dirbant grupėje. Išrenkamas labiausiai tvaraus būsto idėją atitinkantis projektas. Mokinių darbas projekte gali būti vertinamas kaupiamuoju pažymiu kiekviename dalyke atskirai. Dėl vertinimo susitaria projekte dalyvaujančių mokytojų grupė ir aptaria vertinimą su mokiniais.

4. Kalbos medžiagos aprašai

Bendrosios nuostatos

Šiame skyriuje pateikiama anglų (I ir II užsienio kalbos), prancūzų, rusų, vokiečių (II užsienio kalbos) kalbinė medžiaga komunikacinių intencijų raiškos pavyzdžiai, abstrakčiųjų sąvokų raiškos pavyzdžiai, gramatinė medžiaga (morfologija ir sintaksė), rašybos ir skyrybos taisyklės.

Gramatinės medžiagos aprašai yra pateikti ir Bendrosiose programose, tačiau ten jie išskaidyti į atskirus mokymosi koncentrus, ir todėl nėra aiškiai matomas kategorijų pateikimo nuoseklumas. Čia gramatinė medžiaga, rašyba ir skyryba pateikiama lentelėse, apimančiose visus koncentrus, todėl aiškiai matoma gramatikos žinių ir gebėjimų raida.

Pateikiama kalbinė medžiaga yra reikalinga bendrosiose programose įvardytiems I ar II UK konkreto koncentro (2, 3–4, 5–6, 7–8, 9–10 klasių) gebėjimams ugdyti, kiekvieno koncentro medžiaga orientuota į tam tikrą kalbos mokėjimo lygį pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis (Prieš–A1, A1, A2/A2+, B1/B1+).

Šio skyriaus medžiaga bus papildyta prancūzų, rusų ir vokiečių kalbų abstrakčiųjų sąvokų, komunikacinių intencijų raiškos pavyzdžiais ir konkrečiųjų sąvokų (leksinių vienetų) sąrašais.

Komunikacinių intencijų raiškos pavyzdžiai. Anglų kalba

Komunikacinių intencijų sritis	Komunikacinės intencijos	Kalbinės raiškos pavyzdžiai anglų kalba
Bendravimo konvencijos	Atkreipti dėmesį, kreiptis	<i>Excuse me.</i>
	Prisistatyti, susipažinti	<i>Hello. My name is... Nice to meet you. Nice to meet you, too. How do you do? Pleased to meet you.</i>
	Pasisveikinti / Atsakyti į pasisveikinimą	<i>Good morning/afternoon/evening. How are you today? How are you? I'm fine, thank you. And (how are) you? (I'm) very well, thank you. Hello. Hi. Nice to see you (again).</i>
	Atsisveikinti / Reaguoti į atsisveikinimą	<i>Bye! Bye-bye! Goodbye! (I'll) see you tomorrow/next week etc. See you!</i>
	Padėkoti / Reaguoti į padėką	<i>Thank you so much/very much. Many thanks! It/That was very kind of you. I'm very grateful to you. You are welcome. Not at all. It's a pleasure. Anytime.</i>
	Atsiprašyti / Priimti atsiprašymą	<i>Sorry! I am (very) sorry! I'm so sorry. Please forgive me. I apologise. I do apologise. That's all right. It doesn't matter. Forget it. No problem.</i>
	Pasveikinti / Atsakyti į pasveikinimą	<i>Congratulations! Thank you.</i>
	Pagirti / Atsakyti į pagyrimą	<i>Great! Well done! Good job! Thank you. I'm doing my best.</i>
	Palinkėti, perduoti linkėjimą	<i>Please give my regards/best wishes to your brother.</i>

	Apgailestauti, pareikšti užuojautą	<i>Oh, dear... What a pity.... I'm sorry if I hurt you. I am (so) sorry to hear that you've lost your dog.</i>
Faktinės informacijos gavimas ir pateikimas	Įvardyti, konstatuoti, pranešti	<i>It is me. This is our classroom. He is the principal of our school. The bus has left.</i>
	Patikslinti, paprašyti patikslinti, patvirtinti	<i>I do like bananas. It was me who did it. No, it wasn't yesterday, it was the day before yesterday. Are you sure it was a snake? Yes, it was. They lost the match, didn't they? Yes, they did. You are not tired, are you? Yes, I am.</i>
	Paklausti informacijos	<i>When will the visitors arrive? Where is my bag? How do you make an omelette? How far is it to the nearest shopping centre? Why did you say that?</i>
	Atsakyti į klausimą	<i>Yes, he is. No, he is not. Yes I do. No. I don't. At 6 p.m. On the table. Not very far. Because I am a club member.</i>
	Reikšti / Paklausti apie žinojimą	<i>Yes, he is. No, he isn't. I know that... What is that? Whose book is this? Do you know where he lives? Did you know that...? Have you heard that...? Have you heard of a singer called...? You know that, don't you?</i>
Nuostatos, nuomonės, požiūrio raiška	Reikšti / Paklausti apie nuomonę	<i>I think ... In my opinion... What do you think about it? What's your opinion?</i>
	Pritarti, nepritarti / Paklausti ar pritaria	<i>I (quite) agree. That's right. That's correct. Indeed. Exactly. Of course. Certainly (not). I think/believe so. I don't think so. I believe not. I don't (quite) agree. That's not right. I'm afraid you are not right. Would you agree that ...? Do you think it's nice? Don't you think it's nice?</i>
	Reikšti / Paklausti apie galimybę, tikimybę	<i>He will certainly be there. They will probably lose. They may possibly win. It's not (very) likely. It is likely you will pass the test. You are likely to pass the test. Is it possible that...? Is it likely that...?</i>
	Reikšti / Paklausti apie būtinumą, privalėjimą	<i>Students must have enough sleep. We have to do it today. We are supposed to wash the dishes after a meal. Must we get up at 6? Do we have to finish today? Are we supposed to do this every day?</i>
	Reikšti / Paklausti apie galėjimą, negalėjimą	<i>I can understand Spanish but I can't speak it very well. I am able to drive a car. John is unable to read yet. Can you speak Spanish? Are you able to ride a horse?</i>
	Paprašyti leidimo / Duoti leidimą / Reikšti draudimą	<i>May I come in? Yes, please. Do you mind if I open the window? No, I don't, go ahead. Is it all right if I put my coat here? Yes, of course. Please do. I'm afraid not. Pets are not allowed. You must not stand here, it's dangerous. People are not supposed to walk on the grass.</i>
	Reikšti / Paklausti apie norą, ketinimą	<i>I'm going to buy a new computer. Ann intends to go to America. I would like to have a break. We are thinking of driving to the seaside. Are you going to buy a new computer? What are you</i>

		<i>planning to study?</i>
	Reikšti / Paklausti apie poreiki, prioriteta	<i>I'd prefer to go by train. I prefer hockey to football. I'd rather not choose this one. I'd rather drink juice than coke. Do you prefer coffee or tea? Which do you prefer? Where would you rather go? Which would you choose?</i>
	Reikšti / Paklausti apie patikima, nepatikima	<i>This coffee is very good. I like swimming very much. I love cats. This tea is horrible. I do not like pizza. I hate garlic. Do you like sweets? Did you enjoy the concert? Do you like swimming? What do you like?</i>
	Reikšti / Paklausti apie isitikinima, abejojima	<i>I am (not) sure/certain. Are you sure? I doubt it. I have some doubts about it.</i>
Emociju raiška	Reikšti dziaugsmą, pasitenkinima	<i>That's lovely/wonderful/great! How nice! I'm very pleased. I am/feel so happy. I am glad to see you here.</i>
	Reikšti nusivylima, nepasitenkinima	<i>Oh dear! I don't feel very/at all happy. I feel/am feeling very unhappy/miserable. What a pity!</i>
	Reikšti susidomejima, nustebima	<i>Really! Is that so! How interesting! What a surprise! How surprising!</i>
	Reikšti abejinguma	<i>How boring! I am bored by ads on TV. I am not interested in studying abroad. Sport does not interest me at all. I don't mind if it's summer or winter.</i>
	Reikšti pasimetima, nerima, baimę	<i>I'm at a loss. I'm worried about that. This worries me. I'm frightened. I'm afraid of...</i>
	Reikšti vilti, raminti, paguosti	<i>I hope so. Everything will be alright. All is fine, don't worry.</i>
	Reikšti apgailstavima	<i>What a pity! What a shame!</i>
	Paklausti kitu asmenu apie emocijas	<i>How do you feel about it? How are you feeling? Are you happy? Are you pleased? Does that surprise you? Is something worrying you?</i>
Raginimas, įkalbinėjimas	Pasiūlyti, pakviesti ką nors atlikti	<i>Let's start! Shall we go? We could go for a walk. How about walking home? We might perhaps go by train. Why don't we ask them to join us? What about a nice swim?</i>
	Priimti / Atsisakyti siūlymo, kvietimo ką nors atlikti	<i>Yes, let's. Why not? That's a good idea. All right. I'd be glad to join you. I'd like/love to. No, thank you. I'm sorry but I can't. Unfortunately, I can't.</i>
	Paraginti, nurodyti / Reaguoti į raginima, nurodyma	<i>Mind your head! Keep warm! OK, I will. Please sit down. Thank you.</i>
	Patarti, įspėti / Reaguoti į patarima, įspėjima	<i>You should go to the police. Why don't you consult your teacher? Be careful. You ought to be more careful. Yes, maybe I should. Ok, I will. Thanks, good idea!</i>
	Paprašyti padėti, pasisiūlyti padėti	<i>Can/Could you help me, please? Let me help you! Can I help you? Can I give you a hand?</i>
	Priimti / Atsisakyti pagalbos, siūlymo padėti	<i>Yes, please. Thank you. That's very kind of you. That will/would be very nice. No thank you, but thanks for offering. I'll manage, but thanks</i>

		<i>anyway.</i>
	Reikšti / Reaguoti į pretenziją, reikalavimą	<i>You are always late. Sorry about that. You must come on time. I will, I promise.</i>
	Paprašyti kokio nors daikto	<i>I'd like an ice cream. I want a cup of tea, please. Please may I have a drink? Can I have the bill please? May I borrow your pencil?</i>
Pokalbio strategijos	Pradėti pokalbį / Pateikti temą	<i>I'd like to talk about the problem of pollution.</i>
	Pateikti nuomonę / Paklausti nuomonės	<i>In my opinion, most TV programmes are boring. Do you think we should go now?</i>
	Pateikti pavyzdžių	<i>For example,... For instance,... e.g. ...and so on.</i>
	Pasitaisyti, patikslinti	<i>No... Sorry... I mean...That's not exactly what I meant to say. Let me try/start again.</i>
	Pabrėžti, akcentuoti	<i>These cakes are especially/particularly nice. It is important to close the door. I must stress the fact that washing hands is essential.</i>
	Parodyti, kad sekama, klausoma	<i>I see. Yes/No. Really? Oh. Indeed!</i>
	Įsiterpti į pokalbį / Leisti kalbėti kitam, paskatinti tęsti	<i>Excuse me. May I say something? May I interrupt you? Go on. Carry on. Please continue.</i>
	Pakeisti temą / Paprašyti pakeisti temą	<i>I would like to say something else. I'd like to ask you something else.</i>
	Apibendrinti, padaryti išvadas, užbaigti pokalbį	<i>To sum up..., In brief..., In conclusion..., Finally...</i>
Kompensacinės strategijos	Parodyti, kad nesupranta	<i>Sorry, I don't understand. I'm not sure I'm following you.</i>
	Paprašyti kalbėti lėčiau	<i>Can you speak more slowly, please? Not so fast, please.</i>
	Paprašyti pakartoti, paaiškinti, patikslinti	<i>Could you repeat that please? Sorry, did you say his name was Hans? What does 'anglophile' mean? What do you mean by 'adequate'? Could you explain that, please?</i>
	Pasakyti / Paprašyti pasakyti paraidžiui	<i>Could you spell that, please? How do you spell that?</i>
	Paprašyti pagalbos išsireikšti, padėti išsireikšti	<i>Could you write that for me, please? I don't know how to say it. What's the English for 'dangoraižis'? How do you say 'dienotvarkė' in English?</i>
	Pakartoti, perfrazuoti, patikslinti	<i>...some kind of animal..., something like a cabbage...I said seven hundred. What I said was: Don't walk on the grass.</i>
	Paklausti ar suprato	<i>Is that clear now? Do you understand now?</i>
Makro intencijos	Informuoti	Šios intencijos reiškiamos teksto lygmeniu, todėl pavyzdžių nepateikiama.
	Apibūdinti	
	Pasakoti	
	Aiškinti	
	Argumentuoti	

Abstrakčiųjų sąvokų raiškos pavyzdžiai. Anglų kalba

Sąvokų sritis	Sąvokos	Atitikmuo ir kalbinės raiškos pavyzdžiai anglų kalba
Egzistencija	Buvimas, nebuvimas kaip egzistencija	Existence, non-existence: <i>there is, there isn't any, to exist, to become, to make</i>
	Buvimas, nebuvimas konkrečioje vietoje	Presence, absence: <i>here, not here, there, not there, away</i>
	Turėjimas, neturėjimas	Availability, non-availability: <i>to have (got), there is, there isn't any, ready</i>
	Vykimas, vyksmo nebuvimas	Occurrence, non-occurrence: <i>to happen</i>
Erdvė	Buvimo vieta	Location: <i>here, there, everywhere, somewhere, nowhere, where? inside, outside, in the east/north/south/west, to have been to</i>
	Išsidėstymas	Relative position: <i>above, against, among, at, at the end/side of, before, behind, below, beside, in, in front of, inside, in the centre of, next to, on, opposite, outside, over, round, under, where</i>
	Atstumas	Distance: <i>far (away) from, near, in the neighbourhood, away</i>
Judėjimas	Būdas	Motion: <i>to arrive, to come, to come along, to come to, to go, to hurry, to leave, to lie down, to start, to move, to pass, to run, to stand still, to stop, to walk</i>
	Kryptis	Direction: <i>away, back, down, in, out, (to the) left/right, straight, on, up, east/north/south/west, across, along, down, for, from, into, off, past, through, to, towards, up, away from, to bring, to carry, to follow, to pull, to push, to put, to send, to take, to take away, to turn</i>
	Kilmė pagal vietą	Origin: <i>from, out of</i>
	Išsidėstymas	Arrangement: <i>after, before, between, among, first, last</i>
	Greitis	Speed: <i>fast, slow</i>
Matmenys , parametrai	Dydis	Size: <i>size, big, deep, high, large, low, narrow, short, small, tall, thick, thin, wide</i>
	Forma	Shape: <i>round, square, oval, triangular</i>
	Ilgis, plotis	Length, width: <i>centimetre, foot, inch, kilometre, metre, mile, millimetre, yard, long, short, wide, narrow</i>
	Plotas	Area: <i>square meters/kilometres/miles etc.</i>
	Svoris	Weight: <i>to weigh, weight, gram(me)s, kilo, lbs., oz., ton(ne), light, heavy</i>
	Spaudimas	Pressure: <i>heavy, light, high, low</i>
	Talpa, tūris	Volume: <i>gallon, litre, pint</i>
	Erdvumas	Space: <i>big, small, (plenty of) room</i>
	Temperatūra	Temperature: <i>temperature, degree, (below, above) zero,</i>

		<i>cold, cool hot, warm, to boil, to burn, to freeze, (to) heat, to cool down, to get cold/hot/warm</i>
Laikas	Konkretus/apibrėžtas laikas	Points of time: <i>(three) o'clock, (five) to/past, a quarter to/past, (ten) minutes to/past, half past, a.m./p.m., noon, midnight, 1500 (fifteen hundred), 2020 (twenty twenty), at..., in...</i>
	Laiko nuoroda	Indications of time: <i>time, now, then, when, soon, ago, today, tomorrow, yesterday, the day before yesterday, the day after tomorrow, this morning/afternoon/evening/week/month/year, tonight, last/next week/month/year, at, by, on, the first of June/June the first, 1 June 2022, Christmas, Easter</i>
	Bendras skirstymas	Divisions of time: <i>moment, second, minute, quarter of an hour, half an hour, hour, day, week, fortnight, month, year, century, season, autumn, spring, summer, winter, afternoon, evening, morning, night, weekend, holiday(s), the names of the days of the week, the names of months</i>
	Periodas, trukmė + paskirties laikas	Duration: <i>during, for, since, till, until, to last, to take, long, short, quick</i>
	Dažnis, pasikartojimas	Frequency, repetitiousness: <i>always, (hardly)ever, never, (not)often, once, rarely, seldom, sometimes, twice, usually, daily, weekly, monthly, once a day, ... times a/per week/month etc., on weekdays/Sundays etc., every week/Sunday etc., again, many/several times, again and again</i>
	Ankstumas, vėlumas	Earliness, lateness: <i>early, late</i>
	Ansktesnis, vėlesnis laikas	Anteriority, posteriority: verb forms - present perfect, past perfect, <i>before, already, yet, earlier than, after, afterwards, later (on), later than</i>
	Vienalaikiškumas	Simultaneousness: <i>when, while, as soon as, at the same time</i>
	Vėlavimas, atidėjimas, atšaukimas	Delay, cancellation: <i>later, delay, to be delayed, to be cancelled</i>
	Seka	Sequence: <i>first, then, next, finally, later on, in the end, afterwards</i>
	Dabarties nuoroda	Present reference: verb forms - present continuous, simple present, present perfect, <i>at present, now, today, still, this morning/year etc.</i>
	Praeities nuoroda	Past reference: verb forms - past continuous, simple past, past perfect, <i>yesterday, the day before yesterday, formerly, just, recently, lately, last week/month etc., before</i>
	Ateities nuoroda	Future reference: verb forms - present continuous of verbs of motion, future simple, simple present with adverbials of future time, <i>be going to, will, soon, in (two days), next week/month etc., tonight, tomorrow, the day after tomorrow, this afternoon</i>
	Nuolatinė trukmė	Permanence: <i>always, forever, for good</i>
Pertraukiamas veiksmas	Intermittence: <i>not always, sometimes, on and off</i>	
Tęstinumas	Continuity: verb forms - present continuous, past	

		continuous, present perfect continuous, <i>to continue, to go on</i>
	Laikinumas	Temporariness: <i>for (a day), not always</i>
	Pradžia	Commencement: <i>to begin, to start, since, from</i>
	Pabaiga	Cessation: <i>to end, to finish, to stop, till, until, (from)...to</i>
	Pastovumas	Stability: <i>to remain, to stay, to keep, to wait</i>
	Kaita	Change, transition: <i>to become, to change, to get, to turn, suddenly</i>
Kiekybė	Skaičius	Number: singular/plural, cardinal/ordinal numerals, <i>another, both</i>
	Kiekis	Quantity: <i>all, a lot of, (hardly/not) any, both, each, enough, (a) few, (a) little, many, more, most, much, no, several, some, half, whole, at least, about, a bottle/cup/box/packet/piece etc. of...</i>
	Laipsnis, lyginimas	Degree, comparison: comparative and superlative degrees of adjectives and adverbs
Fizinis požymis	Sausumas, drėgmė	Moisture, humidity: <i>dry, wet, damp, moist, to dry, to get/make wet</i>
	Matomumas / vaizdas	Visibility, sight: <i>can(not) see/be seen, to look, to look at, to watch, sight, view, dark, light, (in)visible</i>
	Girdimumas / garsas	Audibility, hearing: <i>can(not) hear/be heard, to listen, to listen to, noise, silence, sound, loud, silent, quiet</i>
	Skonis	Taste: <i>to taste, taste, bad, nice, bitter, salty, sour sweet</i>
	Kvapas	Smell: <i>(to) smell, aroma, odour, perfume, bad, nice, (un)pleasant</i>
	Faktūra / tekstūra	Texture: <i>hard, rough, smooth, soft, strong, weak</i>
	Spalva	Colour: <i>black, blue, brown, green, grey, navy blue, orange, pink, purple, red, white, violet, yellow, bright, dull, dark, light</i>
	Amžius	Age: <i>age, ... years old, new, old, elderly, young, teenager, adult, baby, child</i>
	Fizinė būklė (asmens ar daikto)	Physical condition: <i>alive, all right, fine, dead, ill, well, in/out of order, to break/be broken, to cut, to be hurt, to die, to cure, to repair, to put right</i>
	Prieinamumas	Accessibility: <i>to close, closed, to open, open, to reach, to get at</i>
	Švara	Cleanness: <i>to clean, to wash, (to) dust, (to) polish, clean, dirty</i>
	Medžiaga	Material: <i>cotton, glass, leather, metal, nylon, paper, plastic, silk, silver, gold, wood, made of wood, wooden, wool, made of wool, woollen, material, natural, synthetic, real</i>
	Pilnumas / pilnis, tuštumas	Fullness: <i>empty, to empty, full (of), to fill</i>
Vertinamasis požymis	Vertė, kaina	Value, price: <i>How much... to cost, cost, price, cheap, (in)expensive, high, low</i>
	Kokybė	Quality: <i>quality, bad, poor, good, excellent, fine, nice, perfect(ly), well</i>

	Teisingumas, neteisingumas, tikslumas, netikslumas	Rightness, wrongness, correctness, incorrectness: <i>right, wrong, (in)correct, false, true, ok, to be right/wrong, to put sth. right, to correct, to make sth. better, to improve</i>
	Priimtinumumas / tinkamumas, nepriimtinumumas / netinkamumas	Acceptability, unacceptability: <i>all right, fine, nice, to (not) like, to (not) accept, to be against, (not) enough, That will/won't do.</i>
	Sėkmingumas, nesėkmingumas	Successfulness, unsuccessfulness: <i>to fail, to succeed, to try, to do well, failure, success, (un)successful</i>
	Naudingumas, nenaudingumas	Utility, inutility: <i>(not) useful, useless, I can(not) use.</i>
	Gebėjimas, negebėjimas	Capacity, incapacity: <i>can, cannot, will, won't, be able to</i>
	Svarbumas, nesvarbumas	Importance, unimportance: <i>(not) important, unimportant</i>
	Normalumas, nenormalumas	Normality, abnormality: <i>normal, strange, ordinary, extraordinary</i>
	Sunkumas, lengvumas	Facility, difficulty: <i>easy, difficult, hard, difficulty</i>
Ryšiai ir santykiai	Veiksmo / įvykio santykiai	Action/event relations: <i>passive+by, It was X who...</i>
	Instrumentas, priemonė, būdas	Instrument, means, manner: <i>to do sth. with sth., how, in this way, like this, by means of, by, to use sth. as..., badly, fast, hard, quickly, slowly, well</i>
	Gavėjas	Benefactive: <i>for</i>
	Kauzatyvas	Causative: <i>to have sth. done</i>
	Lyginimas, kontrastas (lygybė, nelygybė atitikimas)	Contrastive (equality, inequality, correspondence): <i>(not) the same (thing) as, to differ, difference, different (from), different/another/other</i>
	Priklausomybė / nuosavybė	Possessive: <i>my, your etc., mine, yours etc., to belong to, to have (got), to get, to give, to keep, to own, owner, (my) own</i>
	Sujungimas	Conjunction: <i>and, as well as, but, also, too, not... either, together, pair, group, a couple of...</i>
	Priešprieša / alternatyva	Disjunction: <i>or, otherwise</i>
	Įtraukimas, atskyrimas, išskyrimas	Inclusion, exclusion: <i>with, without, except, also, too</i>
	Priežastis	Cause: <i>why, because</i>
	Pasekmė / poveikis	Effect: <i>then, so, so (much) that, therefore, thus, result, effect</i>
	Priežastis / motyvas	Reason: <i>why, because, the reason is</i>
	Tikslas	Purpose: <i>to, in order to, the purpose is</i>
	Sąlyga	Condition: <i>if</i>
	Pabrėžimas	Focusing: <i>(talk) about, (lecture) on, only, just</i>
Apibrėžtumas, neapibrėžtumas	Definiteness, indefiniteness: <i>it, this, that, these, those, such, one, ones, mine/yours etc., myself/yourself etc., what, who, whom, whose, which, each other, the, a, an, some, someone, somebody, something, anyone, anybody, anything, nothing, everything, somewhere, anywhere, nowhere, everywhere, sometimes, never, always</i>	

Gramatinė medžiaga. Anglų (antroji užsienio) kalba

Įvardijamos gramatinės kategorijos, būtinos siekti koncentro ((5)–6, 7–8, 9–10 kl.) pasiekimų raidoje numatytų mokymosi rezultatų. Kituose centruose žemesniųjų koncentrų gramatinė medžiaga nekartojama, įvardijama tik naujai įvedama gramatinė medžiaga.

(5)–6 klasės Prieš–A1 / A1	7–8 klasės A1 / A2	9–10 klasės A2+
Adjectives Common (<i>a nice picture</i>) Demonstrative (<i>this house, that city</i>) Adverbs Adverbs of frequency (<i>always, sometimes, never</i>) Articles Definite, indefinite Determiners Basic (<i>a lot of</i>)	Adjectives Common (<i>a sunny day</i>) Demonstrative (<i>this event, those photos</i>) Comparative, superlative (<i>tall – taller, good – better</i>) Adverbs Adverbs of frequency (<i>always, usually, sometimes, never</i>) Articles Definite, indefinite Determiners Basic (<i>any, some, a lot of</i>)	Adjectives Demonstrative (<i>these, those, that, those</i>) Adjectives ending in ‘-ed’ and ‘-ing’ (<i>excited, boring</i>) Comparative: use of <i>than</i> (<i>more experienced than you, much older than me</i>). Superlative: use of the definite article (<i>the fastest, the most interesting</i>) Adverbs Adverbs of frequency (<i>usually, ever, often, hardly ever</i>) Adverbs of place, manner and time (<i>everywhere, quickly, now</i>) Adverbial phrases of time, place and frequency and their positions in the sentence (<i>They went to the cinema yesterday. OR Yesterday, they went to the cinema.</i>) Articles With countable and uncountable nouns (<i>I love cereal.</i>) Determiners Wider range (<i>all, none, not (any), enough, (a) few</i>)

Discourse markers Connecting words (<i>and, but</i>) Nouns Very common countable and uncountable nouns used with <i>how much/many, there is/there are</i> Prepositions and prepositional phrases Common prepositions (<i>at, to, from</i>) Prepositions of place (<i>on, in,)</i> Prepositions of time (<i>in, on, at</i>) Possessives Possessive adjectives / pronouns (<i>my, your</i>) Possessive 's (<i>student's</i>) Pronouns Personal (<i>I, they</i>)	Discourse markers Connecting words (<i>and, but, because</i>) Intensifiers Basic (<i>very, really</i>) Nouns Countable and uncountable with how much/many, there is/there are Prepositions and prepositional phrases Common prepositions (<i>at, to, from, by</i>) Prepositions of place (<i>on, in, under, behind</i>) Prepositions of time (<i>in/on/at, in May, on Tuesday, at 6 p.m.</i>) Possessives Possessive adjectives / pronouns (<i>my, your</i>) Possessive 's (<i>student's</i>) Pronouns Personal (<i>I, they</i>) Verbs	Discourse markers Sequence connectors (<i>first, then, after that, finally</i>) Intensifiers Basic (<i>quite, so, a bit</i>) Nouns Countable and uncountable (with <i>much</i> and <i>many</i>) Prepositions and prepositional phrases Prepositions of time, place, movement (<i>on / at/ in / during, to</i>) Phrasal prepositions (<i>in the middle, in front of, as long as</i>) Possessives Use of 's and s' (<i>student's, students'</i>) Pronouns Possessive pronouns (It's not our ball, it's theirs.)

Verbs <i>To be, have got</i> (including questions and negatives) Imperatives (<i>Sit down, please. Don't talk!</i>) General/special questions (<i>is, do, what, why, when, how much</i>) Present Present simple Present continuous Future <i>Be going to, I'd like to</i> Verb + ing: <i>like / hate / love</i> (<i>I hate being late.</i>) Modals	<i>To be, have got</i> (including questions and negatives) Imperatives (<i>Sit down, please. Don't talk!</i>) General/special questions (<i>is, do, what, why, when, how much</i>) Present Present simple Present continuous Past Past simple Future <i>Going to, I'd like</i> Verb + ing: <i>like / hate / love</i> (<i>I hate being late.</i>) Modals <i>Can/can't</i> (ability: <i>I can play chess.</i> functional: <i>Can I help?</i>)	Verbs <i>To be, have got</i> (including questions and negatives, in present, past and future simple forms) Imperatives (<i>stop – don't stop, somebody stop him!</i>) General/special questions (<i>is, do, what, why, when, how much</i>); Special questions in the past (<i>where, when, how</i>) Present Present simple; Present continuous; Present perfect (<i>Have you ever been to Paris? I've known her for 10 years / since 2006. She hasn't been to the English club this week.</i>) Past Past simple; Past Continuous; <i>used to</i> (actions and states) Future tenses <i>Going to</i> Future time (<i>will, going to</i>) Present continuous for the future (arrangements) Verb + -ing/infinite: <i>would like, enjoy, love, hate</i> (<i>I hate bullying. Would you like to go to the concert?</i>) To + infinitive (purpose: <i>I went there to visit my friends.</i>) Gerunds (<i>I like cooking. Cooking is my hobby</i>) Modals

<i>Can/can't</i> (ability: I <i>can play the piano.</i>)		Ability (<i>can/could</i>), possibility (<i>may / might, possibly, probably, perhaps</i>), obligation/necessity (<i>must / mustn't, have to, should</i>) Conditionals Zero and first conditional Phrasal Verbs Common phrasal verbs (<i>get up, put on, take off</i>) Word Building Suffixes and prefixes (most common noun, adjective, adverb forming suffixes and prefixes).

Gramatinė medžiaga, rašyba ir skyryba. Prancūzų kalba

Įvardijamos gramatinės kategorijos, būtinos siekti koncentro ((5)–6, 7–8, 9–10 kl.) pasiekimų raidoje numatytų mokymosi rezultatų. Kituose centruose žemesniųjų koncentrų gramatinė medžiaga nekartojama, įvardijama tik naujai įvedama gramatinė medžiaga.

Gramatika (morfologija, žodžių daryba ir sintaksė)	(5)–6 kl. Prieš-A1 / A1	7–8 kl. A1 / A2	9–10 kl. A2 / A2+
Morphologie			
Adjectif	- Genre des adjectifs (1) - Nombre des adjectifs (1) - Adjectifs de nationalités - Adjectifs de couleur	- Accord des adjectifs - Place des adjectifs - Comparatifs et superlatifs	- Genre des adjectifs (formation et emploi du féminin) (2) - Nombre des adjectifs (formation et emploi du pluriel) (2)
Adverbe	- Adverbes de quantité (<i>beaucoup, très etc.</i>) (1) - Adverbes de temps (<i>aujourd'hui, ce matin, , etc.</i>) (1)	- Adverbes de quantité (<i>beaucoup, assez, etc.</i>) (1) - Adverbes de lieu (<i>ici, là, etc.</i>) (1) - Adverbes de temps (<i>maintenant, ce matin,</i>	- Adverbes de manière (<i>bien, vite, mal, etc.</i>) - Adverbes de quantité (<i>beaucoup, moins, trop, etc.</i>) (2) - Adverbes de temps (<i>hier, aujourd'hui, demain, etc.</i>) - Adverbes de lieu (<i>ici, là, loin, etc.</i>) (2)

		<i>demain, etc.) (1)</i>	- Adverbes de négation (<i>non, jamais, nullement, etc.</i>) - Adverbes d'interrogation (<i>combien, quand, pourquoi, comment, etc.</i>)
Articulateurs/ conjonctions	-<i>Et</i> -<i>Mais</i>	-<i>Et</i> -<i>Ou</i> -<i>Alors</i> -<i>Parce que</i>	- Conjonctions de coordination (<i>et, ou, mais, ni, puis, tantôt...tantôt, ou...ou, non seulement... mais, etc.</i>) - Conjonctions de subordination (<i>comme, lorsque, puisque, quand, que, si, parce que, etc.</i>)
Connecteurs logiques			- Connecteurs temporels (<i>alors, après, d'abord, ensuite, enfin, etc.</i>) - Connecteurs énumératifs: suite d'éléments (<i>aussi, et, ou</i>), progression (<i>encore, en plus</i>), énumération (<i>alors, après, ensuite, et, et puis, d'abord, enfin, voilà, pour finir</i>) - Connecteurs logiques: de la cause (<i>à cause de, parce que</i>), de la conséquence (<i>alors, c'est pour cela, donc</i>), du but (<i>pour</i>), de l'opposition (<i>mais</i>), de la concession (<i>mais</i>), de l'hypothèse (<i>si</i>)
Construction impersonnelle simple		-«Il» pour la météo	-<i>Il pleut</i> - <i>Il faut + verbe</i> - <i>Il faut + nom</i> - <i>Il fait beau, etc.</i>
Déterminants	- Articles définis (<i>le, la, l', les</i>) (1) - Articles indéfinis (<i>un, une, des</i>) (1) - Articles partitifs (<i>du, de la, des</i>) (1)	- Articles définis (<i>le, la les</i>) (1) - Articles contractés (<i>à la, aux, de la, du, des</i>)	- Articles définis (<i>le, la les</i>) (2) - Articles indéfinis (<i>un, une, des</i>) (2) - Articles partitifs (<i>du, de la, des</i>) (2)

	- Déterminants possessifs (<i>mon, ma, mes, ton, ta, tes, etc.</i>) (1) - Déterminants démonstratifs (<i>ce, cet, cette, ces</i>) (1)	- Articles indéfinis (<i>un, une, des</i>) (1) - Articles partitifs (<i>du, de la, des</i>) (1) - Déterminants possessifs (<i>mon, ma, mes, ton, ta, tes, etc.</i>) (1) - Déterminants démonstratifs (<i>ce, cet, cette, ces</i>) (1)	- Déterminants possessifs (<i>mon, ma, mes, ton, ta, tes, etc.</i>) (2) - Déterminants démonstratifs (<i>ce, cet, cette, ces</i>) (2)
Expression de la durée		-<i>Il y a</i> -<i>Depuis, etc.</i> (1)	-<i>Il y a</i> -<i>Depuis, etc.</i> (2)
Expression du moment		-<i>Prépositions + date, mois, saison, année</i>	
Interrogation	-<i>Est-ce que</i> -<i>Qui</i> -<i>Que</i> -<i>Quand</i> -<i>Quel, quelle, quels, quelle</i> -<i>Comment</i> -<i>Combien, combien de temps, combien de fois</i> -<i>Où etc.</i>	-<i>Qu'est-ce que</i> -<i>Qui</i> -<i>Que</i> -<i>Quand</i> -<i>Comment, etc.</i>	
Négation	-<i>Ne...pas</i>	-<i>Ne...pas</i> -<i>Oui</i>	-<i>Ne...pas</i> -<i>Ne...personne</i>

		-Si -Non	-Ne...rien, etc.
Nom	- Noms propres - Genre des noms (1) - Nombre des noms (1)	- Genre des noms (1) - Nombre des noms (1)	- Genre (formation et emploi du féminin) (2) - Nombre (formation et emploi du pluriel) (2)
Préposition	- Prépositions de lieu (<i>venir de/aller à + ville ou pays – habiter à, au, en + ville ou pays, etc.</i>)	- Prépositions de lieu (<i>venir de/aller à + ville ou pays – habiter à, au, en + ville ou pays, etc.</i>)	- Prépositions de lieu (<i>à, dans, sous, etc.</i>) - Prépositions de temps (<i>avant, durant, dans, en, etc.</i>)
Présentatifs	-Voilà -C'est, ce sont etc.		
Pronom	- Pronoms personnels (1): sujets (<i>je, tu, il, elle, on, nous, vous, ils, elles</i>) - Pronoms des verbes pronominaux (<i>je me, tu te, il se</i> etc.) - Pronoms toniques (<i>moi, toi, lui, elle</i>)	- Pronoms personnels (1): sujets (<i>je, tu, il, elle, on, etc.</i>), compléments d'objet direct (<i>me, te, le, la, les, etc.</i>), compléments d'objet indirect (<i>me, te, lui, leur, etc.</i>) - Pronoms toniques (<i>moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles</i>) - Pronoms adverbiaux (<i>en, y</i>) (1) - Pronom relatif (<i>qui</i>)	- Pronoms démonstratifs (<i>ça, celui-ci, celle-là, ceux-ci, celles-là, etc.</i>) - Pronoms interrogatifs (<i>qui, que, quoi, lequel, etc.</i>) - Pronoms personnels (2): sujets (<i>je, tu, il, elle, on, etc.</i>), compléments d'objet direct (<i>me, te, le, la, les, etc.</i>), compléments d'objet indirect (<i>me, te, lui, leur, etc.</i>), complément circonstanciel (<i>en</i>) - Pronoms possessifs (<i>le mien, le tien, le sien, etc.</i>) - Pronoms relatifs simples (<i>qui, que, où, dont</i>) (1) - Pronoms indéfinis (<i>on, tout, rien, personne, etc.</i>)
Verbe	- Irréguliers (<i>être, avoir, faire, aller, prendre, venir, pouvoir, vouloir</i>) - c'est, il y a - Verbes à une base (infinitif – er)	- Présent (1) - Conditionnel présent de politesse (<i>Je voudrais..., vous pourriez...?</i>) - Impératif (1)	- Temps de l'indicatif: présent (2), passé composé (2), futur proche (2), imparfait (2), futur simple, plus-que-parfait - Verbes pronominaux: réfléchis (<i>se lever, s'habiller, etc.</i>), réciproques (<i>se rencontrer, se regarder, etc.</i>)

		- Futur proche (1) - Passé composé (1) - Imparfait (1) - Présent progressif - Passé récent - Verbes pronominaux (1)	- Verbes (vouloir / pouvoir / devoir) + infinitif - Conditionnel présent de politesse (<i>Je voudrais..., vous pourriez...?, tu aurais...?</i>) - Discours rapporté au présent et au passé (1) - Impératif (2) - Sens passif - Subjonctif présent

Pagrindinės tarimo, rašybos ir skyrybos taisyklės	(5) – 6 klasės Pieš-A1/A1	7–8 klasės A1/A2
Sons, prononciation, lettres, orthographe, syntaxe		
• Sons et lettres voyelles, consonnes; • Prononciation; • Accent;	Les règles de phonie-graphie essentielles: - <i>e</i> caduc; - consonne finale muette; - Homonymes <i>ont</i> et <i>on</i>, <i>a</i> et <i>à</i>, <i>est</i> et <i>et</i>, <i>sont</i> et <i>son</i>; - Exceptions : <i>r</i>, <i>c</i>, <i>l</i>; - Différencier l'adjectif masculin ou féminin; - Faire les liaisons obligatoires (pronom+verbe/ article + nom); - Lire les verbes du 1er groupe; - Prononcer l'alphabet// épeler un mot; - Prononcer <i>un</i> et <i>une</i>; - Prononcer un mot ou une phrase simple avec le rythme et l'accentuation finale; - Produire l'intonation pour une phrase affirmative ou interrogative.	Accentuation en fin de mot; Phonologie: différencier <i>e</i>, <i>o</i>, <i>u</i>; Prononcer le <i>r</i>; Placer l'accentuation dans une phrase complexe (avec virgule, relative ou complément); Faire les liaisons (nom+adjectif, adverbe+adjectif) et élisions/ enchaînement consonantique (<i>Bonne Année</i>); Homonymes et homophones: <i>ou</i> - <i>où</i>, <i>g</i> - <i>ge</i> et <i>j</i>; <i>ce-se</i>, <i>c'</i> - <i>s'</i>; <i>é</i> - <i>er</i>; <i>sa</i> - <i>ça</i>, <i>peu</i> - <i>peut</i>, <i>o</i> - <i>eau</i>, <i>au</i> Voyelles nasales: /ɑ/, /ɛ/, /ɔ̃/, /œ/; Consonnes nasales: /m/, /n/, /ɲ/, /ŋ/; Semi-consonnes: /j/, /w/, /ɥ/; Lettres <i>i</i> et <i>y</i>;

		Orthographe des sons: /s/ - s, ss, c, ç, sc, t et x; /ɲ/- gn; /f/, ff, ph; g, gu et ge; Les sons: /r/, /z/, /w/, /u/, /ʃ/, /k/ - c, qu, k, ck, cc, ch, /g/, e- /ɛ/, /b/, /m/, /p/; Prononciation de <i>plus</i>, <i>h muet</i>, <i>h aspiré</i>.

Gramatinė medžiaga, rašyba ir skyryba. Rusų kalba

Įvardijamos gramatinės kategorijos, būtinos siekti koncentro ((5)–6, 7–8, 9–10 kl.) pasiekimų raidoje numatytų mokymosi rezultatų. Kituose centruose žemesniųjų koncentrų gramatinė medžiaga nekartojama, įvardijama tik naujai įvedama gramatinė medžiaga.

Gramatika (morfolo- gija, žodžių daryba ir sintaksė)	(5)–6 klasės Prieš-A1A1	7–8 klasės A1/A2	9–10 klasės A2/A2+
Морфология			
Имя существительное	- Собственные, нарицательные имена существительные. - Одушевлённые, неодушевлённые существительные. - Род существительных (мужской, женский, средний). - Число существительных (единственное, множественное). - Некоторые падежные формы существительных:	Падежные формы существительных: Именительный падеж — факты, события <i>Завтра праздник.</i> Родительный падеж <i>а) без предлога</i> — отсутствие лица (предмета) <i>У меня нет брата. В городе нет театра.</i> — обозначение количества, меры в сочетании с числительными <i>два, три, четыре, пять</i> в ограниченных конструкциях <i>Сейчас 2 часа.</i> <i>Ручка стоит 5 рублей.</i> <i>Маме 40 лет.</i>	Падежные формы существительных: Родительный падеж <i>а) без предлога</i> — определение предмета (лица) <i>Это центр города.</i> <i>Вот машина брата.</i> Дательный падеж <i>а) без предлога:</i> — адресат состояния <i>Брату весело.</i> <i>б) с предлогом:</i> — адресат действия <i>Я поеду к другу.</i>

	Именительный падеж — идентификация лица <i>Меня зовут Лена.</i> — лицо активного действия <i>Нина смотрит телевизор.</i> — название лица (предмета) <i>Это Андрей. Вот книга.</i> — обращение <i>Андрей, ...!</i> — характеристика лица <i>Брат — врач.</i> — наличие предмета <i>У меня есть книга.</i> Винительный падеж а) без предлога: — лицо (предмет) как объект действия <i>Анна читает журнал.</i> <i>Я люблю Анну.</i> Предложный падеж с предлогом: — место (в/на) <i>Рита в школе.</i> <i>Книга на столе.</i>	— месяц в дате (на вопрос «Какое сегодня число?») <i>Первое января.</i> б) с предлогом: —лицо, которому принадлежит что-либо (у) <i>У Андрея есть машина.</i> — адресат/ место действия <i>Я был у бабушки.</i> <i>Около школы магазин.</i> — исходный пункт (из, с). <i>Я из Каунаса.</i> Дательный падеж а) без предлога: — адресат действия <i>Вечером я звонил отцу.</i> — адресат определения <i>Сестре 3 года.</i> Винительный падеж б) с предлогом: — направление движения (в, на) <i>Утром я иду в школу, на концерт.</i> — определение/ цель действия <i>Он играет в футбол.</i> — время (час, день недели) (в) <i>В среду в три часа у нас экскурсия.</i> Творительный падеж а) без предлога: с глаголами <i>заниматься, интересоваться</i> <i>Брат занимается спортом.</i> <i>Она интересуется литературой.</i> б) с предлогом: — совместность <i>Отец играет с сыном.</i> — определение <i>Я люблю чай с молоком</i>	Винительный падеж — продолжительность, срок действия, обозначает время <i>Я жил здесь неделю.</i> Творительный падеж а) без предлога: — профессия лица (при глаголе <i>быть</i>) <i>Борис будет инженером.</i> Предложный падеж с предлогом <i>о</i>: — объект речи, мысли <i>Я говорю о семье.</i>

		Предложный падеж с предлогом: — средство передвижения (на) <i>Мы едем в школу на автобусе.</i> <i>Я катаюсь на велосипеде.</i> — объект действия (на) <i>Он играет на гитаре.</i>	
Имя прилагательное	- Род, число полных прилагательных. - Полные прилагательные (<i>красивый, русский, большой</i>). - Согласование полных прилагательных с существительными в роде и числе в именительном падеже.	- Некоторые падежные формы известных прилагательных. - Употребление прилагательных.	- Согласование полных прилагательных с существительными в роде и числе в косвенных падежах в известных ситуациях. - Краткая форма прилагательных (<i>рад, занят, должен, нужен, болен</i>).
Имя числительное	Простые количественные числительные (<i>один, два, три...двадцать</i>).	- Составные количественные числительные в форме именительного падежа. - Порядковые числительные (<i>первый, второй</i> и др.) в форме именительного падежа. - Употребление числительных (<i>один, одна, одно, одни, два, две</i>) в сочетании с существительными (<i>один карандаш, одна книга, одно окно, одни двери, два карандаша, два окна, две книги</i>).	- Количественные числительные в форме косвенных падежей. - Порядковые числительные в форме косвенных падежей.
Местоимения	- Личные местоимения. - Указательные местоимения (<i>этот...</i>). - Вопросительно-относительное местоимение (<i>сколько</i>)	- Родительный и Дательный падежи личных местоимений (<i>меня, тебя, его, её; мне, тебе, ему, ей</i>). - Падежные формы и употребление личных местоимений с предлогами (<i>у меня, у тебя, у него, у неё...</i>). - Притяжательные местоимения (<i>мой, твой, свой</i>).	- Употребление личных местоимений в косвенных падежах. - Неопределённые местоимения в именительном и косвенных падежах (<i>кто-то, какой-нибудь, ...</i>). - Определительные местоимения (<i>каждый, другой</i>). - Притяжательные местоимения в косвенных падежах (<i>мой, твой, свой</i>).

		• Отрицательные местоимения <i>никто, ничто</i>. • Вопросительно-относительные местоимения (<i>кто, что, который, чей...</i>). • Возвратное местоимение <i>себя</i>.	• Отрицательные местоимения в именительном и косвенных падежах без предлогов и с предлогами (<i>никто, никакой, никого, ни к кому, ни с кем, не с кем ...</i>)
Глагол	• Инфинитив (<i>читать, играть, любить</i>). • Настоящее, прошедшее время известных глаголов (<i>читаю - читал, играю - играл ...</i>).	• Несовершенный и совершенный вид глагола (<i>делать — сделать, читать — прочитать</i>). • Будущее сложное время глаголов (<i>буду читать, буду играть...</i>). • Формы известных глаголов в изъявительном наклонении: (<i>читать, писать, идти, ехать, хотеть, жить...</i>). • Повелительное наклонение известных глаголов (<i>читай, читайте; говори, говорите</i>). • Глаголы движения — <i>идти, ходить, ездить, летать, плыть...</i> • Глаголы, требующие инфинитива (<i>хотеть, любить</i>). • Возвратные глаголы (<i>учиться, кататься, купаться...</i>) • Настоящее, прошедшее и будущее простое время известных возвратных глаголов.	• Личные окончания глаголов в настоящем и будущем простом времени. • Сослагательное наклонение (<i>хотел бы, смотрел бы</i>). • Повелительное наклонение глаголов в известных ситуациях. • Глаголы, требующие инфинитива (<i>мочь, уметь...</i>).
Наречия	• Наречия: — времени (<i>утром, днём, вечером</i>) — образа действия (<i>хорошо, плохо</i>). — вопросительные (<i>когда, где</i>).	• Наречия: — времени (<i>летом, зимой...</i>) — места (<i>там, туда, далеко, близко, направо, налево...</i>) — меры и степени (<i>часто, редко, иногда, быстро...</i>). • Вопросительные (<i>как, куда, откуда</i>) • Предикативные (<i>можно, нельзя</i>). • Различение употребления наречий <i>где, куда</i>	• Сравнительная степень наречий (<i>лучше, хуже, меньше...</i>). • Наречия образа действия/ меры (<i>по-моему, по-русски, дорого, дешево...</i>). • Местоименные наречия (<i>где-то, как-нибудь, нигде, куда</i>).

Служебные части речи	- Предлоги (<i>в, на, у</i>). - Союзы и союзные слова (<i>и, или, а</i>). - Частица <i>не</i>.	- Предлоги (<i>с, из, к, около, от, до, без</i>). - Союзы и союзные слова (<i>но, который, что, чтобы, где, куда</i> и др.).	- Предлоги (<i>для, из-за, через, после</i>). - Союзы и союзные слова (<i>тоже; также; не только..., но и ...; потому что; поэтому</i>). - Частицы <i>ли, даже</i>.
Состав слова	- Интернационализмы. - Состав слова в русском языке. - Однокоренные слова.	Распознавание словообразовательных моделей.	Основные чередования звуков в корне в формах глаголов в минимальном наборе глаголов (<i>хотеть, есть, бежать...</i>).
Синтаксис			
Простое предложение	- Повествовательные предложения (<i>Я был в школе</i>). - Простые вопросительные Предложения (<i>Как тебя зовут? Как дела? Сколько тебе лет? Что ты делал?</i>) - Простые отрицательные предложения (<i>Нет, я не играл</i>).	Порядок слов в простом предложении.	Побудительные предложения (<i>Давай пойдём в театр</i>).
Сложное предложение	-	- Сложносочиненные предложения с союзами <i>и, а, но</i>. - Сложноподчиненные предложения, виды придаточных предложений с различными союзами и союзными словами (<i>что, где, куда, откуда, когда</i>).	- Сложносочиненные предложения с союзами <i>не только..., но и...</i> - Сложноподчиненные предложения с различными союзами и союзными словами (<i>кто, какой, как, чтобы, чей, который, потому что, поэтому, если, когда, где...</i>).

(5)–6 klasės Prieš–A1.1 / A1	7–8 klasės A1 / A2	9–10 klasės A2 / A2+
Правила правописания		
- правильное написание и соединение букв русского алфавита; - различение звуков русского алфавита и правильное их буквенное написание;	- правописание безударных гласных в корне слова; - окончания имён существительных в Творительном и Предложном падежах;	- правописание количественных числительных (1-100) в именительном падеже; - правописание личных окончаний глаголов

буквы: Е – Э (есть – это), И – Й (мой – мои), И – Ы (мои – мы) и др.; • различие звуков и правильное написание слов с буквами Е, Ё, Ю, Я в разных позициях: есть, сел, её, вёл, Юра, Люба, я, мяч; • правописание ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ; • правописание имён собственных с заглавной буквы.	• Б в неопределённой форме глагола; • Б во 2 лице настоящего и будущего простого времени; • Б в возвратных глаголах; • правописание глаголов с -ТСЯ и -ТЬСЯ; • НЕ с глаголами; • правописание наречий на -О.	І и ІІ спряжения настоящего и будущего простого времени при условии, что спряжение указано; • правописание наречий на - СКИ, - ЦКИ, - ОМУ, - ЕМУ; • правописание частиц -ТО, - ЛИБО, - НИБУДЬ, КОЕ-; • правописание частиц ЛИ, БЫ; • правописание часто употребляемых слов: Здравствуй(те), до свидания, спасибо, пожалуйста, сейчас, ещё, сегодня и др.

Gramatinė medžiaga, rašyba ir skyryba. Vokiečių kalba

Įvardijamos gramatinės kategorijos, būtinos siekti koncentro ((5)–6, 7–8, 9–10 kl.) pasiekimų raidoje numatytų mokymosi rezultatų. Kituose centruose žemesniųjų centrų gramatinė medžiaga nekartojama, įvardijama tik naujai įvedama gramatinė medžiaga.

Gramatika (morfologija, žodžių daryba ir sintaksė)	(5)–6 kl. Prieš-A1 / A1	7–8 kl. A1/A2	9–10 kl. A2/A2+
Morphologie			
Artikelwörter / Pronomen • Bestimmter/unbestimmter Artikel • Negativartikel • Frageartikel • Personalpronomen • Possessivpronomen • Demonstrativpronomen	• Bestimmter/unbestimmter Artikel, Negativartikel): <i>der / die / das, ein/eine/ein/kein, keine</i> im Nominativ und im Akkusativ; • Personalpronomen im Nominativ; • Possessivpronomen <i>mein/mein, dein/ deine, sein/seine, ihr/ihre,</i>	• Bestimmter/unbestimmter/Negativartikel Artikel im Dativ; • Personalpronomen im Dativ und Akkusativ; • Possessivpronomen Singular im Dativ und Akkusativ; Plural im Nominativ und Akkusativ; • Frageartikel <i>welch-</i> im Nominativ und Akkusativ; • Demonstrativpronomen <i>dies-</i> im Nominativ	• Bestimmter/unbestimmter Artikel, Negativartikel im Singular und Plural; im Nominativ, Akkusativ und Dativ; • Personalpronomen, Possesivartikel, Demonstrativpronomen im Singular und Plural; • Indefinitpronomen erweitern; • Inderfinita: <i>man, jemand/niemand, jede....,</i>

• Indefinitpronomen • Inderfinita	• <i>unser/unsere</i> im Nominativ; • Inderfinita: <i>alle(s)</i>; • Interrogativpronomen (<i>wer, was, wie viel...</i>).	• und Akkusativ; • Inderfinita <i>viel(e)(s), man, etwas, nichts, man, es</i>; • Indefinitpronomen.	• <i>alles, etwas, nichts, viel, wenig, mehr</i>; • Reflexivpronomen (Akkusativ), z.B.: <i>mich, dich, sich</i>; • Relativpronomen im Nominativ und Akkusativ, z.B. <i>der Lehrer, der..., die Freundin, die...</i>
Nomen • Genus • Numerus • Kasus	• Kasus (Artikel im Nominativ, bestimmter Artikel im Akkusativ); • häufige Verben mit Akkusativ (<i>haben, möchten, trinken, essen,...</i>); • Pluralbildung.	• Kasus (bestimmter, unbestimmter, Negativartikel im Dativ und Akkusativ); • Endung n im Plural Dativ; • Genitiv-s bei Namen (<i>Annas Mutter</i>); • Genus: • Maskulinum auf <i>-er</i> (der Schüler); • Neutrum auf <i>-chen</i> (das Mädchen); • Femininum auf <i>-ung, -heit, -keit, -tion, -ei</i>, Frauen im Beruf <i>-in</i>, Nationalitäten von Frauen (z. B. <i>Litauerin</i>), außer: <i>Deutsche</i>.	• Suffixe als Genusangabe, Komposita • Pluralformen der Nomen
Adjektiv • prädikativ • adverbial • Komparation • Deklinationen	• Adjektive (prädikativer Gebrauch, z.B.: <i>das Haus ist schön.</i>); • Akkusativ-Ergänzung, z.B.: <i>Sie hat lange Haare.</i>	• Komparativ und Superlativ, Komparation: <i>gut, gern, viel</i>; • Adjektivdeklinationen (Einführung: Adjektiv nach dem bestimmten, unbestimmten Artikel)	• Komparativ und Superlativ zum Vergleichen: regelmäßige, regelmäßige Formen mit Umlaut, unregelmäßige Formen (z. B. Vergleichspartikel <i>als</i> und <i>wie, so...wie, genauso...wie, ...als...</i>); • Adjektivdeklinationen (Erweiterung: Adjektiv nach dem bestimmten, unbestimmten Artikel, Adjektive vor dem Nomen - ohne Artikel (z. B. <i>neues Auto</i>).
Verb • regelmäßige, unregelmäßige und trennbare, untrennbare Verben, Modalverben	• Trennbare Verben, z.B. <i>anfangen, abholen, fernsehen, aufstehen</i>; • Modalverben: „<i>möchten</i>“, <i>können</i>; • Verbkonjugation,	• Verbformen: <i>werden</i>; • Verben mit Präfix: trennbare Verben (<i>ab-, aus-, auf-, an-, ein-, mit-, vor-, um-, weg-, zurück-</i>,); • Verben mit Präfix: untrennbare Verben (<i>be-, ent-, er-, ge-, ver-, wieder-</i>), (z.B.	• Perfekt mit <i>haben</i> und <i>sein</i> und Partizip II bei regelmäßigen, unregelmäßigen, trennbaren und nicht trennbaren Verben mit Präfix erweitern; • Verben mit Präpositionen, z.B: <i>sich interessieren für, sich freuen auf, über,</i>

• Konjugation • Tempus • Modus	Verbformen im Singular und Plural, z.B.: <i>heißen, wohnen</i> etc.; • Verben mit Vokalwechsel, z.B.: <i>fahren, lesen, sehen, sprechen, essen, treffen</i>; • Verbformen <i>haben, sein</i>.	<i>besprechen, wiederholen</i>); • Modalverben: <i>können, dürfen, wollen, mögen, müssen, sollen</i>; • Präteritum von <i>haben, sein</i> und von Modalverben; • Perfekt mit <i>haben</i> und <i>sein</i> und Partizip II bei regelmäßigen, unregelmäßigen, trennbaren und nicht trennbaren Verben mit Präfix; • Imperativ mit <i>du</i> und <i>Sie</i>; • Reflexive Verben z.B.: <i>sich waschen, sich kämmen</i> etc.	<i>sorgen für</i>; • Präteritum. Über die Vergangenheit sprechen: <i>sein, haben</i> als Vollverb, Modalverben; in schriftlichen Texten über die Vergangenheit erkennen: regelmäßige Verben, unregelmäßige Verben; • Imperativ: <i>Sie</i>-Form, <i>du</i>-Form, <i>ihr</i>-Form für regelmäßige, unregelmäßige Verben (einfach, trennbar, nicht trennbar); • Konjunktiv: höflich fragen und bitten, Vorschläge machen, Wünsche äußern: <i>hätte..., wäre..., würde..., könnte..., müsste..., dürfte..., sollte..., wollte..., einige häufige Verben (käme, wüsste, ließe, bliebe, ginge, gäbe, bräuchte)</i>; • Passiv. In schriftlichen Texten Passiv Präsens, Infinitiv Passiv erkennen.
Zahlwörter • Kardinalzahlen • Ordinalzahlen	• Kardinalzahlen (0-1000); • Ordinalzahlen (von 1. bis 31.)	• Ordinalzahlen, Ordinalzahlen nach dem bestimmten Artikel (<i>der / das / die erste, tausendste</i>); • Maße und Gewichte; • Uhrzeiten im Alltag.	• Offizielle Uhrzeiten; • Mengeangaben (in Grafiken).
Präpositionen • Temporal • Lokal (Wechselpräpositionen) • Modal	• temporale Präpositionen (<i>am, um, von ... bis ...</i> nur mit Wochentagen/ Uhrzeiten ohne Kasus); • lokale Präpositionen: <i>in, aus</i>.	• Lokale Präpositionen mit Dativ, <i>zu</i> + Dativ; • Modale Präposition <i>als</i> (<i>arbeiten als</i>); • Temporale Präpositionen: <i>vor, seit, für, vor, nach, in, bis, ab</i>; • Präposition <i>mit</i>+Dativ; • Wechselpräpositionen, z.B. <i>an, auf, in</i>.	• Lokale Präpositionen mit Dativ erweitern; • Wechselpräpositionen, z.B. <i>an, auf, in, über, unter, vor, zwischen</i>; • Temporale Präpositionen: <i>seit, von...an, während, zu, bis</i>; • Lokale Präpositionen: <i>gegenüber, von, vor, durch, um</i>.

Syntax			
• Verbzweitstellung • Verbergänzung • Satzklammer • Negation • Fragesatz • Satzverbindungen	• Aussagesätze, Fragesätze, Ausrufesätze • W-Fragen; • Ja / Nein Fragen; • Die Satzklammer bei trennbaren Verben; • Die Satzklammer bei Modalverben; • Verneinung mit <i>nicht</i>; • Fragen mit <i>nicht</i> oder <i>kein</i>; • Antworten mit <i>ja</i>, <i>nein</i> oder <i>doch</i>; • Satzverbindung mit <i>und</i>.	• Satzklammer mit Modalverben, trennbaren Verben, im Perfekt usw.; • Imperativsätze, Ausrufesätze; • Verneinung mit <i>kein</i>, <i>keinen</i>, <i>keine</i> • Verben mit Nominativergänzung (z. B. <i>Der Flug dauert eine Stunde.</i>); • Verben mit Akkusativergänzung (z. B. <i>Ich kaufe eine Karte.</i>); • Verben mit Dativergänzung (z. B. <i>Ich Die Karte gehört mir.</i>); • Sätze mit weiteren Ergänzungen: temporal, modal, lokal: (z. B. <i>Wir laufen sehr schnell. Wir fliegen nach Berlin.</i>); • Satzverbindungen mit <i>und</i>, <i>deshalb</i>, <i>oder</i>, <i>aber</i>, <i>denn</i>; • Hauptsatz und Nebensatz mit <i>weil</i>, <i>dass</i>.	• Hauptsatz und Nebensatz mit <i>denn</i>, <i>damit</i>, <i>wie</i>; • Temporale Nebensätze mit <i>als</i>, <i>bis</i>, <i>bevor</i>; • Relativsätze im Nominativ und Akkusativ; • Indirekte W-Fragen: <i>wie</i>, <i>wo</i>, <i>wann...</i>; • Satzgefüge: <i>deshalb/darum</i>; • Uneingeleiteter Nebensatz mit Verb-Zweitstellung.(z. B. <i>Sie hat gesagt, sie ist krank.</i>); • Vergleichssatz (z. B. <i>Er hat ein besseres Auto als ich.</i>); • Satzbau: Subjekt -Verb(teil) - Angaben: temporal, modal, lokal-Ergänzung - Verb(teil). Die Temporalangabe steht häufig am Satzanfang.
Wortbildung			
Wortbildung		• Nomonalisierung <i>-er</i>, <i>-ung</i>, <i>-in</i> • Adjektive: Vorsilbe <i>un</i>, z.B.: unglücklich, z.B: Nachsilbe arbeitslos.	• Komposita • Diminutiv mit <i>-chen</i>
Pagrindinės tarimo, rašybos ir skyrybos taisyklės	5–6 klasės Prieš–A1/A1	7–8 klasės A1/A2	9–10 klasės A2/A2+
Laute, Buchstaben, Aussprache, Schreiben, Interpunktion			

• Laute und Buchstaben: Vokale, Diphthonge, Konsonanten • Aussprache • Akzent	Wortakzent, Satzakzent, Frageakzent; Lange und kurze Vokale; Aussprache und Schreiben von <i>ö – ü;</i> <i>ei – au – eu;</i> <i>ich-Laut;</i> <i>h – sch – ß;</i> <i>er-, ig-</i> am Ende.	• Wortakzent bei Verben mit Vorsilben; • Aussprache von lange Vokale vor <i>-h</i>; kurze Vokale vor Doppekonzonant, Konsonantenanhäufungen; <i>a – ä – e – i – o – u</i> lang; <i>b/p, g/k, d/t;</i> <i>- ng – r- w – z;</i> <i>ach-Laut;</i> • lange Sätze.	• Aussprache von Doppelvokal, z.B. <i>aa, ee</i> <i>tz-, j.</i>
Groß-und Kleinschreibung	Groß-und Kleinschreibung • Das erste Wort am Satzanfang • Substantive (Nomen) • Vornamen, Familiennamen • Die Höflichkeitspronomen: Sie, Ihr, Ihrer, Ihnen... • Namen Von Kontinenten, Staaten und Städten	Groß-und Kleinschreibung • geografische Namen: <i>die Ostsee</i> • besondere Kalendertage: <i>Weihnachten</i>	Groß-und Kleinschreibung: • Nominalisierung, Substantivierung geschichtliche Ereignisse, z.B.: <i>der Zweite Weltkrieg;</i> • Einrichtungen, z.B. <i>Internationales Rotes Kreuz, die Deutsche Bahn.</i>
Interpunktion	• Satzzeichen: <i>Punkt, Fragezeichen, Komma</i>	• Satzzeichen: <i>Ausrufezeichen, Doppelpunkt, Anführungszeichen, Apostroph</i>	• Satzzeichen: <i>Strichpunkt</i>

5. Siūlymai dėl mokytojų nuožiūra skirstomų 30 proc. pamokų

Bendrosios nuostatos

Programoje pateikiamas privalomas mokymo(si) turinys, kuris apima 70 procentų dalykui skirtų pamokų. 30 procentų mokymo(si) turinio renkasi mokytojas, taramasis su mokiniais ir/ar kitų dalykų mokytojais.

Ko siekiama?

- Stiprinti gebėjimus konkrečioje veiklos srityje, pvz., rašymo, kalbėjimo.
- Teikti galimybių mokiniui pasirinkti turinį (temas, tekstus) pagal pomėgius, poreikius;
- Skatinti mokymosi motyvaciją;
- Paįvairinti mokymosi formas;
- Labiau priartinti ugdymo procesą prie realių situacijų vartojant užsienio kalbą.

Kaip galima panaudoti 30 proc. skiriamų valandų?

- Papildomos pamokos mokinių sunkiau suvokiamoms temoms arba žinių ir gebėjimų gilinimui;
- Privalomojo turinio praplėtimas papildomomis temomis;
- Aktualios tematikos integravimas;
- Integruoto užsienio kalbos ir dalyko mokymo moduliai (IDUKM);
- Pagilinamieji dalyko moduliai;
- Individualūs ir grupiniai tiriamieji darbai;
- Mokymasis įvairiose aplinkose (muziejuose, bibliotekose, specializuotuose centruose etc.);
- Netradicinio mokymo(si) būdai (konferencijos, debatų dienos, diskusijų klubai, integruoto mokymosi dienos, filmų peržiūra ir aptarimas, plenerai ir pan.);
- ir pan.

Šiame skyriuje pateikiama siūlymų dėl 30 procentų mokymo(si) turinio pasirinkimo.

Grožinės literatūros tekstų panaudojimas mokant(is) užsienio kalbų 9–10 klasėse

Kodėl svarbu grožinius tekstus ar jų ištraukas panaudoti mokant užsienio kalbos?

Grožinės literatūros kūrinių ar jų ištraukų pasitelkimas užsienio kalbos mokymui(si) tikrai nėra naujiena, nes grožinių kūrinių ištraukos dažnai naudojamos teksto suvokimo mokymui ir šių gebėjimų tikrinimui, žodyno plėtojimui, gramatinių struktūrų vartojimo įtvirtinimui, frazeologizmų ir kitokių posakių, tarimo ir intonacijų mokymuisi. Tačiau svarbu pastebėti, kad grožinis tekstas talpus, kai kalbame apie prasmės kūrimo strategijas, tad mokinys mokosi suvokti kalbą kaip formą, kuria tiesiogiai ir netiesiogiai

reiškiamos prasmės, prisiliesti prie kalbos daugiareikšmiškumo, konteksto svarbos. Mokytojui tinkamai pagal mokinių amžių, psichologinę brandą, pomėgius pasirinkus literatūros kūrinius, mokinys tobulins ne tik kalbos žinias, bet galbūt pajus ir malonumą skaityti užsienio kalba. Tai gali padėti mokiniui atrasti skaitymo malonumą ir meilę literatūrai apskritai, kurių šiuo metu vaikai ir jaunuoliai stokoja.

Kaip grožinio teksto skaitymas užsienio kalba gilina mokinių pasaulio pažinimo patirtis?

Užsienio kalbos mokymasis neapsiriboja gebėjimu vartoti žodžius, konstruoti sakinius, taisyklingai juos ištartį: mokydamiesi kalbos, prisiliečiame prie skirtingų kultūrų ir visuomenių, kurios vartoja šią kalbą, ugdome kultūrinę ir pažinimo kompetencijas. Galėtume manyti, kad tam mokiniams užtenka gražiai iliustruotų publicistikos, žiniasklaidos ar net pagal kalbos lygį adaptuotų vadovėlinių tekstų. Grožinė literatūra gali būti puikus papildymas, jei pasirinktas tekstas atskleidžia vietos gyventojų požiūrį į savo tradicijas ir papročius, bendravimo normas, vyraujančius stereotipus ir kitus kultūros aspektus. Per skirtingų veikėjų pasakojimus ar jų istorijas mokinys gali priartėti prie kultūrų apie kurias mokosi. Viena vertus, gilinimasis į išskirtinius kultūrinius fenomenus padeda mokiniui suvokti tiek kitos tiek savo kultūrų skirtumus, ypatingumą, taip ugdant pilietiškumo kompetenciją. Kita vertus, studijuojant įtakingas, po pasaulį paplitusias kultūras ir jų įtaką kitoms kultūroms, galime suvokti globalizacijos privalumus ir trūkumus. Tai veda prie daug gilesnio savo ir kitų kultūrų suvokimo, platesnio pasaulio pažinimo.

Kaip grožinės literatūros skaitymas gali praturtinti mokinių mokymosi patirtis?

Literatūros skaitymas taip pat atveria galimybes tarpdalykinei integracijai bei bendrųjų kompetencijų ugdymui. Visų pirma, užsienio kalbos pamokose, skaitydami ir analizuodami grožinio teksto ištrauką ar net visą kūrinį, mokiniai gali praktikuotis teksto analizės įgūdžius, kurių mokosi gimtosios kalbos pamokose. Net jei tekstas užsienio kalba ir nesudėtingas, mokinys gali apibūdinti jo pagrindinę temą, nuotaiką, analizuoti vietą ir laiką, veikėjų charakterizavimą, simbolius, o labiau pažengę mokiniai pastebi stilistines priemones ir kitas grožinės kalbos subtilybes. Be to, grožiniai kūriniai ar jų ištraukos taip pat gali tapti būdu susipažinti su užsienio kalbą vartojančių šalių istorija, geografija, svarbiais mokslo pasiekimais ir mokslininkais, menininkais ir įvairiausiais kitais kultūros aspektais, apie kuriuos mokoma(si) pagal kitų dalykų ugdymo programas. Tikslingas užsienio kalbos ir kitų dalykų mokytojų bendradarbiavimas gali praturtinti mokinių pasaulio suvokimą, padėti susieti atskirus ugdymo programų aspektus, temas į darnią visumą.

Kodėl grožinės literatūros skaitymas užsienio kalba aktualus XXI amžiaus mokykloje?

Nuo seno grožinė literatūra vertinama už nesenstančių, bendražmogiškųjų temų atskleidimą, todėl yra verta skaityti ir diskutuoti temomis, kurios padėtų mokiniams ne tik pažinti ir susivokti juos supančiame pasaulyje, bet ir savyje. Nemažai literatūros kūrinių skatina mus mąstyti apie savo moralinius įsitikinimus, kelia etinius klausimus, tad grožinis kūrinys ar jo ištrauka gali tapti pagrindu diskusijai, siekiant ugdyti atsakingus piliečius, siekiančius sukurti geresnį pasaulį. Grožinė literatūra gali tapti langu į nepažįstamą realybę, parodančią mokiniams kitokiomis aplinkybėmis gyvenančius bendraamžius, jų patirtis. Siūloma nevengti rimtas ir aktualias aplinkosaugos, socialines problemas, asmenines krizes (iššūkiai mokykloje, valgymo sutrikimai, tėvų skyrybos ir pan.) vaizduojančių tekstų, kurie atskleidžia veikėjų aplinkybes, sprendimų priėmimą, moralines dilemas, jausmus ir vidines motyvacijas. Tai gali paskatinti mokinius diskutuoti ir apmąstyti savo gyvenimo šeimoje, draugystės, mokyklos gyvenimo, priklausymo bendruomenei ir pasauliui patirtis, o tai svarbu empatijos ugdymui, asmenybės augimui ir brandai. Tad tikslingai parinkti tekstai užsienio kalba gali būti naudojami ir socialiniam ir emociniam ugdymui.

Užduočių tipai ir pavyzdžiai

I užduotis gramatinių struktūrų vartojimui:

1. Mokiniams pateikiama prozos teksto ištrauka su pašalintomis tam tikromis gramatinėmis struktūromis (pvz., veiksmažodžiais).
2. Mokiniai turi užbaigti tekstą, sudarydami trūkstamas gramatines struktūras (pvz., pavartodami tam tikro laiko veiksmažodžius).
3. Pabaigę pasitikrina porose ar grupėse. Tuomet pasitikrinama skaitant originalų tekstą.

II užduotis būdvardžių vartojimui:

1. Iš aprašymo pašalinti būdvardžiai.
2. Mokiniai po vieną, porose ar nedidelėse grupėse parenka būdvardžius ir pabaigia tekstą.
3. Gali naudotis žodynais.
4. Pabaigę skaito vienas kito, kitų grupių tekstus, pastebi skirtumus.
5. Pabaigoje mokytojas parodo originalų tekstą, aptariami tekstų skirtumai.

III užduotis būdvardžių mokymuisi/vartojimui:

1. Mokiniam pateikiama originali ištrauka.
2. Individualiai, porose ar nedidelėse grupėse perskaito tekstą, aptaria apibūdintos vietos nuotaiką, koks jausmas būtų ten lankytis.
3. Mokiniai prašoma perrašyti ištraukos tekstą, taip, kad pasikeistų teksto nuotaika. Pasirenkami kiti būdvardžiai ir žodžiai, kurie lemia vietos apibūdinimą. Galima dirbti su žodynais.
4. Skaitomi kitų mokinių tekstai, lyginamos nuotaikos, bandoma atspėti, kokią atmosferą siekta sukurti perrašytame tekste.

IV užduotis sinonimų ir antonimų mokymuisi (žodyno turpinimui):

1. Mokiniam pateikiama originali prozos teksto ištrauka.
2. Individualiai, porose ar nedidelėse grupėse perskaito tekstą, suranda būdvardžius, prieveiksmius.
3. Mokiniai perrašo ištraukos tekstą, pavartodami pabrauktų žodžių sinonimus arba antonimus. Leidžiama naudotis žodynais.
4. Skaitomi kitų mokinių tekstai, pasižymimi nauji žodžiai. Grupuojami pagal reikšmę (sinonimai ar antonimai).

V užduotis netiesioginės kalbos vartojimui (angl. reported speech):

1. Mokiniam pateikiama ištrauka iš dramos: dialogas.
2. Mokiniai poroje perrašo dialogą netiesiogine kalba.
3. Poros apsikeičia savo netiesiogine kalba parašytais tekštais.
4. Mokiniai netiesiogine kalba parašytą tekstą vėl perrašo tiesiogine kalba.
5. Pabaigus, pateikiamas originalus tekstas, lyginami tekstai, diskutuojama, kur ir kodėl atsirado skirtumai.

VI užduotis kalbėjimo įgūdžių tobulinimui:

1. Mokiniam pateikiama dramos ištrauka (dialogas).
2. Grupėse mokiniai perskaito ištrauką ir sukuria neilgą pokalbį, kuris pratęstų dialogą.
3. Pasibaigus pasiruošimo laikui, mokiniai perskaito (suvaidina) savo sukurtą pokalbį.
4. Aptaria kaip skirtingai suprato situaciją, kodėl pasirinko tokią pokalbio pabaigą.

VII užduotis intonacijos ir tarimo mokymui (viešojo kalbėjimo tobulinimas):

1. Mokiniam grupėse pateikiamas dialogas (skirtinga ištrauka iš tos pačios dramos), kiekvienas mokinys pasirenka rolę (kurio veikėjo žodžius skaitys).
2. Grupėse mokiniai skaito tekstą, kalbasi apie tai, kaip supranta situaciją, dialogo temą, prasmę, skaito balsu ir treniruoja.
3. Pasibaigus nustatytam pasiruošimo laikui, kiekviena grupė balsu skaito tekstą. Svarbus tarimas, intonacija, pauzės.
4. Diskusija pabaigus apie tai, kaip intonacija, pauzės padeda pabrėžti, perteikti prasmę, sukuria nuotaiką.

VIII užduotis kultūros pažinimui ir kalbėjimo gebėjimams ugdyti

1. Mokiniam pateikiamas eilėraštis ar keli, kuriuose kalbama apie specifinius kultūrinius aspektus, arba kurie parašyti iš tam tikros kultūros, mažumos ar subkultūros atstovo pozicijos (pvz., Australijos aborigenų, maorių, gotų ar kt.).
2. Mokiniai skatinami ištirti pateiktą aspektą, istorinį faktą, kultūrinį reiškinių.
3. Eilėraštis aptariamas, siejamas su tam tikros šalies kultūros kontekstu, istorija, globaliomis problemomis ir pan.

Leisure

WHAT is this life if, full of care,
We have no time to stand and stare?—

No time to stand beneath the boughs,
And stare as long as sheep and cows:

No time to see, when woods we pass,
Where squirrels hide their nuts in grass:

No time to see, in broad daylight,
Streams full of stars, like skies at night:

No time to turn at Beauty's glance,
And watch her feet, how they can dance:

No time to wait till her mouth can
Enrich that smile her eyes began?

A poor life this if, full of care,
We have no time to stand and stare.

(Autorius: William Henry Davis)

Rekomenduojama poezija:

Anglų k.	Sujata Bhatt “Search for my Tongue”, “A Different History” Wole Soyinka “Telephone Conversation”, “The Child Before a Mirror of Strangers”; Eva Johnson “A Letter to My Mother” https://owlcation.com/humanities/Poetry-For-Middle-School-Poems-For-Middle-Schoolers
Prancūzų k.	https://www.frenchtoday.com/french-poetry-reading/ https://snippetsofparis.com/french-poems-kids/
Rusų k.	https://arzamas.academy/materials/1466 http://www.oshibok-net.ru/as-foreign/poems-and-songs-in-russian/
Vokiečių k.	https://www.thelocal.de/20180712/10-summer-poems-which-will-make-you-fall-in-love-with-the-german-language/ https://mydailygerman.com/german-poems/

IX užduotis kultūros pažinimui ir rašytinės komunikacijos ugdymui:

Skaitydami ilgesnės apimties literatūros kūrinį (pvz., dramą, novelę ar romaną), mokiniai gali rašyti skaitymo dienoraštį. Jis gali būti laisvos arba struktūruotos formos, popierinis ar elektroninis, mokytojas gali pateikti reikalingą kontekstinę informaciją kūriniai suprasti.

Laisvos formos skaitymo dienoraštis (kai kiekvienas mokinys nusprendžia kaip ves užrašus apie kūrinį vaizduojamą kultūrą (ar kelias), kokius dalykus pasižymės, apibendrins savo skaitymo patirtį ir užsirašys kilusias mintis) naudingas skatinant mokinių savarankiškumą, ugdyti sąmoningą užrašų vedimą. Mokinių užrašai gali tapti stimulu diskusijoms porose ar grupėse, vesti prie netikėtų atradimų.

Struktūruotą dienoraštį sukonstruoja mokytojas, iš anksto numatydamas, ką mokiniai turi užsirašyti, kokius gebėjimus lavinti (pvz., teksto santraukos rašymas, veikėjo analizė, žodyno plėtimo pratimai ir kt.) tam, kad tinkamai pasiruoštų darbui pamokoje. Mokytojas kontroliuoja ką ir kada mokinys skaito, į ką turi atkreipti dėmesį, gali diferencijuoti užduotis pagal mokinių kalbos lygį ir gebėjimus.

Rekomenduojami ilgesnės apimties kūriniai:

Anglų kalba	Ali, Monica <i>Brick Lane</i> Bradbury, Ray <i>Fahrenheit 451</i> Cisneros, Sandra <i>House on Mango Street</i> Haddon, Mark <i>The Curious Incident of the Dog in the Night-Time</i> Kelman, Stephen <i>Pigeon English</i> Noah, Trevor <i>Born a Crime</i> Orwell, George <i>Animal Farm</i> Pilkington, Doris <i>Follow the Rabbit-Proof Fence</i> Anglų kalbos skaitiniai pagal lygius: a) https://www.penguinreaders.co.uk/books/ b) https://readers.english.com/ c) http://www.oxfordgradedreaders.es/product-category/oxford-bookworms/oxford-bookworms-library/
Prancūzų kalba	1) Knygų, skirtų skaityti per prancūzų kalbos pamokas, katalogai: (pagal lygius): a) https://www.cle-international.com/recherche/im_field_univers_univers/lectures-543 b) https://www.hachettefle.com/collections/lff-lire-en-francais-facile 2) Rekomendacijos prancūzų kalbos skaitiniams: https://www.francaisavec pierre.com/livres-francais-pour-apprendre-le-francais/ 3) 10 rekomenduojamų knygų skaityti mokantis prancūzų kalbos:

	https://www.youtube.com/watch?v=A6e1oWi37po
Rusų kalba	Knygų, skirtų skaityti per rusų kalbos pamokas, katalogai (pagal lygius): 1) https://sistemakalinka.com/product-category/books-to-learn-russian/paper-book/ 2) https://boostyourrussianbooks.com/graded-readers/
Vokiečių kalba	Knygų, skirtų skaityti per vokiečių kalbos pamokas, katalogas (pagal lygius): https://www.amazon.de/Leichte-Lekt%C3%BCre-Deutsch-Fremdsprache-DAF/s?k=Leichte+Lekt%C3%BCre&rh=n%3A405454

X užduotis kūrybiškumui ugdyti:

Poezija ir kūrybinis rašymas:

1. Mokiniam pateikiamas vizualus eilėraštis (angl. visual poem).
2. Perskaičius kartu aptariama, kaip eilėraščio tekstas (vartojama kalba) siejasi su vaizdine forma.
3. Mokinių prašoma individualiai/porose sukurti savo išvaizdų eilėraščių.

Vizualių eilėraščių pavyzdžiai:

Integruotos pamokos, tarpdalykiniai projektai, kūrybinės veiklos suteikia mokiniui galimybes gilinti kelių dalykų žinias, kompetencijas ir vartoti užsienio kalbą bendravimui žodžiu ir/ar raštu, tobulinti komunikavimo kompetencijas. Grožinis kūrinys ar jo ištrauka gali būti tapti stimulu pačioms įvairiausioms kūrybinėms užduotims, pavyzdžiui, mokiniai gali perrašyti pasirinktos pasakos siužetą, parašyti vieno veikėjo laišką kitam ar interviu su pagrindiniu veikėju, sukurti trumpą interją, kuris papildytų skaitytą grožinį tekstą, sukurti lankstinuką apie skaitytoje knygoje aprašytą vietą ir daugelį kitų pratimų, naudingų tiek užsienio kalbos žinių įtvirtinimui ir praktikai, tiek apskritai teksto suvokimo, mąstymo ir kūrybiškumo ugdymui. Pažengę mokiniai gali imtis net ir ambicingesnių projektų ir patys parašyti ir suvaidinti spektaklį, kurti eilėraščius ir noveles užsienio kalba, o tuomet dalintis kūrybinio rašymo būreliuose ar renginiuose.

XI užduotis: žodinės komunikacijos užduotys:

- Pristatymai (pvz., kūrinio temos, pagrindiniai veikėjai, simboliai ir pan.)
- Diskusijos temomis, kurias atskleidžia grožinis tekstas ir kurios nagrinėtos pamokų metu (pvz., žmonių santykiai, emocijos ir jausmai, veikėjų elgesys ir pan.)
- Debatai grožinio teksto pateiktomis etinėmis ir moralinėmis temomis.
- Interviu su veikėju
- Veikėjų susitikimas po 10 metų ir pan. kūrybiniai pokalbiai
- Mokiniai sukuria pokalbį, kuris pratęsia istoriją, paaikškina, atskleidžia teksto įvykius, kurie nebuvo detalios aprašyti grožiniame tekste.

XII užduotis: rašytinės komunikacijos užduotys:

- pratęsti tekstą, sukurti alternatyvią pabaigą, sukurti įterpinį (ištrauką),
- interviu su veikėju,
- vieno iš veikėjų dienoraščio ištrauka,
- veikėjo laiškas ar kelių veikėjų susirašinėjimas,
- lankstinukas/pažintinis straipsnis apie veiksmo vietą, minimą organizaciją (pvz., mokyklą),

- aprašytos bendruomenės taisyklės ir pan.
- grožinio kūrinio apžvalga.

Veiklų temos gilinimui ir kompetencijų ugdymui pavyzdys. Tema „Atsakingas vartojimas“

Temos pavadinimas	Atsakingas vartojimas
Tikslinė klasė	Pagrindinio ugdymo pakopos mokiniai
Tikslas	Ugdyti solidarumo, sąmoningumo, pilietiškumo ir pagarbos jausmus per veiklas, įtraukiančias visą mokyklos bendruomenę.
Uždaviniai	Mokiniai • planuos ir organizuos renginį, vykdant socialinę iššūkį skirtą mokyklos bendruomenei – savaitė be mėsos, renkantis sveikus, sezoninius produktus; • pildys savistabos kalendorių, įvardins maisto produktus, jų kiekius; • diskutuodami ir dirbdami grupėse pristatys rezultatus jiems priimtina forma; • sukurs plakatus, lankstinukus, instrukcijas, kvietimus, reklamą, straipsnį; • skaitys produkto sudėtį ir įvardins sveikus produktus; • aprašys savo patirtį pasirinkta forma (dienoraščiu, esė, laišku ar kt.).
Ugdomos kompetencijos	Socialinė, emocinė, sveikos gyvensenos kompetencija. Dirbant grupėje organizuojant renginį ir socialinę iniciatyvą, ieškant bendro sutarimo, diskutuojant apie sveikus produktus ir atsakingo vartojimo naudą sveikatai, gamtai, mitybos įpročius ir tausojantį vartojimą, ugdomos socialinė, emocinė, sveikos gyvensenos kompetencijos. Kūrybiškumo kompetencija. Ieškant netradicinių sprendimo būdų, kuriant reklamą renginiui, plakata, lankstinukus, kvietimus, straipsnius, ugdoma kūrybiškumo kompetencija. Pilietiškumo kompetencija. Tyrinėjant su atsakingu vartojimu susijusią temą, akcentuojant bendruomenės įsitraukimą, ugdoma pilietiškumo kompetencija.
Ugdomi mokinių kalbiniai gebėjimai	Specifinės informacijos paieška ir atranka; Detalus informacinių tekstų supratimas (faktų, aprašymo, aiškinimo, samprotavimo); Žodžių, frazių, sakinių reikšmės spėjimas (pagal kontekstą ar žodžių darybos principus); Pastraipos (teksto dalies) turinio nuspėjimas visuma; Argumentavimo, minties eigos supratimas remiantis teksto siejimo priemonėmis; Teksto tipo atpažinimas ir temos suvokimas pagal grafinį vaizdą; Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas; Pasakojimas (naratyvas), siužeto atpasakojimas, veiksmų sekos pateikimas;

	Faktinės informacijos pateikimas; Nuomonės, vertinimo pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas; Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas; Pasakojimas (naratyvas), įvykio apibūdinimas; Faktinės informacijos pateikimas; Nuomonės, vertinimo, pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas; Rašytinio teksto planavimas, redagavimas; Pokalbio palaikymas, apsikeitimas informacija (klausimai, atsakymai, mandagumo frazės); Dalyvavimas neformalioje diskusijoje (apsikeitimas informacija, nuomonėmis); Bendradarbiavimas siekiant tikslo (instrukcijų, pasiūlymų, alternatyvų supratimas ir teikimas); Pokalbio iniciavimas, palaikymas, apibendrinimas / užbaigimas. Kalbėtojo vaidmens perėmimas; Specifinės / tikslinės informacijos perteikimas žodžiu ar raštu; Diagramų duomenų ir kt. vizualios informacijos perteikimas žodžiu ar raštu; Bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje kuriant idėjas ir bendrą supratimą; Vadovavimas grupės darbui.
Veiklos etapai	1. Mokiniai su mokytojo pagalba išsirenka veiklą/renginį, kuris būtų skirtas visai mokyklos bendruomenei, skatinantis sąmoningą vartojimą ir bendradarbiavimą pvz., apsikeisti nenaudojamais daiktais. 2. Mokiniai grupėse diskutuoja, išsikelia veiklos/renginio tikslą ir aprašo etapus (parašyti plakata, kviečiantį prisidėti visą bendruomenę, išsirinkti nenaudojamus daiktus, juos aprašyti, padaryti kvietimus ir lankstinukus, numatyti renginio koncepciją, vietą, laiką, datą). 3. Mokiniai dirba grupėse parašo užsienio kalba plakata (nurodydami sąlygas, pvz., daiktai su aprašyta istorija, kokių klasių mokiniai gali dalyvauti renginyje ir pan.). 4. Mokytojas nurodo, kokios gramatinės formos turi būti pavartotos aprašant daikto istoriją, jos ilgį. 5. Mokiniai dirbdami grupėse sudaro užsienio kalba sąrašą daiktų, kuriuos norėtų iškeisti. 6. Dirbdami grupėse ar individualiai aprašo kiekvieną daiktą, naudodamiesi mokytojo instrukcija sukuria jo istoriją. 7. Su mokytojo pagalba išsirenka renginiui skirtą vietą, dieną ir laiką, pasiskirsto pareigomis - atsakingais už pvz., vietos paruošimą, sutvarkymą, foninę muziką, vaizdo skaidres, dekoracijas, straipsnį užsienio kalba į mokyklos laikraštį, ar internetinį puslapį ir pan. 8. Grupėse ar individualiai padaro plakata/lankstinukus, kviečiančius į renginį. 9. Renginio metu mokinių daiktai su jų istorijomis eksponuojami ant paruoštų stalų, jiems skirtų vietų. 10. Renginio dalyviai apžiūri daiktus, paskaito istorijas, siūlo keistis arba įsigyti už nurodytą kainą jiems patikusį daiktą.

	11. Po renginio mokiniai parašo straipsnį į mokyklos laikraštį (bendradarbiaujant su kitų kalbų mokytojais, keliomis kalbomis). 12. Mokytojas su mokiniais aptaria renginį, ką išmoko, kaip pavyko, ką keistų. 13. Grupėse (pvz., po tris, ar keturis) vienas mokinykš likusiems papasakoja, kokį daiktą įsigijo, jo istoriją, likę – nupiešia tą daiktą jo nematydami, perteikia pvz., emociją, spalvas, jo gyvenamą vietą ir pan. 14. Mokytojas eksponuoja mokinių piešinius klasėje.
Priemonės, ištekliai	Internetiniai šaltiniai, knygos, mokytojo parengtos instrukcijos, užduotys ir pan.

Proginės veiklos / Tiriomojo darbo pavyzdys. Tema „Tausojantis maisto produktų vartojimas“

Temos pavadinimas	Tausojantis maisto produktų vartojimas
Tikslinė klasė	Pagrindinio ugdymo pakopos mokiniai
Tikslas	Solidarumo, sąmoningumo, pilietiškumo ir pagarbos jausmams ugdyti mokinių organizuojamas renginys, kurio metu surinkti pinigai bus skirti pelno nesiekiančiai organizacijai bei vykdomas socialinis iššūkis, skirtas mokyklos bendruomenei – savaitė be mėsos, renkantis lokalius, sezoninius produktus.
Uždaviniai	Mokiniai • planuos ir organizuos renginį, vykdant socialinį iššūkį skirtą mokyklos bendruomenei – savaitė be mėsos, renkantis sveikus, sezoninius produktus; • pildys savistabos kalendorių, įvardins maisto produktus, jų kiekius; • diskutuodami ir dirbdami grupėse pristatys rezultatus jiems priimtina forma; • sukurs plakatus, lankstinukus, instrukcijas, kvietimus, reklamą, straipsnį; • skaitys produkto sudėtį ir įvardins sveikus produktus; • aprašys savo patirtį pasirinkta forma (dienoraščiu, esė, laišku ar kt.).
Ugdomos kompetencijos	Socialinė, emocinė, sveikos gyvensenos. Dirbant grupėje organizuojant renginį ir socialinę iniciatyvą, ieškant bendro sutarimo, diskutuojant apie sveikus produktus ir atsakingo vartojimo naudą sveikatai, gamtai, mitybos įpročius ir tausojantį vartojimą, ugdomos socialinė, emocinė, sveikos gyvensenos kompetencijos. Kūrybiškumo. Ieškant netradicinių sprendimo būdų, kuriant reklamą renginiui, plakatą, lankstinukus, kvietimus, straipsnius, ugdoma kūrybiškumo kompetencija. Pilietiškumo. Tyrinėjant su atsakingu vartojimu susijusią temą, akcentuojant bendruomenės įsitraukimą, ugdoma pilietiškumo kompetencija.
Ugdomi mokinių kalbiniai gebėjimai	Specifinės (aktualios / reikiamos / tikslinės informacijos paieška ir atranka; Detalus informacinių tekstų supratimas (faktų, aprašymo, aiškinimo, samprotavimo);

	Žodžių, frazių, sakinių reikšmės spėjimas (pagal kontekstą ar žodžių darybos principus); Pastraipos (teksto dalies) turinio nuspėjimas visuma; Argumentavimo, minties eigos supratimas remiantis teksto siejimo priemonėmis; Teksto tipo atpažinimas ir temos suvokimas pagal grafinį vaizdą; Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas; Pasakojimas (naratyvas), siužeto atpasakojimas, veiksmų sekos pateikimas; Faktinės informacijos pateikimas; Nuomonės, vertinimo pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas; Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas; Pasakojimas (naratyvas), įvykio apibūdinimas; Faktinės informacijos pateikimas; Nuomonės, vertinimo, pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas; Rašytinio teksto planavimas, redagavimas; Pokalbio palaikymas, apsikeitimas informacija (klausimai, atsakymai, mandagumo frazės); Dalyvavimas neformalioje diskusijoje (apsikeitimas informacija, nuomonėmis); Bendradarbiavimas siekiant tikslo (instrukcijų, pasiūlymų, alternatyvų supratimas ir teikimas); Pokalbio iniciavimas, palaikymas, apibendrinimas / užbaigimas. Kalbėtojo vaidmens perėmimas; Specifinės / tikslinės informacijos perteikimas žodžiu ar raštu; Diagramų duomenų ir kt. vizualios informacijos perteikimas žodžiu ar raštu; Bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje kuriant idėjas ir bendrą supratimą; Vadovavimas grupės darbui.
Veiklos etapai	1. Mokiniai su mokytoju aptaria ir suplanuoja socialinės iniciatyvos, skatinančios sąmoningą vartojimą, planą. Mokiniai grupėse išsikelia iniciatyvos ir renginio tikslą ir aprašo etapus. 2. Kiekvienas mokinytis individualiai pildo (savaitę, dvi savaites, mokytojo nuožiūra) savistabos kalendorių, žymint išmestas šiukšles ir maisto produktus, jų kieki; 3. Pasirenka jam priimtina formą rezultatams pristatyti klasėje (diagrama, skaidrės ir pan.); 4. Mokiniai grupėse aptaria rezultatus įtraukdami su <i>neatsakingu vartojimu</i> susijusias problemas (badą pasaulyje, skurdą, vandens trūkumą, ekologiją ir pan.), numato jų paviešinimą bendruomenei ir siūlant kaip vieną iš jų sprendimo būdų vykdyti socialinę iniciatyvą – <i>savaitė be mėsos, renkuosi sveikus produktus</i>; 5. Mokiniai dirbdami grupėse parašo plakatus užsienio kalba (įtraukdami savistabos kalendoriaus rezultatus), kviečiančius prisidėti prie iniciatyvos <i>savaitė be mėsos, renkuosi sveikus produktus</i>;

	6. Su mokytojo pagalba išsirenka renginiui skirtą vietą, dieną ir laiką, pasiskirsto pareigomis - atsakingais už pvz., vietos paruošimą, sutvarkymą, foninę muziką, vaizdo skaidres, dekoracijas, straipsnį užsienio kalba į mokyklos laikraštį, ar internetinį puslapį ir pan.; 7. Dirbdami grupėse suplanuoja renginio etapus, kurio metu mokiniai paruos savo namuose gamintus gaminius iš sveikų produktų; 8. Mokiniai išsikelia tikslą – surinktus pinigus skirti pelno nesiekiančiai organizacijai; 9. Grupėse ar individualiai padaro plakata/lankstinukus/nufilmuoja reklamą, kviečiančius į renginį ir nurodymus visiems norintiems jame dalyvauti; 10. Mokiniai parašo užsienio kalba kvietimus, kiekvienai klasei atskirai, siūlant gaminti ir dalyvauti renginyje; 11. Grupėse ar individualiai mokiniai suplanuoja gaminius, kuria jų sudėties instrukcijas, aprašo juos užsienio kalba; 12. Renginio metu (pvz., vienos pertraukos metu) mokinių gaminiai su jų aprašais eksponuojami ant paruoštų stalų, jiems skirtų vietų; 13. Renginio dalyviai apžiūri gaminius, skaito sudėtis, renkasi; 14. Po renginio mokiniai parašo straipsnį į mokyklos laikraštį (bendradarbiaujant su kitų kalbų mokytojais- keliomis kalbomis), kuriame aptaria renginio tikslą nurodydami surinktų pinigų paskirtį; 15. Pamokos metu, mokytojas su mokiniais aptaria renginį, ką išmoko, kaip pavyko, ką keistų; 16. Grupėse (pvz., po tris, ar keturis) vienas mokinyš likusiems papasakoja, kokį gaminį įsigijo, jo sudėtį ir pan. 17. Mokiniai individualiai rašo pasirinkto žanro tekstą (dienoraščio lapą, esė, straipsnį, laišką draugui ir pan.), kuriame pasakoja savo patirtį vykdant socialinę iniciatyvą.
Priemonės, ištekliai	Internetiniai šaltiniai, knygos, mokytojo parengtos instrukcijos, užduotys ir pan.

Pagilinto ugdymo modulio pavyzdys: „Lietuva pasaulyje: istorija ir dabartis“

Modulio pavadinimas	Lietuva pasaulyje: istorija ir dabartis
Tikslinė klasė	10 klasė
Pamokų skaičius	17 pamokų
Tikslas (mokinio)	Išplėtoti žinias apie Lietuvos tarptautiškumą ir užsienio kalbos gebėjimus reikalingus šiai temai aptarti.
Uždaviniai / siekiami rezultatai	Mokiniai išplėtos žinias apie įvairias Lietuvos kultūros, sporto, mokslo, istorijos ir politikos sritis, Lietuvos tarptautinius pasiekimus šiose srityse, asmenybes ir pan.

	Mokiniai išplėtos įvairius užsienio kalbos gebėjimus: dirbdami komandoje, tyrinės įvairius šaltinius, rinks aktualią informaciją, rengs santraukas, pateiks LT tekstų informaciją užsienio kalba, pristatys savo sukurtą produktą, atsakys į klausimus, įsivertins ir vertins kitų darbą.
Rekomenduojamos temos ir potemės	LT kultūra: vaizduojamieji menai, literatūra, teatras, kinas, muzika, pasiekimai tarptautiniuose konkursuose, užsienyje kuriantys LT menininkai, į užsienio kalbas išverstos lietuvių autorių knygos ir pan. LT sportas: pasiekimai tarptautiniuose sporto renginiuose, LT sporto istorija, populiarios sporto šakos, sportininkai, treneriai, Olimpiniis komitetas, paralimpinis judėjimas ir pan. LT mokslas: pasiekimai, apdovanojimai, inovacijos, išradimai, institutai, laboratorijos, tarptautinis bendradarbiavimas ir pripažinimas, mokslo proveržio sritys, mokslas ir verslas ir pan. LT politinė istorija ir dabartis: pagrindiniai istorijos etapai, svarbūs faktai, datos, asmenybės, dalyvavimas tarptautinėse politinėse, ekonominėse, humanitarinės pagalbos organizacijose ir pan.
Tarpdalykinio integravimo galimybės	Galima integracija su įvairiais mokomaisiais dalykais. Patariama konsultuotis su kitų dalykų mokytojais pagal temas: LT kultūra – menai, lietuvių kalba ir literatūra; LT sportas – fizinis lavinimas; LT mokslas – gamtamoksliniai dalykai, IT; LT politinė istorija ir dabartis – istorija, pilietinis ugdymas.
Plėtojamos kompetencijos	Komunikavimo kompetencija plėtojama, kai mokiniai skaito, klauso įvairius tekstus, juos apdoroja, rengia santraukas, LT tekstų turinį perteikia užsienio kalba, pristato savo darbo rezultata, atsako į klausimus. Pažinimo kompetencija plėtojama, kai mokiniai tyrinėja įvairius šaltinius, perteikia lietuviškų šaltinių turinį užsienio kalba, mokosi versti terminus, ieško atitikmenų. Kūrybiškumo kompetencija ugdoma, kai mokiniai laikosi kūrybiško požiūrio į užduotį, svarsto būsimo kūrinio alternatyvas, vertina savo ir kitų darbus. Pilietiškumo kompetencija stiprinama tyrinėjant visas temas, akcentuojant pasididžiavimą savo valstybe ir jos žmonėmis. Kultūrinė kompetencija ugdoma tyrinėjant LT kultūros temą įvairiais aspektais. Socialinė-emocinė kompetencija plėtojama, kai grupė dirba kaip komanda, atsižvelgdami į komandos narių siūlymus, nuomones, priimdami kompromisus. Sveikos gyvensenos kompetencija iš dalies ugdoma tyrinėjant LT sporto temą.

	Skaitmeninė kompetencija ugdoma ieškant informacijos skaitmeniniuose ištekliuose bei kuriant skaidrių pateiktis ar filmukus.
Galimos veiklos	Modulis grindžiamas tyrinėjimo veikla. Mokiniai patys ieško informacijos šaltinių, dirba savarankiškai, konsultuojami UK mokytojo ir aktualaus dalyko mokytojo. Rekomenduojamas atvirkštinės pamokos arba hibridinio mokymo(si) metodas. Kiekvienai temai numatoma 4 pamokos: 1 pamoką mokiniai suskirstomi į grupes. Mokytoja suburia skirtingų gebėjimų mokinius į vieną grupę, siekdama užtikrinti mokinių bendradarbiavimą, tarpusavio pagalbą, mokymąsi vieniems iš kitų. Grupės burtų keliu išsitraukia potemes. Grupės generuoja mintis, ieško aktualių šaltinių lietuvių ir užsienio kalba. 2 pamoką mokiniai (virtuliai) konsultuojasi su mokytoja, pateikia tyrinėtų šaltinių santrauką, pristatymo planą, pasitiksina dėl specifinių terminų užsienio kalba. 3 – 4 pamoką grupės pristato savo darbo rezultatus, pvz., daro prezentaciją su skaidrėmis, pristato plakatą, parodo sukurtą filmuką. Grupės komentuoja ir vertina kitų sukurtus produktus pagal sutartus kriterijus. Vieną pamoką galima planuoti kaip įvadą į modulį, kai aptariama modulio koncepcija, tematika, mokymo(si) metodai, veiklos, (įsi)vertinimo kriterijai ir pan.
Vertinimas / Įsivertinimas	Vertinamas bendras grupės darbo produktas, t.y. visi grupės nariai gauna vienodą įvertinimą. Vertina mokiniai ir mokytoja. Mokinių ir mokytojos vertinimas vidurkinamas. Klasė ir mokytoja kartu nustato vertinimo kriterijus, pvz., informatyvumas, išsamumas, kūrybiškumas, vizualumas, kalbinės raiškos tinkamumas ir pan. Vertinimo kriterijai nustatomi ir aptariami iš anksto, pradedant modulį. Modulio eigoje kriterijai gali būti koreguojami.
Mokymo(si) medžiaga, ištekliai	Internetiniai šaltiniai, knygos, enciklopedijos, žinynai, mediatekos įrašai ir pan. Mokytojos parengtos instrukcijos, užduotys, darbalapiai ir (įsi)vertinimo lapai.

ESMINIAI PASIEKIMAI / GEBĖJIMAI (pagal BP)	KONKRETŪS PASIEKIMAI / GEBĖJIMAI (pagal BP) (aktualus gebėjimas paryškintas)	VEIKLŲ PAVYZ DŽIAI	DALYKO TEMOS, POTEMĖS	TARPDALYKINĖS TEMOS, INTEGRACIJA su kitais dalykais	UGDOMOS KOMPETENCIJOS	DATA PAMOKŲ SKAIČIUS
B2. RAŠYTINIO TEKSTO PRODUKAVIMAS						
Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas	Detaliai apibūdina įvairius pažįstamus, patirtus ar įsivaizduojamus dalykus (žmones , daiktus, vietas, veiklas, pomėgius ir pan.).	PVZ. Parengia plakatą apie asmenį, kuriuo žavisi.	Žmonių santykiai Vertybės Garsūs kultūros, meno žmonės	• Asmenybės • <i>Istorija, menai</i>	• Komunikavimo (pranešimo kūrimas) • Kultūrinė (kultūrinis išprusimas ir raiška)	
Pasakojimas, įvykio apibūdinimas	Pasakoja apie patirtus įvykius, išdėsto veiksmų seką, pateikia kai kurias detales. Papasakoja istoriją, apibūdina tikrus ar įsivaizduojamus įvykius.	PVZ. Rašo tinklaraščio įrašą, kuriame pasakoja istoriją apie įsivaizduojamus nuotykius keliaujant įvairiose šalyse.	Kelionės, turizmas Pasaulio šalių kultūriniai ypatumai	• Kultūrų įvairovė • <i>Geografija</i>	• Komunikavimo (pranešimo kūrimas) • Kūrybiškumo (tyrinėjimas, kūrimas) • Kultūrinė (kultūrinis išprusimas)	
Faktinės informacijos pateikimas	Parengia ataskaitą (report) apie įvykį, renginį, pateikdami faktinę informaciją ir komentarą.	PVZ., Parengia plakatą / skrajutę apie žmogaus teises.	Visuomenė ir valstybė Demokratija Žmogaus teisės ir laisvės	• Lygios galimybės • Pilietinė visuomenė • <i>Pilietiškumo pagrindai</i>	• Komunikavimo (pranešimo kūrimas) • Pilietiškumo	
Nuomonės, vertinimo, pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas	Parašo filmo, knygos, TV laidos, tinklapio recenziją. Parašo trumpą rašinį (esė) pažįstama tema (su apibūdinimo, pasakojimo, aiškinimo, samprotavimo elementais).	PVZ. Rašo meninio filmo recenziją.	Menai Kultūrinis gyvenimas Pramogos	• <i>Menai</i>	• Komunikavimo (pranešimo kūrimas) • Kultūrinė (kultūrinis išprusimas ir raiška)	

	Parašo informacinio teksto santrauką ir pateikia vertinimą, komentarą. Parašo trumpą straipsnį.	PVZ. Rašo rašinį (esė) apie modernių technologijų, išradimų naudą ir žalą.	Medijos ir technologijos	- Pažangios technologijos ir inovacijos - <i>Informatika</i>	- Komunikavimo (pranešimo kūrimas) - Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos (rūpinimasis sveikata) - Pažinimo (kritinis mąstymas)	
		PVZ. Rašo straipsnį apie sportą, judėjimą, mankštinimąsi.	Sveikos gyvensenos principai Sportas	- Gyvenimo įgūdžiai - <i>Fizinis ugdymas</i>	- Komunikavimo (pranešimo kūrimas) - Socialinė, emocinė, sveikos gyvensenos (rūpinimasis sveikata)	

C2. RAŠY TINĖ INTERAKCIJA

Asmeninis susirašinėjimas (laiškas, elektroninis laiškas, laiškėlis, atvirukas)	Rašo asmeninius laiškus, perteikdami naujienas, reikšdami mintis konkrečiomis ir abstrakčiomis temomis.	PVZ. Rašo el.laišką apie gyvenimą moderniam mieste.	Gyvenamoji aplinka Gyvenimo būdas mieste	Darnūs miestai ir gyvenvietės	Komunikavimo (pranešimo perteikimas)	
	Rašo asmeninius laiškus apie patirtus dalykus, išreikšdami savo nuomonę bei jausmus.	PVZ., Rašo laiškėlį atsakydamas į kvietimą.	Žmonių santykiai Laisvalaikis		- Komunikavimo (pranešimo perteikimas) - Socialinė emocinė	
Pusiau oficialus	Rašo pusiau oficialius laiškus,	PVZ.	Formalus ir	Ugdymas karjerai	Komunikavimo	

susirašinėjimas (laiškas, elektroninis laiškas)	pvz., atsakydami į skelbimą, teiraudamiesi detalios informacijos. Rašo pusiau oficialų laišką, pateikdami prašymą, nusiskundimą ir pan.	Rašo prašymą dalyvauti stovykloje, projekte, mainų programoje.	neformalus mokymasis	• Savęs pažinimas	(pranešimo perteikimas)	
		PVZ. Rašo nusiskundimo el.laišką dėl pirkinio ar paslaugos.	Paslaugos, pirkiniai	• Gyvenimo įgūdžiai	• Komunikavimo (pranešimo perteikimas)	
Transakcinis rašymas: informacijos suteikimas raštu (žinutė, raštelis, forma/anketa).	Užrašo informaciją, aktualią asmeniniame gyvenime ar mokymosi veikloje. Užrašo žinutes, kuriose pateikiamos užklauskos ar paaiškinama problema.	PVZ. Pildo apklausos anketą dėl dalyvavimo tarptautinėje demokratijos ar pan. stovykloje.	Demokratija	• Asmeninių savybių ugdymasis	• Komunikavimo (pranešimo perteikimas)	

Anglų grožinės literatūros kūrinių skaitymo I–III gimnazijos klasėse rekomendacijos

Literatūros kūrinių skaitymas per anglų kalbos pamokas sudaro sąlygas plėtoti mokinių kūrybiškumą, išprusimą, skatina saviraišką, padeda mokiniams suvokti žmogaus gyvenimo, elgesio ir veiklos dėsningumus, leidžia suprasti kai kurias skaitytojo nuostatas, pasaulėvoką ir pasaulėvaizdį. Užsienio kalbų pamokų metu skaitomi kūriniai padeda mokiniams mokytis žodyno ir gramatikos bei gerina jų skaitymo ir teksto suvokimo gebėjimus, o literatūros kūrinių analizė pamokų metu gerina mokinių kalbėjimo (komunikavimo) įgūdžius, padeda formuoti vertybines nuostatas – atvirumą, empatiją, toleranciją, pagarbą kitokiai nuomonei, o taip pat ugdomi refleksijos ir savirefleksijos įgūdžiai, viešojo kalbėjimo ir kiti svarbūs žmogaus asmeninio, viešojo ir akademinio gyvenimo gebėjimai.

Vienas literatūros mokymo pagrindinių principų – grožinės (**fiction**) ir ne grožinės (**non-fiction**) literatūros skirtumas. Grožinė literatūra (arba **fiction**), kitaip sakant, fikcija – tai, ko niekada nebuvo / negalėjo būti, viskas, kas sukurta rašytojo(s) vaizduotės (žinoma, remiantis rašytojo(s) patirtais išgyvenimais, tikėtina – realiais įvykiais, realiais žmonėmis). Fikcija, anot amerikiečių rašytojo Neil Gaiman, yra „melas, kuris vėl ir vėl mums pasako tiesą“¹. Tačiau iš grožinės literatūros kūrinių daryti išvadas apie konkreto laiko ar konkrečių žmonių gyvenimus negalima (tą padaryti leidžia kiti mokslai, pvz. antropologija, istorija, geografija ir kt).

Grožinės literatūros kūriniai skirstomi į tris arba keturias rūšis (*angl. literary form*): epika (**prose**), lyrika (**poetry**), drama (**drama**) ir filmas (**film**). Pagal Lietuvoje nusistovėjusią literatūros mokymo tradiciją, filmas kaip ketvirtoji literatūros rūšis neskiriama.

Kiekviena literatūros rūšis skirstytina į žanrus (*angl. literary genres*), kurių ribas kai kada numatyti sudėtinga. Pavyzdžiui, sunku pasakyti, kada *novelė* (*angl. novella*) jau tampa *romanu* (*angl. novel*), arba ar konkretų *eilėraštį* (*angl. poem*) galima laikyti *balade* (*angl. ballad*), ar ne ir t.t. Pagrindiniai analizuojami literatūros žanrai I-II klasėse būtų *eilėraštis*, *baladė*, *sonetas* (*angl. sonnet*), *apsakymas* (*angl. short story*), *romanas*, *pjesė* (*angl. play*), *drama* (*angl. drama*).

Ne grožinės literatūros tekstai – tai užsienio kalbų mokytojams pažįstami straipsniai, taip pat gali būti vadovėlių ištraukos, mokslinės publikacijos ir/ar jų ištraukos, mokslo populiarinimo tekstai, enciklopedijų, žodynų, žinytų tekstai, internetinių portalų medžiaga ir t.t.

Šiek tiek painiavos gali įnešti pusiau grožinės literatūros skaitymas, t.y. žmonių prisiminimų (*angl. memoirs*) arba autobiografių (*angl. autobiography*) arba *esė* (*angl. essay*) skaitymas. Šiems kūriniams geriau suprasti reikalingas istorinis ir autoriaus gyvenimo bei veiklos konteksto suvokimas.

Skaitant literatūros kūrinius siekiama suvokti keletą su kūriniu susijusių aspektų. Visų pirma, rekomenduojama kiekviename prozos arba dramos kūrinyje susikoncentruoti ir aptarti šiuos šešis dalykus:

- siužetas* (*angl. plot*): įvykių eiliškumas pasakojime;
- erdvė* (*angl. setting*): kur vyksta veiksmai, kaip erdvė kinta, kodėl tai vyksta;
- tema* (arba *pagrindinė mintis*) (*angl. theme*): kas yra pasakojama, kokios temos atskleidžiamos; kokia būtų pagrindinė pasakojimo mintis;
- veikėjas (-ai)* (*angl. character(s)*): kas veikia pasakojime, kokie yra pagrindiniai ir šalutiniai veikėjai;

¹ “Fiction is a lie that tells us true things over and over.” (Neil Gaiman)

e) pasakotojas (*angl. narrator*): koks yra pasakotojas (ar vienas iš veikėjų, ar „stebėtojas“, atskirtas nuo kūrinio veiksmo, laiko ir erdvės; pasakojimas vyksta pirmuoju ar trečiuoju asmeniu; ar pasakotojas aprašo tik kas vyksta, ar ir veikėjų mintis, vidinius išgyvenimus ir t.t.);

f) meninė raiška (*angl. voice*): kokios kalbinės priemonės yra naudojamos perteikti skaitytojui pasakojimą; kokie sakiniai, kokios meninės raiškos priemonės (*angl. literary devices*) naudojamos tekste (pvz. ar yra daug epitetų, pakartojimų, metaforų, palyginimų tekste; kaip skiriasi atskirų veikėjų kalbėjimo būdas, kokie pastebimi simboliai, dominuojantys motyvai pasakojime ir t.t.).

Taip pat gali būti naudinga analizuojant kūrinius remtis trijų pakopų kūrinio analize:

I pakopa: **ON THE LINES** („ant eilučių“): apie kūrinį aiškinamės paprastus, aiškius, visiems suprantamus dalykus: kas vyksta, t.y. koks siužetas, kas yra pagrindiniai ir šalutiniai veikėjai, kur ir kada vyksta veiksmas, kaip viskas rutuliojasi. Šioje „pakopoje“ visų mokinių atsakymai turėtų būti vienodi. Pvz., pasakoje „Raudonkepuraitė“ pagrindinė veikėja yra mergaitė, o ne senelis, miške, o ne eidama gatve sutinka vilką, o ne tigrą.

II pakopa: **BETWEEN THE LINES** („tarp eilučių“): šioje pakopoje vyksta perskaityto teksto interpretacija (arba aiškinimas) bei temos (ar temų) ir pagrindinės minties atskleidimas. Pagrindinis keliamas klausimas – kodėl? Ką TAI reiškia? Čia yra galimybė mokiniui interpretuoti, paaiškinti tekstą, jame esančius simbolius, veikėjų poelgius ir t.t. pagal savo patirtį ir suvokimą. Svarbus metodologinis aspektas: neklausti mokinių „Ką autorius tuo norėjo pasakyti?“, nes tai iš esmės klaidingai formuluojamas klausimas. Į šį klausimą atsakyti gali mokslininkai literatūros tyrinėtojai, kurie daugybę metų tyrinėja konkretaus autoriaus gyvenimą, o ne paaugliai. Tekstai interpretuojami pagal skaitytojo suvokimą, patirtį, gebėjimą mąstyti. Dėl to tą patį tekstą vyresnio amžiaus žmonės supranta visiškai kitaip nei vaikai.

III pakopa: **BEYOND THE LINES** („už eilučių“): vieta mokinio saviraiškai ir paaiškinimui, kaip jo(s) perskaitytas tekstas siejasi su žmonių (paties mokinio) gyvenimu, jo(s) patirtimis, aplinka, mokiniui artimais žmonėmis, šeima, mokykla, draugais. Kitaip sakant, mokinys, perskaitęs ir suvokęs tekstą turi gebėti pritaikyti tekste esamas temas savo aplinkai. „Beyond the lines“ dalyje mokinys atskleidžia informaciją apie save ir kaip tekstas jį (ją) paveikė.

Vyresniųjų klasių moksleivius (viduriniame ugdyme) gali būti verta supažindinti su literatūros teorijos (*angl. literary theory*) pagrindais, t.y. metodų, naudojamų analizuoti tekstus, visuma, tačiau tai nėra būtina. Kai kuriose vidurinio ugdymo pakopos klasėse galima supažindinti mokinius ir su literatūros istorija bei anglų / amerikiečių literatūros pagrindiniais kūrėjais. Mokiniais galima rekomenduoti daryti pristatymus apie skirtingus literatūros laikotarpius (pvz. Viduramžių literatūra, Renesansas, Barokas, Romantizmas, Neo-romantizmas, Realizmas, Post-modernizmas ir t.t.). Rekomenduojama daryti sąsajas su lietuvių ir kitų kraštų kūrėjais bei kūriniais, ypač tais, kurie skaitomi ir analizuojami lietuvių kalbos pamokų metu (pvz. F.Dostojevskis, J.V.Goethe, D.Aligieris).

REKOMENDUOJAMŲ KNYGŲ SĄRAŠAS

Pasirenkant analizuoti kūrinį rekomenduojama, kad jame būtų gvildenamos amžiaus tarpsnį ir brandos lygį atitinkančios, paaugliams įdomios, su jiems svarbiais klausimais susijusios temos. Paprastai tai yra universalios, žmogaus būties klausimus keliančios temos apie gyvenimą, santykius, šeimą, amžinąsias ir laikinas vertybes, jų svarbą žmogaus pasirinkimams ir t.t. Mokytojas, atsižvelgdamas į savo mokinių grupę, jos sudėtį ir mokinių interesus, parenka tokius literatūros kūrinius, kurie sudarytų sąlygas mokiniams visapusiškai atsiskleisti, leistų jiems

diskutuoti aktualiomis temomis, galiausiai padėtų pažinti save². Mokytojas turėtų rasti kūrinis, labiausiai atitinkančius jo mokinių poreikius. Rekomenduojama (bet neapsiribojama!) skaityti šias knygas:

I gimnazijos (9) ir II gimnazijos (10) KLASĖS:

Romanai / dramos (didesnės apimties kūriniai):

- 1) *The Curious Incident of the Dog in the Night-Time* by Mark Haddon
- 2) *The Picture of Dorian Gray* by Oscar Wilde
- 3) *Born a Crime* by Trevor Noah
- 4) *Macbeth* by William Shakespeare³
- 7) *The Boy in the Striped Pyjamas* by John Boyne
- 8) *Between Shades of Gray* by Rūta Šepetys
- 9) *Animal Farm* by George Orwell
- 10) *The Great Gatsby* by F.Scott Fitzgerald
- 11) *The House on Mango Street* by Sandra Cisneros

*NB: skaitant kūrinis reikėtų atkreipti dėmesį į pagrindinių veikėjų sąsajas su mokinių gyvenimo realijomis, todėl vertėtų per vienerius mokslo metus skaityti keletą skirtingų kūrinių, kurie atliktų klasės mokinių įvairovę. Pvz., jei I pusmečio metu skaitomas kūrinys, kurio pagrindinis veikėjas yra berniukas / jaunuolis / vaikinai („*The Curious Incident...*“, „*Born a Crime*“ arba „*The Boy in the Striped Pyjamas*“), tai II semestro metu rekomenduojama skaityti kūrinį, kurio pagrindinė veikėja būtų mergaitė / mergina („*Between Shades of Gray*“, „*The House on Mango Street*“). Tokiu būdu visiems klasės mokiniams sudaromos sąlygos rasti sąsają su pagrindiniais veikėjais.

Didesnės apimties kūrinis rekomenduojama skaityti su labiau patyrusiais skaitytojais, t.y. II (10) klasėje, tuo tarpu I (9) klasėje geriau skaityti apsakymus, tačiau tai priklauso nuo grupės lygio, mokinių pasirengimo ir susitarimo.

Kūrinių ištraukos / apsakymai:

- 1) Excerpts from *The Epic of Gilgamesh*
- 2) Excerpts from *The Song of Beowulf*
- 3) “Going Home” by Archie Weller
- 4) “Sir Gawain and the Green Knight” (from *Le Morte D’Arthur* by Thomas Malory)
- 5) “Gifts of the Magi” by O.Henry
- 6) “The Curious Case of Benjamin Button” by F.Scott Fitzgerald
- 7) Fairy tales (the Brothers Grimm, Wilhelm Hauff, Hans Christian Andersen or folk tales)

² Prieš pradėdamas darbą su literatūros kūriniais per užsienio kalbos pamokas, mokytojams rekomenduojama perskaityti Daniel’io Pennac’o knygą „Kaip romanai“ (2004 m., Šviesa).

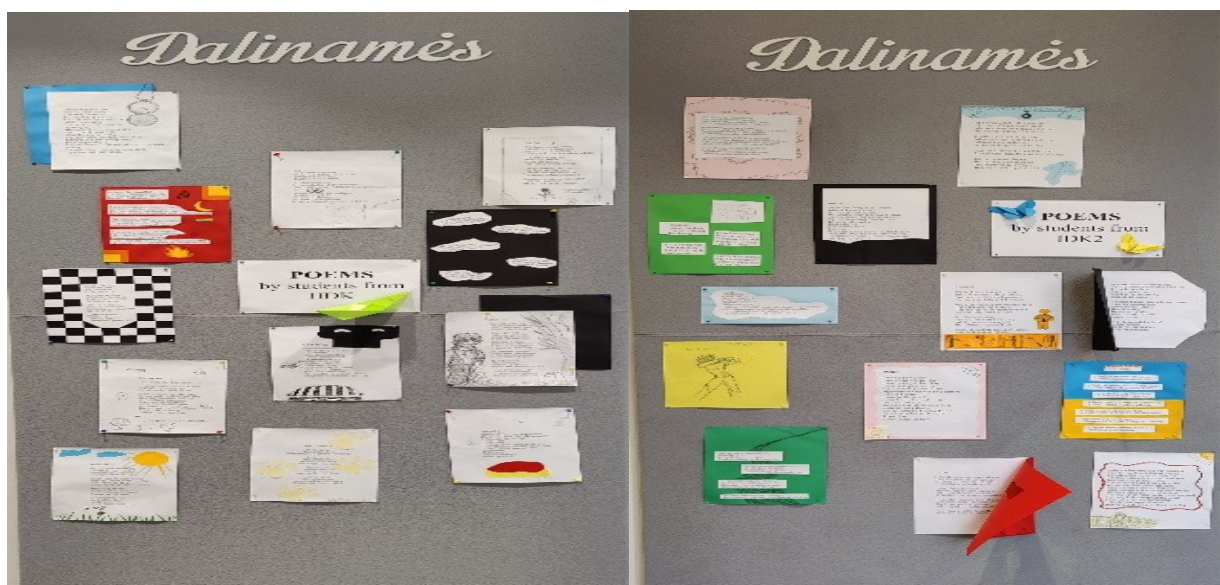
³ Yra daug skirtingų Šekspyro kūrinių leidimų su anotacijomis ir be jų, be to kūrinis galima lengvai skaityti internete nemokamai. Tačiau patogiau būtų naudotis *No Fear Shakespeare* leidinių serija (Spark Notes leidykla: <https://www.sparknotes.com/shakespeare/>), kur originalus Šekspyro tekstas pateikiamas kartu su lengvai suprantamu „vertimu“ į šiuolaikinę anglų kalbą. Taip pat galima skaityti originalų tekstą (ar jo ištrauką) kartu su vertimu į lietuvių kalbą.

POEZIJA

Rekomenduojama skaityti įvairių laikmečių poezijos kūrinius, skatinančius mokinius mąstyti: Šekspyro sonetai, Edgardo Alano Po poezija, taip pat modernių rašytojų kūriniai, pvz. Langston Hughes, šiuolaikiniai angliškai rašantys Indijos, Pakistano, Afrikos šalių rašytojai. Galima lyginti užsienio rašytojų eiles su modernios lietuvių poezijos atstovais: Jurga Ivanauskaite, Sigitu Parulskiu, Nojumi Saulyčiu, Aušra Kaziliūnaite bei klasikiniiais poetais Vytautu Mačerniu, Salomėja Nėrimi, Maironiu ir kt.

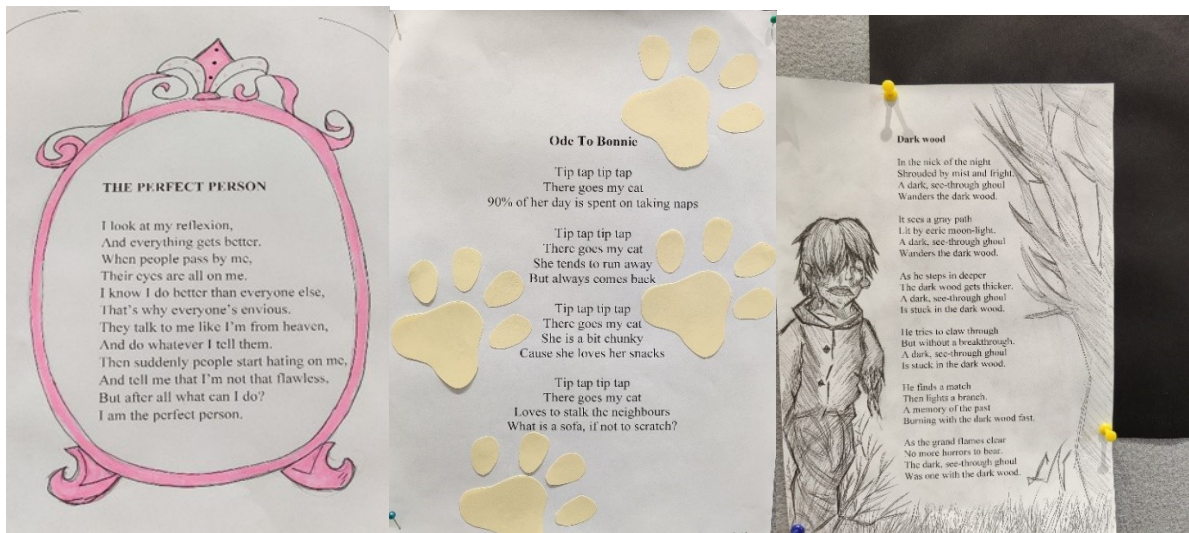
****NB:** skatinant mokinių saviraišką, naudinga bent kartą metuose organizuoti „kūrybinio rašymo dirbtuves“, kurių metu klasėje mokiniai kurtų eilėraščius (ar aprašymus, trumpus pasakojimus ir t.t.). Šiuos darbus vėliau rekomenduojama eksponuoti mokyklos erdvėse.*

Vienos Kauno mokyklos koridoriuje eksponuojami mokinių (I (9) ir II (10) kl.) darbai, atlikti kūrybinio rašymo dirbtuvių (Creative Writing Workshop) metu 2022 m. gegužės mėn.:

Mokinių darbai: (I(9) kl.); (II(10) kl.)

6. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai

6.1. Bendrosios nuostatos

Šiame skyriuje pateikiama trumpalaikių ir ilgalaikių planų pavyzdžių. Planuose atspindimas įvairių ugdymo turinio komponentų integravimas:

- ugdomi gebėjimai / numatomi pasiekimai;
- mokinių kalbinės veiklos;
- kalbos vartojimo kontekstai: temos, potemės, situacijos;
- komunikacinės intencijos;
- abstrakčiosios sąvokos;
- leksinės-gramatinės struktūros;
- kalbinių komunikacinių kompetencijų ugdymas;
- bendrųjų kompetencijų ugdymas;
- tarpdalykinės integracijos galimybės;
- vertinimo kriterijai;
- rekomenduojama medžiaga, išteklių;
- ir pan.

Integruotų veiklų ciklo plano pavyzdys. Pradinio ugdymo pakopa. 4 klasė

TEMA	POTEMĖS	KOMUNIKACINĖS INTENCIJOS
Sveika gyvensena	Maitinimasis, maisto produktai. Sveikas, nesveikas maistas. Sveikatos sutrikimai.	Pasako ir paklausia, kokį maistą mėgsta. Skirsto maisto produktus į grupes. Pasako, kokius negalavimus jaučia. Įvardija kūno dalis.

POTEMĖS	GALIMOS VEIKLOS
Maisto produktai	Artimiausioje parduotuvėje nufotografuokite ten esančius vaisius ir daržoves, gaviuosius gėrimus, nesveikus maisto produktus ir kt. Grupėse palyginkite nuotraukas.
Sveiki / nesveiki maisto produktai	Išverskite mokyklos valgyklos valgiaraštį kiekvienai dienai, palyginkite, kokie produktai kartojasi dažniausiai, kurių produktų (sveikų ar nesveikų) valgiaraštyje yra daugiau.

	Google maps programėlėje savo gyvenamojoje vietoje ar artimiausiame mieste suskaičiuokite, kokių maitinimo įstaigų daugiau – sveiko ar nesveiko maisto.
Mitybos piramidė	Naudodamiesi mitybos piramide, atlikite tyrimą, kokius maisto produktus galima rasti kiekvieno namuose, keleto draugų namuose. Internete raskite kelių vietinių kavinių meniu ir nuspręskite, kuri kavinė siūlo sveikiausią maistą.
Mitybos įpročiai	Palyginkite savo priešpiečių dėžutes. Atlikite apklausą, ką klasės draugai valgo pusryčiams, pietums, vakarienei.
Sveikatos sutrikimai	Atlikite tyrimą, kas nutiks, jeigu valgysime tik nesveikus maisto produktus. Sukurkite veiksmų planą, kaip išvengti sveikatos sutrikimų.
Tradiciniai patiekalai skirtingose šalyse	Palyginkite dviejų ar daugiau šalių tradicinius patiekalus.
Švenčių meniu	Palyginkite dviejų ar daugiau šalių Kalėdų pietus ar Velykinius pusryčius.
Stovyklos valgiaraštis	Sukurkite sveiką svajonių meniu.
TARPDALYKINIAI RYŠIAI	
PASAULIO PAŽINIMAS	Sužinos apie sveiką mitybą, sveiką gyvenimą. Įvardys galimus sveikatos sutrikimus. Domėsis savo ir kitų šalių tradiciniais / šventiniais patiekalais. Atliks apklausas, tyrimus.
TIKYBA	Susipažins su mitybos tradicijomis religinių švenčių metu.
INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS	Kurs skaidrių pristatymą. Kurs filmuką apie savo mitybą. Tyrimo duomenis pateiks diagramoje. Naudosis Google maps programėle.
KOMPETENCIJŲ UGDYMAS DALYKU	
PAŽINIMO	Susipažins su maisto skirstymu (mitybos piramidė).
SVEIKOS GYVENSENOS	Įgis žinių apie sveiką mitybą, sveikatos sutrikimus.
KŪRYBIŠKUMO	Sukurs sveikos gyvensenos planą. Sukurs valgiaraštį stovyklai.
KULTŪRINĖ	Susipažins su skirtingų kultūrų virtuve.
KOMUNIKAVIMO	Pristatys ir palygins tyrimų rezultatus. Pristatys savo ir kitų šalių virtuvę.
SKAITMENINĖ	Kurs pateiktis, filmuką, diagramą.

	Naudosis Google maps programėle.

Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai. 9–10 klasės. Savaitės (3 val.) veiklų planas

Pasiekimų sritis	II gimnazijos (10 kl.) pasiekimai	Užduotis/veikla	Komunikacinės intencijos	Leksinės - gramatinės struktūros	Tema, potėmės	Bendrosios kompetencijos	Medžiaga, ištekliai
Audiovizualinio teksto supratimas: Vaizdo įrašų supratimas.	Supranta informacinių / dokumentinių vaizdo įrašų pagrindines mintis ir detales.	Mokiniai žiūri vaizdo įrašą ir užsirašo pagrindines mintis ir detales.	Supranta: Faktinę informaciją, nuostatą, nuomonę, požiūrį.		10 kl. Kasdienė veikla. Dienotvarkė, veiklos įvairovė, poilsis, miegas. Miego svarba asmens intelektinei veiklai (atminčiai, mokymuisi), fizinei ir emocinei sveikatai.	10 kl. Emocinė, sveikos gyvensenos kompetencija. Rūpinimasis sveikata.	10 kl. YouTube Ted Talk Matt Walker „Sleep is your superpower“ 19 min.
Sakytinė interakcija: Dalyvavimas neformalioje diskusijoje (apsikeitimas nuomonėmis)	Reiškia mintis abstrakčiomis temomis. Paaiškina, kaip supranta klausimą, problemą, komentuoja kitų požiūrį.	Mokiniai porose/grupėse aptaria matytą įrašą: - ką žinojo; - kas buvo nauja; - kas labiausiai patiko, nustebino; - ką mano ta tema.	Reiškia / paklausia apie žinojimą, nuomonę. Pritaria / nepritaria, paklausia ar pritaria. Reiškia patikimą, nusistebėjimą.	Did you know? I didn't know... I think/believe... In my opinion... What do you think? What's your opinion? Do/Would you agree that...? What I liked was... What surprised me was the fact...	9 kl. Mokykla, mokymasis. Užsienio kalbų mokymasis. Mokymosi proceso ir metodų refleksija.	9 kl. Pažinimo kompetencija. Mokėjimas mokytis.	9 kl. YouTube Ted Talk Lydia Machova „The secrets of learning a new language“ 10:37 min.
Rašytinio teksto produkavimas: Nuomonės, vertinimo pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas	Parašo informacinio teksto santrauką ir pateikia vertinimą, komentarą.	Mokiniai rašo tinklaraščio/blog pranešimą, pateikia trumpą įrašo santrauką ir savo nuomonę, atsiliepimą.	Reiškia žinojimą, nuomonę. Aiškina, argumentuoja.	I didn't know... I think... I believe... In my opinion... The most interesting / surprising thing...			

Tematika		Apie save (pomėgiai, mėgstami ir nemėgstami dalykai ir kt.); laisvalaikis (poilsis, kultūrinės pramogos); kultūrinis gyvenimas (grožinė literatūra, kinas, teatras, žymiausi kultūros ir meno atstovai)			
Ugdomi gebėjimai (pagal BP)					
Supratimas / Recepcija			Raiška / Produkovimas		
Sakytinio teksto supratimas	Rašytinio teksto supratimas	Audiovizualinio teksto supratimas	Sakytinio teksto produkovimas	Rašytinio teksto produkovimas	Audiovizualinio teksto kūrimas
Supranta pokalbių ir diskusijų kasdienėmis temomis pagrindines mintis	Supranta tiesmukus tekstus / straipsnius, kuriuose pateikiami faktai kasdienio gyvenimo ir dominančiomis temomis, apibūdinantys žmones, socialinio ir kultūrinio gyvenimo įvykius. Supranta paprastų, iliustruotų straipsnių pavadinimus, pagrindinę mintį ir pagrindinę informaciją.	Supranta filmus, kuriuose didžiąją dalį siužeto sudaro vaizdai.	Pasakoja paprastą istoriją kasdienėmis temomis, pvz., draugai, vietovės, mokymosi ir laisvalaikio patirtys, asmeniniai išgyvenimai. Trumpai apibūdina kasdienes veiklas, įpročius, renginius, buvusią asmeninę patirtį, pomėgius ir ateities planus (savaitgalis, atostogos). Trumpais sakiniais išreiškia palyginimą ir savęs ir kitų vertinimą (pvz., gebėjimai sporte).	Pasakoja paprastą istoriją kasdienėmis temomis, pvz., mokymosi ir laisvalaikio patirtys, asmeniniai išgyvenimai. Trumpai apibūdina kasdienes veiklas, įpročius, ateities planus (savaitgalis, atostogos).	Kuria pateiktis dominančiomis temomis, garso ar vaizdo įrašus, filmukus ir blogus apie laisvalaikį, laiko planavimą. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Kalbos taisyklingumas pakankamas, jog pateikiama medžiaga būtų suprasta. Naudojasi įvairia pagalbine medžiaga, interneto resursais.
Sąveika / Interakcija			Tarpininkavimas / Mediacija		

Sakytinė sąveika	Rašytinė sąveika	Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje	Teksto (sakytinio, rašytinio, grafinio, vaizdinio ir kt.) mediacija	Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija
Pakankamai lengvai bendrauja trumpuose struktūruotuose pokalbiuose, esant poreikiui pasinaudoja pagalba. Neįdėdami daug pastangų keičiasi informacija, geba klausti ir atsakyti, kalbėdami laisvalaikio, laiko planavimo temomis.	Keičiasi informacija teksto žinutėmis, elektroniniu paštu, atsako į kito asmens klausimus (pvz., apie kasdienę veiklą, laisvalaikį), atsako į pakvietimą, patvirtina dalyvavimą renginyje. Rašo labai paprastus asmeninius laiškus (pvz., apie save, laisvalaikį, mėgstamą filmą).	Bendrauja raštu ir žodžiu virtualioje erdvėje siekdami komunikacinio tikslo kasdienėmis temomis, atlieka bendras užduotis, naudodamiesi turimais kalbiniais ištekliais. Užmezga ir palaiko virtualų pokalbį. Taiko žinomas sąveikos strategijas bei naudojasi virtualiais įrankiais.	Žodžiu ar raštu keletu sakinių perteikia trumpų, nesudėtingų, aiškiai struktūruotų bei paremtų iliustracijomis ar schemomis tekstų kasdienėmis temomis informaciją prireikus pasinaudodami gestais, paveikslėliais ar kitų kalbų žodžiais ar ženklais.	Bendradarbiauja grupėje, atsižvelgdami į esamus / galimus grupės narių kalbos mokėjimo lygio, etninės kultūros, amžiaus ir kt. skirtumus, prireikus ieško kompromiso.

Pamokos tema	Pamokos tikslas (ugdamos mokinio kompetencijos)	Pamokos uždavinys (gebėjimai, konkretūs pasiekimai)	Mokymo / mokymosi veiklos ir turinys	Tarpdalykinio integravimo galimybės
1. Kodėl svarbu planuoti laiką.	Pažinimo (kritinis mąstymas, leksinė, gramatinė kompetencija), komunikavimo (pranešimo kūrimas), socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos (rūpinimasis sveikata)	Remdamiesi pavyzdžiais, iliustracijomis ir kalbos medžiaga trumpai išsakysime savo nuomonę pamokos tema	•Dalyvavimas pokalbyje aptariant temos tikslus ir uždavinius •Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis, kalbos medžiaga, esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi •Kalbos struktūrų aptarimas	Sveikos gyvensenos principai Dorinis ugdymas (saviugda) Lietuvių kalba (patarlės ir priežodžiai)

			• Parengiamųjų komunikacinių užduočių atlikimas individualiai (darbas su nauja leksika) • Pokalbio klausymas, informacijos atrinkimas ir aptarimas • Trumpo (5–7 sakiniai) pasisakymo kūrimas	
2. Kaip aš planuoju savo laiką.	Pažinimo (kritinis mąstymas), komunikacinė (pranešimo kūrimas), socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos (rūpinimasis sveikata)	Remdamiesi pateiktais klausimais papasakosime apie laiko planavimą (arba savo dienos tvarkę)	• Dalyvavimas pokalbyje pamokos tema remiantis pateikta diagrama • Globalusis teksto skaitymas, informacijos aptarimas grupėse • Selektyvusis teksto skaitymas, informacijos atrinkimas (lentelės pildymas) ir apibendrinimas žodžiu • Pasakojimo kūrimas ir pristatymas	Sveikos gyvensenos principai
3. Kuriame plakata.	Komunikacinė (bendradarbiauja grupėje), kūrybiškumo (dalinasi žiniomis, idėjomis, patirtimi.), pažinimo (dalyko žinios ir gebėjimai)	Remdamiesi pateikta medžiaga, dirbdami grupėse sukursime plakatą ir jį apipavidalinsime naudodami programą canva.com.	• Informacijos atranka, plakato eskizo kūrimas grupėje • Plakato apipavidalinimas naudojantis programa	Informatika
4. Kaip leidžiame laisvalaikį.	Komunikacinė (bendradarbiauja grupėje), kūrybiškumo (dalinasi žiniomis, kūrybinėmis idėjomis, patirtimi.), kultūrinė (kultūrinis	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, iliustracijomis ir kalbos medžiaga gebėsime papasakoti apie savaitgalio planus;	• Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateikta diagrama, esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas individualiai ir grupėmis	Teatro, kino menas

	išprusimas)		• Kalbos struktūrų aptarimas frontaliai • Leksinių-gramatinių struktūrų taikymas • Parengiamųjų užduočių atlikimas • Trumpo pasakojimo (savaitgalio planai) kūrimas remiantis pateikta afiša	
5. Kviečiu...	Komunikavimo (bendradarbiauja grupėje), kultūrinė (kultūrinis išprusimas), pažinimo (dalyko žinios ir gebėjimai)	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, iliustracijomis ir kalbos medžiaga sukursime dialogą (kvietimas į teatrą, kiną ar kitą renginį)	• Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis ir leksika • Kalbos struktūrų aptarimas • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas poromis ir individualiai remiantis klausymo tekstu (pokalbis) ir iliustracijomis (kino teatro bilietas, afiša) • Dialogo (kvietimas į teatrą, kiną ar kitą renginį) kūrimas remiantis pavyzdžiais ir pateiktomis kalbos struktūromis	
6. Eikime į parodą.	Komunikavimo (bendradarbiauja grupėje), kultūrinė (kultūrinis išprusimas), pažinimo (dalyko žinios ir gebėjimai)	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, iliustracijomis ir kalbos medžiaga gebėsime pokalbyje su draugu išsamiai apibūdinti parodą ar kitą renginį	• Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis ir leksika • Kalbos struktūrų aptarimas • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas poromis ir individualiai remiantis skaitymo tekstu (anonsas) • Dialogo kūrimas remiantis pateiktomis situacijomis	Dailė
7. Kokius filmus žiūrime.	Komunikavimo (bendradarbiauja grupėje), kultūrinė (kultūrinis	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, iliustracijomis ir kalbos	• Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis ir leksika	Teatro, kino menas

	išprusimas), pažinimo (dalyko žinios ir gebėjimai)	medžiaga gebėsime dalyvauti pokalbyje apie spektaklį, filmą, televizijos laidą ir išreikšti savo nuomonę (raštu ir žodžiu)	• Naujos leksikos panaudojimas dirbant poromis, „grandinėle“ ir individualiai • Globalusis ir detalusis klausymas, informacijos aptarimas • Selektyvusis skaitymas, informacijos aptarimas, savo nuomonės išsakymas pateiktais klausimais • Dialogo kūrimas remiantis pateiktais klausimais ir kalbos struktūromis	
8. Mano mėgstamiausias filmas.	Komunikavimo (bendradarbiauja grupėje), kultūrinė (kultūrinis išprusimas), pažinimo (dalyko žinios ir gebėjimai)	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, iliustracijomis ir kalbos medžiaga gebėsime laiške papasakoti apie savo mėgstamą filmą	• Dalyvavimas pokalbyje pamokos tema remiantis pateiktais klausimais • Komunikacinis parengiamasis pratimas: trumpo pasakojimų kūrimas grupėse remiantis pateiktomis sakinių pradžiomis ir tekstų informacija (atsiliepimai apie filmus) • Laiško rašymas remiantis pateiktu planu ir klausimais	
9. Ko mes išmokome.	Komunikavimo (bendradarbiauja grupėje), pažinimo (dalyko žinios ir gebėjimai, mokėjimas mokytis)	Remdamiesi pateiktomis užduotimis, ir gebėjimų aprašu, dirbdami grupėse ir individualiai įsivertinsime savo pažangą ir iškelsime tolimesnius mokymosi tikslus	• Užduočių atlikimas siekiant pritaikyti įgytas žinias ir įtvirtinti gebėjimus • Mokymosi pasiekimų įsivertinimas pateiktu įsivertinimo testu, rezultatų aptarimas remiantis pamokų uždaviniais ir pateiktais gebėjimų aprašais • Tolesnio mokymosi planavimas	

Valandų paskirstymo I-II gimnazijos (9-10) klasių koncentruoti pavyzdys. Pirmoji užsienio kalba.

- Leksinės temos gali būti integruojamos, priklausomai nuo ugdomų gebėjimų apimtį.
- Leksinių temų eiliškumas ir konkrečioms temoms skiriamas valandų skaičius gali varijuoti priklausomai nuo jų išdėstymo mokomosiose priemonėse ir mokinių pasiekimų lygio.
- Dėl 30 proc. mokomojo laiko panaudojimo sprendžia mokytojas.

I gimnazijos (9) klasė		II gimnazijos (10) klasė	
Temos / Potemės	Valandų skaičius	Temos / Potemės	Valandų skaičius
Įvadinė pamoka	1	Įvadinė pamoka	1
Diagnostinis testas/ kartojimas	3	Diagnostinis testas /kartojimas	2
1. Apie save: išvaizda, pomėgiai, asmens savybių ugdymasis I (Išvaizda, charakteris, įvaizdžio kūrimas, veikla, pomėgiai, vertybės, įsitikinimai, autoritetai, idėjos)	9	7. Apie save: išvaizda, pomėgiai, asmens savybių ugdymasis II (charakterio savybės, žavinčios asmenybės, autoritetai. Asmens savybių ugdymasis). Pasirinkto literatūros kūrinio skaitymas ir analizė	9
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
2. Tarpasmeniniai santykiai su draugais, šeimoje, bendruomenėje, visuomenėje (Žmonių bendravimas, santykiai, kartų skirtumai, bendruomenės veikla, pagalba kitiems, savanorystė)	9	8. Demokratija, žmogaus teisės, lygios galimybės (Demokratija šeimoje, mokykloje, bendruomenėje, valstybėje. Žmogaus teisės ir pareigos. Lygios galimybės, pagarba įvairaus amžiaus, rasės, tautybės, lyties tapatybės, turintiems negalią, skirtingų įsitikinimų asmenims) Pasirinkto literatūros kūrinio skaitymas ir analizė	10
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
3. Kasdienė veikla: mokymasis, popamokinė veikla, namų ruoša, pramogos (Formalus ir neformalus mokymasis. Mokyklos bendruomenės projektai, savanorystė. Užsienio kalbų mokymasis.	10	9. Veiklos viešojoje erdvėje: kelionės, transportas, paslaugos, pirkiniai, asmeniniai finansai (Kelionių planavimas, susisiekimas, šalys ir miestai, apgyvendinimo įstaigos,	10

Dienotvarkė, namų ruoša. Žaidimai, protų kovos, pramogos)		parduotuvės ir paslaugos, maitinimo įstaigos, bankas, policija, medicininė pagalba. Asmeninių finansų tvarkymas) Pasirinkto literatūros kūrinio skaitymas ir analizė	
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
I pusmečio mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Mokymosi tikslų nustatymas. Refleksija	1	I pusmečio mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Mokymosi tikslų nustatymas. Refleksija	1
4. Gyvenamoji aplinka. Gamta, ekologija (Biologinės įvairovės išsaugojimas, klimato kaita. Gyvenamoji aplinka mieste ir kaime. Tvarūs miestai ir gyvenvietės. Aplinkosauga, ekologinės problemos ir jų sprendimo būdai. Atsakingas vartojimas, atliekų rūšiavimas, išteklių tausojimas)	12	10. Kultūrinis gyvenimas, renginiai, tradicijos. Kultūrų įvairovė Lietuvoje ir kitose šalyse. (Menai (muzika, dailė, teatras, kinas, dizainas ir pan.). Grožinė literatūra, mėgstami lietuvių ir kitų tautų autoriai. Žymiausi Lietuvos kultūros atstovai, asmenybės. Lietuvos valstybinės ir kalendorinės šventės, tradiciniai renginiai, festivaliai ir pan. Lietuvos etninių grupių kultūros ir istorijos paveldas, lankytinos vietos ir pan. Įvairių pasaulio šalių šventės ir tradicijos, kultūros paveldas, lankytinos vietos, žymūs asmenys) Pasirinkto literatūros kūrinio skaitymas ir analizė	11
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
5. Sveika gyvensena: mityba, sportas, mokymosi ir poilsio balansas (Sveika mityba. Maisto gaminimas. Sveikos gyvensenos principai. Mankšta, judėjimas, sportas. Sporto šakos, sportininkų gebėjimai. Žalingų įpročių prevencija. Negalavimai, simptomai, patarimai kaip išvengti negalavimų. Streso įveika. Mokymosi ir poilsio balansas)	10	11. Komunikacija realioje ir skaitmeninėje erdvėje. Medijos ir informacinės technologijos. Pažangios technologijos ir inovacijos (Socialinės konvencijos, kūno kalba, emocijų raiška ir pan. Bendravimas su bendraamžiais, projektinė veikla, tarptautiniai mainai. Medijos ir informacinės technologijos, atsakingas ir etiškas elgesys virtualioje erdvėje. Medijų raštingumas. Išmaniųjų	11

		įrenginių naudojimas mokantis užsienio kalbų. Mokslo pasiekimai, pažangios technologijos ir inovacijos pramonėje, paslaugų srityje, medicinoje, buityje) Pasirinkto literatūros kūrinio skaitymas ir analizė	
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
6. Lietuvos ir pasaulio kalbos, daugiakalbystė. (Įvairių artimoje aplinkoje esančių ir mokamų kalbų ypatumai – panašumai ir skirtumai. Lietuvos, Europos ir pasaulio daugiakalbiškumas.	10	12. Profesijos, darbai, karjeros galimybės (Ateities planai, profesijos, vasaros darbo galimybės. Įvairiuose darbuose reikalingos žinios ir gebėjimai. Asmeninių finansų tvarkymas. Asmenybės, autoritetai – įvairių profesijų atstovai) Pasirinkto literatūros kūrinio skaitymas ir analizė	10
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
II pusmečio (9 klasės) mokymosi rezultatų ir pažangos įšivertinimas/įvertinimas. Refleksija	1	II pusmečio (10 klasės) mokymosi rezultatų ir pažangos įšivertinimas/įvertinimas. Refleksija	1
30 proc. skiriamų val.	33 val.		33 val.
70 proc. skiriamų val.	78 val.		78 val.
Valandų skaičius metams	111 val.		111 val.

Valandų paskirstymo I-II gimnazijos (9-10) klasių koncentruui pavyzdys. Antroji užsienio kalba.

- Leksinės temos gali būti integruojamos, priklausomai nuo ugdomų gebėjimų apimties.
- Leksinių temų eiliškumas ir konkrečioms temoms skiriamas valandų skaičius gali varijuoti priklausomai nuo jų išdėstymo mokomosiose priemonėse ir mokinių pasiekimų lygio.
- Dėl 30 proc. mokomojo laiko panaudojimo sprendžia mokytojas.

I gimnazijos (9) klasė	II gimnazijos (10) klasė

Temos / Potemės	Valandų skaičius	Temos / Potemės	Valandų skaičius
Įvadinė pamoka	1	Įvadinė pamoka	1
Diagnostinis testas/ kartojimas	2	Diagnostinis testas /kartojimas	2
1.Apie save (pomėgiai, mėgstami ir nemėgstami dalykai, išvaizda ir charakterio savybės; asmenybės, darančios įtaką mūsų gyvenimui ir kt.).	5	7. Jaunimo gyvenimas (bendravimas, santykiai su bendraamžiais, stilius, moda ir įvaizdis, jaunimo kalba, asmeninis biudžetas, saviraiškos būdai kt.).	6
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
2.Tarpasmeniniai santykiai, šeima (šeimoms narių vaidmenys ir santykiai šeimoje, kartų santykiai kt.).	5	8. Pirkiniai, paslaugos, aptarnavimas (buities ir kitų paslaugų kokybė, finansų planavimas, atsakingas vartojimas).	5
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
3.Mokymasis, kasdienė veikla (pareigos, mokymasis, pilietinė ir socialinė veikla, savanorystė, savęs paieškos, ateities planai, profesijos; užsienio kalbos mokymasis, tarpkultūrinis bendradarbiavimas ir kt.).	6	9. Transportas, kelionės (orientavimasis viešosiose erdvėse, turizmas, ekoturizmas patirtį formuojančios kelionės ir kt.)	5
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
		I pusmečio mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas	1
4.Laisvalaikis (poilsis, kultūrinės pramogos, turizmas, sportas ir kt.).	6	10. Gamta, ekologija (šalies klimatas, oras, flora, fauna, tausojantis požiūris į gamtą atsakingas vartojimas ir kt.).	6
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
I pusmečio mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas	1		

5. Gyvenamoji aplinka (vietovė, gyvenimas mieste ir kaime, svajonių vieta, būstas, tvarus miestas ir darni kaimynystė, aplinkosauga ir kt.).	6	11. Kultūrinis gyvenimas (muzika, vaizduojamasis menas, grožinė literatūra, žymiausi kultūros ir meno atstovai, etninės ir religinės šventės ir kt.).	6
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
6. Sveikata, sveika gyvensena (higiena, sveikas gyvenimo būdas ir sveika mityba, emocinė sveikata, žalingų įpročių prevencija ir kt.).	6	12. Informacinės priemonės (media) ir skaitmeninės technologijos (TV, radijas ir spauda, internetas, mobilus ryšys, socialiniai tinklai, saugus ir etiškas elgesys socialiniuose tinkluose, viešumas ir viešinimas, skaitmeninių technologijų panaudojimas mokantis užsienio kalbų ir kt.).	6
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
II pusmečio mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas	2	II pusmečio mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas	2
30 proc. skiriamų val.	22 val.		22 val.
Valandų skaičius metams	74 val.		74 val.

Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai pradiniam ugdyme.

Pradinio ugdymo pakopos tikslas ir uždaviniai

Įgalinti mokinius vartoti užsienio kalbą atliekant įvairias mokinio amžiui būdingas veiklas realaus gyvenimo situacijose, įvairiuose kontekstuose, tobulinant kalbines komunikacines ir kitas kompetencijas.

Ugdyti mokinius kaip socialiai sąmoningus piliečius, gebančius kūrybiškai ir atsakingai veikti priimant iššūkius, suvokiančius pasaulio įvairovę, istorinę ir kultūrinę patirtį, siekiančius pažinimo ir asmeninio tobulėjimo.

Pradinio ugdymo uždaviniai

Pradinio ugdymo pakopos pabaigoje mokiniai:

- suvoks užsienio kalbą kaip šiuolaikinio gyvenimo dalį, komunikavimo ir pažinimo priemonę;
- klausydami ir skaitydami, supras jų amžiui tinkamus A1 kalbos mokėjimo lygio tekstus;
- kalbėdami ir rašydami, bendraudami gyvai bei virtualioje erdvėje, reikš mintis vartodami A1 kalbos mokėjimo lygio leksines-gramatines struktūras;
- atlikdami kalbines veiklas, taikys supratimo, raiškos, interakcijos ir mediacijos strategijas;
- norės ir nusiteiks toliau mokytis užsienio kalbų.

Kompetencijų ugdymas dalyku pradinio ugdymo pakopoje

Kompetencijos pavadinimas	Kompetencijos raiška per užsienio kalbos dalyką pradinio ugdymo pakopoje
Pažinimo kompetencija Įgydami naujas kalbos žinias ir plėtodami kalbinius gebėjimus, taikydami juos naujuose kontekstuose, analizuodami ir vertindami tekstus, keldami klausimus, identifikuodami problemas ir siūlydami sprendimus, mokydami mokyti, pasirinkdami strategijas, reflektuodami mokymosi procesą ir pan., mokiniai ugdomi pažinimo kompetenciją.	– Sieja kalbos garsus su raidėmis. Skiria mažąsias ir didžiąsias raides. – Sparčiai plečiasi žodynas. Žodynas darosi mažiau priklausomas nuo tiesioginės patirties. – Įvyksta kopijavimo gebėjimų raidos šuolis (kopijuoja pagal pavyzdį). – Perskaito ir suvokia skaitomus tekstus ir supranta jų teikiamą informaciją, reaguoja į ją. – Vertina gebėjimą skaityti, rašyti, komunikuoti su žmonėmis, suprasti ir dekoduoti informaciją. – Ribotą laiką dirba savarankiškai (pradedą, tęsia ir užbaigia konkrečią užduotį). – Klasifikuoja objektus. – Ta pati / Teksto informacija išreiškiama piešiniais. – Su pagalba planuoja, stebi ir vertina savo veiklą ir jos rezultatus. – Bando savarankiškai grupuoti, pertvarkyti informaciją. – Sutelkia dėmesį vienai veiklai iki valandos, jei ji nėra monotoniška.
Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija Analizuodami ir vertindami bendravimo situacijas, žmonių elgesį, siekdami pagarbos ir sutarimo, dirbdami komandoje, laikydamiesi atsakingo ir etiško elgesio taisyklių, dalyvaudami bendruomenės projektuose, analizuodami sveikatos svarbą, savo mitybos įpročius, fizinį aktyvumą ir pan., mokiniai ugdomi socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetenciją.	– Atpažįsta ir įvardija emocijas. – Pasako, kas patinka, nepatinka, apibūdina norus pomėgius, ką moka ir ko nemoka. – Pasako, ką nori išmokti daryti geriau ir vertina savo tikslo siekimo pažangą. – Iš kūno kalbos atpažįsta kitų žmonių emocijas ir moka į jas reaguoti empatiškai. – Rodo rūpestingą ir draugišką elgesį klasėje. – Dirbant grupėje laikosi sutartų darbo grupėje taisyklių. – Atpažįsta ir įvardija pavojingą ir nesaugų elgesį. – Dalyvauja kuriant taisykles.

kompetenciją.	– Atpažįsta sveikus ir nesveikus įpročius. – Vartoja tinkamas sąvokas kūno dalims apibūdinti. – Sudaro dienotvarkę. – Rūpinasi savo kūnu ir aplinkos švara. – Paaiškina, kokie produktai yra palankūs ir nepalankūs sveikatai, laikosi sveikos mitybos taisyklių mokykloje.
Kūrybiškumo kompetencija Generuodami idėjas, tyrinėdami, rinkdami ir vertindami kūrybiniam projektams reikalingą informaciją, drąsiai išbandydami naujas veiklas, dirbdami individualiai ar grupėje, pristatydami savo kūrybos rezultatus, analizuodami ir vertindami savo ir kitų kūrybinio darbo eigą, rezultatus ir pan., mokiniai ugdomi kūrybiškumo kompetenciją.	– Paskatintas svarsto, ką norėtų sužinoti, tyrinėti, išbandyti. – Padedamas renka kūrybai reikalingą informaciją pasirinktu būdu iš nurodytų šaltinių ir artimiausios socialinės aplinkos. – Paskatintas pasitelkia vaizduotę tam, kad pasiūlytų kūrybinę idėją. – Pasitikinčiai kuria tokioje pačioje ar analogiškoje situacijoje. – Savarankiškai atlieka nesudėtingas vieno – dviejų pasirinkimų kūrybines užduotis. – Susidūręs su sunkumais tęsia pradėtą veiklą, jei gauna pagalbos ir padrąšinimą. – Koreguoja darbą, siekia išbaigtumo. Nepavykus, bando dar kartą. – Kūrybos rezultatus pristato pasiūlytu būdu: žodžiu, piešiniu, vaidinimu ir kt. – Kuria vienas ir grupėje. Kurdamas su kitais geba būti komandos dalimi.
Pilietiškumo kompetencija Aptardami savo ir kitų teises ir pareigas, vertindami atsakingus ir neatsakingus poelgius, dalyvaudami pilietinėse akcijose, suvokdami demokratijos principus mokykloje ir bendruomenėje, žinodami tarptautinių organizacijų svarbą ginant žmogaus teises, Lietuvos vaidmenį šiose organizacijose, tausodami kultūros ir gamtos išteklius, paveldą ir pan., mokiniai ugdomi pilietiškumo kompetenciją.	– Įvardija Lietuvos valstybės simbolius (herbas, vėliava, himnas). – Gerbia valstybės simbolius ir švenčia valstybines šventes. – Kartu su mokytojais dalyvauja pilietinėse veiklose. – Dalyvauja klasės taisyklių kūrime. – Mokytojo padedamas susipažįsta su darnios ekologinės aplinkos kūrimo principais. – Savais žodžiais paaiškina, kodėl reikia saugoti kultūros ir gamtos išteklius.
Kultūrinė kompetencija Aptardami Lietuvos ir pasaulio kultūrinius reiškinius, objektus, tradicijas, mokslą, menus, literatūrą, renginius ir kt., tyrinėdami įvairių kultūrų tradicijų, papročių ypatumus,	– Mokosi atpažinti ir stebėti kultūros kūrinius artimiausioje aplinkoje. – Susipažįsta su Lietuvos kultūros tradicijomis, papročiais. – Susipažįsta su kitų šalių kultūrinėmis tradicijomis. – Mokytojo padedami mokosi atsakingai naudotis medijomis, t.y. pradeda ugdytis medijų raštingumą.

asmenybių indėlį į kultūrą, vertindami pasaulio daugiakultūriškumą ir daugiakalbiškumą, įgyvendindami savo kūrybinius kultūros pažinimo projektus ir pan., mokiniai ugdomi kultūrinę kompetenciją.	– Įvardija, tyrinėja ir lygina kultūrų objektus, reiškinius ir kūrinius.
Komunikavimo kompetencija Vartodami kalbą komunikacinėms intencijoms realizuoti įvairiuose kontekstuose ir situacijose, komunikuodami gyvai ir virtualioje erdvėje, taikydami tinkamas interakcijos strategijas poroje ar grupėje, kurdami pranešimus žodžiu ir raštu, analizuodami ir vertindami tekstus, atskirdami faktus, nuomonę, melagingas naujienas, plėtodami informacinę ir medijų raštingumą ir pan., mokiniai ugdomi komunikavimo kompetenciją.	– Naudoja mokytojo rekomenduojamas kalbines ir vizualias raiškos priemones. – Pasirenka artimoje aplinkoje esančias komunikavimo priemones. – Komunikuodamas išlaiko dėmesį, išklauso pašnekovą, tinkamai reaguoja. – Komunikuodamas su vienu pašnekovu ar grupėje, taiko skirtingas strategijas. – Atpažįsta asmeninio gyvenimo, mokymo(si) ir viešosios veiklos srityse gaunamus verbalinius ir neverbalinius pranešimus. – Atpažįsta pagrindines komunikavimo intencijas.
Skaitmeninė kompetencija Skaitmeninę kompetenciją mokiniai ugdomi bendraudami ir bendradarbiaudami virtualioje erdvėje, suprasdami ir kurdami audiovizualinį turinį, saugiai ir etiškai naudodamiesi informacija virtualioje erdvėje, analizuodami ir vertindami tekstus, atskirdami faktus, nuomonę, melagingas naujienas, plėtodami informacinę ir medijų raštingumą, problemų sprendimui pasitelkdami skaitmenines technologijas ir pan.	– Supranta trumpus paprastus vaizdo įrašus, TV laidas, animacinius filmukus apie pažįstamus dalykus, kai kalbama lėtai ir aiškiai, atpažįsta žinomus žodžius, supranta temą. – Pasinaudoja skaitmeniniais žodynais, vertimo programomis, kitais supratimo pagalbos įrankiais. – Sukuria 3–5 skaidrių pateiktis apie savo aplinką su 1–2 sakinių užrašais ekrane; – Sukuria trumpą filmuką / reportažą / vaizdo ir garso įrašą apie savo aplinką, pažįstamus žmones. – Dalyvaudami virtualioje komunikacijoje paskelbia sveikinimus, vartodami šablonines frazes; pateikia asmeninę informaciją, kai gali pasirinkti iš sąrašo; užpildo paprastą formą įrašydami asmeninę informaciją; apsikeičia informacija apie pomėgius, aplinką, veiklas pasinaudodami vertimo įrankiais. – Žaisdami pasirenka iš sąrašo pvz., žaidimų lygį, spalvą, formą. – Išsako nuomonę apie paprastus internetinius įrašus naudodami trumpas standartines frazes.

Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai pagrindiniame ugdyme.

PIRMOSIOS UŽSIENIO KALBOS A2 LYGIO 5-6 KLASĖ ILGALAIKIS PLANAS

Užsienio kalbos dalyko tikslas – įgalinti mokinius vartoti užsienio kalbą A2 lygiu atliekant įvairias jų amžiaus tarpsniui būdingas veiklas realaus gyvenimo situacijose, įvairiuose kontekstuose, tobulinant programoje išvardintas mokinio kompetencijas; ugdyti mokinius kaip socialiai sąmoningus piliečius, gebančius kūrybiškai ir atsakingai veikti priimant iššūkius, suvokiančius pasaulio įvairovę, istorinę ir kultūrinę patirtį, siekiančius pažinimo ir asmeninio tobulėjimo.

Pagrindinio ugdymo uždaviniai. Siekdami užsienio kalbos dalyko tikslo, mokiniai:

1. suvokia užsienio kalbą kaip sociokultūrinės tikrovės dalį, komunikacijos, mokymo(si), pažinimo ir asmeninio tobulėjimo priemonę;
2. išplėtoja tarpkultūrinį ir pilietinį sąmoningumą, analizuodami savo ir kitas kalbas, kultūras, visuomenes, globalias idėjas ir problemas;
3. ugdosi kalbines komunikacines ir kitas kompetencijas, būtinas sėkmingai komunikuoti skirtinguose asmeninio ir viešojo gyvenimo bei mokymo(si) kontekstuose ir skirtingais tikslais;
4. supranta įvairius A2 kalbos mokėjimo lygio sakytinius, rašytinius ir audiovizualinius tekstus;
5. kuria įvairius A2 kalbos mokėjimo lygio sakytinius, rašytinius ir audiovizualinius tekstus;
6. bendrauja žodžiu ir raštu, gyvai arba virtualioje erdvėje, vartodami A2 kalbos mokėjimo lygio leksines, gramatines struktūras;
7. atlikdami kalbines veiklas, taiko supratimo, raiškos, interakcijos ir mediacijos strategijas;
8. ugdosi gebėjimus ir norą mokytis kalbų visą gyvenimą.

Ugdomos kompetencijos: komunikavimo, pažinimo, skaitmeninė, kūrybiškumo, kultūrinė, pilietiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos. Jos pateiktos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą pirmosios užsienio kalbos dalyku.

Komunikavimo kompetencija. Vartodami kalbą komunikacinėms intencijoms realizuoti įvairiuose kontekstuose, komunikuodami gyvai ir virtualiai, taikydami tinkamas interakcijos strategijas poroje ar grupėje, kurdami pranešimus žodžiu, raštu ar audiovizualiai, analizuodami ir vertindami tekstus, atskirdami faktus, nuomonę, melagingas naujienas, plėtodami informacinę ir medijų raštingumą mokiniai ugdosi komunikavimo kompetenciją.

Pažinimo kompetencija. Įgydami naujų kalbos žinių ir plėtodami kalbinius gebėjimus, taikydami juos naujuose kontekstuose, analizuodami ir vertindami tekstus, keldami klausimus, identifikuodami problemas ir siūlydami sprendimus, mokydamiesi mokytis, pasirinkdami strategijas, savarankiškai naudodamiesi žodynais ir kalbos žinytais, reflektuodami mokymosi procesą ir pan. mokiniai ugdosi pažinimo kompetenciją.

Skaitmeninė kompetencija. Bendraudami ir bendradarbiaudami virtualioje erdvėje, suprasdami ir kurdami audiovizualinį turinį, saugiai ir etiškai naudodamiesi informacija virtualioje erdvėje, analizuodami ir vertindami tekstus, atskirdami faktus, nuomonę, melagingas naujienas, plėtodami informacinę ir medijų raštingumą, problemų sprendimui pasitelkdami skaitmenines technologijas ir pan. mokiniai ugdosi skaitmeninę kompetenciją.

Kūrybiškumo kompetencija. Generuodami idėjas, tyrinėdami, rinkdami ir vertindami kūrybiniams projektams reikalingą informaciją, drąsiai išbandydami naujas veiklas, dirbdami individualiai ar grupėje, pristatydami savo kūrybos rezultatus, analizuodami ir vertindami savo ir kitų kūrybinio darbo eigą, rezultatus mokiniai ugdo kūrybiškumo kompetenciją.

Pagrindinio ugdymo pakopoje mokiniai: išvelgia kūrybines situacijas ir galimybes; savarankiškai kelia klausimus, problemas ir pateikia sprendimo būdus ir juos pagrindžiančius argumentus; dalinasi savo žiniomis, kūrybinėmis idėjomis, patirtimi su kitais mokiniais; generuoja originalias idėjas ar problemų sprendimus, teikia alternatyvas, argumentuoja; pasirenka optimalius

Kultūrinė kompetencija. Aptardami Lietuvos ir pasaulio kultūrinius reiškinius, objektus, tradicijas, mokslą, menus, literatūrą, renginius ir kt., tyrinėdami asmenybių indėlį į kultūrą, vertindami pasaulio daugiakultūriškumą ir daugiakalbiškumą, įgyvendindami savo kūrybinius kultūros pažinimo projektus ir pan. mokiniai ugdo kultūrinę kompetenciją.

Pilietiškumo kompetencija. Aptardami savo ir kitų teises ir pareigas, vertindami atsakingus ir neatsakingus poelgius, dalyvaudami pilietinėse akcijose, suvokdami demokratijos principus mokykloje ir bendruomenėje, žinodami tarptautinių organizacijų svarbą ginant žmogaus teises, Lietuvos vaidmenį šiose organizacijose, tausodami kultūros ir gamtos išteklius, paveldą ir pan. mokiniai ugdo pilietinę kompetenciją.

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija. Analizuodami ir vertindami bendravimo situacijas, žmonių elgesį, dirbdami komandoje, mokyklos ir bendruomenės projektuose, siekdami pagarbos įvairių kultūrinių, socialinių grupių, skirtingo amžiaus, gebėjimų, tautybės, skirtingos mąstysenos asmenims, laikydami atsakingo ir etiško elgesio taisyklių, analizuodami sveikatos svarbą, savo mitybos įpročius, fizinį aktyvumą ir pan. mokiniai ugdo socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetenciją.

Ugdomos pasiekimų sritys, pasiekimai

1. Supratimas ir (arba) receptija (A)

Sakytinio teksto supratimas (klausymas) (A1).	Supranta paprastas instrukcijas, nurodymus, viešuosius skelbimus; trumpų paprastų pokalbių, diskusijų pažįstamomis temomis temą, dalyvių požiūrį; trumpų gerai struktūruotų, vaizdine medžiaga paremtų pasisakymų, pranešimų pažįstama tema pagrindines mintis; konkrečią informaciją nuspėjamosiose situacijose; vaizdine medžiaga paremtus pasakojimus; adaptuotų garsinių grožinių ir pažintinių knygų pagrindines mintis (A1.3).
Rašytinio teksto supratimas (skaitymas) (A2).	Supranta iliustruotas instrukcijas, taisykles, viešuosius užrašus nuspėjamosiose situacijose; trumpus paprastus asmeninius laiškelius; randa specifinę informaciją faktiniuose tekstuose; detalai supranta nesudėtingus informuojamuosius tekstus su iliustracijomis; supranta trumpus pasakojimus; nuspėjamo turinio trumpus adaptuotus straipsnius; trumpų adaptuotų grožinių knygų siužetą (A2.3).
Audiovizualinio teksto supratimas (A3).	Supranta vaizdo įrašų, TV laidų apie pažįstamus, nuspėjamus dalykus esminę informaciją, kai kalbama aiškiai ir gana lėtai; supranta pagrindines mintis meninių ir dokumentinių filmų, kuriuose pagrindinę dalį siužeto sudaro vaizdai ir veiksmai, vartojama paprasta kalba (A3.3).

Raiška ir (arba) produkavimas (B)

Sakytinio teksto produkavimas (kalbėjimas) (B1).	Žodžiu apibūdina save, kitus žmones, aplinką, daiktus veiklą; papasakoja apie patirtus įvykius, nurodo veiksmų seką; pateikia nurodymus, faktinę informaciją; reiškia nuomonę, vertinimą (B1.3).
Rašytinio teksto produkavimas (rašymas) (B2).	Apibūdina asmenis, aplinką, daiktus; veiklas, pomėgius; papasakoja apie patirtis; sukuria trumpus žmonių gyvenimo aprašymus; pateikia faktinę informaciją ir nuomonę, vertinimą apie aplinkos reiškinius, patirtus dalykus (B2.3).
Audiovizualinio teksto kūrimas (B3).	Sukuria pateiktis su užrašais ir tinkamais paveiksliukais; sukuria trumpus vaizdo ir garso įrašus apie savo aplinką, pažįstamus žmones, dalykus (B3.3).

3. Sąveika ir (arba) interakcija (C)

Sakytinė sąveika (C1).	Palaiiko trumpus pokalbius, vartoja mandagumo frazes; supranta diskusijos temą, kai kalbama lėtai ir aiškiai, apsieičia nuomonėmis; susitaria dėl bendros veiklos, aptaria veiklos eigą; teikia siūlymus ir reaguoja į kitų siūlymus; bendrauja įprastose viešojo gyvenimo situacijose, gauna informaciją apie prekes, paslaugas; duoda arba ima interviu žinomomis temomis (C1.3).
Rašytinė sąveika (C2).	Apsieičia informacija laiškais pateikdamas asmeninę informaciją; raštu išreiškia padėką, atsiprašymą, siunčia sveikinimą ir pan.; susirašinėja dėl bendros veiklos; užrašo faktinę informaciją; užpildo formas, anketas (C2.3).
Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje (C3).	Apsieičia informacija, idėjomis kasdienėmis temomis, kai bendraujama su vienu pašnekovu; paskelbia trumpus įrašus, pakomentuoja kitų asmenų įrašus; seka instrukcijas, atlieka paprastas užduotis tardamasis su partneriu; laikosi saugos ir etikos normų (C3.3).

Tarpininkavimas ir (arba) mediacija (D)

Teksto (sakytinio, rašytinio, grafinio, vaizdinio ir kt.) mediacija (D1).	Pasako ar užrašo aktualią informaciją, pateikiamą sakytiniuose ar rašytiniuose šaltiniuose; žodžiu apibūdina diagramą, paveikslėlį; užsirašo iliustruotų pristatymų pagrindinę informaciją; žodžiu išvardija pagrindinius punktus, užrašo raktinius žodžius, frazes, pagrindines mintis, klausydamas, skaitydamas paprastus trumpus informacinius tekstus (D1.3).
Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija (D2).	Bendradarbiauja įvairialypėje grupėje atlikdamas komandos užduotis; rodo pagarbą skirtingiems grupės nariams; išklauso visų nuomonės; jei nesutaria, ieško kompromiso, mandagiai kalba; mokytojo padedamas vadovauja grupės darbui, apibendrina rezultatus (D2.3).

Tekstų pobūdis, tipai ir žanrai.

1. Pateikiami supratimui sakytiniai tekstai: nurodymas, skelbimas, orų prognozė, informacinis pranešimas, trumpas pokalbis (telefonu), trumpas interviu, trumpas adaptuotas grožinis ir (arba) pažintinis audio tekstas.

2. Pateikiami supratimui rašytiniai tekstai: nuoroda, skelbimas, plakatas, instrukcija, tvarkaraštis, meniu, atvirukas, žinutė, elektroninis asmeninis laiškas, iliustruotas pasakojimas, eilėraštis, trumpas adaptuotas grožinis tekstas, trumpas adaptuotas informacinis straipsnis.

3. Pateikiami supratimui audiovizualiniai tekstai: trumpas informacinis, pažintinis, mokomasis vaizdo ir garso įrašas, TV orų prognozė, reklama, sporto naujienos, animacinis filmukas, TV laida vaikams.

4. Produkuojami sakiniai tekstai: apibūdinimas (pagal programoje numatytas temas), pasakojimas (pagal programoje numatytas temas), nurodymas (pavyzdžiui, kaip iš vienos vietos patekti į kitą ir pan.), vertinimas (pavyzdžiui, ką moka, kas sekasi ir pan.), trumpas pranešimas (su pateiktimis ir be jų).

5. Produkuojami rašytiniai tekstai: plakatas, skelbimas, lankstinukas, pastraipa (asmeninės informacijos pateikimas, kito asmens, aplinkos apibūdinimas).

6. Produkuojami audiovizualiniai tekstai: pateiktys su užrašais, vaizdo ir garso įrašai.

7. Sakytinė sąveika: trumpas pokalbis, nesudėtinga diskusija.

8. Rašytinė sąveika: atvirukas, žinutė, trumpas elektroninis asmeninis laiškas (padėka, atsiprašymas, kvietimas ir pan.), forma ir (arba) anketa.

9. Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje: trumpas pokalbis, trumpi įrašai socialiniuose tinkluose, tinklaraščių komentaras (realiu laiku).

10. Teksto mediacija. Pateikiami šaltinio ir (arba) įvesties tekstai: paveikslėlis, nuotrauka, iliustruotas tekstas, plakatas, skelbimas, anketa, tvarkaraštis.

11. Teksto mediacija. Produkuojami tekstai: trumpas pasisakymas (pavyzdžiui, perduodant informaciją iš kitos kalbos iliustruoto šaltinio teksto ir pan.), trumpa santrauka.

Kalbos vartojimo sritys, temos, potėmės. Mokomasi vartoti kalbą asmeninio gyvenimo, mokymosi, viešojo gyvenimo ir iš dalies profesiniame kontekste.

- Leksinės temos gali būti integruojamos, priklausomai nuo ugdomų gebėjimų apimties.
- Leksinių temų eiliškumas ir konkrečioms temoms skiriamas valandų skaičius gali varijuoti priklausomai nuo jų išdėstymo mokomosiose priemonėse ir mokinių pasiekimų lygio.
- Dėl 30 proc. mokojo laiko panaudojimo sprendžia mokytojas.

5 klasė		6 klasė	
Temos / Potėmės	Valandų skaičius	Temos / Potėmės	Valandų skaičius
Įvadinė pamoka	1	Įvadinė pamoka	1
Diagnostinis testas/ kartojimas	3	Diagnostinis testas /kartojimas	2
1. Apie save: išvaizda, pomėgiai, asmens savybių ugdymasis I. Išvaizda, apranga, pomėgiai, mėgstami ir nemėgstami dalykai.	9	7. Apie save: išvaizda, pomėgiai, asmens savybių ugdymasis II. Pomėgiai, charakteris, asmens savybių ugdymasis.	9
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
2. Tarpasmeniniai santykiai su draugais, šeimoje, bendruomenėje, visuomenėje. Šeima, giminės, draugai, bendruomenės nariai, santykiai su	9	8. Demokratija, žmogaus teisės, lygios galimybės. Bendruomenės nariai, santykiai su bendraamžiais ir suaugusiais asmenimis, vaikų	10

bendraamžiais ir suaugusiais asmenimis, bendra veikla.		teisės ir pareigos.	
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
3. Kasdienė veikla: mokymasis, popamokinė veikla, namų ruoša, pramogos. Mokyklos pakopos, mokomieji dalykai. Popamokinė veikla, savanorystė. Užsienio kalbų mokymasis. Dienotvarkė, namų ruoša. Žaidimai, protų kovos, pramogos.	10	9. Veiklos viešojoje erdvėje: kelionės, transportas, paslaugos, pirkiniai, asmeniniai finansai. Kelionės, turizmas, transporto priemonės. Atostogų tipai. Vietovės mieste ir kaime, atstumas, kelias, judėjimas. Parduotuvės, prekės, paslaugos, kainos.	10
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
I pusmečio mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Mokymosi tikslų nustatymas. Refleksija	1	I pusmečio mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Mokymosi tikslų nustatymas. Refleksija	1
4. Gyvenamoji aplinka. Gamta, ekologija. Namų aplinka, namas, butas. Gimtasis miestas, kaimas. Gamtinė aplinka. Flora, fauna, klimatas, orai. Lietuvos geografija. Skirtingi žemynai ir jų gamta. Atsakingas vartojimas, atliekų rūšiavimas.	12	10. Kultūrinis gyvenimas, renginiai, tradicijos. Kultūrų įvairovė Lietuvoje ir kitose šalyse. Kinas, teatras, muziejai, koncertai, valstybinės ir kalendorinės šventės. Gimtojo miesto, regiono, Lietuvos kultūrinio gyvenimo reiškiniai, kultūrai svarbios asmenybės, kultūros paveldas, lankytinos vietos. Besimokomų kalbų šalių šventės ir tradicijos. Europos ir pasaulio šalys, miestai, sostinės, lankytinos vietos, kultūros paveldas.	11
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
5. Sveika gyvensena: mityba, sportas, mokymosi ir poilsio balansas. Maisto produktų grupės. Maisto gaminimas, receptai. Sveika gyvensena, asmens ir aplinkos higiena. Mankšta, judėjimas, sportas. Sporto apranga ir priemonės. Tipiški	10	11. Komunikacija realioje ir skaitmeninėje erdvėje. Medijos ir informacinės technologijos. Pažangios technologijos ir inovacijos. Socialinės konvencijos, kūno kalba, emocijų raiška. Bendravimas su bendraamžiais,	11

negalavimai, simptomai. Vizitas pas gydytoją. Poilsis, miegas.		bendradarbiavimas su mokyklų partnerių bendruomenėmis, projektinė veikla. Medijos ir informacinės technologijos, atsakingas ir etiškas elgesys virtualioje erdvėje. Pažangios technologijos ir inovacijos pramonėje, paslaugų sferoje, buityje.	
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
6. Profesijos, darbai, karjeros galimybės. Profesijos, darbai, vietos kur atliekami įvairūs darbai, darbuotojų savybės. Profesijos, kurios žavi.	10	12. Lietuvos ir pasaulio kalbos, daugiakalbystė. Kalbų pažinimas: gimtoji kalba, valstybinė kalba, besimokomos pirmoji ir antroji užsienio kalbos. Lietuvos kaimyninių šalių kalbos. Lietuvos etninių grupių kalbos. Daugiakalbystė Lietuvoje.	10
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
II pusmečio (5 klasės) mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Refleksija	1	II pusmečio (6 klasės) mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Refleksija	1
30 proc. skiriamų val.	33 val.		33 val.
70 proc. skiriamų val.	78 val.		78 val.
Valandų skaičius metams	111 val.		111 val.

Gramatinė medžiaga

Tema	Siejamos temos	Pastabos
Adjectives. Adjectives ending in -ed and -ing (excited, boring), comparative use of than (more interesting than, older than), superlative use of the definite article (the fastest, the most interesting).		
Adverbs. Adverbs of frequency (usually, ever, often, hardly ever). Adverbs of place, manner and time (everywhere, quickly, tomorrow). Adverbial phrases of time, place, and frequency and their positions in the		

sentence.		
Articles. With countable and uncountable nouns.		
Conditionals. Zero and first conditional.		
Determiners. Wide range (all, none, not (any), enough, (a) few).		
Discourse markers. Linkers expressing sequence (first, then, after that, later, finally).		
Modals. Ability: can/could. Possibility: may / might. Use of possibly, probably, perhaps. Obligation, necessity: must / mustn't, have to, should.		
Nouns. Countable and uncountable nouns (with much and many).		
Numbers. Cardinal numbers 1001+. Ordinal numbers 31st+. Fractions: ½, 0.5 (a/one half), 1/3 (a/one third), ¼, 0.25 (a quarter).		
Passive. Past simple passive (This house was built...).		
Prepositions and prepositional phrases. Prepositions of time, place, movement (on / at/ in / during). Phrasal prepositions (in the middle of, in front of, as long as, as far as).		
Possessives. Use of 's and s' (student's, students'). Pronouns. Possessive (our, ours).		
Questions. General, special questions (is, do, what, why, when, where, how much).		
Verbs. Phrasal verbs (get up, put on, take off).		
Verb+ing. Gerund (Dancing is my hobby.).		
Verb+to+infinitive. (Invitation: Would you like to go to the concert?). To + infinitive (purpose: I went there to visit my friends.).		
Present tense. Present Simple. Present Continuous. Present Perfect.		
Past tense. Past Simple. Past Continuous. Used to.		
Future tense. Be going to. Present continuous for future (arrangements). Future simple (will).		

Word building. Most common suffixes and prefixes forming nouns, adjectives, adverbs.		

**PIRMOSIOS UŽSIENIO KALBOS
B1 LYGIO 7-8 KLASĖ
ILGALAIKIS PLANAS**

Užsienio kalbos dalyko tikslas – įgalinti mokinius vartoti užsienio kalbą atliekant B1 lygio įvairias jų amžiaus tarpsniui būdingas veiklas realaus gyvenimo situacijose, įvairiuose kontekstuose, tobulinant programoje išvardintas mokinio kompetencijas; ugdyti mokinius kaip socialiai sąmoningus piliečius, gebančius kūrybiškai ir atsakingai veikti priimant iššūkius, suvokiančius pasaulio įvairovę, istorinę ir kultūrinę patirtį, siekiančius pažinimo ir asmeninio tobulėjimo.

Pagrindinio ugdymo uždaviniai. Siekdami užsienio kalbos dalyko tikslo, mokiniai:

1. suvokia užsienio kalbą kaip sociokultūrinės tikrovės dalį, komunikacijos, mokymo(si), pažinimo ir asmeninio tobulėjimo priemonę;
2. išplėtoja tarpkultūrinį ir pilietinį sąmoningumą, analizuodami savo ir kitas kalbas, kultūras, visuomenes, globalias idėjas ir problemas;
3. ugdomi kalbines komunikacines ir kitas kompetencijas, būtinas sėkmingai komunikuoti skirtinguose asmeninio ir viešojo gyvenimo bei mokymo(si) kontekstuose ir skirtingais tikslais;
4. supranta įvairius B1 kalbos mokėjimo lygio sakinčius, rašytinius ir audiovizualinius tekstus;
5. kuria įvairius B1 kalbos mokėjimo lygio sakinčius, rašytinius ir audiovizualinius tekstus;
6. bendrauja žodžiu ir raštu, gyvai arba virtualioje erdvėje, vartodami B1 kalbos mokėjimo lygio leksines, gramatines struktūras;
7. atlikdami kalbines veiklas, taiko supratimo, raiškos, interakcijos ir mediacijos strategijas;
8. ugdomi gebėjimus ir norą mokytis kalbų visą gyvenimą.

Ugdomos kompetencijos: komunikavimo, pažinimo, skaitmeninė, kūrybiškumo, kultūrinė, pilietiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos. Jos pateiktos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą pirmosios užsienio kalbos dalyku.

Komunikavimo kompetencija. Vartodami kalbą komunikacinėms intencijoms realizuoti įvairiuose kontekstuose, komunikuodami gyvai ir virtualiai, taikydami tinkamas interakcijos strategijas poroje ar grupėje, kurdami pranešimus žodžiu, raštu ar audiovizualiai, analizuodami ir vertindami tekstus, atskirdami faktus, nuomonę, melagingas naujienas, plėtodami informacinę ir medijų raštingumą mokiniai ugdomi komunikavimo kompetenciją.

Pažinimo kompetencija. Įgydami naujų kalbos žinių ir plėtodami kalbinius gebėjimus, taikydami juos naujuose kontekstuose, analizuodami ir vertindami tekstus, keldami klausimus, identifikuodami problemas ir siūlydami sprendimus, mokydamiesi mokytis, pasirinkdami strategijas, savarankiškai naudodamiesi žodynais ir kalbos žinytais, reflektuodami mokymosi procesą ir pan. mokiniai ugdomi pažinimo kompetenciją.

Skaitmeninė kompetencija. Bendraudami ir bendradarbiaudami virtualioje erdvėje, suprasdami ir kurdami audiovizualinį turinį, saugiai ir etiškai naudodamiesi informacija virtualioje erdvėje, analizuodami ir vertindami tekstus, atskirdami faktus, nuomonę, melagingas naujienas, plėtodami informacinį ir medijų raštingumą, problemų sprendimui pasitelkdami skaitmenines technologijas ir pan. mokiniai ugdomi skaitmeninę kompetenciją.

Kūrybiškumo kompetencija. Generuodami idėjas, tyrinėdami, rinkdami ir vertindami kūrybiniams projektams reikalingą informaciją, drąsiai išbandydami naujas veiklas, dirbdami individualiai ar grupėje, pristatydami savo kūrybos rezultatus, analizuodami ir vertindami savo ir kitų kūrybinio darbo eigą, rezultatus mokiniai ugdomi kūrybiškumo kompetenciją.

Pagrindinio ugdymo pakopoje mokiniai: išvelgia kūrybines situacijas ir galimybes; savarankiškai kelia klausimus, problemas ir pateikia sprendimo būdus ir juos pagrindžiančius argumentus; dalinasi savo žiniomis, kūrybinėmis idėjomis, patirtimi su kitais mokiniais; generuoja originalias idėjas ar problemų sprendimus, teikia alternatyvas, argumentuoja; pasirenka optimalius

Kultūrinė kompetencija. Aptardami Lietuvos ir pasaulio kultūrinius reiškinius, objektus, tradicijas, mokslą, menus, literatūrą, renginius ir kt., tyrinėdami asmenybių indėlį į kultūrą, vertindami pasaulio daugiakultūriškumą ir daugiakalbiškumą, įgyvendindami savo kūrybinius kultūros pažinimo projektus ir pan. mokiniai ugdomi kultūrinę kompetenciją.

Pilietiškumo kompetencija. Aptardami savo ir kitų teises ir pareigas, vertindami atsakingus ir neatsakingus poelgius, dalyvaudami pilietinėse akcijose, suvokdami demokratijos principus mokykloje ir bendruomenėje, žinodami tarptautinių organizacijų svarbą ginant žmogaus teises, Lietuvos vaidmenį šiose organizacijose, tausodami kultūros ir gamtos išteklius, paveldą ir pan. mokiniai ugdomi pilietinę kompetenciją.

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija. Analizuodami ir vertindami bendravimo situacijas, žmonių elgesį, dirbdami komandoje, mokyklos ir bendruomenės projektuose, siekdami pagarbos įvairių kultūrinių, socialinių grupių, skirtingo amžiaus, gebėjimų, tautybės, skirtingos mąstysenos asmenims, laikydami atsakingo ir etiško elgesio taisyklių, analizuodami sveikatos svarbą, savo mitybos įpročius, fizinį aktyvumą ir pan. mokiniai ugdomi socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetenciją.

Ugdomos pasiekimų sritys, pasiekimai

1. Supratimas ir (arba) recepcija (A)

Sakytinio teksto supratimas (klausymas) (A1).	Supranta paprastas instrukcijas, nesudėtingą techninę informaciją; detalias nuorodas; viešuosius skelbimus; pokalbių ir diskusijų pažįstamomis temomis pagrindines mintis ir kai kurias detales; gerai struktūruotų pranešimų, pasisakymų pažįstama tema, iliustruotų vaizdine medžiaga pagrindinės minties eigą; adaptuotų garsinių grožinių ir pažintinių knygų pagrindines mintis (A1.3).
Rašytinio teksto supratimas (skaitymas) (A2).	Supranta trumpas instrukcijas; viešuosius užrašus, skelbimus; asmeninius laiškus, kuriuose pateikiama informacija ir emocijos; randa tikslinės temos tekstus ir specifinę informaciją juose; detaliai supranta informacinius, apibūdinamuosius, aiškinamuosius tekstus; supranta nesudėtingus publicistinius tekstus; adaptuotų grožinių tekstų pagrindines mintis; paprasta kalba parašytą poeziją (A2.3).
Audiovizualinio teksto supratimas (A3).	Supranta pagrindines mintis informacinių, dokumentinių vaizdo įrašų, daugumos TV laidų pažįstamomis temomis, kai kalbama aiškiai ir gana lėtai; supranta pagrindines mintis meninių ir dokumentinių filmų, kuriuose

	pagrindinę dalį siužeto sudaro vaizdai ir veiksmas, vartojama paprasta kalba (A3.3).

Raiška ir (arba) produkavimas (B)

Sakytinio teksto produkavimas (kalbėjimas) (B1).	Žodžiu apibūdina žmones, aplinką, veiklas, emocijas; papasakoja tikras ar įsivaizduojamas istorijas, išdėsto veiksmų seką; atpasakoja filmo, knygos siužetą, komentuoja; pateikia renginio eigą, vertinimą; pateikia faktinę informaciją, klausimo aspektus, problemos sprendimo būdus; išsako nuomonę įvairiais klausimais, pagrindžia vertinimą (B1.3).
Rašytinio teksto produkavimas (rašymas) (B2).	Apibūdina patirtus ar įsivaizduojamus dalykus; papasakoja istoriją, filmo, knygos siužetą; pateikia ataskaitą apie patirtą, matytą įvykį, renginį; parengia informacinį tekstą ir komentarą, nurodo problemos sprendimo būdą; išsako nuomonę, vertinimą aktualiais klausimais (B2.3).
Audiovizualinio teksto kūrimas (B3).	Sukuria pateiktis su užrašais ir vaizdo elementais, įgarsina tekstą; sukuria filmukus, reportažus apie asmenybes, svarbius įvykius (B3.3).

3. Sąveika ir (arba) interakcija (C)

Sakytinė sąveika (C1).	Dalyvauja trumpuose pokalbiuose pažįstamomis temomis; reiškia nuomonę, paklausia kitų nuomonės, reaguoja, pasako ar pritaria; seka diskusijų eigą žinomomis konkrečiomis temomis; bendradarbiaudamas grupėje siekdamas komandinio tikslo išsako nuomonę, ragina kitus pasisakyti, aptaria klausimo aspektus, problemos sprendimo būdus; susikalba viešojo gyvenimo situacijose; oficialiame pokalbyje dalijasi informacija, patirtimi (C1.3).
Rašytinė sąveika (C2).	Asmeniškai susirašinėdamas perteikia naujienas, reiškia mintis konkrečiomis temomis, nuomonę, emocijas; oficialiai susirašinėdamas teiraujasi informacijos, pateikia informaciją, aiškina, argumentuoja; transakcinėse situacijose pateikia aktualią informaciją; užpildo anketas (C2.3).
Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje (C3).	Dalyvauja virtualioje komunikacijoje realiu laiku su vienu pašnekovu; paskelbia asmeninius įrašus, atsako į komentarus, pakomentuoja kitų asmenų įrašus; pasisako ar paskelbia įrašus grupės diskusijoje pažįstama tema, jei gali pasirengti iš anksto ir naudotis pagalba; laikosi saugos ir etikos normų (C3.3).

Tarpininkavimas ir (arba) mediacija (D)

Teksto (sakinio, raštinio, grafinio, vaizdinio ir kt.) mediacija (D1).	Žodžiu ar raštu perteikia nesudėtingą konkrečią sakinę, audiovizualinę, rašytinę informaciją pažįstamomis temomis; paaiškina diagramų, apibūdina nuotraukų faktinę informaciją; klausydamas pranešimo, užsirašo esminius punktus; žodžiu ar raštu pateikia informacinio ar publicistinio teksto santrauką pažįstama tema (pokalbio, interviu, TV laidos, audiovizualinio įrašo), jei gali klausytis ar žiūrėti keletą kartų (D1.3).
Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija (D2).	Bendradarbiauja kultūriškai ar kitu požiūriu įvairialypėje grupėje atlikdamas komandos užduotis; rodo pagarbą skirtingiems grupės nariams; išklauso visų nuomonės, pripažįsta individualius požiūrių skirtumus; jei nesutaria, ieško kompromiso, mandagiai kalba, kuria pozityvią atmosferą; mokytojo padedamas vadovauja grupės darbui, pateikia instrukcijas, skatina visų dalyvavimą, apibendrina rezultatus, pateikia trumpą ataskaitą žodžiu (D2.3).

Tekstų pobūdis, tipai ir žanrai.

1. Pateikiami supratimui sakytiniai tekstai: nurodymas, nesudėtinga techninė instrukcija, skelbimas, pranešimas, pokalbis, diskusija, interviu, adaptuotas grožinis audio tekstas, žinios.

2. Pateikiami supratimui rašytiniai tekstai: nuoroda, skelbimas, plakatas, instrukcija, tvarkaraštis, meniu, atvirukas, žinutė, elektroninis asmeninis laiškas, iliustruotas pasakojimas, eilėraštis, trumpas adaptuotas grožinis tekstas, trumpas adaptuotas informacinis straipsnis. nuoroda, skelbimas, reklama ir (arba) brošiūra, ir (arba) lankstinukas, etiketė, instrukcija, tvarkaraštis, asmeninis pusiau oficialus laiškas, pranešimas, trumpa ataskaita, esė, adaptuotas grožinis tekstas, eilėraštis, filmo ar knygos recenzija, publicistinis, mokslo populiarinimo straipsnis, tinklaraščio įrašas, instagramo tekstas.

3. Pateikiami supratimui audiovizualiniai tekstai: informacinis, pažintinis, mokomasis vaizdo ir garso įrašas, TV orų prognozė, reklama, sporto naujienos, TV laida jaunimui, vaidybinis filmas, TED pranešimas.

4. Produkuojami sakytiniai tekstai: apibūdinimas ir pasakojimas (pagal programoje numatytas temas), nurodymas (pavyzdžiui, kaip spręsti problemą ir pan.), vertinimas (pavyzdžiui, reiškinių, įvykių ir pan.), paaiškinimas (pavyzdžiui, aktualios problemos, asmeninio požiūrio ir pan.), pranešimas (su pateiktimis ir be jų), trumpa ataskaita.

5. Produkuojami rašytiniai tekstai: plakatas, skelbimas, lankstinukas, trumpa esė (aprašomoji, pasakojamoji, svarstomoji), recenzija ir (arba) atsiliepiamas, referatas, trumpas straipsnis, tinklaraščio įrašas, gyvenimo aprašymas ir (arba) CV

6. Produkuojami audiovizualiniai tekstai: įgarsintos pateiktys su užrašais, trumpas tinklalaidės įrašas, trumpas videofilmukas, trumpas videoreportažas.

7. Sakytinė sąveika: trumpas pokalbis, nesudėtinga diskusija.

8. Rašytinė sąveika: atvirukas, žinutė, elektroninis asmeninis laiškas, forma ir (arba) anketa.

9. Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje: pokalbis, vėbinaras, soc. tinklų, tinklaraščių komentaras (realiu laiku), instagramo tekstas, konsultacija internetu.

10. Teksto mediacija. Pateikiami šaltinio ir (arba) įvesties tekstai: plakatas, skelbimas, lankstinukas, brošiūra, diagrama, interviu, adaptuotas straipsnis, adaptuotas grožinis tekstas, grafinis tekstas, tinklaraščio įrašas, TED pranešimas, TV reportažas.

11. Teksto mediacija. Produkuojami tekstai: konspektas, santrauka, trumpa ataskaita, pranešimas.

Kalbos vartojimo sritys, temos, potėmės. Mokomasi vartoti kalbą asmeninio gyvenimo, mokymosi, viešojo gyvenimo ir iš dalies profesiniame kontekste.

- Leksinės temos gali būti integruojamos, priklausomai nuo ugdomų gebėjimų apimties.
- Leksinių temų eiliškumas ir konkrečioms temoms skiriamas valandų skaičius gali varijuoti priklausomai nuo jų išdėstymo mokomosiose priemonėse ir mokinių pasiekimų lygio.
- Dėl 30 proc. mokomojo laiko panaudojimo sprendžia mokytojas.

7 klasė		8 klasė	
Temos / Potėmės	Valandų skaičius	Temos / Potėmės	Valandų skaičius
Įvadinė pamoka	1	Įvadinė pamoka	1
Diagnostinis testas/ kartojimas	3	Diagnostinis testas /kartojimas	2
1. Apie save: išvaizda, pomėgiai, asmens savybių ugdymasis I. Išvaizda, apranga, būdo savybės, mėgstami ir nemėgstami dalykai.	9	7. Apie save: išvaizda, pomėgiai, asmens savybių ugdymasis II. Būdo savybės, veikla, asmens savybių ugdymasis.	9
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
2. Tarpasmeniniai santykiai su draugais, šeimoje, bendruomenėje, visuomenėje. Bendravimas, santykiai su bendraamžiais, tėvais, mokytojais, kaimynais. Pagarba, sutarimas, bendra veikla, pagalba kitiems, savanorystė.	9	8. Demokratija, žmogaus teisės, lygios galimybės. Demokratija šeimoje, bendruomenėje, visuomenėje. Vaikų teisės ir pareigos.	10
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
3. Kasdienė veikla: mokymasis, popamokinė veikla, namų ruoša, pramogos. Mokyklos gyvenimas, mokomieji dalykai. Popamokinė veikla, savanorystė. Užsienio kalbų mokymasis. Dienotvarkė, namų ruoša. Žaidimai, protų kovos, pramogos.	10	9. Veiklos viešojoje erdvėje: kelionės, transportas, paslaugos, pirkiniai, asmeniniai finansai. Kelionės, turizmas, susisiekimasis, nakvynė, maitinimasis. Prekių ir paslaugų įsigijimas. Asmeninių finansų tvarkymas.	10

Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
I pusmečio mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Mokymosi tikslų nustatymas. Refleksija	1	I pusmečio mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Mokymosi tikslų nustatymas. Refleksija	1
4. Gyvenamoji aplinka. Gamta, ekologija. Įvairovės išsaugojimas, klimato kaita. Aplinkosauga, ekologinės problemos ir jų sprendimo būdai. Atsakingas vartojimas, atliekų rūšiavimas, išteklių tausojimas.	12	10. Kultūrinis gyvenimas, renginiai, tradicijos. Kultūrų įvairovė Lietuvoje ir kitose šalyse. Menai (muzika, dailė, teatras, kinas, dizainas). Grožinė literatūra, mėgstami lietuvių ir kitų tautų autoriai. Žymiausi Lietuvos kultūros atstovai, asmenybės. Lietuvos valstybinės ir kalendorinės šventės, tradiciniai renginiai, festivaliai. Gimtojo miesto, regiono, Lietuvos kultūros ir istorijos paveldas, lankytinos vietos. Įvairių pasaulio šalių šventės ir tradicijos, kultūros paveldas, lankytinos vietos.	11
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
5. Sveika gyvensena: mityba, sportas, mokymosi ir poilsio balansas. Sveika mityba. Maisto gaminimas. Sveika gyvensena, asmens ir aplinkos higiena. Mankšta, judėjimas, sportas. Sporto šakos ir priemonės. Žalingų įpročių prevencija. Tipiški negalavimai, simptomai, patarimai, kaip išvengti negalavimų. Streso įveikimas. Poilsis, miegas.	10	11. Komunikacija realioje ir skaitmeninėje erdvėje. Medijos ir informacinės technologijos. Pažangios technologijos ir inovacijos. Socialinės konvencijos, kūno kalba, emocijų raiška. Bendravimas su bendraamžiais, bendradarbiavimas su mokyklų partnerių bendruomenėmis, projektinė veikla, tarptautiniai mainai. Medijos ir informacinės technologijos, atsakingas ir etiškas elgesys virtualioje erdvėje. Išmaniųjų įrenginių naudojimas mokantis užsienio kalbų. Mokslo pasiekimai, pažangios technologijos ir inovacijos pramonėje, paslaugų srityje, buityje.	11

Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
6. Profesijos, darbai, karjeros galimybės. Profesijos, darbai. Savanorystė. Įvairių darbuotojų funkcijos, būtini gebėjimai. Asmenybės – įvairių profesijų atstovai.	10	12. Lietuvos ir pasaulio kalbos, daugiakalbystė. Įvairių artimoje aplinkoje esančių ir mokamų kalbų ypatumai – panašumai ir skirtumai. Lietuvos, Europos ir pasaulio daugiakalbiškumas.	10
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
II pusmečio (7 klasės) mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Refleksija	1	II pusmečio (8 klasės) mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Refleksija	1
30 proc. skiriamų val.	33 val.		33 val.
70 proc. skiriamų val.	78 val.		78 val.
Valandų skaičius metams	111 val.		111 val.

Gramatinė medžiaga

Tema	Siejamos temos	Pastabos
Adjectives. Collocations (deep sleep, heavy rain).		
Adverbs. Adverbial phrases of time, place and frequency and their positions in the sentence. Adverbial phrases of degree, extent, probability.		
Comparative and superlative form of adverbs.		
Articles. With countable and uncountable nouns.		
Conditionals. Zero and first conditional. Second and third conditional.		
Determiners. Broad range (all, most, both, enough).		
Discourse markers. Linkers expressing cause and effect, comparison and contrast etc. (however, on the one hand, therefore). Markers to structure		

informal spoken discourse (well, anyway).		
Modals. Possibility: might, may, will. Obligation, necessity: must/have to, ought to, need to. Modals past: should have, might have etc. Must/can't (deduction: must be tired).		
Nouns. Countable and uncountable nouns.		
Numbers. Cardinal (2 thousand, thousands of people). Ordinal. Fractions. Decimal (1.10 – one point ten).		
Passive. Simple passive.		
Postpositions. Verbs + for (wait for). Verbs + from (suffer from). Verbs + in (believe in). Verbs + of (approve of). Verbs + on (depend on). Verbs + to (listen to). Verbs + with (agree with).		
Double Genitive. (He is a cousin of Agne's.). Pronouns. Reflexive (myself, yourself, yourselves). Relative (who, whose). Demonstrative (this/that, these/those). Indefinite (any, anything, both, nobody, other). Interrogative (who, whom, whose).		
Phrasal Verbs. Extended phrasal verbs (switch the light on).		
Questions. General questions. Special questions. Tag questions. Indirect questions.		
Reported speech (range of tense forms: simple, continuous, perfect).		
Verb. Verb patterns (V + to, V + -ing).		
Present tense. Present Simple. Present Continuous. Present Perfect. Present Perfect vs Past Simple. Present Perfect Continuous.		
Past tenses. Past Simple. Past Continuous. Used to / didn't use. Would expressing habit. Past Perfect.		
Future tense. Future simple. Future continuous.		

Passives. Simple passive.		
Word form building. Broad range of suffixes and prefixes forming nouns, adjectives, adverbs.		

**PIRMOSIOS UŽSIENIO KALBOS
B1+ LYGIO 9-10 KLASĖ
ILGALAIKIS PLANAS**

Užsienio kalbos dalyko tikslas – įgalinti mokinius vartoti užsienio kalbą atliekant įvairias jų amžiaus tarpsniui būdingas veiklas realaus gyvenimo situacijose, įvairiuose kontekstuose, tobulinant programoje išvardintas mokinio kompetencijas; ugdyti mokinius kaip socialiai sąmoningus piliečius, gebančius kūrybiškai ir atsakingai veikti priimant iššūkius, suvokiančius pasaulio įvairovę, istorinę ir kultūrinę patirtį, siekiančius pažinimo ir asmeninio tobulėjimo.

Pagrindinio ugdymo uždaviniai. Siekdami užsienio kalbos dalyko tikslo, mokiniai:

1. suvokia užsienio kalbą kaip sociokultūrinės tikrovės dalį, komunikacijos, mokymo(si), pažinimo ir asmeninio tobulėjimo priemonę;
2. išplėtoja tarpkultūrinį ir pilietinį sąmoningumą, analizuodami savo ir kitas kalbas, kultūras, visuomenes, globalias idėjas ir problemas;
3. ugdomi kalbines komunikacines ir kitas kompetencijas, būtinas sėkmingai komunikuoti skirtinguose asmeninio ir viešojo gyvenimo bei mokymo(si) kontekstuose ir skirtingais tikslais;
4. supranta įvairius B1+ kalbos mokėjimo lygio sakytinius, rašytinius ir audiovizualinius tekstus;
5. kuria įvairius B1+ kalbos mokėjimo lygio sakytinius, rašytinius ir audiovizualinius tekstus;
6. bendrauja žodžiu ir raštu, gyvai arba virtualioje erdvėje, vartodami B1+ kalbos mokėjimo lygio leksines, gramatines struktūras;
7. atlikdami kalbines veiklas, taiko supratimo, raiškos, interakcijos ir mediacijos strategijas;
8. ugdomi gebėjimus ir norą mokytis kalbų visą gyvenimą.

Ugdomos kompetencijos: komunikavimo, pažinimo, skaitmeninė, kūrybiškumo, kultūrinė, pilietiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos. Jos pateiktos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą pirmosios užsienio kalbos dalyku.

Komunikavimo kompetencija. Vartodami kalbą komunikacinėms intencijoms realizuoti įvairiuose kontekstuose, komunikuodami gyvai ir virtualiai, taikydami tinkamas interakcijos strategijas poroje ar grupėje, kurdami pranešimus žodžiu, raštu ar audiovizualiai, analizuodami ir vertindami tekstus, atskirdami faktus, nuomonę, melagingas naujienas, plėtodami informacinį ir medijų raštingumą mokiniai ugdomi komunikavimo kompetenciją.

Pažinimo kompetencija. Įgydami naujų kalbos žinių ir plėtodami kalbinius gebėjimus, taikydami juos naujuose kontekstuose, analizuodami ir vertindami tekstus, keldami klausimus, identifikuodami problemas ir siūlydami sprendimus, mokydamiesi mokytis, pasirinkdami strategijas, savarankiškai naudodamiesi žodynais ir kalbos žinytais, reflektuodami mokymosi procesą ir pan. mokiniai ugdomi pažinimo kompetenciją.

Skaitmeninė kompetencija. Bendraudami ir bendradarbiaudami virtualioje erdvėje, suprasdami ir kurdami audiovizualinį turinį, saugiai ir etiškai naudodamiesi informacija virtualioje erdvėje, analizuodami ir vertindami tekstus, atskirdami faktus, nuomonę, melagingas naujienas, plėtodami informacinį ir medijų raštingumą, problemų sprendimui pasitelkdami skaitmenines technologijas ir pan. mokiniai ugdomi skaitmeninę kompetenciją.

Kūrybiškumo kompetencija. Generuodami idėjas, tyrinėdami, rinkdami ir vertindami kūrybiniams projektams reikalingą informaciją, drąsiai išbandydami naujas veiklas, dirbdami individualiai ar grupėje, pristatydami savo kūrybos rezultatus, analizuodami ir vertindami savo ir kitų kūrybinio darbo eigą, rezultatus mokiniai ugdomi kūrybiškumo kompetenciją.

Pagrindinio ugdymo pakopoje mokiniai: išvelgia kūrybines situacijas ir galimybes; savarankiškai kelia klausimus, problemas ir pateikia sprendimo būdus ir juos pagrindžiančius argumentus; dalinasi savo žiniomis, kūrybinėmis idėjomis, patirtimi su kitais mokiniais; generuoja originalias idėjas ar problemų sprendimus, teikia alternatyvas, argumentuoja; pasirenka optimalius

Kultūrinė kompetencija. Aptardami Lietuvos ir pasaulio kultūrinius reiškinius, objektus, tradicijas, mokslą, menus, literatūrą, renginius ir kt., tyrinėdami asmenybių indėlį į kultūrą, vertindami pasaulio daugiakultūriškumą ir daugiakalbiškumą, įgyvendindami savo kūrybinius kultūros pažinimo projektus ir pan. mokiniai ugdomi kultūrinę kompetenciją.

Pilietiškumo kompetencija. Aptardami savo ir kitų teises ir pareigas, vertindami atsakingus ir neatsakingus poelgius, dalyvaudami pilietinėse akcijose, suvokdami demokratijos principus mokykloje ir bendruomenėje, žinodami tarptautinių organizacijų svarbą ginant žmogaus teises, Lietuvos vaidmenį šiose organizacijose, tausodami kultūros ir gamtos išteklius, paveldą ir pan. mokiniai ugdomi pilietinę kompetenciją.

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija. Analizuodami ir vertindami bendravimo situacijas, žmonių elgesį, dirbdami komandoje, mokyklos ir bendruomenės projektuose, siekdami pagarbos įvairių kultūrinių, socialinių grupių, skirtingo amžiaus, gebėjimų, tautybės, skirtingos mąstysenos asmenims, laikydami atsakingo ir etiško elgesio taisyklių, analizuodami sveikatos svarbą, savo mitybos įpročius, fizinį aktyvumą ir pan. mokiniai ugdomi socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetenciją.

Ugdomos pasiekimų sritys, pasiekimai

1. Supratimas ir (arba) recepcija (A)

Sakytinio teksto supratimas (klausymas) (A1).	Supranta paprastas instrukcijas, nesudėtingą techninę informaciją; detalias nuorodas; viešuosius skelbimus; pokalbius ir diskusijas pažįstamomis temomis; gerai struktūruotų pranešimų, pasisakymų, paskaitų pažįstama tema, iliustruotų vaizdine medžiaga pagrindines mintis ir detales; adaptuotų garsinių grožinių ir pažintinių knygų pagrindines mintis ir detales (A1.3).
Rašytinio teksto supratimas (skaitymas) (A2).	Supranta ilgesnes detalias instrukcijas; viešuosius užrašus, skelbimus; asmeninius laiškus, kuriuose pateikiama informacija ir emocijos; nesudėtingus dalykinius laiškus; randa tikslinės temos ilgesnius tekstus ir specifinę informaciją juose; detaliai supranta informacinius, apibūdinamuosius, aiškinamuosius tekstus, samprotaujamųjų tekstų minties eigą ir išvadas; supranta publicistinių tekstų, adaptuotų grožinių tekstų pagrindines mintis ir detales; paprasta kalba parašytą poeziją (A2.3).
Audiovizualinio teksto supratimas (A3).	Supranta pagrindines mintis ir detales informacinių, dokumentinių vaizdo įrašų, daugumos TV laidų pažįstamomis temomis, kai kalbama aiškiai ir normaliu tempu; supranta pagrindines mintis ir detales meninių ir dokumentinių

	filmų, kuriuose pagrindinę dalį siužeto sudaro vaizdai ir veiksmas (A3.3).

Raiška ir (arba) produkavimas (B)

Sakytinio teksto produkavimas (kalbėjimas) (B1).	Žodžiu apibūdina žmones, aplinką, veiklas, emocijas; papasakoja tikras ar įsivaizduojamas istorijas, išdėsto veiksmų seką; nusako siekius, planus; atpasakoja filmo, knygos siužetą, komentuoja; pateikia matyto renginio eigą, vertinimą; pateikia faktinę informaciją, detaliai išdėsto, paaiškina klausimo, problemos aspektus, nurodo problemos sprendimo būdus; išsako nuomonę įvairiais klausimais, pagrindžia vertinimą (B1.3).
Rašytinio teksto produkavimas (rašymas) (B2).	Detaliai apibūdina patirtus ar įsivaizduojamus dalykus; papasakoja istoriją, filmo, knygos siužetą; parašo TV laidos, tinklalapio recenziją; pateikia ataskaitą apie patirtą, matytą įvykį, renginį; parengia informacinį tekstą ir komentarą, pasiūlo problemos sprendimo būdų; išsako nuomonę, vertinimą aktualiais klausimais (B2.3).
Audiovizualinio teksto kūrimas (B3).	Sukuria pateiktis su užrašais ir vaizdo elementais, įgarsina tekstą; sukuria filmuką, reportažą, interviu apie asmenybes, aplinkos reiškinius, svarbius įvykius, įvairias patirtis (B3.3).

3. Sąveika ir (arba) interakcija (C)

Sakytinė sąveika (C1).	Dalyvauja pokalbiuose įvairiomis temomis, spontaniškai įsitraukia; reiškia nuomonę, paklausia kitų nuomonės, reaguoja; seka diskusijų eigą žinomomis konkrečiomis ir abstrakčiomis temomis; bendradarbiaudamas grupėje siekdamas komandinio tikslo išsako nuomonę, ragina kitus pasisakyti, aptaria klausimo aspektus, problemos sprendimo būdus; susikalba viešojo gyvenimo situacijose; oficialiame pokalbyje dalijasi informacija, patirtimi, komentuoja (C1.3).
Rašytinė sąveika (C2).	Asmeniškai susirašinėdamas perteikia naujienas, reiškia mintis konkrečiomis ir abstrakčiomis temomis, nuomonę, emocijas; oficialiai susirašinėdamas teiraujasi informacijos, pateikia informaciją, aiškina, argumentuoja; transakcinėse situacijose pateikia aktualią informaciją, užklausas, paaiškina problemas; užpildo anketas, parašo CV (C2.3).
Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje (C3).	Dalyvauja virtualioje komunikacijoje realiu laiku su daugiau nei vienu pašnekovu; paskelbia asmeninius įrašus, atsako į komentarus individualiai; pasisako ar paskelbia įrašus grupės diskusijoje, pakomentuoja kitų asmenų įrašus reikšdamas nuomonę ir emocijas; laikosi saugos ir etikos normų (C3.3).

Tarpininkavimas ir (arba) mediacija (D)

Teksto (sakinio, rašytinio, grafinio, vaizdinio ir kt.) mediacija (D1).	Žodžiu ar raštu perteikia konkrečią sakinę, audiovizualinę, rašytinę informaciją pažįstamomis temomis; paaiškina diagramų, apibūdina nuotraukų faktinę informaciją; klausydamas pranešimo, paskaitos, užsirašo esminius punktus; žodžiu ar raštu pateikia informacinio ar publicistinio teksto detalią santrauką pažįstama tema (pokalbio, interviu, TV laidos, audiovizualinio įrašo) (D1.3).
Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija (D2).	Bendradarbiauja kultūriškai ar kitu požiūriu įvairialypėje grupėje atlikdamas komandos užduotis; rodo pagarbą skirtingiems grupės nariams; išklauso visų nuomonės, pripažįsta individualius požiūrių skirtumus; jei nesutaria, ieško kompromiso, mandagiai kalba, kuria pozityvią atmosferą; vadovauja grupės darbui, pateikia instrukcijas, skatina visus dalyvauti, apibendrina išsakytą informaciją, skatina aptarti argumentus. Prisideda prie bendrai priimamo sprendimo išsakydamas naujas ar plėtodamas kitų išsakytas idėjas (D2.3).

Tekstų pobūdis, tipai ir žanrai.

1. Pateikiami supratimui sakytiniai tekstai: techninė informacija, vieši skelbimai, pranešimai, pasisakymai, paskaitos.
2. Pateikiami supratimui rašytiniai tekstai: skelbimai, asmeniniai, dalykiniai laiški, informaciniai, apibūdinamieji, aiškinamieji tekstai, straipsniai.
3. Pateikiami supratimui audiovizualiniai tekstai: informaciniai, dokumentiniai, edukaciniai vaizdo įrašai, TV laidos.
4. Produkuojami sakytiniai tekstai: žmonių, aplinkos, veiklų, emocijų apibūdinimas, filmo, knygos siužeto komentavimas.
5. Produkuojami rašytiniai tekstai: apibūdinimas patirtų ir įsivaizduojamų įvykių, TV laidos, tinklalapio recenzijos, ataskaitos (apie patirtą, matytą įvykį, renginį), informacinių tekstų ir komentarų parengimas, plakato, pranešimo parengimas, rašinio rašymas.
6. Produkuojami audiovizualiniai tekstai: pateikčių su užrašais ir vaizdo elementais sukūrimas, tekstų įgarsinimas, filmų, reportažų, interviu sukūrimas.
7. Sakinė sąveika: pokalbis.
8. Rašytinė sąveika: asmeniniai laiški, oficialūs ir (arba) dalykiniai laiški, faktinės informacijos suteikimas raštu.
9. Sakinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje: trumpas pokalbis, trumpas socialinių tinklų, tinklaraščių komentaras.
10. Teksto mediacija. Pateikiami šaltinio ir (arba) įvesties tekstai: paveikslėlis, nuotrauka, iliustruotas tekstas, plakatas, skelbimas, anketa, tvarkaraštis.
11. Teksto mediacija. Produkuojami tekstai: trumpas pasisakymas (pavyzdžiui, perduodant informaciją iš kitos kalbos iliustruoto šaltinio teksto ir pan.), diagramos, paskaitos, pranešimai, pasisakymai.

Kalbos vartojimo sritys, temos, potėmės. Mokomasi vartoti kalbą asmeninio gyvenimo, mokymosi, viešojo gyvenimo ir iš dalies profesiniame kontekste.

- Leksinės temos gali būti integruojamos, priklausomai nuo ugdomų gebėjimų apimties.
- Leksinių temų eiliškumas ir konkrečioms temoms skiriamas valandų skaičius gali varijuoti priklausomai nuo jų išdėstymo mokomosiose priemonėse ir mokinių pasiekimų lygio.

- Dėl 30 proc. mokomojo laiko panaudojimo sprendžia mokytojas.

9 klasė		10 klasė	
Temos / Potemės	Valandų skaičius	Temos / Potemės	Valandų skaičius
Įvadinė pamoka	1	Įvadinė pamoka	1
Diagnostinis testas/ kartojimas	3	Diagnostinis testas /kartojimas	2
1. Apie save: išvaizda, pomėgiai, asmens savybių ugdymasis I. Išvaizda, charakteris, įvaizdžio kūrimas, veikla, pomėgiai, vertybės, įsitikinimai, autoritetai, idėjos.	9	7. Apie save: išvaizda, pomėgiai, asmens savybių ugdymasis II Charakterio savybės, žavinčios asmenybės, autoritetai. Asmens savybių ugdymasis. Pasirinkto literatūros kūrinio skaitymas ir analizė	9
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
2. Tarpasmeniniai santykiai su draugais, šeimoje, bendruomenėje, visuomenėje. Žmonių bendravimas, santykiai, kartų skirtumai, bendruomenės veikla, pagalba kitiems, savanorystė.	9	8. Demokratija, žmogaus teisės, lygios galimybės. Demokratija šeimoje, mokykloje, bendruomenėje, valstybėje. Žmogaus teisės ir pareigos. Lygios galimybės, pagarba įvairaus amžiaus, rasės, tautybės, lyties tapatybės, turintiems negalią, skirtingų įsitikinimų asmenims. Pasirinkto literatūros kūrinio skaitymas ir analizė	10
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
3. Kasdienė veikla: mokymasis, popamokinė veikla, namų ruoša, pramogos. Formalus ir neformalus mokymasis. Mokyklos bendruomenės projektai, savanorystė. Užsienio kalbų mokymasis. Dienotvarkė, namų ruoša. Žaidimai, protų kovos, pramogos.	10	9. Veiklos viešojoje erdvėje: kelionės, transportas, paslaugos, pirkiniai, asmeniniai finansai. Kelionių planavimas, susisiekimas, šalys ir miestai, apgyvendinimo įstaigos, parduotuvės ir paslaugos, maitinimo įstaigos, bankas, policija, medicininė pagalba. Asmeninių finansų tvarkymas.	10

		Pasirinkto literatūros kūrinio skaitymas ir analizė	
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
I pusmečio mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Mokymosi tikslų nustatymas. Refleksija	1	I pusmečio mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Mokymosi tikslų nustatymas. Refleksija	1
4. Gyvenamoji aplinka. Gamta, ekologija. Biologinės įvairovės išsaugojimas, klimato kaita. Gyvenamoji aplinka mieste ir kaime. Tvarūs miestai ir gyvenvietės. Aplinkosauga, ekologinės problemos ir jų sprendimo būdai. Atsakingas vartojimas, atliekų rūšiavimas, išteklių tausojimas.	12	10. Kultūrinis gyvenimas, renginiai, tradicijos. Kultūrų įvairovė Lietuvoje ir kitose šalyse. Menai (muzika, dailė, teatras, kinas, dizainas). Grožinė literatūra, mėgstami lietuvių ir kitų tautų autoriai. Žymiausi Lietuvos kultūros atstovai, asmenybės. Lietuvos valstybinės ir kalendorinės šventės, tradiciniai renginiai, festivaliai ir pan. Lietuvos etninių grupių kultūros ir istorijos paveldas, lankytinos vietos. Įvairių pasaulio šalių šventės ir tradicijos, kultūros paveldas, lankytinos vietos, žymūs asmenys. Pasirinkto literatūros kūrinio skaitymas ir analizė	11
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
5. Sveika gyvensena: mityba, sportas, mokymosi ir poilsio balansas. Sveika mityba. Maisto gaminimas. Sveikos gyvensenos principai. Mankšta, judėjimas, sportas. Sporto šakos, sportininkų gebėjimai. Žalingų įpročių prevencija. Negalavimai, simptomai, patarimai kaip išvengti negalavimų. Streso įveika. Mokymosi ir poilsio balansas.	10	11. Komunikacija realioje ir skaitmeninėje erdvėje. Medijos ir informacinės technologijos. Pažangios technologijos ir inovacijos. Socialinės konvencijos, kūno kalba, emocijų raiška. Bendravimas su bendraamžiais, projektinė veikla, tarptautiniai mainai. Medijos ir informacinės technologijos, atsakingas ir etiškas elgesys virtualioje erdvėje. Medijų raštingumas. Išmaniųjų įrenginių naudojimas mokantis užsienio kalbų. Mokslo pasiekimai, pažangios technologijos ir	11

		inovacijos pramonėje, paslaugų srityje, medicinoje, buityje. Pasirinkto literatūros kūrinio skaitymas ir analizė	
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
6. Lietuvos ir pasaulio kalbos, daugiakalbystė. Įvairių artimoje aplinkoje esančių ir mokamų kalbų ypatumai – panašumai ir skirtumai. Lietuvos, Europos ir pasaulio daugiakalbiškumas.	10	12. Profesijos, darbai, karjeros galimybės Ateities planai, profesijos, vasaros darbo galimybės. Įvairiuose darbuose reikalingos žinios ir gebėjimai. Asmeninių finansų tvarkymas. Asmenybės, autoritetai – įvairių profesijų atstovai. Pasirinkto literatūros kūrinio skaitymas ir analizė	10
Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2	Atsiskaitomasis darbas ir jo analizė	2
II pusmečio (9 klasės) mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Refleksija	1	II pusmečio (10 klasės) mokymosi rezultatų ir pažangos įsivertinimas/įvertinimas. Refleksija	1
30 proc. skiriamų val.	33 val.		33 val.
70 proc. skiriamų val.	78 val.		78 val.
Valandų skaičius metams	111 val.		111 val.

Gramatinė medžiaga

Tema	Siejamos temos	Pastabos
Adjectives. Collocations (big event, great palace).		
Adverbs. Adverbial phrases of time, place and frequency and their positions in the sentence. Adverbial phrases of degree, extent, probability. Comparative and superlative form of adverbs.		

Articles. With countable and uncountable nouns.		
Conditionals. Zero and first conditional. Second and third conditional.		
Determiners. Broad range (all, most, both, enough).		
Discourse markers. Linkers expressing cause and effect, comparison and contrast etc. (however, on the one hand, therefore). Markers to structure informal spoken discourse (well, anyway).		
Modals. Possibility: might, may, will. Obligation, necessity: must/have to, ought to, need to. Modals past: should have, might have etc. Must/can't (deduction: You must be tired.).		
Nouns. Countable and uncountable nouns.		
Numbers. Cardinal. Ordinal. Fractions. Decimals.		
Passive. Simple passive.		
Verbs + for (wait for). Verbs + from (suffer from). Verbs + in (believe in). Verbs + of (approve of). Verbs + on (depend on). Verbs + to (listen to). Verbs + with (agree with).		
Double Genitive.		
Pronouns. Reflexive (myself, yourself, yourselves). Relative (who, whose). Demonstrative (this/that, these / those). Indefinite (any, anything, both, nobody, other). Interrogative (who, whom, whose).		
Phrasal Verbs. Extended phrasal verbs (switch the light on).		
Questions. General questions. Special questions. Tag questions. Indirect questions.		
Reported speech (range of tense forms: simple, continuous, perfect).		
Verb. Verb patterns (V + to, V + -ing).		
Present tense. Present Simple. Present Continuous. Present Perfect.		
Perfect vs Past Simple. Present Perfect Continuous.		

Past tense. Past Simple. Past Continuous. Used to / didn't use. Would expressing habit. Past Perfect.		
Future tense. Future simple. Future continuous.		
Passives. Simple passive.		
Word form building. Broad range of suffixes and prefixes forming nouns, adjectives, adverbs.		

7. Skaitmeninės mokymo(si) priemonės, skirtos BP įgyvendinti

Eil. Nr.	Pavadinimas ir nuoroda	Anotacija
1.	LearnEnglish Kids. Anglų kalba https://learnenglishkids.britishcouncil.org/	LearnEnglish Kids – nemokama Britų Tarybos svetainė vaikams, besimokantiems anglų kalbos, ir jų mokytojams. Vaikams pateikiama dainelės, pasakojimai, eilėraščiai, video, tekstai skaitymui, rašymo pratimai, gramatikos žaidimai, žodžių žaidimai. Jų pagrindu vaikai atlieka interaktyvias užduotis. Mokytojams pateikiami patarimai, darbalapiai, kortelės. Yra patarimų tėvams, kaip padėti savo vaikui mokytis anglų kalbos.
2.	LearnEnglish Teens. Anglų kalba https://learnenglishteens.britishcouncil.org	LearnEnglish Teens – nemokama Britų Tarybos svetainė paaugliams, besimokantiems anglų kalbos, ir jų mokytojams. Čia pateikiama užduočių įvairiems gebėjimams plėtoti, gramatikai ir žodynui gilinti. Gausu vaizdo medžiagos, iliustruojančios realų kalbos vartojimą. Mokiniai turi galimybę rašyti įrašus, bendrauti su paaugliais iš įvairių šalių. Mokytojams pateikiami pamokų planai, kopijuojami darbalapiai.
3.	Grammarly. Anglų kalba https://www.grammarly.com	Grammarly - dirbtinio intelekto turinio kūrimo įrankis, kuris plačiai naudojamas kaip tekstų rašymo redaktorius, taisantis žodyną, gramatiką, stilių. Įrankis, kuris padės rasti jums reikalingus žodžius - parašyti tą sudėtingą el. laišką, suprasti savo mintis.
4.	Howsay. Anglų kalba https://howsay.com	Tarimo mokymosi priemonė.
5.	Deutsche Welle. Vokiečių kalba https://learngerman.dw.com/en/overview/	Deutsche Welle – Vokietijos visuomeninio radijo ir televizijos laidų transliuotojo – tinklapis Deutsch lernen siūlo galimybę nemokamai mokytis vokiečių kalbos pasirenkant tinkamą lygį ir mėgstamą video serialą, pvz., Nicos Weg, Jojo sucht Glück ir kt. Kiekvieną seriją sudaro klausymo, skaitymo, rašymo ir kalbėjimo užduotys įvairiomis aktualiomis temomis.

6.	Easy German. Vokiečių kalba https://www.easygerman.org/	Easy German – Easy languages projekto dalis, skirta užsienio kalbų kompetencijų tobulinimui. Easy German yra video filmų svetainė įvairiomis temoms, skirta klausytis interviu įvairiomis temomis šnekamąja kalba. Kiekvienas filmukas integruoja ne tik žodyną tam tikra tema, bet ir gramatikos temas ir struktūras.
7.	Deutsch.info svetainė. Vokiečių kalba https://deutsch.info/lt/	Deutsch.info – interneto svetainė, skirta vokiečių kalbos mokymuisi. Svetainė sukurta Erasmus+ projekto lėšomis. Lietuvoje už šį projektą atsakingas Klaipėdos Hermano Zudermanno gimnazija. Svetainė pateikia gausybę nemokamos audio medžiagos, gramatikos ir leksikos pratimų, skirtų mokytos vokiečių kalbos.
8.	Schubert-Verlag. Vokiečių kalba https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_a1/a1_uebungen_index.htm/	Schubert leidyklos virtualių pratimų platforma skirta papildyti leidyklos vadovėlius virtualiais pratimais, kurie lengvai pritaikomi tobulinant leksikos ir gramatikos gebėjimus įvairiomis temomis ir lygmenimis.
9.	Lingo macht MINT. Vokiečių kalba https://www.lingonetz.de/mint	Lingo macht MINT – Vokietijos leidybos ir švietimo agentūros EDUVERSUM produktas, kuriamas bendradarbiaujant su Goethe institutu ir Vokietijos užsienio reikalų ministerija, siūlo teminius žurnalus, integruojančius vokiečių kalbą su kitais dalykais.
10.	CAVILAM svetainė. Prancūzų kalba https://www.leplaisirdapprendre.com/	Aukštojo mokslo įstaigos „CAVILAM“ („Centre d’Approches Vivantes des Langues et des Médias“) internetiniame puslapyje talpinama įvairaus turinio ir formato medžiaga skirta mokytojams, mokinių rašymo, kalbėjimo ir skaitymo gebėjimų ugdymui.
11.	TV5MONDE svetainė. Prancūzų kalba https://apprendre.tv5monde.com/fr/	Prancūziškai kalbančių šalių garso ir vaizdo viešoji paslauga „TV5MONDE“ skatina prancūzų kalbos vartojimą, teikdama patikimą ir patikrintą informaciją visame pasaulyje. Prancūzijos, Šveicarijos, Kanados, Kvebeko ir Valonijos-Briuselio federacijos finansuojama TV5MONDE bendradarbiauja su televizijos transliuotojais. Skaitmeninis nemokamamas kanalo turinys yra prieinamas visoms auditorijoms, jame taip pat pateikiama mokytojui bei savarankiškam mokymuisi skirta medžiaga, audio ir video pamokos, filmai, TV laidos ir pan..

12.	Vincent Durrenberger svetainė. Prancūzų kalba https://www.podcastfrancaisfacile.com/	Internetinio puslapio autoriaus Vincent Durrenberger svetainėje talpinami tūkstančiai garso ir vaizdo šaltinių įvairiomis temomis, šimtai dialogų, tekstų ir pratimų mp3 formatu su galimybe juos atsisiųsti nemokamai. Internetinis puslapis skirtas lavinti klausymą, tarimą, gramatiką, žodyną ir kt.
13.	iSLCollective.com. Prancūzų kalba https://fr.islcollective.com/	„iSLCollective.com“ – kalbų mokytojų iš viso pasaulio bendruomenės internetinis puslapis, kuriame mokytojai nemokamai dalinasi savo įvairaus turinio, tematikos ir užduočių tipų medžiaga. Kalbų mokytojai gali nemokamai atsisiųsti įvairaus formato FLE mokymo medžiagą (doc, docx, ppt, pptx).
14.	TV5MONDEPLUS. Prancūzų kalba https://www.tv5mondeplus.com/	TVMONDEPLUS – oficialus prancūziškai kalbančių šalių garso ir vaizdo transliuotojo internetinis puslapis, kuriame pateikiama mokytojui bei savarankiškam mokymuisi skirta medžiaga, pamokos – audio ir video, klausymo, kalbėjimo, skaitymo ir rašymo gebėjimų ugdymui, nemokamų filmų ir TV laidų.

8. Literatūros ir šaltinių sąrašas

Pradinio ugdymo pakopa

Eil. Nr.	Pavadinimas	Anotacija
1.	Bendrieji Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenys. Vilnius, 2008. Atnaujinta versija (Companion Volume) anglų kalba, 2020.	https://www.coe.int/en/web/education/-/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching-assessment-companion-volume Europos tarybos leidinys, kuriame apibrėžiami kalbos mokėjimo lygiai ir pateikiamos jų aptartys. Pradinio ugdymo pakopoje aktualu Prieš-A1 ir A1 kalbos mokėjimo lygiai.
2.	Bentley K. Primary Curriculum Box. CLIL lessons and activities for young learners. Cambridge University Press, 2009.	Integruotam užsienio kalbos mokymui pradinio ugdymo pakopoje skirta medžiaga: pamokų planai ir metodiniai patarimai mokytojams, kopijuojami darbalapiai mokiniams. Integruojamos veiklos apima įvairias temas, pvz., gamta, aplinka, matematika, menai, knygos ir pan.
3.	Bleyhl W. Užsienio kalbos pradinėje mokykloje. Pagrindai ir praktiniai pavyzdžiai. Kronta, 2008.	Leidinyje išsamiai aptariami užsienio kalbos įsisavinimo ir mokymosi ankstyvajame amžiuje principai, rekomenduojami mokymo metodai, priemonės, aktyvių veiklų organizavimo, mokinių pasiekimų vertinimo būdai.
4.	Metodiniai patarimai užsienio kalbų mokymui pradinėse klasėse. ŠMM ir PPRC, 2009.	Leidinyje apibendrinta Lietuvos mokytojų praktikų patirtis mokant užsienio kalbų ankstyvajame amžiuje. Pateikiami praktinių veiklų aprašai, komentarai ir patarimai. Akcentuojamas natūralusis kalbos mokymo metodas,

		mokymasis visais pojūčiais, judrioji veikla ir pan.
5.	Ramonienė M. ir kt. Lingvodidaktikos terminų žodynas. Vilniaus universiteto leidykla, 2012.	Žodyne pateikiami užsienio kalbų mokytojams aktualių terminų paaiškinimai, išplėstiniai kalbos mokymo kryptų, metodų apibūdinimai, kalbinių gebėjimų, kalbos vartojimo strategijų aprašai ir pan.
6.	Read C. 500 Activities for the Primary Classroom. Macmillan Education, 2011.	Praktinių užduočių mokiniams rinkinys su teoriniais paaiškinimais, komentarais bei patarimais mokytojui. Detalūs veiklų aprašymai, atsižvelgiant į mokinių kalbos mokėjimo lygį, amžių, klasės dydį ir pan. Veiklos apima visas kalbinės veiklos rūšis, taip pat siūloma integruotam ugdymui skirtų žaidimų, vaidybinių veiklų, dainų, skanduočių, menų, darbelių, IT ir multimedijos panaudojimo užduočių

Pagrindinio ugdymo pakopa

1. Bendrieji Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenys. Vilnius, 2008. Atnaujinta versija (Companion Volume) anglų kalba, 2020. https://www.coe.int/en/web/education/-/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching-assessment-companion-volume	Bendrieji Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenys. Vilnius, 2008. Atnaujinta versija (Companion Volume) anglų kalba, 2020. https://www.coe.int/en/web/education/-/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching-assessment-companion-volume Bendrieji Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenys BEKM – leidinys skirtas įvairių sričių specialistams, susijusiems su kalbų mokymu, mokomųjų priemonių rašymu, testavimu, užsienio kalbų mokytojų rengimu ir jų kvalifikacijos gerinimu. Atnaujintoje leidinio versijoje (2020) išsamiau aptariama, kaip aprašyti, planuoti ir organizuoti užsienio kalbų mokymąsi, mokymą ir vertinimą, taip pat yra išplėsti kalbos mokėjimo tarpinių lygių aprašai, papildytos aiškinamosios aptartys, patikslintos kalbos vartojimo komunikacinės sritys. Atnaujinti BEKM yra laikomi tarptautiniu standartu, rengiant įvairias kalbų mokymosi programas.
2. Būdvytytė-Gudienė A. ir kt. Praktinės CLIL taikymo galimybės. Šiaulių universiteto leidykla, 2010.	
3. Europos kalbų aplankas Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų 5–8 klasių mokiniams. TEV,	Europos kalbų aplankas 9–12 klasės mokiniams — dokumentas, padedantis

2008.	mokyti užsienio kalbų, užrašyti kultūrinę patirtį, vertinti ir įsivertinti mokymosi pasiekimus pagal bendrą Europoje vertinimo sistemą. Kalbų pase nurodomas kalbų mokėjimo lygis pravers stojant į užsienio šalių aukštąsias mokyklas arba norint įsidarbinti.
4. Formuojamasis vertinimas – individualiai pažangai skatinti. ŠMM, 2018.	Leidinyje atsakoma į klausimus: kodėl tobulinama mokinių pasiekimų vertinimo sistema, kokia vertinimo paskirtis? Kas yra pasiekimai ir pažanga? Kaip formuojamasis vertinimas padeda siekti individualios pažangos? Kokiomis strategijomis įgyvendinamas formuojamasis vertinimas? Kaip susitarimai mokykloje gali padėti siekti individualios pažangos? Kaip formuojamasis vertinimas dera su apibendrinamuoju vertinimu? Tikimasi, kad jis padės sistemai stiprinti individualios mokinio pažangos vertinimą, tobulinti formuojamojo vertinimo taikymą pamokoje siekiant mokinių savivaldžio ir suasmeninto (personalizuoto) ugdymosi, atrasti prasmingų idėjų ir sprendimų, kaip tobulinti mokinių pasiekimų vertinimą ir ugdyti visos mokyklos kultūrą.
5. Helmke A. Pamokos kokybė ir mokytojo profesionalumas: diagnostika, vertinimas, tobulinimas. Standartų spaustuvė, 2012.	Knygos autorius vokiečių Andreas Helmke – pripažintas pamokų tyrimų ekspertu. Knyga „Pamokos kokybė ir mokytojo profesionalumas: diagnostika, vertinimas, tobulinimas“ yra skirta mokytojams, mokyklų vadovams, kokybės agentūroms, taip pat studijuojantiems pedagogiką ir pedagoginę psichologiją. Knyga pradedama teorinių mokymo ir mokymosi tyrimų koncepcijų apžvalga, toliau pateikiami mokytojo profesionalumo požymiai ir pamokos kokybės charakteristikos, pamokos diagnostikos ir vertinimo metodai bei instrumentai. Gilinantis į šiuolaikinės pamokos svarbą, baigiamajame knygos skyriuje apibūdinama pamokos videografijos reikšmė, pateikiamas išsamus vaizdo medžiagos šaltinių sąrašas. Veiksmingai naudotis knyga padės gausios refleksijos užduotys, interneto nuorodos ir literatūros sąrašas. Ši knyga skirta esminei mokyklos veiklai – pamokai – tobulinti.
6. Integruotas vokiečių kalbos ir dalyko mokymasis Lietuvoje. Goethe institutas Lietuvoje, 2019 https://www.goethe.de/resources/files/pdf191/clilig-integruotas-vokieciu-kalbos-ir-dalyko-mokymasis-	Šiame leidinyje pristatoma projekto mokyklų sukurtos ir vykdomos programos, pamokų planai, projektinių veiklų ir veiklų bendruomenei pavyzdžiai. Visi dokumentai

lietuvoje-e-leidinys3.pdf	yra autoriniai darbai. Leidinio tikslas — supažindinti švietimo bendruomenę su projektu, atkreipiant ypatingą dėmesį į IDUKM formą, kai integruotas dalyko ir vokiečių kalbos pamokas veda dvi mokytojos /du mokytojai ir pamoka vyksta mokyklos ir vokiečių kalba.
7. Integruotos dalyko ir užsienio kalbos pamokos (EMILE, CLIL) Lietuvos mokyklose 2019. Švietimo problemos analizė. ŠMSM, 2019.	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos leidinyje pristatoma mokyklų veiklos kokybės 2010–2018 m. išorinio vertinimo duomenų analizė bei apibendrinti bendrojo ugdymo mokyklų 2017– 2018 m. m. įsivertinimo ir pažangos anketų duomenys. Straipsnis skirtas IDUKM kaip mokyosi formos privalumams Lietuvos ugdymosi įstaigose aptarti.
8. Mokinių mokymosi gerinimas. Į pagalbą mokytojui. Metodinė priemonė. UPC, 2016.	Leidinyje pateikiamos ugdymo turinio aktualijos, aptariami brandos egzaminų rezultatai, bendrųjų programų atnaujinimo gairės, galimi sprendimai, kaip pagerinti mokinių mokymąsi, teikiant pagalbą mokytojams. Metodinę priemonę „Mokinių mokymosi gerinimas: į pagalbą mokytojui“ sudaro šios dalys pagal dalykų grupes / temines sritis: Socialinis ir dorinis ugdymas. Rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymas. Etnokultūrinis ugdymas; Kalbinis ugdymas; Matematika ir informacinės technologijos; Gamtos mokslai; Technologinis ugdymas ir meninis ugdymas; Ikmokyklinis, priešmokyklinis ir pradinis ugdymas; Lietuvių kalba ir tautinių mažumų gimtoji kalba; Kūno kultūra; Pagalba mokytojui ir mokyklai.
9. Petty G. Įrodymais pagrįstas mokymas. Tyto alba, 2008.	Knygoje pristatoma daugiau nei 50 geriausių mokymo metodų, kurie gerina mokinių pasiekimus, kūrybiškumą, mąstymo gebėjimus, motyvaciją mokytis ir savarankiškai veikti pamokose.
10. Petty G. Šiuolaikinis mokymas. Tyto alba, 2007.	Ši praktinė knyga, parašyta gyvai ir šmaikščiai, skirta pedagogams – mokytojams, dėstytojams, įvairių kursų lektoriams, trumpai tariant – visiems, kuriems rūpi, kaip padėti išmokti. Jos tikslas – paprastai ir aiškiai atsakyti į klausimą, kaip mokyti: kaip planuoti pamokas ir motyvuoti mokinius, kaip sukurti drausmingą, bet smagią aplinką savo mokiniams. Pateikiama mąstymą skatinančių testų ir praktinių pratimų, išsami mokymo metodų apžvalga ir jų taikymo pavyzdžiai.
11. Ramonienė M. ir kt. Lingvodidaktikos terminų	Tai aiškinamasis terminų žodynas, kuriame

žodynas. Vilniaus universiteto leidykla, 2012.	pateikiama diduma šiuolaikinės lingvodidaktikos terminų, apimančių sudėtingą kalbų mokymosi ir mokymo kompleksą ir jo sąsajas su kitais dalykais. Surinkti jau vartojami terminai ir sukurti trūkstami anglų, prancūzų, rusų ir vokiečių literatūroje vartojamų terminų lietuviški atitikmenys, sudaryta jų bendra sistema ir pateiktos visų terminų apibrėžtys.
12. Beach R. et al. (2021). <i>Teaching Literature to Adolescents. 4th Edition.</i> Routledge.	Anglų kalbos mokytojams skirtoje knygoje pristatomi naujausi literatūros mokymo metodai, skirti darbui su progimnazijos ir gimnazijos mokiniais. Ketvirtajame knygos leidime dėmesys skiriamas literatūros kūrinių analizei pagal naujausias literatūrologijos tendencijas, skaitant ne tik kanoninę, bet ir šiuolaikinę įvairių kraštų literatūrą. Atskirai kalbama apie epikos, lyrikos, dramos bei negrožinio teksto kūrinių analizę, integruojant skaitmeninio raštingumo aspektus ir darbą nuotoliniu būdu. Siekiama, kad mokytojai būtų susipažinę su literatūros teorijos pagrindais ir galėtų įvairiais aspektais padėti mokiniams nagrinėti tekstus.
12. Collie J., Slater S. (2004). <i>Literature in the Language Classroom: A Resource Book of Ideas and Activities.</i> Cambridge University Press.	Praktinis vadovas, skirtas anglų kalbos mokytojams, norintiems integruoti literatūros mokymo aspektus mokant anglų kalbos. Knygoje pateikiami atsakymai į dažnai mokytojams kylančius klausimus: kodėl reikia mokyti literatūros? Ko mokyti per literatūros pamokas? Kaip mokyti? Taip pat publikacijoje pateikiama daug metodų ir veiklų pavyzdžių, skirtų skirtingoms mokinių amžiaus grupėms ir gebėjimų lygiams dirbant su tekstais ar jų ištraukomis.
13. Lazar G. (1993, online: 2010). <i>Literature and Language Teaching: A Guide for Teachers and Trainers.</i> Cambridge University Press.	Praktinė knyga skirta mokytojams, siekiantiems integruoti literatūros kūrinių panaudojimą anglų kalbos pamokų metu. Knygoje pateikiamos užduotys ir veiklos, skirtos darbui su paaugliais ir suaugusiais, besimokančiais anglų kalbą skirtingais lygiais. Knygoje detalios aprašomi veiklų pavyzdžiais ir pamokų planai, skirti dirbant su romanais, apsakymais, eilėraščiais bei dramos kūriniais ar jų ištraukomis. Taip pat mokytojams pateikiama daug idėjų, kaip sėkmingai atrinkti tekstus bei savarankiškai kurti užduotis.

9. Mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai

Bendrosios vertinimo nuostatos

Bendrieji mokinių užsienio kalbos pasiekimų lygių požymiai (pvz., žinių taikymo ir kalbos vartojimo kontekstai, klausomų ir skaitomų tekstų apimtis, sudėtingumas, informacijos akivaizdumas, supratimo detalumas, produkuojamų tekstų tipai ir žanrai), pateikiami 5-ame programos skyriuje „Pasiekimų raida“. Pasiekimų lygių požymiai aprašomi atsižvelgiant į mokinio siekiamą kalbos mokėjimo lygį, numatytą Bendruosiuose Europos kalbų metmenyse (2020 m.). Ugdymo koncentrai ir užsienio kalbos mokėjimo lygiai siejami taip:

Pirmoji užsienio kalba:

- 5–6 klasės – A2 kalbos mokėjimo lygis;
- 7–8 klasės – B1 kalbos mokėjimo lygis;
- 9–10 klasės – B1+ kalbos mokėjimo lygis.

Antroji užsienio kalba:

- 5–6 klasės – Prieš–A1/A1 kalbos mokėjimo lygis;
- 7–8 klasės – A1/A2 kalbos mokėjimo lygis;
- 9–10 klasės – A2/A2+ kalbos mokėjimo lygis.

Kokybiniai mokinių užsienio kalbos atlikčių požymiai, kurie yra pagrindiniai mokinių pasiekimų vertinimo kriterijai, pateikiami 8-ame programos skyriuje „Pasiekimų lygių požymiai“ ir aprašomi išskiriant keturis pasiekimų lygius: **slenkstinį, patenkinamą, pagrindinį, aukštesnįjį**.

Vertinant mokinio užsienio kalbos pasiekimus konkrečiame mokymosi konkcentre, vadovaujamasi tokiais pagrindiniais kokybiniais kalbos mokėjimo kriterijais:

- gebėjimas naudotis kalbos vartojimo ir mokymosi strategijomis;
- užduočių atlikimo savarankiškumo laipsnis: savarankiška veikla; šaltinių paramos poreikis (pavyzdžių, žodynų, žinytų, vertimo programų ir pan.); konsultavimosi su kitais grupės nariais poreikis; mokytojo pagalbos poreikis;
- užduoties atlikties apimtis (minimaliai, iš dalies, didžioji dalis, visiškai);
- produkuojamos kalbos taisyklumas;
- leksinių ir gramatinių struktūrų aprėptis ir tinkamumas;
- sakytinio ir rašytinio teksto struktūravimas;
- registro paisymas;
- interakcijoje gebėjimas inicijuoti, palaikyti ir pabaigti pokalbį;
- mediacijoje perfrazavimas, aiškinimas, pozityvus bendradarbiavimas;
- ir kt.

Kokybiniai pasiekimų lygių požymių aprašai skiriami tiek apibendrinamajam, tiek diagnostiniam, tiek formuojamajam/kaupiamajam mokinių pasiekimų vertinimui bei įvertinimui.

Pradinio ugdymo pakopoje mokinių užsienio kalbos pasiekimai nevertinami pažymiu; vertinimui taikomas idiografinis (individualios pažangos) principas. Daugiau apie vertinimą pradinio ugdymo pakopoje žr. Pradinio ugdymo bendrąją programą. Pagrindinio ugdymo pakopoje pasiekimų lygiai siejami su įvertinimu pažymiu:

- slenkstinis lygis (I) – 4;
- patenkinamas lygis (II) – 5–6;
- pagrindinis lygis (III) – 7–8;
- aukštesnysis lygis (IV) – 9–10.

Šiame skyriuje pateikiami mokinių rašytinės interakcijos atlikčių pavyzdžiai 9–10 klasių konkcentre iliustruojantys pasiekimų lygius: anketos pildymas ir asmeninio laiško rašymas. Kiekvieną pasiekimų lygį (slenkstinį, patenkinamą, pagrindinį, aukštesnįjį) iliustruoja mokinio darbas, įvertintas pagal konkcentro kalbos mokėjimo lygį atitinkančius kriterijus. Kartu pateikiamas apibendrintas įvertinimas apie tai, ar mokinio pasiekimai atitinka numatytą konkcentre kalbos mokėjimo lygį.

Rašytinė sąveika. 9–10 klasės. Vertinimo pavyzdžiai. Anglų kalba

Užduotys

1 užduotis ŽINUTĖ	Your class has a new student, called Nuri, who has recently arrived from a foreign country. You would like to invite him to join the environmental action ‘Let’s Do It!’. Write a message to Nuri in which you: • ask him to participate; • describe what people do on this day and explain why; • give advice on what to wear and explain why. Write 35–45 words. Count the words and write the word-count in the space provided.
2 užduotis LAIŠKAS	Last week you had winter holidays. Now you are writing a letter to your English-speaking friend Tina to tell her about your holidays. In your letter: • tell her what you did (at least two activities); • describe how you felt during these activities; • explain why you liked / disliked your holidays. Write 90–110 words. Count the words and write the word-count in the space provided.

Kalbinių komunikacinių kompetencijų aptartys rašymo gebėjimams vertinti. B1 lygis

Diskurso kompetencija – temos plėtotė, minties ir teksto rišlumas	Geba gana laisvai tiesmukai pasakoti ar ką nors apibūdinti grandinine minčių seka.
Leksinė kompetencija – žodyno aprėptis ir vartojimas	Žodyno mokama užtektinai, kad būtų galima perteikti mintis asmeninio gyvenimo temomis (kasdienė veikla, šeima, pomėgiai, darbas, kelionės) ar pakalbėti apie dabarties įvykius.
Gramatinė kompetencija – gramatinių formų vartojimas ir taisyklingumas	Iš esmės gramatika vartojama gerai, nors gimtosios kalbos įtaka pastebima. Klaidų pasitaiko, bet yra aišku, kas norima pasakyti. Gana taisyklingai vartojamos dažnai pasitaikančios sakinių konstrukcijos ir su labiau nuspėjamomis situacijomis susiję pasakymai.
Ortografinė kompetencija – rašyba	Geba kurti išsisinį tekstą, kuris iš esmės yra suprantamas. Rašyba, skyryba ir teksto išdėstymas pakankamai taisyklingi, kad būtų galima sekti mintį.

Atlikčių pavyzdžiai

1 atliktis. Aukštesnysis pasiekimų lygis   <i>Hello Nuri,</i>   <i>Our school is organising an environmental action ‘Let’s Do It!’ I encourage you to participate. We</i>

will pick up litter as well as place new garbage cans around. I suggest you wear comfortable, old clothing, because it can get messy. I hope you join!

Hello Tina,

Thank you for your letter. My winter holidays went great, but unfortunately I fell sick, so during the first few days I stayed home and tried to get better.

When I got back on my feet, my mom and I went to visit my sister in Germany, which means I didn't get to see the first few days of snow in Lithuania. But I don't mind it, because I missed my sister and it felt amazing to finally see her.

The sickness made me feel helpless, but I didn't let it ruin my holidays and I had a great time!

Did you have winter holidays?

Write back soon,

Name.

- Laisvai tiesmukai pateikia informaciją, atitinkančią užduoties punktus. Papasakoja savo patirtį ir apibūdina dalykus.
- Jungia pavienius sakinius į rišlų tekstą. Tinkamai vartoja įvairius sudėtingesnius jungiamuosius žodžius ir frazes (*as well as, but, so, when, which means, because, finally*).
- Vartoja sudėtinės leksinės-gramatinės struktūras, sudėtinius sakinius.
- Žodynas pakankamas perteikti užduoties informaciją. Vartojamas ir sudėtingesnis žodynas bei sudėtingesnės frazės (*encourage, place new garbage cans, messy, got back on my feet, missed, it felt amazing, sickness, helpless, ruin*). Žodynas vartojamas tinkamai.
- Geba reikšti emocijas (*unfortunately, I don't mind it*).
- Gramatika vartojama gerai.
- Rašyba ir skyryba taisyklinga.
- Teksto išdėstymas tinkamas. Skirstant į pastraipas, atsižvelgiama į kuriamo teksto žanrą ir ilgį.

Savarankiškai atlieka visas produkavimo raštu užduotis pagal programos reikalavimus nurodytomis sąlygomis. Rezultatai parodo, jog tikslingai naudojamosi raiškos strategijomis ir pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais, kitais ištekliais).

2 atliktis. Pagrindinis pasiekimų lygis

Hello Nuri,

It would be really great if you joined me by participating in environmental action “Let’s do it” this weekend. This action was created in order to clean up our surroundings from garbage. You will need gloves, boots and a garbage bag.

See you! Name

Hello Tina,

I wasn’t calling you because I was on winter holidays. Since you are my only friend, I want to share with you my experience.

During the first 2 days I was spending my time hiking in the mountains. Forest was fully covered in snow and it was breath taking to watch. Sadly, other 4 days I had to spend indoors because I got sick. At this point, I felt really down, because I missed an opportunity to hike to the local volcano.

I liked first part of the holidays because I got to see a beautiful forest, and disliked second part because I got sick.

How did your holidays went? I’ll wait for your answer.

Name

- Laisvai pasakoja apie patirtus įvykius ir apibūdina dalykus (vietovę, savo būseną).
- Žinutėje taisyklingai vartoja mandagią kvietimo formą, kuri yra gana sudėtinga leksiniu ir gramatiniu požiūriu (*It would be great if you joined me by participating...*).
- Jungiamieji žodžiai / frazės vartojami tikslingai ir tinkamai (*Since you are my only friend, sadly, at this point*).
- Mintys reiškiamos laisvai, sklandžiai, nors pasitaiko gramatikos klaidų.
- Žodynas pakankamas ir tinkamas perteikti užduotyje nurodytai informacijai ir mintims. Vartojami ir sudėtingesni žodžiai bei frazės (*created, surroundings, share with you my experience, breath-taking, I felt down, I missed the opportunity*).
- Pastebima gimtosios kalbos įtaka, todėl atsiranda klaidų (*clean up our surroundings from garbage*). Šiuo atveju klaidinga gimtosios kalbos vartosena tiesiogiai perkeliama į anglų kalbą (Nuvalyti aplinką nuo šiukšlių – klaidinga lietuvių kalbos vartosena. Frazė pažodžiui išversta į anglų kalbą. Turėtų būti sakoma išvalyti / nurinkti šiukšles iš / nuo gatvių).
- Gana taisyklingai vartojama kalba, tačiau pasitaiko veiksmažodžių formų vartojimo klaidų (*How did your holidays went?*), artikelio vartojimo klaidų ((the) *environmental action*, (the) *forest*, (the) *other 4 days*, (the) *first part*, (the) *second part*).

Atlieka didžiąją dalį rašytinio teksto produkavimo užduočių pagal programos reikalavimus nurodytomis sąlygomis. Rezultatai parodo, jog raiškos strategijomis, pagalbos priemonėmis (žodynais, žinytais), naudojamosi, tačiau ne visuomet tikslingai.

3 atliktis. Patenkinamas pasiekimų lygis

Hello Nuri,

I would like to invite you to „Let’s Do It“ event on 22th of December. On that day we clean our city or planting trees. After cleaning and planting trees we go to the park and drink coffee or tea. If you will come please put on some dirty clothes and get some gloves for protection from garbages to not get dirty your hands dirty. I hope you will come to this event.

Hello Tina,

I want you to tell you about my winter holiday. So on holiday I was in a film called “Pasmerkti” and whole week I was spent in town with my friends. Film was perfect I loved it. This film has a lot of series on TV and I knew a lot of actors in that film. Film category is comedy and drama. I laughed whole film as I told it was perfect. I felt very well. After the film I went to restaurant with my friend and ate pizza. I had a lot of fun on this holiday. And what I didnt like is that this holidays was went very fast.

- Laisvai tiesmukai pateikia informaciją žinutėje ir pasakoja apie savo patirtį bei apibūdina savo būseną laiške.
- Rašo trumpais sakiniais. Jungia sakinius į rišlią minčių seką ir žinutėje, ir laiške pagal užduoties punktus.
- Teksto neskaido į pastraipas, bet minties rišlumo ir teksto rišlumo pakanka.
- Laikomasi mandagaus bendravimo konvencijų (*please put on...*).
- Tekstas neskaidomas į pastraipas, tačiau mintys siejamos ir sakiniai jungiami į rišlią seką. Minčių rišlumas (koherencija) ir teksto rišlumas (kohezija) yra tinkami.
- Žodynas pakankamas, vartojamas ir sudėtingesnis žodynas (*protection*).
- Gramatika vartojama gerai, pasitaiko netikslumų, kurie netrukdo suprasti, ką norima pasakyti (*If you will come, I want you to tell you, film was perfect, film category, this holidays was went very fast*).
- Gramatikos vartojime pastebimas perkėlimas iš lietuvių kalbos (*I was in a film, I laughed whole film*).
- Rašybos klaidos retos (*didn’t*).

Iš dalies atlieka rašytinio teksto produkavimo užduotis pagal programos reikalavimus nurodytomis sąlygomis. Rezultatai parodo, jog naudojama kai kuriomis raiškos strategijomis, iš dalies pasinaudojama žodynais ir žinynais.

4 atliktis. Patenkinamas pasiekimų lygis

Hello Nuri,

Would you like to participate in the environmental action called 'Let's Do It'? People who are joined this action loves nature and likes taking care of it. Just wear comfortable and warm clothes because action always happens in the spring.

Name

Hello Tina,

Last week I had winter holidays. It was two weeks long. I had great time in my village.

First day of the holiday I went to my village. It is the place where I can relax the most and find a lot of activities. When is winter I really love skating on the ice so I went to frozen lake with my dad. We had a good time. Later I went fishing in the ice. It is good experience because it was my first time.

I felt amazing and happy. I loved spending time with my dad and doing those activities. I liked my holidays because it was kind of long.

Best wishes

- Gana laisvai tiesmukai pasakoja apie savo veiklas ir apibūdina vietą bei patirtį.
- Rašo gana trumpais sakiniiais, jungia juos į rišlią minčių seką.
- Vartoja paprastus jungiamuosius žodžius (*because*), tačiau kartais trūksta minties rišlumo (koherencijos):
  - *Wear comfortable [...] clothes because action always happens in the spring.*
  - *I liked my holidays because it was kind of long.*
- Gerai vartojamas pagrindinis žodynas, jis pakankamas patirčiai aprašyti ir veiklai apibūdinti pagal nurodytus abiejų užduočių punktus.
- Pasitaiko kolokacijų vartojimo netikslumų (*action happens*).
- Gana taisyklingai vartojamos sakinių konstrukcijos, nors pasitaiko gramatikos klaidų: nederinama (*people loves nature and likes taking care of it*), netinkamai vartojami artikeliai (*I had great time, First day, I went to frozen lake*), prielinksniai (*in the ice*).

Iš dalies atlieka rašytinio teksto produkavimo užduotis pagal programos reikalavimus nurodytomis sąlygomis. Rezultatai parodo, jog naudojamos kai kuriomis raiškos strategijomis, iš dalies pasinaudojama žodynais ir žinynais.

5 atliktis. Slenkstinis pasiekimų lygis

Hello Nuri,

I would like to invite you participate in the environment action 'Let's Do It!'.

This action is about environment safty. People who cears earth and all environment are going to do this action.

I think you should wear clauses, which isn't so important to you, because in this action you can not wear it anymore.

Hello Tina,

I am whriting to you a letter about my winter holidays. I hope you had a wonderful holidays to. I hope in a nearly future you will come to me visit.

My whinter holidays was great, I with my best friend Name were was in a Norway for a few days. The beast activity was skying. It was wonderful feeling. We were living in a small houses, in a mountains. When we back at home, in Lithuania, we just was traveling in a Kaunas, Vilnius, Klaipėda. Kaunas have a very pretty old town.

It was perfect holidays, because I was with my beast friend that time. I am still exited for this.

Love, Name

- Tinkamai pasinaudoja žinutės įvesties tekstu ir jį perkelia į savo tekstą. Norint perfrazuoti įvesties informaciją ir ją pritaikyti savo tekste, randasi klaidų (*invite you participate*).
- Labai paprastai papasakoja apie patirtus įvykius. Rašo trumpais sakiniais. Sieja žodžių grupes paprastais jungtukais (*because*).
- Žodynas ribotas, bet pakankamas minimaliai perteikti reikiamą informaciją pagal užduočių punktus.
- Nuolat daroma esminių gramatikos klaidų: gausu vienaskaitos / daugiskaitos daiktavardžių ir veiksmažodžių formų derinimo klaidų (*people who cares, clauses which isn't, holidays was, we was traveling, Kaunas have*), nors kartais bandoma pasitaisyti (*I with my best friend were was*); dažnos artikelių vartojimo klaidos (*earth, a wonderful holidays, a Norway, It was wonderful feeling, a small houses, a mountains, a Kaunas*); prielinksnių vartojimo klaidos (*invite you participate, cears earth, in this action, excited for*).
- Fonetiskai rašo žodžius iš sakytinės kalbos, todėl atsiranda daug rašybos klaidų (*safty, cears, clauses, skying*). Šios ir kitos rašybos klaidos (*whriting, beast, can not*) greičiausiai randasi dėl nepakankamos patirties vartojant šiuos žodžius rašytiniame tekste.

Minimaliai atlieka rašytinio teksto produkavimo užduotis pagal programos reikalavimus nurodytomis sąlygomis. Rezultatai parodo, jog raiškos strategijomis ir pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais) naudojamosi labai ribotai.

6 atliktis. Slenkstinis pasiekimų lygis

Hello Nuri,

I would like to invite you to join the environmental action 'Let's Do It!'. It's a nacional event to clean the parks. A whole town is coming to help so I would like to advice you to wear clothes for working because we will work the whole day.

Good luck Name

Hello Tina,

Last week I had a great holidays I love it. So first think I did I traveled to Egypt with plane the view was beautiful inside the plane. When I get there I went to the room and slept for a while then I went outside for sunburn. I felt like being in heven. One think I didn't liked that last few days there was a storm so I had to stay In the room and it was realy boring.

Next holiday was that it was my birthday. I felt happy I liked I got best gifts my mom bought me a car so now I can have liens and I can easy drive to work next gift was from my brother was a puppy. It was the best holidays in my life.

- Tinkamai pasinaudoja užduoties įvestimi ir nurašo frazę (*to join the environmental action*).
- Labai paprastai papasakoja apie savo atostogas, apibūdina teigiamas ir neigiamas patirtis pagal užduoties punktus.
- Kartais sieja žodžius ir frazes paprastais jungiamaisiais žodžiais (*so, because*).
- Kartais rašytinis tekstas primena sakinį tekstą, kai skyrybos ženklų nevarojama mintims atskirti. (*I felt happy I liked I got best gifts my mom bought me a car so now I can have liens and I can easy drive to work next gift was from my brother was a puppy.*)
- Žodynas pakankamas perteikti norimą informaciją, tačiau ribotas. Žodyno vartojimo klaidos (*sunburn, I can easy drive*) netrukdo suprasti, kas norima pasakyti.
- Gramatikos klaidos dažnos: netinkamai vartojami artikeliai (*a great holidays, last few days*), laikai (*I love it, when I get there, slept, didn't liked*).
- Rašybos klaidos netrukdo suprasti, kas norima pasakyti (*nacional, advice, think, heven, realy, liens*).

Minimaliai atlieka rašytinio teksto produkavimo užduotis pagal programos reikalavimus nurodytomis sąlygomis. Rezultatai parodo, jog raiškos strategijomis ir pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais) naudojamosi labai ribotai.

Mokinių pasiekimai

C2. Rašytinė sąveika

- Transakcinis rašymas: informacijos suteikimas raštu (žinutė, anketa, forma).

Pateikia asmeninę informaciją, pildydami anketas arba formas (pvz., vasaros stovyklos informacija).

- Susirašinėjimas (asmeninis pusiau oficialus laiškas, elektroninis laiškas, žinutė, atvirukas).

Rašo labai paprastus asmeninius laiškus (pvz., apie save).

Pasiekimų lygių požymiai

Slenkstinis	Patenkinamas	Pagrindinis	Aukštesnysis
C2.1. Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus) naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Sąveikos sėkmė priklauso nuo papildomos informacijos/pateiktų pavyzdžių ir mokytojo teikiamos pagalbos. Tik pateikus pavyzdį tekstą išdėsto laikydamiesi žanro reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Kalbos taisyklingumas skaitytojui ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais) naudojasi suteikus pagalbą.	C2.2. Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus) naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Kartais prireikia mokytojo pagalbos. Sąveikos sėkmė priklauso nuo papildomos informacijos ir grįžtamojo ryšio. Tekstą išdėsto iš dalies laikydamiesi žanro reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja žinomas gramatines struktūras. Kalbos taisyklingumas skaitytojui ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais naudojasi ribotai.	C2.3. Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus) dažnai naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Atliekant sudėtingesnes užduotis prireikia pagalbos.– Iš esmės laikosi kuriamų žanrų tekstų struktūros reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja žinomas gramatines struktūras. Kalbos taisyklingumas skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais.	C2.4. Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus) kartais naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Laikosi kuriamų žanrų tekstų struktūros reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Kalbos taisyklingumas skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi žinomomis rašymo strategijomis. Tikslingai naudojasi pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais.

UŽDUOTYS

1 užduotis. Jūs norite užsirašyti į gyvūnų mylėtojų klubą. Registruodamiesi turite **užpildyti anketą.** Parašykite 20–30 žodžių.

2 užduotis. Perskaitykite draugės laišką ir **parašykite jai 80-90 žodžių atsakymą.**

Salut,

Ce week-end, il y a mon petit cousin de 6 ans qui vient à la maison, et je devrai m'occuper de lui!

Tu peux me conseiller une activité qu'il aimerait? Où je pourrais aller avec lui? Qu'est-ce que je peux lui donner à manger?

Aide-moi, s'il te plaît!

À plus.

Rašymo atliktys ir jų vertinimas pagal BEKM ir pagal BP pasiekimų lygius

Darbas Nr. 1

Prénom :	<i>Vardenė</i>		
Âge :	<i>16</i>		
Ville :	<i>Miestamiestis</i>		
Sport préféré :	<i>La natation</i>		
Matière préférée à l'école :	<i>Ma matière préférée à l'école c'est les sciences</i>		
Pourquoi vous aimez cette émission (deux items):	<i>J'J'aime cette émission car elle parle des sports et des sciences en présentant toutes les nouveautés.</i>		

Le 18 mars, lundi

Salut,

Comment vas-tu ? Merci pour ta lettre et surtout de m'avoir demandé des conseils ! Évidemment, je vais t'en donner quelques-uns. Tout d'abord, comme les petits aiment s'amuser tu pourrais l'emmener au parc d'aventures où il y a beaucoup d'activités sportives – ton cousin sera ravi et vous aurez le temps inoubliable ! Ensuite, je suis sûre qu'il aime les jeux vidéo, tu pourras le laisser tranquille à l'ordinateur, au moins pour une heure ! Finalement si vous avez faim je suis persuadée que la pizza pour le dîner sera un meilleur choix ! Organise tout ça, pour qu'il soit content !

Bon temps ensemble !

Courage !

Écris-moi comment ça s'est passé !

Bises

Darbo Nr.1 Įvertinimas	
ANKETA	LAIŠKAS
Mokinė geba užrašyti savo vardą, pavardę, amžių, miestą, mėgstamą dalyką mokykloje bei kodėl patinka laida. Užduotis pilnai atlikta, vartojamas tinkamas žodynas, nėra nei rašybos, nei gramatikos klaidų, tinkamai vartojamos paprastos bei sudėtinės gramatinės struktūros. Pavartotas rečiau vartojama priežasties raiška.	Mokinė geba parašyti asmeninį laišką, duoti draugei patarimų, kokiomis veiklomis užsiimti su mažuoju pusbroliu. Mokinė atsakė į visus užduoties punktus. Komunikacinė užduotis visiškai įvykdyta. Tekstas rišlus. Mokinė laisvai konstruoja sakinius, perfazuoja, visada taisyklingai, be klaidų vartoja įvairias leksines ir gramatinės struktūras, formas viršijančias programos reikalavimus, pvz. : <i>surtout de m'avoir demandé, je vais t'en, tu pourrais l'emmener, pourras le laisser tranquille, pour qu'il soit content.</i> Taisyklingai vartojami jungtukai, laikai, papildiniai, <i>subjonctif</i> nuosaka. Žodyno platus, vartojamas tinkamai ir pagal situaciją.
IŠVADA. Galima teigti, jog mokinės rašymo gebėjimai atitinka A2 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus. Mokinės pasiekimai atitinka aukštesniojo lygio požymius.	

Darbas Nr.2

Prénom :	<i>Vardenė</i>		
Âge :	<i>16</i>		
Sport préféré :	<i>La natation</i>		
Matière préférée à l'école :	<i>J'aime les cours de science</i>		
Pourquoi vous aimez cette émission (deux items):	<i>Cette émission est: 1) Très informative. 2) Très intéressante pour moi et mes amis.</i>		

Darbo Nr. 2 Įvertinimas	
ANKETA	LAIŠKAS
Mokinė geba užrašyti savo vardą, pavardę, amžių, mėgstamą dalyką mokykloje bei kodėl patinka laida. Užduotis pilnai atlikta, vartojamas tinkamas žodynas, nėra nei rašybos, nei gramatikos klaidų, vartojamos	Mokinė geba parašyti trumpą asmeninį laišką, duoti draugei patarimus, kokiomis veiklomis užsiimti su mažuoju pusbroliu. Mokinė atsakė į visus užduoties punktus. Komunikacinė užduotis visiškai įvykdyta. Tekstas rišlus.

paprastos, bet taisyklingos Le 21 avril, jeudi Chère Julie, Merci pour ta lettre, bien sûr que je vais t'aider! Je pense que vous pouvez aller au cinéma de voir quelques films. S'il aime les animaux, vous pouvez aller se promener au parc avec ton chien. Mais n'allez pas au musée, parce que les petites enfants ne l'aiment pas de tout. Je crois que les enfants adorent les bonbons, le chocolat et la glaces, mais tu dois lui donner manger un plat normal comme les pâtes ou le soup. Écris-moi comment ça va avec lui Grosses bises		Mokinė laisvai konstruoja sakinius, vartoja įvairias gramatines struktūras, formos ir sudėtiniai sakiniai. Taisyklingai vartojami papildiniai, liepiamoji nuosaka. Yra keletas rašybos klaidų. Žodyno vartojamas tinkamai ir pagal situaciją.
	struktūros.	

ĮŠVADA Galima teigti, jog mokinės rašymo gebėjimai atitinka A2 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus. Mokinės pasiekimai atitinka **pagrindinio** lygio požymius.

Le 21 avril, jeudi

Darbas Nr. 3

Prénom :	<i>Vardenė</i>		
Âge :	<i>16</i>		
Ville :	<i>Miestamiestis</i>		
Sport préféré :	<i>Le jogging</i>		
Matière préférée à l'école :	<i>La biologi</i>		

Pourquoi vous aimez cette émission (deux items):	<i>Parce que il est intéressant et amusante</i>		

Bonjour,	Darbo Nr. 3 Įvertinimas		
Merci que tu as écrit. Je te conseille faire velo, jouer le basketball ou le football. Tu peux aussi venir avec ton cousin. Aussi tu peux aller à manger la glass ou aller aux cinema. Tu peux donner lui manger pizza, spaghetti ou cruassan et la maison tu peux chanter le Karaoke, ou regarder la télé. Tu peux jouer avec le Lego. Si tu veux je peux venir et te tenir compagnie. Écrit moi.	LAIŠKAS		
À bientôt, Vardenė	Mokinė geba parašyti savo vardą, amžių, sporto pavadinimą, suprato anketos klausimus. Mokinė atsakė į klausimus, žodyno vartojimo, gramatikos ir rašybos klaidos netrukdo suprasti, kas norima pasakyti.		
IŠVADA. Galima teigti, jog mokinės rašymo gebėjimai atitinka minimalius A2 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus: Mokinės pasiekimai atitinka patenkinamo lygio požymius.			

Darbas Nr. 4

Prénom :	<i>Vardenė</i>		
Âge :	<i>16</i>		
Ville :	<i>Miestamiestis</i>		
Sport préféré :	<i>Football</i>		
	<i>Histoire</i>		
Matière préférée à l'école :			
Pourquoi vous aimez cette émission (deux items):	<i>Le professeur et interesant. Nous analyze des documents et regade des film</i>		

Bonjour,	Darbo Nr.4 Įvertinimas		
Perfect, mon petit cousin vient à la maison. Je pense tu aime les enfant. Je pense, tu bien occuper de lui, je peux conseiller.	LAIŠKAS		
Le cousin de tu est actif, il aime jouer le basketball et le football. Vais ioue le	Mokinys geba parašyti savo vardą, amžių, Mokiniys geba parašyti trumpą asmeninį laišką apie		

miesto pavadinimą, suprato ne visus anketos punktus. Atsakydamas į paskutinį klausimą padarė daug gramatinių klaidų, kurios apsunkina teksto supratimą, pvz., <i>le professeur est interesant. Nous analyze des documents et regade des film,</i>	būsimą kelionę, atsako į draugės laiške užduotus klausimus. Žodyno pakanka pateiktai komunikacinei užduočiai atlikti. Mokinys vartoja paprastas gramatines konstrukcijas, tačiau daro nemažai gramatinių klaidų. Kai kurios klaidos gali trukdyti suprasti, kas norima pasakyti, pvz., <i>tu aime, le cousin de tu est, tu bien s'occuper de lui, vais joue le basketball et le football avec il, tu vais ir kt.</i> Mokinys laiško pradžią nurašo nuo užduoties laiško nepakeisdama įvardžio <i>mon</i> į <i>ton</i>, taip pat kelis kartus kartojama ta pati struktūra (<i>tu peux</i>). Daro nemažai rašybos klaidų, tačiau jos netrukdo suprasti tekstą.
IŠVADA. Galima teigti, jog mokinio rašymo gebėjimai atitinka minimalius A2 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus, besiribojančius su A1 lygiu. Mokinės pasiekimai atitinka slenkstinio lygio požymius.	

Mokinių pasiekimai

Transakcinis rašymas: informacijos suteikimas raštu (žinutė, anketa, forma).

C2.2. Rašo trumpas žinutes, susijusias su kasdieniais poreikiais. Pateikia asmeninę informaciją pildydami anketas arba formas (pvz., vasaros stovyklos informacija).

Susirašinėjimas (asmeninis pusiau oficialus laiškas, elektroninis laiškas, žinutė, atvirukas)

C2.1. Keičiasi informacija teksto žinutėmis, elektroniniu paštu, atsako į kito asmens klausimus (pvz., apie naują daiktą ar veiklą), atsako į pakvietimą, patvirtina dalyvavimą renginyje. Rašo labai paprastus asmeninius laiškus (pvz., apie save), padėkas, atsiprašymus ir atvirukus.

Pasiekimų lygių požymiai

Slenkstinis	Patenkinamas	Pagrindinis	Aukštesnysis
C2.1. Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia	C2.2. Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia	C2.3. Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia	C2.4. Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia

mintis, jausmus) naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Sąveikos sėkmė priklauso nuo papildomos informacijos/pateiktų pavyzdžių ir mokytojo teikiamos pagalbos. Tik pateikus pavyzdį tekstą išdėsto laikydamiesi žanro reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Kalbos taisyklingumas skaitytojui ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais) naudojasi suteikus pagalbą.	mintis, jausmus) naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Kartais prireikia mokytojo pagalbos. Sąveikos sėkmė priklauso nuo papildomos informacijos ir grįžtamojo ryšio. Tekstą išdėsto iš dalies laikydamiesi žanro reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja žinomas gramatines struktūras. Kalbos taisyklingumas skaitytojui ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais naudojasi ribotai.	mintis, jausmus) dažnai naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Atliekant sudėtingesnes užduotis prireikia pagalbos.– Iš esmės laikosi kuriamų žanrų tekstų struktūros reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja žinomas gramatines struktūras. Kalbos taisyklingumas skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais.	mintis, jausmus) kartais naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Laikosi kuriamų žanrų tekstų struktūros reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Kalbos taisyklingumas skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi žinomomis rašymo strategijomis. Tikslingai naudojasi pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais.

Rašymo atliktys ir jų vertinimas pagal BEKM ir pagal BP pasiekimų lygius

1 užduotis: ANKETOS UŽPILDYMAS

Užduotis. Jūs norite užsirašyti į gyvūnų mylėtojų klubą. Registruodamiesi turite **užpildyti anketą**. Parašykite 20–30 žodžių.

Имя:	
Фамилия:	
Город (район, посёлок):	
Личные качества (черты характера):	
Почему хотите записаться в клуб?	

Atliktis Nr.1. AUKŠTESNYSIS LYGIS

Имя:	Вайда		
Фамилия:	Вайдаускайте		
Город (район, посёлок):	Каунас		
Личные качества (черты характера):	Ответственная, общительная, активная, энергичная		
Почему хотите записаться в клуб?	Я хочу заботится о животных, о собаках, о котах. Хочу узнать о них по больше. Мне всё интересно, как они ведут себя, что кушают		

Atlikties Nr.1 Įvertinimas

Mokinė geba užrašyti savo vardą, pavardę, miesto pavadinimą, suprato anketos klausimus ir išsamiai į juos atsakė. Į klausimą atsakė be gramatinių klaidų, yra keletas negrubių rašybos klaidų.

IŠVADA. Galima teigti, jog mokinės rašymo gebėjimai atitinka A2 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus. Mokinės pasiekimai atitinka **aukštesniojo** lygio požymius.

Atliktis Nr.2. PAGRINDINIS LYGIS

Имя:	Вайда		
Фамилия:	Вайдаускайте		
Город (район, посёлок):	Юнишкис		
Личные качества (черты характера):	Весёлая, активная, интересная, серьезная, аккуратная		
Почему хотите записаться в клуб?	Потому что я очень люблю своей собаку и кот. Я думаю, что это клуб помогает мне быть лучшее человеком		

Atlikties Nr.2 Įvertinimas

Mokinė geba užrašyti savo vardą, pavardę, miesto pavadinimą, suprato anketos klausimus ir gana išsamiai į juos atsakė.

Į klausimą atsakė su gramatinėmis klaidomis, tačiau jos netrukdo suprasti tekstą.

IŠVADA. Galima teigti, jog mokinės rašymo gebėjimai atitinka A2 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus. Mokinės pasiekimai atitinka **pagrindinio** lygio požymius.

Atliktis Nr.3. PATENKINAMAS LYGIS

<i>Имя:</i>	<i>Вайда</i>		
<i>Фамилия:</i>	<i>Вайдаускайте</i>		
<i>Город (район, посёлок):</i>	<i>Вильнюс, Зирмунай</i>		
<i>Личные качества (черты характера):</i>	<i>Я очень люблю животники, я весёлая, активная</i>		
<i>Почему хотите записаться в клуб?</i>	<i>Я хочу узнать много об животных. Люблю узнать о новом деле. У меня есть собака</i>		

Atlikties Nr.3 Įvertinimas

Mokinė geba užrašyti savo vardą, pavardę, miesto pavadinimą, suprato anketos klausimus.

Mokinė atsakė į klausimus, žodyno vartojimo, gramatikos ir rašybos klaidos netrukdo suprasti, kas norima pasakyti.

IŠVADA. Galima teigti, jog mokinės rašymo gebėjimai atitinka minimalius A2 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus: Mokinės pasiekimai atitinka **patenkinamo** lygio požymius.

Atliktis Nr.4. SLENKSTINIS LYGIS

<i>Имя:</i>	<i>Вайда</i>		
<i>Фамилия:</i>	<i>Вайдаускайте</i>		
<i>Город (район, посёлок):</i>	<i>Йонишкис</i>		
<i>Личные качества (черты характера):</i>	<i>Общительная, трудолюбивая</i>		
<i>Почему хотите записаться в</i>	<i>Потому что я очень люблю кот, собаки. Они очень красивый, они глаза много</i>		

клуб?	ЗНАТЬ, ЧУСТВЫЙ И Я ЯТО ВЫЖУ.		

Atlikties Nr.4 Įvertinimas			
Mokinė geba užrašyti savo vardą, pavardę, miesto pavadinimą, suprato anketos punktus.			
Atsakydama į klausimą padarė daug gramatinių klaidų, kurios apsunkina teksto supratimą, pvz., „ониx глаза много знать, чувствый и я ято выжу.“			
IŠVADA. Galima teigti, jog mokinės rašymo gebėjimai atitinka minimalius A2 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus, besiribojančius su A1 lygiu. Mokinės pasiekimai atitinka slenkstinio lygio požymius.			

Atliktis Nr.5 NEPASIEKTAS SLENKSTINIS LYGIS

Имя:	Вайда		
Фамилия:	Вайдаускайте		
Город (район, посёлок):	Пасвалис, Швобишкис		
Личные качества (черты характера):	веселюлия, добрая, сережная, сильная		
Почему хотите записаться в клуб?	патами что нравится тансиват и люблю тансиват музыку, и отдыхаю		

Atlikties Nr.5 Įvertinimas			
Mokinė geba užrašyti savo vardą, pavardę, miesto pavadinimą, tačiau klausimo nesuprato.			
Daro gramatikos ir rašybos klaidų, apsunkinančių supratimą, pvz., „веселюлия , сережная“ , „люблю тансиват музыку“.			
IŠVADA. Galima teigti, jog mokinės rašymo gebėjimai pagal daugumą kriterijų atitinka A1 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus. Mokinės pasiekimai neatitinka 9–10 kl. slenkstinio lygio požymių.			

2 uždutis. SUSIRAŠINĖJIMAS ŽINUTĖMIS

3 uždutis. ASMENINIS LAIŠKAS

2 uždutis. Jūs susirašinėjate su savo draugu. Perskaitykite visas draugo SMS žinutes ir tam skirtose vietose atsakykite į visus jo klausimus. Parašykite iš viso 20–30 žodžių.

Привет! Поздравляю с Рождеством и с Новым годом! Как прошли праздники?

Где и с кем отмечал(а) Рождество и Новый Год?

.....
Что тебе подарили?

.....
Что делаешь на каникулах?

.....
Помнишь, когда я был в Литве, твоя мама делала цеппелины. Я хочу их приготовить. Какие продукты нужны?

3 uždutis. Perskaitykite draugo laišką ir parašykite jam 80–90 žodžių atsakymą. Nepamirškite padėkoti už laišką, atsakyti į visus klausimus ir atsisveikinti.

15 апреля

Привет!

Извини, что долго не писал. У меня есть новости. Я перешёл в другую школу – математическую! Ты же знаешь, что для меня значит математика! Новая школа просто супер! Представляешь, в школе есть фитнес-зал и даже бассейн! Учителя хорошие и понимающие! Класс очень дружный! Я уже со многими подружился. После уроков вместе с одноклассниками хожу в спортзал, потом в бассейн. Каждую неделю – математические конкурсы, викторины, шахматные турниры... В общем, скучать некогда!

А что у тебя нового? Как дела в школе? Какие уроки тебе нравятся? Что делаете на уроках русского языка? Чем занимаешься после уроков?

Пиши. Пока.

Артур

P.S. Кстати, где будешь праздновать свой день рождения?

Atliktis Nr.1. AUKŠTESNYSIS LYGIS

Привет! Поздравляю с Рождеством и с Новым годом! Как прошли праздники?

Было очень прекрасно. Поздравляю и тебя!

Где и с кем отмечал(а) Рождество и Новый Год?

Я отмечала эти праздники с родственниками в доме.

Что тебе подарили?

Мне подарили косметику, игрушку и новый телефон.

Что делаешь на каникулах?

На каникулах я смотрю фильмы, изучаю языки, гуляю в парке.

Помнишь, когда я был в Литве, твоя мама делала цеппелины. Я хочу их приготовить. Какие продукты нужны?

Нужно картошки, сметанка, мяса, молоко и яйцо.

(115 сл.)

Здравствуй, Андрей!

28 февраля

Спасибо тебе за интересное письмо, которое сегодня получила! Я рада, что у тебя всё хорошо.

Мои дела трудные, но интересные. Сейчас у нас большие проекты, тесты русского и английского языка. Я волнуюсь и очень много работаю, потому что я люблю языки. Это мои любимые предметы. На уроках русского языка мы делаем задания, читаем разные тексты и поэзию. Я мечтаю хорошо знать русский язык.

После уроков у меня есть театральный кружок. Потом, дома, я делаю уроки, слушаю музыку и говорю с друзьями по телефону. Ты спрашивал, как я буду праздновать свой день рождения? Как всегда, дома с родственниками.

Вот и всё. Спасибо ещё раз за вопросы и письмо. Жду.

Твоя подруга (имя)

Atlikties Nr.1 Įvertinimas

ATSAKYMAI Į KLAUSIMUS	LAIŠKAS
Mokinė geba komunikuoti atsakydama į paprastus klausimus. Suprato užduodamus klausimus, adekvačiai ir taisyklinga kalba į juos atsakė. Atsakymai į klausimus rodo, jog mokinės žodynas yra pakankamas ir pilnai atitinka A2 lygio reikalavimus. Į klausimus atsakoma gana išsamiai.	Mokinė geba parašyti trumpą asmeninį laišką, atsako į užduodamus draugo laiške klausimus, pasakoja apie save, reiškia emocijas. Žodynas pakankamas, vartojamos kai kurios sudėtingesnės gramatinės struktūros: „Я волнуюсь и очень много работаю, потому что я люблю языки“. Mokinė taisyklingai vartoja jungiamuosius žodžius, paprastas gramatinės struktūras. Mintys reiškiamos laisvai, taisyklingai vartojamos ne tik išmoktos frazės, bet ir savarankiškai formuluojami sakiniai. Gebama kurti paprastą rišlų tekstą. Kalba taisyklinga, yra keletas nešiuurkščių/nereikšmingų gramatinių ir rašybos klaidų.
IŠVADA. Galima teigti, jog mokinės rašymo gebėjimai visiškai atitinka A2.2 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus, o pagal kai kuriuos kriterijus (sudėtingesnių gramatinių struktūrų vartojimas) juos viršija.	

Atliktis Nr.2. PAGRINDINIS LYGIS

Привет! Поздравляю с Рождеством и с Новым годом! Как прошли праздники?

Привет, спасибо, я тебе тоже поздравляю. Мена праздники прошли хорошо. О тебя как?

Где и с кем отмечал(а) Рождество и Новый Год?

Я Рехдество отмечал с семье, о Новый год с друзьями.

Что тебе подарили?

Мне подарили новую компьютерную клавиатуру.

Что делаешь на каникулах?

Буду тренироваться. У меня травма была. Надо тренироваться.

Помнишь, когда я был в Литве, твоя мама делала цеппелины. Я хочу их приготовить. Какие продукты нужны?

Я все конкретно не знаю, но могу сказать, нужны картошки, мяса и крахмаль.

(91 сл.)

Привет!

Спасибо тебе за письмо! Как хорошо знать, что у тебя всё так классно!

Мне в школе не так хорошо, как тебе. Друзья мне конечно есть, но с математикой, сам знаешь, что не пироги. Мне больше всего нравится русский и английский языки. В истории мне в общем канец. Я после уроков всегда ехал в поликлинику. Меня опять была траума неги и петему я после операцию теперь посещаю реабилитацию. Свои день рождения буду праздновать дома, с семьёю. Хочу спокойно с их праздновать без какими-нибудь сюрпризий.

Вот и всё. Привет твоей родителями. Пока.

Имя

Atlikties Nr.2 Įvertinimas

ATSAKYMAI Į KLAUSIMUS	LAIŠKAS
Mokinys komunikuoja atsakydamas į užduotus klausimus, į visus atsako adekvačiai ir gana išsamiai. Vartojamas žodynas pakankamas, atitinka A2 lygio reikalavimus. Gramatinės klaidos retos, jos netrukdo suprasti, kas norėta pasakyti.	Mokinys geba parašyti trumpą asmeninį laišką, atsako į draugo laiške užduotus klausimus. Vartoja paprastas gramatinės struktūras, daugiausia rašo išmoktomis frazėmis, tačiau mintis formuluoja ir savarankiškai. Nepaisant gramatinių ir rašybos klaidų, visuomet aišku, ką nori pasakyti. Mokinys vartoja kai kuriuos retesnius posakius, sudėtingesnes gramatinės struktūras, pvz., „<i>знаешь, что не пироги</i>“ „<i>Как хорошо знать, что у тебя всё так классно</i>“. Žodyno pakanka pateiktai komunikacinei užduočiai atlikti. Rašyba gana taisyklinga.
IŠVADA. Galima teigti, jog mokinio rašymo gebėjimai pagal visus kriterijus atitinka A2.2 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus.	

Atliktis Nr.3. PATENKINAMAS LYGIS

Привет! Поздравляю с Рождеством и с Новым годом! Как прошли праздники?

Привет, праздники прошли интересно.

Где и с кем отмечал(а) Рождество и Новый Год?

Я отмечала Рождество с братом в деревне.

Что тебе подарили?

Мне подарили много подарков.

Что делаешь на каникулах?

Я была с друзьями.

Помнишь, когда я был в Литве, твоя мама делала цеппелины. Я хочу их приготовить. Какие продукты нужны?

Картофель и мясо.

(82 sl.)

Привет, Артур!

Большое спасибо за письмо! Я очень ждала твоего письма! Как интересно твои новости!

У меня всё хорошо! Я учусь и всё. В школе просто супер. Учителя хорошие и дружие. Как и класс! Моя любимые уроки математики и физики. На русского языка мы смотрим русской фильмы и учимся написать письмо. После уроков я провести моя время с друзьями. Я буду праздновать свой день рождения с друзьями в ресторане.

А ты хочешь праздновать моя день рождения рядом? Я очень хочу!

Пиши. Я жду.

(Имя)

Atlikties Nr.3 Įvertinimas

ATSAKYMAI Į KLAUSIMUS	LAIŠKAS
Geba suprasti draugo klausimus ir į juos adekvačiai atsakyti. Komunikacija vyksta sėkmingai. Žodynas pakankamas, tačiau gana skurdus, jo pritrūksta kai kuriems dalykams įvardyti, pvz., „Мне подарили много подарков“ „Я была с друзьями“ (nekonkretinama, ką padovanojo, ką veikė/veiks). Į klausimus atsakoma labai trumpai.	Geba parašyti trumpą asmeninį laišką, trumpai atsako į užduodamus draugo laiške klausimus. Mokinė rašo išmoktomis frazėmis, stengiasi pasinaudoti užduotyje pateiktu tekstu. Žodynas ribotas, kartais jo nepakanka norimai minčiai reikšti. Mokinė gana taisyklingai vartoja išmoktas frazes ir paprastas gramatines struktūras. Bandydama savarankiškai formuluoti, daro nemažai gramatinių klaidų, tačiau visuomet aišku, kas norima pasakyti.
IŠVADA. Galima teigti, jog mokinės rašymo gebėjimai atitinka A2.1 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus.	

Atliktis Nr.4. SLENKSTINIS LYGIS

Привет! Поздравляю с Рождеством и с Новым годом! Как прошли праздники?

Привет, спасибо за поздравяы. В праздники я отдыхал.

Где и с кем отмечал(а) Рождество и Новый Год?

Рождество и Новый год я отмечал дома с моя семья.

Что тебе подарили?

Я хочу конфеты.

Что делаешь на каникулах?

На каникулах я отдыхал дома.

Помнишь, когда я был в Литве, твоя мама делала цеппелины. Я хочу их приготовить. Какие продукты нужны?

Картофел.

(76 sl.)

28 февраля

Привет, Артур!

Очен спасибо тебе за интересная писмо. Твоё писмо я очень жду. Да, я знают что ты знаешь в математику. Я хочу в мы школа есть бассейн, эта супер.

Я идёшь в музыкальную школа и играть в гитаре. А в школа все нормално и я хочу идёт в школа. Я нравятся физику. На русского языка я читать книги. После уроков я иду в дома. А как ты делают? Что делают после уроков?

Пиши. Пока.

(Имя)

Atlikties Nr.4 Įvertinimas

ATSAKYMAI Į KLAUSIMUS	LAIŠKAS
Mokinys bando komunikuoti atsakydamas į jam užduotus klausimus, tačiau ne į visus atsako adekvačiai. Į klausimą „<i>Что тебе подарили?</i>“ atsako „<i>Я хочу конфеты</i>“. Atsakydamas į klausimus maksimaliai pasinaudoja pateiktuose klausimuose esančiu žodynu. Žodynas labai ribotas, vartojamos tik išmoktos frazės. Negebama pakankamai taisyklingai parašyti kai kurių žodžių. Tai kartais galėtų trukdyti pasiekti komunikacinį tikslą.	Mokinys rašo trumpą asmeninį laišką, atsako į užduotus klausimus. Į klausimus atsako labai trumpai, bando formuluoti savarankiškai, tačiau nelabai sėkmingai. Mokinys vartoja išmoktas frazes, tačiau ir jose daro daug gramatinių klaidų. Dėl jų gausos kartais gali būti sunku suprasti, kas norėta pasakyti, pvz.: „<i>Я хочу в мы школа есть бассейн</i>“. Nepaisant riboto žodyno ir netaisyklingai vartojamų gramatinių struktūrų, mokinys adekvačiai atsako į draugo klausimus ir geba pasiekti komunikacinį tikslą.
IŠVADA. Galima teigti, jog mokinio rašymo gebėjimai tik iš dalies atitinka A2.1 kalbos mokėjimo lygio reikalavimus. Jo gebėjimai komunikuoti raštu gali būti įvardyti kaip „ribiniai“. Taisyklingumo požiūriu mokinio gebėjimai neatitinka A2 reikalavimų (negebama pakankamai taisyklingai parašyti paprastų ir išmoktų frazių/sakinių), tačiau mokinys geba adekvačiai komunikuoti raštu pateiktoje situacijoje.	

Atliktis Nr.5 Nepasiektas SLENKSTINIS LYGIS

Привет! Поздравляю с Рождеством и с Новым годом! Как прошли праздники?

Я прошли праздники хорошо.

Где и с кем отмечал(а) Рождество и Новый Год?

Я отмечал на мой дома с моя друзьямы.

Что тебе подарили?

Мне подарил мой родители мой друзьямы.

Что делаешь на каникулах?

Я делать на каникули играт компиторе, играть баскетбол.

Помнишь, когда я был в Литве, твоя мама делала цеппелины. Я хочу их приготовить. Какие продукты нужны?

Я нужны картошка и мясо.

(74 слов)

2 август

Привет, Артур!

Благодарю тебя за интересно писмо! Как ты просил, я расскажу тебе о мой. Я живёт хорошо на мой родители дома. Мне любиш математика и Руски язык, потому что мне хорошо просто. По школе я поиду на футбол тренировку. На субота я поиду в басини, о в дома я смотрет телевизор и играл на компитери. Мои ден рождения будет на субота. Я приглашаю тебя.

Ну вот и всё. А как ты живёт?

Напиши.

Твои друг (имя)

Atlikties Nr.5 Īvertinimas

ATSAKYMAI Ī KLAUSIMUS	LAIŠKAS
Mokinys bando atsakyti Ī pateiktus klausimus. Formuluodamas atsakymus bando pasinaudoti klausime esančiu žodynu, tačiau ne visai sėkmingai. Žodyno ir gebėjimų mokiniui nepakanka pakankamai taisyklingai reikšti reikiamas intencijas. Mokinys negeba gramatiškai taisyklingai formuluoti, dėl ko jo gebėjimas komunikuoti pateiktoje situacijoje tampa problemišku. Mokinys neadekvačiai atsako Ī kai kuriuos klausimus: Ī klausimą „<i>Что тебе подарили?</i>“ atsako „<i>Мне подарил мой родители мой друзьямы</i>“.	Mokinys bando parašyti trumpą asmeninį laišką, atsakyti Ī užduotus klausimus. Daro daug įvairaus pobūdžio gramatinių ir rašybos klaidų. Negeba adekvačiai vartoti išmoktų frazių, todėl bando formuluoti savarankiškai, tačiau nesėkmingai. Dėl klaidų gausos ne visuomet aišku, ką nori pasakyti. Mokinys negeba taisyklingai vartoti elementarių kalbos struktūrų, jungiamųjų žodžių, prielinksnių, veiksmažodžio laikų, pvz., „<i>на субота</i>“ „<i>в дома</i>“, „<i>по школе</i>“. Mokinio žodynas labai ribotas. Nors komunikacija galėtų vykti, tačiau kalbos taisyklingumas nepakankamas, jog atitiktų A2 lygio reikalavimus.
IŠVADA. Galima teigti, jog mokinio rašymo gebėjimai nesiekia A2 kalbos mokėjimo lygio ir atitinka A1 lygio reikalavimus.	

RAŠYMO ATLIKČIŲ VERTINIMO KRITERIJAI

Anketos užpildymo vertinimo kriterijai

Turinys / Komunikacinės užduoties įvykdymas

3 – Atsakyta Ī visus anketos klausimus, pateikta visa reikiama informacija.

2 – Atsakyta Ī visus anketos klausimus, tačiau ne Ī visus teisingai (pateikiama ne ta informacija, kurios klausinama).

1 – Atsakyta tik Ī dalį pateiktų klausimų.

Žodyno ir gramatinis tinkamumas, rašyba

3 – Žodynas vartojamas tinkamai. Nėra / beveik nėra gramatikos ir rašybos klaidų.

2 – Žodynas vartojamas iš dalies tinkamai. Gramatinės struktūros ne visuomet vartojamos

tinkamai. Yra rašybos klaidų. Klaidos netrukdo suprasti turinį.

1 – Tinkamai vartojama nedidelė dalis žodyno. Yra daug gramatikos ir rašybos klaidų. Klaidos kartais gali apsunkinti supratimą.

Iš viso: 6 taškai. Jei turinys neatitinka nurodyto užduotyje, skiriama 0 taškų.

Susirašinėjimo žinutėmis vertinimo kriterijai

Turinys / Komunikacinės užduoties įvykdymas

3 – Atsakyta į visus susirašinėjimo klausimus, pateikta visa reikiama informacija.

2 – Atsakyta į visus susirašinėjimo klausimus, tačiau ne į visus teisingai (pateikiama ne ta informacija, kurios klausiamo).

1 – Atsakyta tik į dalį pateiktų klausimų.

Žodyno ir gramatinis tinkamumas, rašyba

3 – Žodynas vartojamas tinkamai. Nėra / beveik nėra gramatikos ir rašybos klaidų.

2 – Žodynas vartojamas iš dalies tinkamai. Gramatinės struktūros ne visuomet vartojamos tinkamai. Yra rašybos klaidų. Klaidos netrukdo suprasti turinį.

1 – Tinkamai vartojama nedidelė dalis žodyno. Yra daug gramatikos ir rašybos klaidų.

Klaidos kartais gali apsunkinti supratimą.

Iš viso: 6 taškai. Jei turinys neatitinka nurodyto užduotyje, skiriama 0 taškų.

Asmeninio laiško vertinimo kriterijai

Turinys / Komunikacinės užduoties įvykdymas

5 – Išsamiai / pakankamai atsakyta į visus laiške užduotus klausimus.

4 – Atsakyta į visus klausimus, tačiau labai glaustai.

3 – Atsakyta į daugiau negu pusę klausimų.

2 – Atsakyta į mažesnę dalį klausimų.

1 – Atsakyta tik į vieną klausimą.

Teksto rišlumas ir išdėstymas

3 – Tekstas rišlus, tinkamai vartojami dažniausi teksto siejimo žodžiai (ir, ar ar kt.). Išdėstymas tinkamas, gali pasitaikyti nedidelių trūkumų.

2 – Tekstas gana rišlus, yra teksto siejimo žodžių, tačiau jie kartais vartojami netinkamai. Išdėstymas iš esmės tinkamas, gali pasitaikyti trūkumų.

1 – Tekstas tik iš dalies rišlus, teksto siejimo žodžių vartojama per daug arba per mažai, yra jų vartojimo klaidų. Yra esminių išdėstymo trūkumų.

Kalbos vartojimas

Žodyno tinkamumas

3 – Žodynas vartojamas tinkamai, jo visiškai pakanka komunikacinėms intencijoms išreikšti ir turiniui atskleisti.

2 – Žodynas ribotas, tačiau jo pakanka komunikacinėms intencijoms išreikšti ir turiniui atskleisti. Pasitaikančios klaidos netrukdo suprasti tekstą.

1 – Žodynas ribotas. Daug žodžių vartojimo klaidų, jos kartais gali apsunkinti teksto supratimą.

Gramatinis taisyklumas, rašyba ir skyryba

3 – Gramatinės struktūros vartojamos tinkamai, gramatikos, rašybos ir skyrybos klaidų beveik nedaroma arba daroma mažai. Pasitaikančios klaidos netrukdo suprasti tekstą.

2 – Tik dalis gramatinių struktūrų vartojama tinkamai. Daroma nemažai gramatikos klaidų, taip pat rašybos ir skyrybos klaidų, tačiau klaidos netrukdo suprasti tekstą.

1 – Daroma daug gramatikos, rašybos ir skyrybos klaidų, kartais trukdančių suprasti tekstą.

Iš viso: 14 taškų. Jei turinys neatitinka užduoties, laiškas vertinamas 0; jei parašyta mažiau nei 60 žodžių, galutinis vertinimas mažinamas 1 tašku.

Mokinių pasiekimai

Transakcinis rašymas: informacijos suteikimas raštu (žinutė, anketa, forma).

Pateikia asmeninę informaciją, pildydami anketas arba formas (pvz., vasaros stovyklos informacija).

Susirašinėjimas (asmeninis pusiau oficialus laiškas, elektroninis laiškas, žinutė, atvirukas).

Rašo labai paprastus asmeninius laiškus (pvz., apie save)

Pasiekimų lygių požymiai

Slenkstinis	Patenkinamas	Pagrindinis	Aukštesnysis
C2.1. Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia	C2.2. Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia	C2.3. Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia	C2.4. Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia

mintis, jausmus) naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Sąveikos sėkmė priklauso nuo papildomos informacijos/pateiktų pavyzdžių ir mokytojo teikiamos pagalbos. Tik pateikus pavyzdį tekstą išdėsto laikydamiesi žanro reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Kalbos taisyklingumas skaitytojui ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais) naudojasi suteikus pagalbą.	mintis, jausmus) naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Kartais prireikia mokytojo pagalbos. Sąveikos sėkmė priklauso nuo papildomos informacijos ir grįžtamojo ryšio. Tekstą išdėsto iš dalies laikydamiesi žanro reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja žinomas gramatines struktūras. Kalbos taisyklingumas skaitytojui ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais naudojasi ribotai.	mintis, jausmus) dažnai naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Atliekant sudėtingesnes užduotis prireikia pagalbos.– Iš esmės laikosi kuriamų žanrų tekstų struktūros reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja žinomas gramatines struktūras. Kalbos taisyklingumas skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais.	mintis, jausmus) kartais naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Laikosi kuriamų žanrų tekstų struktūros reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Kalbos taisyklingumas skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi žinomomis rašymo strategijomis. Tikslingai naudojasi pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais.

UŽDUOTYS

1 užduotis. Jūs susirašinėjate su savo draugu. Perskaitykite visas draugo SMS žinutes ir tam skirtose vietose atsakykite į visus draugo klausimus. Parašykite iš viso 20–30 žodžių.

Hallo, was gibt es Neues bei dir?

Denkst du schon an deine Sommerferien?

Was planst du?

Ich weiß nicht, was ich in den Ferien machen könnte. Hast du vielleicht eine Idee für mich?

Danke. Bis bald!

2 užduotis. Perskaitykite draugo laišką ir parašykite jam 80–90 žodžių atsakymą. Nepamirškite padėkoti už laišką, atsakyti visus klausimus ir atsisveikinti.

Liebe Freundin / Lieber Freund,

du hast mir geschrieben, dass ihr eine neue Wohnung habt. Das finde ich toll! 1) Wo liegt sie? 2) Wie findest du deine neue Wohnung? 3) Hast du auch dein eigenes Zimmer? Ich finde auch super, dass du deshalb eine Party machst. 4) Wie viele Freunde hast du eingeladen? 5) Was planst du für deine Party?

Erzähle mir darüber. Bin gespannt.

Liebe Grüße

Peter

Rašymo atliktys ir jų vertinimas pagal BEKM ir pagal BP pasiekimų lygius

Darbas Nr. 1. Slenkstinis lygis

1 užduotis

Hallo, was gibt es Neues bei dir?

I habe eine Neues Hund

Denkst du schon an deine Sommerferien?

.....

Was planst du?

Am Sommer? Ich bin nach meine Freund gehen.

Ich weiß nicht, was ich in den Ferien machen könnte. Hast du vielleicht eine Idee für mich?

Dein schwester helfen?

Danke. Bis bald!

Schüss.

2 užduotis

Lieber Peter

<i>Danke für dem Breaaf. Du hast mir geschrieben, dass ihr eine neue Wohnung habt und dann.</i>
<i>Ich plane drink cola. Ich finde neue Wohnung. Ich hast du eiginis Zimmer.</i>
<i>Erzähle mir darüber. Bin gespannt.</i>
<i>Ich habe mein freunde eingeladen. Ich für dein Party plane dazu, cola trinken und spielen</i>
<i>computer.</i>
xxxxxx

Darbo Nr.1 įvertinimas	
1 užduotis: ŽINUTĖ	2 užduotis: LAIŠKAS
Pradedančiojo vartotojo gebėjimai: geba suprasti ir vartoti frazes, kad patenkintų konkrečius poreikius, t. y. supranta klausimus ir bando į juos atsakyti. Atsakymai įrodo, jog komunikacinės intencijos beveik įvykdytos. Neatsakyta į vieną klausimą galimai dėl leksinės kompetencijos ribotumo (tikriausiai nesupranta veiksmažodžio denken reikšmės), atsakymui į kitus klausimus bandoma vartoti išmoktas frazes, žodžius, pateikti juos kaip klausimus, kas iš dalies sukuria rašytinės sąveikos įspūdį. Bendroji rašytinė sąveika ribota: geba tik suteikti asmeninės informacijos. Tačiau tik iš išmoktų / įsimintų frazių. Leksinė kompetencija pasireiškia pavieniais žodžiais, susijusiais su konkrečia tema, tačiau kartais to net nepakanka komunikacinei intencijai įvykdyti. Labai ribotai vartojama paprastų išmoktų gramatinių formų: eine Neues Hund / am Sommer / meine Freund / dein Schwester. Aiški kitos užsienio kalbos interferencija: vietoje ich – I, vietoj trinke – drink.	Atsakyta į mažiau negu pusę laiško autoriaus klausimų (iš dalies 4/5) ir sureaguota į du autoriaus teiginius. Teksto išdėstymas tinkamas. Bandoma konstruoti tekstą rišliai: bandoma paaiškinti (dass), jungti mintis tarpusavyje (und, darüber). Tačiau jungiamieji žodžiai ir sakiniai, pasiskolinti iš užduoties ir pavartoti autoriaus kuriamame kontekste (Bin gespannt), trukdo suprasti jų tikslumą ir funkcionalumą. Žodyno aprėptis yra per siaura intencijoms išreikšti. Nors pavieniai žodžiai (randami užduotyje) atitinka temą (neue Wohnung, Zimmer, Party, eingeladen), tačiau dėl nepakankamos autoriaus leksinės kompetencijos jie nepadedą sukurti rišlaus, nuoseklaus teksto, atskleidžiančio komunikacines intencijas ir aiškų turinį. Vartojamos paprastos gramatinės struktūros, jose nedaroma klaidų (ich plane / ich habe). Tačiau dėl klaidų vartojant kitas gramatines formas (asmeninius, savybinius įvardžius, asmenuojant veiksmažodžius turėti (ich hast), būti, be jokios intencijos jungtuką dazu) sunku suprasti, kas norima pasakyti.
IŠVADA: Rašymo gebėjimai atitinka slenkstinio lygio požymius.	

Darbas Nr. 2

Užduotis Nr. 1

Hallo, was gibt es Neues bei dir?

<i>Hallo, ich gibt es Neues nicht. Was gibt es dir?</i>

Denkst du schon an deine Sommerferien?

<i>Nein, ich denkst nicht über Sommerferien. Denkst du?</i>
<i>Was planst du?</i>
<i>Ich plane viele Freundsprache lerne und von England fahre.</i>
<i>Ich weiß nicht, was ich in den Ferien machen könnte. Hast du vielleicht eine Idee für mich?</i>
<i>Du kann eine Arbeit finden und Geld verdienen.</i>
<i>Danke. Bis bald!</i>
<i>Aufwiedersehen!</i>

Užduotis Nr. 2

<i>Lieber Peter,</i>
<i>danke schön für dein Brief. Wie gehts dir? Für mich, ich liebe und finde meine neue Wohnung</i>
<i>sehr schön! Und ja, ich habe mein eigenes Zimmer und es ist sehr toll! In meine Zimmer habe</i>
<i>ich eine Große Bett, mein Computer, Tisch und meine neue TV. Hast du ein TV in deine</i>
<i>Zimmer? Für meine Party, ich plane haben viel Eis und Schokolade. Ich plane eingeladen</i>
<i>etwa vier oder sieben Freunde zu meine Party. Und, wenn magst, du, man kann zum</i>
<i>meine Party komme!</i>
<i>Ich hoffe du kommst.</i>
<i>Liebe Grüße,</i>
<i>xxxxxx</i>

Darbo Nr. 2 įvertinimas

1 užduotis: ŽINUTĖ	2 užduotis: LAIŠKAS
Pradedančiojo vartotojo gebėjimai: supranta paprastus, su kasdiena gyvenimo sritimi susijusius įprastus klausimus. Geba žinoma tema suformuluoti klausimą. Atsakyta į visus klausimus, įgyvendintos visos komunikacinės intencijos: pasisveikinta, atsakyta, paklausta ar adekvačiai sureaguota, atsisveikinta. Bendroji rašytinė sąveika įgyvendinta: gebama parašyti paprastų frazių sakinių ir informacija jungiama paprasčiausiu jungtuku und. Turi pamatinių leksinių vienetų, kurie leidžia pateikti informaciją pagal temą: vartoja sustabarėjusias pasisveikinimo, atsisveikinimo	Atsakyta į daugiau negu pusę laiško autoriaus klausimų. Teksto išdėstymas tinkamas. Tekstas kuriamas siekiant veiksmingos rašytinės sąveikos: klausiama, patvirtinama, pasakojama, siūloma / planuojama, paklausiama, išreiškiama viltis, palinkima. Teksto rišlumą užtikrina išvardijimai (eine Große Bett, mein Computer, Tisch), jungtukai (und, oder). Žodyno aprėptis yra pakankama intencijoms išreikšti. Pavieniai žodžiai ar žodžių grupės atitinka temą (ich finde meine neue Wohnung / Bett / Tisch / eine Partymachen / Übernachtung). Kartais netinkamai vartojami žodžiai (für mich), (ich mochte viel). Darbe painiojami familiarus ir neutralus registrai (wenn magst, du, man kann

frazes, geba įvardyti 4–5 atostogoms būdingas veiklas. Kai kurios šiam lygiui būdingos sustabarėjusios frazės vartojamos klaidingai: von England fahren. Paprastos gramatinės struktūros vartojamos dažniau neteisingai negu teisingai, o tai rodo netvirtą išmokimą. Tačiau klaidos neturi įtakos supratimui: Ich plane lerne(n) und fahre(n)/du kann(st)/ ich denkst. Bandoma formuluoti ir tiesioginius, ir klausiamuosius sakinius. Dauguma žodžių parašyta teisingai, tačiau akivaizdu, kad atsisveikinimo frazės, vartojamos dažniau šnekamojoje kalboje negu rašymo užduotyse, rašomos su klaidomis.	zum meine Party komme!). Vartojamos paprastos gramatinės struktūros, tačiau pasitaiko klaidų ypač kai vartojami prielinksniai su artikeliu ar savybiniu įvardžiu: für dein Brief / im meine Zimmer, im deine Zimmer, zum meine Party; sakinio dalių tvarkos klaidos: ich plane eingeladen, ich plane haben. Yra susiformavę vientisinio ir sudėtinio sakinio kūrimo įgūdžiai, tačiau jie netvirti. Nemažai rašybos: giets, mann; skyrybos klaidų, bet jos netrikdo ir netrukdo.
IŠVADA: Rašymo gebėjimai atitinka patenkinamojo lygio požymius.	

Darbas Nr. 3

Užduotis Nr. 1

Hallo, was gibt es Neues bei dir?

Hi, Ich habe meine Klasse beendet.

Denkst du schon an deine Sommerferien?

Ja, natürlich!

Was planst du?

Ich planne Fußball spielen, mit mein Freund viele Tätigkeiten Machen und in Sanatorium fahren. Und du?

Ich weiß nicht, was ich in den Ferien machen könnte. Hast du vielleicht eine Idee für mich?

Vielleicht du kannst mit Karten oder Telefon spielen. Dann du kannst ein glückliches Ferien haben.

Danke. Bis bald!

Tschüs!

Užduotis Nr. 2

Lieber Peter,

danke für deinen schönen Brief. Meine neue Wohnung ist in 15. Straße. Ich finde, meine neue Wohnung ist wunderbar und toll. Ich habe ein großes Zimmer mit einem modern

Tisch und total super Poster.

In die Party ich habe viele Menschen eingeladen: meine Freunde, Nachbarn und meine beste Schulfreundin. Ich plane in der Party eine Wohnung-Tour machen, Filme sehen, Kuchen backen, Orangensaft trinken und fotografieren.

Ich warte auf deine Antwort.

Bis bald

xxxxxx

Darbo Nr. 3 įvertinimas

1 užduotis: ŽINUTĖ

Pradedantysis vartotojas, gebantis parašyti trumpas žinutes, susijusias su kasdieniais poreikiais: pasisveikinti, atsakyti į klausimą, perklausti susirašinėjimo partnerį, adekvačiai reaguoti ne akelai perrašydamas klausimo formuluotę, o vartodamas komunikatyviai kalbai būdingas priemones:

Hi / Ja / Natürlich.

Įgyvendintos visos komunikacinės intencijos.

Bendroji rašytinė sąveika įgyvendinta: gebama parašyti paprastų frazių sakinį, informaciją jungiant paprastais jungtukais (und, oder)

ir jungiamaisiais žodžiais (vielleicht, dann).

Žodynas pakankamas, kad būtų galima perteikti (ir gauti) informaciją žinoma kasdiene tema. Išmoktos kolokacijos (Klasse beenden / Tätigkeiten machen / Ferien haben) užtikrina gana kokybišką komunikacinių intencijų įgyvendinimą, o pavartotos 4–5 frazės laisvalaikio praleidimo tema rodo ribotą, bet pradedančiam vartotojui užtektiną leksinę kompetenciją. Paprastos gramatinės formos vartojamos iš esmės teisingai (veiksmažodžio asmenavimas, modalinio veiksmažodžio vartojimas, Perfekt forma), bandoma vartoti sudėtingesnius gramatinius reiškinius (ein glückliches Ferien). Ne visada pavyksta derinimas, bet aišku, kas norima pasakyti.

Vyrauja paprastas vientisinis sakiny, bandoma sakinį pradėti jungiamuoju žodžiu, tačiau daroma sakinio struktūros klaidų.

2 užduotis: LAIŠKAS

Atsakyta į visus susirašinėjimo klausimus. Išskyrus kambario aprašymą, nėra jokių papildomų paremiamųjų detalių, pavyzdžių. Tvarkingai panaudotos išmoktos laišku būdingos frazės, skirtos padėkoti, atsisveikinti. Nors sociokultūrinė kompetencija įgyta, tačiau trūksta turinio sklandumui būtinų (išsimintų) frazių, kurios užtikrintų natūralų perėjimą prie atsakymų į klausimus. Teksto išdėstymas tinkamas, pastraipomis bandoma sugrupuoti atsakymus į dvi potemes. Nepanaudota beveik jokių jungtukų, jungiamųjų žodžių.

Leksinė kompetencija tinkama abiem temoms aprašyti: būsto ir laisvalaikio. Akivaizdu, kad stengiamasi apibūdinimus vartoti taip, kad būtų nenusižengta gramatinėms taisyklėms (mit einem modern Tisch und total super Poster).

Vartojamos ne tik paprastos gramatinės struktūros, bet ir sėkmingai derinamos morfologija (meine neue Wohnung / ein großes Zimmer / meine beste Schulfreundin), (in die Party / in der Party), teisingai vartojamas Perfekt laikas.

Tekstas kuriamas tik tiesioginio sakinio forma, dažniausiai vartojant tradicinę struktūrą: veiksnys / tarinys / aplinkybės, išskyrus inversiją (In die Party ich habe), kuri nėra taisyklinga. Ortografinė kompetencija siekia A2 lygio skalėje aprašytus gebėjimus. Žodžiai gali būti vartojami ir rašomi klaidingai, tačiau tai netrukdo suprasti kuriamą tekstą. Skyryba taip pat be klaidų.

Rašybos klaidos rodo galimai geriau išvystytas sakinės produkcijos kompetencijas.	
IŠVADA: Rašymo gebėjimai atitinka pagrindinio lygio požymius.	

Darbas Nr. 4

Užduotis Nr. 1

Hallo, was gibt es Neues bei dir?

Hallo, ich habe dir etwas Neues zu erzählen, weil wir ein neues Familienmitglied haben. Er heißt Rex und er ist ein Deutscher Schäferhund. Rex ist 1 Jahr alt und er ist so süß. Wenn du es willst, kann ich dir ein paar Fotos von ihm schicken.

Denkst du schon an deine Sommerferien?

Ja, seit dem Anfang Februar plane ich mit meinen Freunden meine Ferien.

Was planst du?

Natürlich, ich und meine Freunde planen in den Sommerferien für eine Woche nach Riga zu fahren. Wir haben ein Hotel im Stadtzentrum gefunden, also alle Sehenswürdigkeiten werden nah von uns sein. Ich freue mich sehr auf diese Reise. Ich plane, meine Großeltern für eine Woche zu besuchen. Ich habe sie für eine lange Zeit nicht gesehen und die vermissen mich. Was hast du für den Sommer vor?

Ich weiß nicht, was ich in den Ferien machen könnte. Hast du vielleicht eine Idee für mich?

Du könntest dich für deine Fahrprüfung vorbereiten. Dein Vater hat doch ein Auto, also du könntest mit ihm ein paar Stunden pro Tag in der Stadt üben. So wirst du Geld sparen, das du für die Fahrstunden ausgeben würdest. Oder du kannst auch eine Reise wie ich und meine Freunde planen.

Danke. Bis bald!

Bis bald. Tschüss.

Užduotis Nr. 2

Lieber Peter,

Vielen Dank für deinen Brief. Ich hoffe, es geht dir gut. Ich freue mich, dass du dich für meine neue Wohnung interessierst. Ich schreibe dir kurz über sie.

Meine neue Wohnung liegt neben dem Musiktheater in Laisves Straße in Kaunas. Ich finde meine Wohnung super, sie ist groß, gemütlich und hell. Es gibt vier Zimmer, eine Küche und ein Bad. Und es gibt noch eine Terasse mit dem Blick auf den Park.

Ich freue mich über mein eigenes Zimmer, weil es in meiner alten Wohnung kein Zimmer gab. Mein Zimmer ist groß und hell. Ich habe hier mein Bett, meinen Arbeitstisch mit meinem Computer, ein Bücherregal und einen Kleiderschrank. An den Wänden hängen viele Bilder und Fotos mit meiner Familie und meinen Freunden. Aber du wirst die Wohnung sehen, wenn du kommst.

Ich möchte eine Party mit meinen Freunden organisieren. Du bist auch eingeladen. Da kommen einige Freunde aus meiner Klasse und meiner Basketballmannschaft. Zuerst zeige ich meine Wohnung, dann spielen wir mit Computer, sehen Filme, essen Pizza.

Draußen könnten wir auch Basketball spielen.

Wenn du übernachten möchtest, dann schreibe mir. Ich hoffe, dass wir uns sehen.

Bis bald

Jonas

Darbo Nr. 4 įvertinimas

1 užduotis: ŽINUTĖ	2 užduotis: LAIŠKAS
Pradedantysis vartotojas, gebantis parašyti trumpas žinutes, susijusias su kasdieniais poreikiais: pasisveikinti, atsakyti į klausimą, perklausti susirašinėjimo partnerį, adekvačiai reaguoti ne aklai perrašydamas klausimo formuluotę, o vartodamas komunikatyviai kalbai būdingas priemonės: <i>Hallo/ Ja / Natürlich, Also.</i> Bendroji rašytinė sąveika įgyvendinta: rašomi paprastų frazių sakiniai, informaciją jungiant paprastais jungtukais (<i>und, oder</i>), rašomi sudėtiniai prijungiamieji sakiniai su šalutinio sakinio jungtukais <i>weil, wenn</i>. Žodynas pakankamas, kad būtų galima perteikti (ir gauti) informaciją žinoma kasdiene tema. Vartojamos kolokacijos (<i>Ferien planen, Großeltern besuchen, Prüfung vorbereiten, Geld sparen, Hotel gefunden, für die Prüfung vorbereiten</i>) rodo gerą pradedančio vartotojo leksinę kompetenciją, vartojami sinonimai, pvz., <i>planen</i> ir <i>vorhaben</i>, žodžiai <i>vermissen, ausgeben</i>,	Laiškas pradedamas ir baigiamas laiškui būdingomis frazėmis, padėkojama už laišką, pasiteiraujama apie draugo būseną, padėkojama, kad draugas domisi jo butu, atsisveikinama. Taip sukuriamas perėjimas į kitą laiško teminę dalį ir pasakojimą apie butą. Natūralių perėjimui būdingų frazių yra ir pereinant iš buto aprašymo prie dalies apie laisvalaikį (<i>Aber du wirst die Wohnung sehen, wenn du kommst</i>). Teksto išdėstymas aiškus, struktūruotas pagal klausimų logiką į dvi potemes. Tekstas jungiamas jungtukais (pvz., <i>und, aber, wenn, zuerst, dann</i>). Žodynas yra pakankamas abiems potemės vystyti, apie butą parašoma pakankamai išsamiai, išvardinamos patalpos, plačiau aprašomas kambarys.

Fahrprüfung, Familienmitglied rodo geresnes leksikos žinias. Paprastos gramatinės formos vartojamos iš esmės teisingai (veiksmažodžio asmenavimas, modalinio veiksmažodžio vartojimas, <i>Perfekt</i> forma), tačiau sėkmingai vartojami ir sudėtingesni gramatiniai reiškiniai (šalutiniai sakiniai, konstrukcija Infinitiv+zu, tariamoji nuosaka, santykinis įvardis, veiksmažodžių linksnių valdymas sich vorbereiten für, sich freuen auf). Beveik nėra rašybos ir gramatikos klaidų.	Vartojamos ne tik paprastos gramatinės struktūros, bet ir sėkmingai įterpiami šalutiniai sakiniai (<i>wenn du übernachten möchtest, dann schreibe mir, ich hoffe, das wir uns sehen</i>). Teisingai vartojami nežymimieji artikeliai, konstrukcija <i>es gibt</i>, tariamoji nuosaka, vietos prielinksniai <i>neben</i>, savybiniai įvardžiai po prielinksnio mit, būtasis laikas. Ortografinė kompetencija siekia A2 lygio skalėje aprašytus gebėjimus.
IŠVADA: Rašymo gebėjimai atitinka aukštesniojo lygio požymius.	